

సంపుటము XVI

సం. I

28 ఆగస్టు, 1991

బుధవారము,

(శక సం. 1513,

భాద్రం - 6).

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యకలాపములు

అధికార నివేదిక

విషయ సూచిక

పేజీ నెం.

1. ప్రశ్నలు - వాగ్యూహ సమాధానములు	..	1
2. స్వల్పవ్యవధి ప్రశ్న - వాగ్యూహ సమాధానములు	..	33
3. సభా కార్యక్రమము	..	36
4. రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయములు:		
(1) 22-8-1991 తేదీన కొత్తగూడెం లో కాల్పులను గూర్చి.	..	50
(2) వరంగల్లు జిల్లాలో ఎం.సి.పి.ఐ. కార్యకర్తలపై పోలీస్ వార్ గూపు వారి చట్టవ్యతిరేక కార్యకలాపాలను గూర్చి.	..	70

(తరువాయి 3వ కవచంతో)

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ముద్రాణాలయ కమీషనరుగారివే శాసనసభ ముద్రాణాలయము, హైదరాబాదునందు ముద్రించబడినది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

ప్రధానాధికారులు

సభాపతి	:	శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు
ఉపసభాపతి	:	శ్రీ ఏ. ధర్మారావు
అధ్యక్షుల పేర్ల పట్టిక	:	శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు
	:	శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి
	:	శ్రీ డి. నరసయ్య
	:	శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి
	:	శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు
	:	శ్రీ డి. చినమలయ్య
కార్యదర్శి	:	శ్రీ ఏ. వి. జి. కృష్ణమూర్తి
సంయుక్త కార్యదర్శులు	:	శ్రీ పి. సత్యనారాయణ శాస్త్రి
	:	శ్రీమతి ఎస్. జి. సుమిత్రాబాయి
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఏ. పద్మనాభన్
	:	శ్రీమతి ఎం. వి. ఎస్. జయలక్ష్మి
	:	శ్రీ జి. వి. రామారావు
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ జి. రంగారెడ్డి
	:	శ్రీ కె. శౌరీరెడ్డి
	:	శ్రీ ఏ. సత్యనారాయణమూర్తి
	:	శ్రీ డి. సుబ్బహ్మణ్యం
	:	శ్రీ ఏ. డి. భాస్కరరెడ్డి
	:	శ్రీ బి. శ్రీనివాసులు
	:	శ్రీ టి. ఎస్. రామచంద్రారావు
	:	శ్రీ ఏ. వెంకట్రావు
	:	శ్రీ ఎస్. స్కెలాస్
	:	శ్రీ వై. వెంకటేశ్వరరావు
చీఫ్ రిపోర్టరు	:	శ్రీ ఎమ్. హెచ్. కేశవరాజు

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

(బదవ సమావేశము: ఏడవ రోజు)

బుధవారము, 28 ఆగస్టు, 1991

(సభ ఉదయం 8.30 గంటలకు సమావేశమైనది)

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

ప్రశ్నలు - వాగ్దాన సమాధానములు.

కొన్ని కంపెనీలకు రెక్రియేషన్ స్పొర్ట్స్ కుమారుగా మొలొసిస్ ను కేటాయించుట

61-

*2518-సర్కళ్ళ బద్దం బాల్ రెడ్డి (కార్వాన్), ఊర్ రవేంద్రనాథ్ రెడ్డి (ఆలంపూర్), సిపావ్ విద్యాసాగరరావు (మెట్ పల్లి), వి. జయపాల్ (పర్యూట్), టి. రాజేశ్వరరావు (వర్ధన్నపేట), ఎ. మాధవరెడ్డి (భోన్సీర్), శ్రీ పి. అశోకగణపతిరాజు (విజయనగరం), కె. విద్యాధరరావు (చింతపల్లి):- ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) ప్రభుత్వం ఫావాలెస్, మ్యాక్ డొవెల్, వినడ్స్ వీల్ డిస్కంట్లకు మరియు బేక్ లైట్ లాంకు రెక్రియేషన్, స్పొర్ట్స్ కు మారుగా మొలొసిస్ ను కేటాయించిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) ఇందువల్ల ప్రభుత్వం ఒక పాయింటు అమ్మకపు పన్నును నష్టపోయిన విషయం కూడా వాస్తవమేనా;

(ఇ) అయినచో, ఈ విషయంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి వచ్చిన నష్టమెంత?

ముఖ్యమంత్రి తరపున, రవాణా శాఖా మంత్రి (శ్రీ పి. సాంబశివరాజు):-

(అ) లేదండి. ప్రభుత్వము మొలొసిస్ ను కేటాయించలేదు. కానీ ఆటో సన్ స్కూర్డి చేసిన స్పొర్ట్స్ కు బదులుగా మొలొసిస్ ను కేటాయించడం జరిగింది.

(ఆ) వాస్తవము కాదు.

(ఇ) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

*An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఆన్సర్ సరిగా లేదు ఇక్కడ మాకు సప్లయ చేసిన సమాధానము వేరుగా వుంది.

శ్రీ పి. సాంబశివరాజు:- ప్రభుత్వము ఎలాట్ చేసిందా అని ప్రశ్నలో అడిగారు. లేదని చెప్పాము.

శ్రీ ఆర్. రవేంద్రనాథ్ రెడ్డి:- మాకు సర్క్యులేట్ చేసిన ఆన్సరులో అన్నింటికీ లేదని అన్నారు. కానీ మంత్రిగారు శుద్ధిచేసిన స్పిరిట్ కు మొలాసిస్ ఇచ్చామని అన్నారు. ఎంత క్యాంటిటీ ఇచ్చారు? దీనివల్ల ఎన్ని పాయింట్స్ సేల్ టాక్స్ మనకు నష్టము వచ్చింది? లేక టోటల్ గా మొత్తం ఎన్ని పాయింట్స్ సేల్ టాక్స్ నష్టము జరిగింది?

శ్రీ పి. సాంబశివరాజు:- టెక్నికల్ గా వారు 'ప్రభుత్వము కేటాయించిందని' అని అన్నారు. దానికి ప్రభుత్వము కేటాయించలేదు. కమిషనరీ కేటాయించారని కన్ఫ్యూజన్ కాకుండా సమాధానము చెప్పాను.

(Interruptions)

Mr. Speaker:- I have already taken the consensus of the Opposition Leaders. Only one should speak and no interruptions.—Let the Minister complete.

శ్రీ పి. సాంబశివరాజు:- ఇప్పుడు ఆరు యూనిట్స్ కు ఎలాట్ చేయడం జరిగింది. ఫావాలెస్ కు 5 వేల మెట్రిక్ టన్నులు, మెక్ డోనెల్ కంపెనీకి 10 వేల 4 మెట్రిక్ టన్నులు, వినెడ్కోల్స్ కు 600 మెట్రిక్ టన్నులు, వెరీన్ కెమికల్స్ కు 1400 మెట్రిక్ టన్నులు, అలాగే లిక్కర్ ఇండియాకు 650 మెట్రిక్ టన్నులు, సజ్జా వెండోస్ కు 200 మెట్రిక్ టన్నులు సప్లయ చేయడం జరిగింది.

శ్రీ ఆర్. రవేంద్రనాథ్ రెడ్డి:- ఇంకా రెండు ప్రశ్నలున్నాయి. దాని నుంచి సేల్స్ టాక్స్ ఎంత రెమిషన్ ఇచ్చారు? ప్రభుత్వానికి దానివల్ల ఎంత నష్టము వచ్చింది?

శ్రీ పి. సాంబశివరాజు:- ప్రభుత్వానికి నష్టము రాలేదు. ఉదాహరణకు - ఫావాలెస్ కు 5 వేల మెట్రిక్ టన్నులు మొలాసిస్ ఇస్తే, అది ఎస్.ఎస్.ఎఫ్. వద్ద శుద్ధి చేశారు. ఎస్.ఎస్.ఎఫ్. దగ్గర పాయింట్ సేల్ టాక్స్ వసూలు చేయడం జరిగింది.

శ్రీ సిపావ్. విద్యాసాగరరావు:- ఎక్సయిజు కమిషనర్ గారు ఇచ్చారని అన్నారు. ఐ.ఏ.ఎస్. ఆఫీసర్లను స్కెమ్ గోట్ చేసి, షుగర్ ఫ్యాక్టరీల నుండి, మొలాసిస్ కాపిటివ్ డిస్టిల్లరీస్ దగ్గరకు తీసుకొనిపోయి, స్పిరిట్ తయారు చేస్తే, అక్కడ ఒక పాయింట్ టాక్స్ కలెక్ట్ అవుతుంది. మరల రెక్లిఫయిడు స్పిరిట్ కు మరల యింకో పాయింట్ టాక్స్ ఫావాలెస్ కంపెనీ వద్దకు తీసుకొని పోయినప్పుడు అక్కడ వసూలు చేయడానికి అవకాశముంది. కానీ ఆ విధంగా కాకుండా, వేరుగా మొలాసిస్ ను ఫావాలెస్ కంపెనీకి ఇస్తున్నందున దీనివల్ల వాళ్లమీద హద్దు పద్దు వుండదు. ఈ విధంగా చేస్తే, వచ్చే

అదాయం వోతుంది. ఈ విధంగా ప్రభుత్వమునకు గానీ, సెక్రటరీకి గాని రెవిన్యూ సెక్రటరీకి ఎక్సయిజ్ మంత్రికి సంబంధము లేకుండా, నేరుగా ఎక్సయిజు కమీషనర్ నిర్ణయం తీసుకొనడానికి రూల్సు గానీ గ్నెడుల్మెన్సు గాని వున్నాయా?

శ్రీ పి. సాంబశివరాజు:- ఎప్పుడయినా నిర్ణయం తీసుకొన్నప్పుడు, ఓవరాలీగా స్టేట్ ఇంటరెస్టును దృష్టిలోకి తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- ప్రభుత్వానికి సంబంధము లేదు. ఎక్సయిజ్ కమీషనర్ గారు..... Have you delegated the powers to the Excise Commissioner? What are the special circumstances? With regard to any delegation of powers to the Excise Commissioner,..... మీ దగ్గర మెమో వుందా?

శ్రీ పి. సాంబశివరాజు:- ఈ అంశాలు డైరెక్టుగా ఇంపోర్ట్ చేసుకోవడంవల్ల ఇండియన్, ఫారెన్ లిక్కర్ కు.....

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- ఇంపోర్ట్, ఎక్స్పోర్ట్ గురించి అడగడం లేదు. నా నియోజకవర్గములో ఘగర్ ఫ్యాక్టరీలున్నాయి. అక్కడ నుండి మొలాసిస్ డిస్టిల్లరీస్ కు తీసుకొని వస్తూ, యింకో పాయింట్ టాక్స్ వసూలు చేసుకోవచ్చు. డిస్టిల్లరీస్ నుండి కంపెనీకి వోతే. మరియొక పాయింట్ టాక్స్ వసూలు చేసుకోవచ్చు. నేరుగా మొలాసిస్ ను కంపెనీకి ఇవ్వడంవల్ల, లేదా డిస్టిల్లరీస్ నుండి వెళ్లడంవల్ల టాక్స్ క్రింద ఎంత లాస్ వస్తుంది? ఈ విధంగా నేరుగా సెషల్ గా కంపెనీలకు ఇవ్వడంలో వున్న ప్రత్యేకత ఏమిటి?

శ్రీ పి. సాంబశివరాజు:- స్పెషల్ ఇంటరెస్ట్ ఏమీ లేదు. The Commissioner is the Molasses Controlling Officer too.

Sri Ch. Vidyasagar Rao:- Sir,.....

(Interruptions)

Mr. Speaker:- Let us take the answers from the Minister.

(Interruptions)

Hon. Member:- Postpone the Question, Sir. ఆన్సర్ సరిగా ఉందనట్లుంది.

Mr. Speaker:- I would like to postpone the Question.

(Interruptions)

It is not good on your part.

(ఇంటరప్షన్స్)

When we are not going to postpone it, it is a different matter. Suppose if you take much time, even then, we will get the same answer. Some of the Members are asking for postponement so that we will get full answer. Even if we spend half an hour, we will not get full answer.

శ్రీ సిపాక్. విద్యాసాగరరావు:- మా పార్టీ తరపున పోస్టపోజ్ చేయమని అడగడం లేదు. వున్న అన్నీనే చెప్పమనండి.

శ్రీ పి. సాంబశివరాజు:- మెయిన్ క్వశ్చన్ ఏమంటే, కమర్షియల్ టాక్స్ డిపార్టుమెంటుకు నష్టము వస్తుందని అన్నారు. మనకు నష్టము ఏమీ లేదు. ఉదాహరణకు - 1989-90లో ఫావాలెస్ కు యివ్వడంవల్ల, మనకు, 5 వేల మిల్లిక్ టన్నులు ఎన్.ఎస్.ఎఫ్.తో శుద్ధి చేయడంవల్ల మనకు 3 లక్షల సేల్స్ టాక్స్ వచ్చింది. 1990-91లో 2 వేల వచ్చింది.....

(ఇంటరప్షన్స్)

నేను భరించలేకున్నాను. పోస్టపోజ్ చేయండి. పోస్టపోజ్ చేస్తున్నారా?

Mr. Speaker:- Yes. Postponed.

AKSHARA JYOTHI PROGRAMME

62-

*4429-Q.- Sarvasri G. Muddukrishnama Naidu (Puttur), N. Chandrababu Naidu (Kuppam), P. Ashoka Gajapathi Raju, M. Raghuma Reddy (Nalgonda), P. Indra Reddy (Chevella), Chikkala Ramachandra Rao and Smt. K. Pratibha Bharathi (Etcherla):- Will the Minister for Secondary Education be pleased to state:

(a) whether it is a fact that Government have launched Akshara Jyothi Programme in the State; if so, the number of people turned literate under the said programme together with the expenditure incurred therefor during the year 1990-91;

(b) whether it is also a fact that several irregularities were committed in the matter of calling tenders for printing work for the said programme; and

(c) whether it is also a fact that printing work has been entrusted to middle men who are not having printing machines and also private parties belonging to other states?

Minister for Secondary Education (Dr. P.V. Ranga Rao):-

(a) Yes, Sir. The Government have launched Total Literacy Campaigns (Akshara Jyothi Programme) in 11 Districts with a view to make all Adult illiterates in these districts literate. The programme is of one year duration initially out of which the first 6 months are meant for survey, identification of learners, volunteers training, arranging motivational camps, etc., and the remaining 6 months are meant for imparting skills in literacy. In Chittoor District, Government have information to the effect that about 3 lakhs Adult illiterates have been made literate. As the programme in other Districts is in various stages of progress, the exact number of persons made literate is not yet available. The Scheme is in midway in some Districts and in certain Districts it has not yet been commenced. Therefore, the actual expenditure incurred is also not yet available.

(b) No, Sir. Government have not received any complaints so far in this regard.

(c) No, Sir. Government have no information to the effect that the Printing was constructed to the middlemen, who are not having printing machines. Only in the case of Saksharatha Samithi, Cuddapah part of the printing work of primers has been entrusted to a private party out side the State by the District Literacy Society according to the approved procedure of the Society.

Mr. Speaker, Sir, I would like to.....

(Opposition Members shouted "Telugu", "Telugu")

Mr. Speaker:- Please read the answer in Telugu.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- ఇంగ్లీషు ఏమిటండీ? తెలుగు ఏమైంది?

మిస్టర్ స్పీకర్:- తెలుగులో చెప్పమని చెప్పాను.

40 శ్రీ పి.వి. రంగారావు:- "తమసోమా జ్యోతిర్గమయ". రాష్ట్రములో ఇనాభా అంతటినీ అన్న జిల్లాలలో అక్షరాస్యులుగా మార్చడానికి 1988లో జాతీయ విద్యావిధానము క్రింద 11 జిల్లాలను మన రాష్ట్రములో పూర్తి అక్షరాస్యత కలిగిన జిల్లాలగా మార్చడానికి ఒక పదికము రూపొందించబడింది. దాని క్రింద 1990-91లో ఈ కార్యక్రమం 11 జిల్లాలలో ఒక సంవత్సర కాలం ఉంటుంది. సర్వే చేయడం, చదువు నేర్చుకోవలసిన వారిని గుర్తింపడం, చదువు నేర్పడానికి స్వచ్ఛందముగా ముందుకు వచ్చే వారికి శిక్షణ ఇవ్వడం, ప్రజలలో చదువుకోవాలనే ఉద్దేశాన్ని, ఆసక్తిని ప్రేరేపించడం, దానికి తగిన శిక్షణా శిబిరాలను నిర్వహించడం - ఈ కార్యక్రమాలకు అరు నెలల వ్యవధి లేసుకోవడం జరుగుతుంది. మిగతా ఆరు మాసాలు చదువు చెప్పడానికి ఉద్దేశించబడింది. ఉదాహరణకు విత్తూరు జిల్లాలో సమారు.....

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- సమాధానం చెప్పాలే కాని స్పీచ్ ఏమిటి?

శ్రీ డి. శివరామరాజు (అత్తిలి):- ఎంతమంది అక్షరాస్యులయ్యారు, ఎంత ఖర్చు అయింది అని అడిగాము.

శ్రీ పి.వి. రంగారావు:- అధ్యక్షా, ఎస్ ఆర్ నో సార్, డిప్యూటీ ఎగ్జిక్యూటివ్ చీఫ్ సెక్రటరీ, పూర్తి వివరాలు చెప్పితే వినే ఓపిక లేదు

(ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Speaker:- There should not interruptions. Again you want clarifications. It is not good. కృత్యం వేసిన వారు ఉన్నారు, వారు వినారు, మీరు కొద్దిగా ఓపిక పట్టండి ప్రశ్నలే లేవి మాట్లాడితే ఎట్లాగ?

శ్రీ డి. శివరామరాజు:- ఇది హామస్ ప్రాపర్టీ. Let him answer.

Sri P.V. Ranga Rao:- (a) Yes, Sir.

(Interruptions)

Mr. Speaker:- No interruptions please.

శ్రీ పి.వి. రంగారావు:- ఎస్ సార్, నో సార్, డిప్యూటీ ఎగ్జిక్యూటివ్ అన్నా వారు వినరు. పూర్తి వివరాలు వినే ఓపిక లేకపోతే ఎట్లాగ చెప్పండి?

(b) No, Sir. Government have not received any complaints so far in this regard.....

(Interruptions)

నేను మాట్లాడుతున్నాను, కొద్దిగా ఓపిక పట్టండి.

(ఎ) అవునండే. పృథ్విరాజు రాష్ట్రంలోని 11 జిల్లాలలోని వయోజన నిర్వహణకు లందరినీ అక్షరాస్యులుగా చేయాలన్న ఉద్దేశంతో 11 జిల్లాలలో సంపూర్ణ అక్షరాస్యతా ఉద్యమాలకు - అక్షరక్షోభి కార్యక్రమం ప్రారంభించింది తొలుత ఈ కార్యక్రమం ఏదాని కాలంవల్న ఉంటుంది ఈ ఏడాదిలో మొదటి 6 మాసాల కాలం సర్వ. ఏమిట నేర్చుకోవలసిన వారిని గుర్తించడం, వదులు నేర్పటానికి స్వచ్ఛందంగా ముందుకు వచ్చే వారికి కిక్ ఇవ్వడం, జూనియర్ వదులుకోవాలన్న ఉద్దేశాన్ని రేకెత్తించడానికి శిబిరాలను నిర్వహించడం మొదలగు కార్యక్రమాలకు. . . .

(ఇంటర్ప్రెన్షన్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- సెకండ్ క్వెస్టన్ ఆన్సర్ కూడా వెద్దొడిగా ఉంది, తక్కువ తేద్యం ఇప్పుడు నాకు అర్థమయిందే ఏమీటంటే అక్షరాస్యత కార్యక్రమం మొదలయింది. ఇంకా ఎక్కడి నుంచీ కంప్లెయింట్ రాలేదు.

శ్రీ పి.వి రంగారావు:- ఇంకో రెండు వాక్యాలలో ఎన్నో ఉంటే ముందే ప్రశ్నలు అడిగితే ఎట్లాగ, దయచేసి ఓపికతో వినండి. 31-3-1991 నాటికి రూ. 237 లక్షలు ఖర్చయింది దాదాపుగా. ఆ ఖర్చు విషయం ఇంకో రెండు వాక్యాలు వేంటి ఓపికగా. . . .

మిస్టర్ స్పీకర్:- తొందరగా చెప్పండి.

Sri P.V. Ranga Rao:- Answer to (b) No, Sir. The Government have not received any complaints so far in this regard.

Answer to (c) No, Sir. The Government have no information to the effect that the Printing was entrusted to the middlemen, who are not having printing machines.

(Interruptions)

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- మంత్రిగారు 11 జిల్లాలలో ఈ ప్రోగ్రాము ఇంప్లిమెంట్ చేశాము అన్నారు. దీనికి సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ ఎంత ఇచ్చింది, స్టేట్ గవర్నమెంట్ ఎంత రిలీజ్ చేసింది ఫండస్. అదే విధంగా ప్రింటింగ్ అంతా కూడా ప్రైవేటు వారికి ఇచ్చారు. గవర్నమెంట్ ప్రింటింగు మెషిన్స్ మనకు ఉంటే గవర్నమెంట్ ప్రైవేటులో అక్కడ ప్రింట్ చేయకుండా ప్రైవేటు వారికి ఇవ్వడం, బెండర్స్ హాయిస్ట్రీ బెండర్స్ కి ఇవ్వడం, తోయస్ట్రీ బెండర్స్ కి ఇవ్వకుండా జరిగింది. ఇది వాస్తవమేనా ఈ అక్షరాస్యతా కార్యక్రమంలో చిత్తూరు జిల్లాలో మూడు లక్షల ఎంపిడి విద్య నేర్చుతాము అన్నారు అక్కడ క్వాలిఫయింగ్ ఎగ్జామినేషన్ పెడితే అక్కడ నేర్చుకున్న వారు కాకుండా విద్యార్థులు వ్యాపారు. ఎలక్షన్ లో ఏవిధంగా రిగ్గింగ్ జరుగుతుందో అలాగ ఈ అక్షరాస్యతా కార్యక్రమంలో రిగ్గింగ్ జరిగింది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- రిగ్గింగ్ జరిగిన మాట వాస్తవమేనా అని అడగండి.

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- అది వాస్తవమేనా ఒకరికి బదులు ఒకరు వ్రాసిన మాట వాస్తవమేనా ఇది 42 కోట్ల రూపాయలకు సంబంధించిన విషయం అయితే

ఇక్కడ గవర్నమెంట్ ఎకౌంటబులిటీ ఏమీ లేదు. జిల్లాలలో కమిటీలు ఏర్పాటు చేశారు. ఆ కమిటీలలో రిజిస్ట్రార్ల పెరసన్స్ ను పెట్టుకున్నారు. వారి ద్వారా డేబులు ఖర్చు పెడుతున్నారు. అది కూడా వాస్తవమేనా? గవర్నమెంట్ కింద ఏవిధంగా ఎకౌంటబులిటీ ఉంది. మంత్రి గారు దయచేసి తెలియజేస్తారా?

శ్రీ పి.వి. రంగారావు:- ఇప్పటిదాకా రూ. 2697.64 లక్షలు సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ ఇచ్చింది. It is 2 : 1 ratio. I am having the figures.....

(Interruption)

మా ఖాజీ విద్యాశాఖామాత్యులు ఏదో రిగింగ్ గిగింగ్ అన్నారు. ఆ రకంగా ఏమీ జరగలేదు. ప్రింటింగులో ఒక కడప జిల్లాలో మాత్రం.....

(Interruption)

Mr. Speaker:- Let us finish the Question quickly.

శ్రీ పి.వి. రంగారావు:- కడప జిల్లాలో మాత్రం రాష్ట్రానికి సంబంధించిన వారికి ఒకరికి ఇవ్వడం జరిగింది. ఇందులో ఏవిధమైన కుంభకోణాలు లేవు. అది కూడా సరయిన సమయములో ఆ జిల్లాకు సంబంధించిన వారు రాష్ట్రానికి సంబంధించిన వారు మేము ప్రింట్ చేయలేమని అసహాయత తెలిపినందువల్ల లోయస్ట్ కొటేషన్ బయట వారు ఇచ్చినందువల్ల సకాలములో ప్రింట్ జరగవలసిన అవసరం ఉందన్న ఉద్దేశముతో కడపలో అక్షరాస్యతా సమితి వారు ప్రింటులో, ఒక పార్ట్ ఆఫ్ ది ప్రింటింగు వారికి ఆర్డర్ ఇచ్చారు. అంతే తప్ప మరే ఏదీమైన ఆరోపణ లేదు, మా దృష్టికి ఏదీ రాలేదు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ఇది ఏమీ తమాషా అయిన విషయం కాదు. రూ. 42 కోట్లు లీట్రీ కోసం ఖర్చు పెట్టాము. మొత్తం వోవైడ్ చేశారు స్టేట్ కాని సెంటర్ కాని. కాని రాష్ట్రములో ఈ ప్రోగ్రాము ఎక్కడా ఇంప్లిమెంట్ కాలేదు. అంతే కాకుండా 11 జిల్లాలలో అడ్మినిస్ట్రేషన్ మొత్తం లీట్రీ ప్రోగ్రాము మీదనే పోతున్నారు. ఎవరూ కూడా పని చేసే పరిస్థితిలో లేరు. అయితే లీట్రీ ప్రోగ్రాము మాత్రం స్టార్ట్ కాలేదని మీకు తెలియజేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- తెలియజేయవలసిన అవసరం కాదు. క్వెస్టన్ అడగండి

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- రూ. 42 కోట్ల ఇష్యూ చాలా ఈజీగా తీసుకుంటే ఎటాగ్ నేను అడిగేది, ఒకటి.....

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- మన చదువులో 9-30కి కావాలని ఉంది.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, టెక్నికల్స్ ప్రింటింగ్ కు మన రాష్ట్రంలోనే కాకుండా వేరే రాష్ట్రాలనుంచి కూడా టెండర్స్ పిలిచి వారికి కాంట్రాక్టుకు

ఇవ్వడం వాస్తవమేనా? అది వాస్తవమైతే ఎవరెవరికే ఇచ్చారు? అంతేకాకుండా కాంట్రాక్టుకు పిలేవేటప్పుడు సెంట్రల్స్ డివిజన్ పిలిచారా లేక జిల్లావారీగా పిలిచారా? సెంట్రల్స్ డివిజన్ పిలిచే అలా ఎందుకు చేయవలసి వచ్చింది?

Sri P. Indra Reddy:- Sir,

Mr. Speaker:- Have you given your name? If this is so, we cannot complete the Question Hour in time.

Sri P. Indra Reddy:- Sir,

Mr. Speaker:- Mr. Chandrababu Naidu, if you are not in a position to control your Members, How can I....

Sri P. Indra Reddy:- It is the individual's right. Nobody to control. What is this, Sir? One Important submission.

Mr. Speaker:- Yes. I have given permission. You can speak.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి:- అసలు సమాధానమే లేదు. 'అక్షర జ్యోతి' కార్యక్రమం కొరకు ముద్రణ పనికి సంబంధించిన విషయంలో మంత్రిగారు ఇచ్చిన సమాధానం వాస్తవం కాదు. ప్రశ్నలోని సమాధానమిస్తూ..... "No Sir. The Government have no information to the effect that the printing was entrusted to the middleman who are not having printing machines." అని అన్నారు. దీనికి సంబంధించి ప్రభుత్వం దగ్గర సమాచారం లేదని అంటున్నారు. It is not correct. ఇందులో పెద్ద ఫిక్చర్ కుంభకోణం జరిగింది. నిరక్షరాస్యులను అక్షరాస్యులుగా చేసే కార్యక్రమం ఇదీ, దీనికి ఏటా కేంద్ర ప్రభుత్వం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కోట్లాది రూపాయలు ఖర్చు చేయడం జరుగుతోంది. అసలే ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో లిటరసీ ప్రొంట్ డివిజన్ 29 శాతం మాత్రం ఉంది. అలాంటి కార్యక్రమానికి సంబంధించిన ముద్రణ పనులను ప్రభుత్వం వొసేజరీను వయిలేట్ చేసి ఇవ్వడం జరిగింది. దీనికి మంత్రిగారు స్పష్టంగా సమాధానం చెప్పాలి.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, ...

(Interruptions)

Mr. Speaker:- What is that I can do? All your Members are demanding separate supplementaries and answers.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ఏమీటండీ మీరు?

మిస్టర్ స్పీకర్.- ఏమీటంకో మీరు అంటే దానికి సమాధానం చెప్పవలసవస్తుంది. మీరే అంటున్నారు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ఇది న్యాయం .

Mr. Speaker:- Mr. Chanirababu Naidu, You must also understand me.....

నీ చంద్రబాబునాయుడు:- మిస్టర్ స్పీకర్

మిస్టర్ స్పీకర్ - మీరు ఎదిగింపు చేసే సారే చెప్పిన నమ్యదు కనీసం లక్షల డాలర్లను ఉంచుకుంటే దాని కిరింపి పట్టించుకోవాలి. నీ సర్కారు ఏమిటా అంటే ఇక కూడా పట్టించుకోవాలని అంటున్నాను. న్యాయమైన నూడ చెప్పింది. నీ న్యాయం అనకండి You all must cooperate with me in the d... It is not the cooperation you are not cooperating with me.

Now, let the Minister complete the answer.

శ్రీ పి.వి. రంగారావు:- అధ్యక్షా, ఈ అక్కర స్టోటి కార్యక్రమంలో ఏవిధమైన కుంభకోణం లేదు. కొన్ని చోట్ల స్థానిక పరిస్థితుల దృష్ట్యా సకాలంలో ముద్దీం పేలు లేకపోయింది స్థానికంగా. అందువల్ల ఒక్క కడప జిల్లాలోనే లక్షల డాలర్ల కమిటీవారు జిల్లా కలక్టరు అధ్యక్షులను ఒక నిర్ణయానికి వచ్చి సకాలంలో ఈ మెటీరియల్ రావాలని, న్యూస్ పేపర్ కోట్ చేసిన తొందరుదార్లకు ఇవ్వాలని నిర్ణయించేసి, బెంగుళూరులోని గీతాంజలి ఎంటర్ప్రైజెస్ వారికి ఒక పార్టీ మాత్రం ముద్దీంచే అవకాశం ఇచ్చారు. మిగతా జిల్లాలలో ఏమైనా ఆరోపణలు వుంటే గౌరవ సభ్యులు మా దృష్టికి తెండి. మీరూ, మేమూ కలిసి ఈ అక్కర స్టోటి కార్యక్రమాన్ని సక్రమంగా నిర్వహించాం, అందుకు తోడ్పడండి అని కోరుతున్నాను.

(అంతరాయము)

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- అధ్యక్షా, మంత్రిగారికి వర్సే లేవు. జిల్లా కలెక్టరును చేశారు. జిల్లాలలో డిస్ట్రిక్ట్ కలెక్టరును షెడ్యూల్స్ గా పెట్టి కమిటీలను ఏర్పాటు చేశారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వంతో ఏమాత్రం సంబంధం లేకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వమే ఈ స్కీమ్ ను ఎవర్స్ చేసి 2 : 1 రేషియోలో ఇవ్వమని చెప్పి కలెక్టరు అధ్యక్షులను కమిటీని వేసుకొమ్మన్నారు. కాబట్టి కలెక్టర్ దీనికి బాధ్యుడు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వంతో సంబంధం లేకుండా ఈ కార్యక్రమాన్ని చేస్తున్నారు. నిజంగా మంత్రిగారికి సమాచారం తెలిసివుంటే ఏ షేవేట్ ప్రింటర్స్ కు ఇచ్చారు, ఏ ఎకౌంట్ క్రింద ఎంత ఖర్చు పెట్టారో చెప్పమనండి. దీనిపై సమగ్రంగా చర్చ జరగాలి. ఎందుకంటే ఇది 42 కోట్ల రూపాయలకు సంబంధించిన వ్యవహారం. కేంద్ర ప్రభుత్వం డబ్బులైనా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం డబ్బులైనా మిస్ యూజ్

కాకుండా ఉండాలి. ఈ కార్యక్రమానికి ప్రచారం ఎన్నికల ప్రచారం మాదిరి పెద్ద ఎత్తున జరిగింది. గోడలమీద ప్రాయడం, బ్యానర్లు కట్టడం జరిగింది. అక్షరాస్యతా కార్యక్రమం సంపూర్ణంగా జరగాలనే మేము వట్టుపడుతున్నాం. దీనికి ఒక వాస్ కమిటీని వేయండి. ఎందుకంటే ప్రభుత్వ కంట్రోల్ లేదు, మంత్రిగారే కంట్రోల్ లేదు, డి.ఎస్.ఇ.కి గాని అడల్ట్ ఎడ్యుకేషన్ డైరెక్టరుకుగాని దీనితో సంబంధంలేదు. డైరెక్టుగా కలెక్టర్లుకే ఇచ్చారు, వారి ఇష్టం వచ్చినట్లుగా చేస్తున్నారు. ఇందులో రిటైర్డ్ పర్సన్లను చేస్తున్నారు. అలా రిటైర్డ్ పర్సన్లను వేస్తే వాళ్ల ఎకౌంటబిలిటీ వుండదు. మంత్రి గారికి ఏమైనా కంట్రోల్ వుంటే చెప్పమనండి.

Mr. Speaker:- if you are not satisfied, if you give a notice, I will allow half an hour discussion on this. You give notice and I will allow half an hour discussion.

Sri G. Muddukrishnama Naidu:- Yes, Sir.

వక్ష్ మండలిచే ఋణములు

63-

*1709-(బ)- శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లా ఖాన్ (పాండ్చాయణగుట్ట):- ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) 1-8-1984 నుండి 17-4-1990 వరకు వక్ష్ బోర్డు ఎన్ని సంస్థలకు, ఎందరు వ్యక్తులకు ఋణములను యిచ్చినది;

(ఆ) మండలి తీర్మాన నిర్దేశానుసారంగా ఏ షరతులపై అట్టి ఋణములను యిచ్చినారు;

(ఇ) అట్టి ఋణాలను మంజూరుచేయడానికి మండలికి అధికారమున్నదా; అయినచో ఏ వనరు నుండి?

ముఖ్యమంత్రి తరపున, భారీ పరిశ్రమల శాఖమంత్రి (శ్రీ పి.రామచంద్రారెడ్డి):-

అధ్యక్షా, ప్రశ్నవేసిన వారు సభలో లేరు, ఎవరికైనా ఇంకొస్తే వుంటే చెప్పతాను.

(అ) కొన్ని సంస్థలకు వక్ష్ బోర్డు తరపున కొంత డబ్బు ఇవ్వబడింది. ఈ సీట్ గోదావరిలోని జిల్లా వక్ష్ కమిటీకి రాష్ట్ర వక్ష్ బోర్డు నుంచి 5 వేల రూపాయలు లిటిగేషన్ ఖర్చులు భరించుటకు ఇవ్వడం జరిగింది.

(ఆ) అనంతపురంలోగల బైటూత్ మదీనా వక్ష్ ఇనిస్టిట్యూషన్ అనే దానికి సీట్ వక్ష్ బోర్డు ఎక్స్ ఛేర్జన్ 20 వేల రూపాయలు అప్పుగా ఇచ్చారు, అందుకు బోర్డువారు 27-5-1986న తీర్మానం చేశారు. అట్లాగే అనంతపురంలోని నేషనల్ ఐ.టి.ఐ.కి 40 వేల రూపాయలు వడ్డీలేని రుణం ఇచ్చారు. సంవత్సరానికి 24 వేల రూ.ల చొప్పున రిటన్

చేయాలని తీర్మానం చేశారు, ఇది బోర్డెవారే తీర్మానం చేశారు. అదేవిధంగా బోర్డె తీర్మానం ప్రకారం దువ్వా మాస్కో అనేది ఇబ్నీగల్ అక్యూషన్ లో ఉంటే దాని లిటిగేషన్ ఖర్చుల కొరకు 10 వేల రూపాయలు ఇవ్వడం జరిగింది.

ఇక ప్రశ్నలోని (సి) భాగానికి ఇచ్చిన సమాధానంలో కొంత మార్పు ఉంది. కరక్షన్ చేసుకోవాలని గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను.

(ఇ) సెక్షన్ 15 క్రింద వక్స్ ప్రావర్షెన్సు ఏ చర్య అయినా తీసుకోవచ్చు, డబ్బు ఖర్చు పెట్టవచ్చు అనే జనరల్ క్లాజ్ ఏదైతే ఉందో - ఛార్జెస్ డబ్బు ఇచ్చినా, బోర్డు ఇచ్చినా దానిక్రింద ఇవ్వబడుతుంది.

శ్రీ ఎం. ఓకార్ (నరసంపేట):- ఎవరికి ఇచ్చారు, మూడు, నాలుగు సంస్థల పేర్లు చెప్పారు. ఏ షరతులపై ఇచ్చారు? ఆ షరతులు ప్రస్తావించలేదు. రెండవది - (ఇ) సమాధానంలో వారికి ఉన్న అధికారం ప్రకారం జేశారు, అధికారం ఉందని అన్నారు కానీ, ఏ వనరుల నుంచి ఇచ్చారు అనే దానికి జవాబు లేదు.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- మళ్లీ చెప్పమంటే చెప్పతాను.....

శ్రీ ఎం. ఓకార్:- ఏ షరతుల మీద ఇచ్చారు? రెండవది, ఏ వనరుల నుంచి ఇచ్చారు?

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- వారికి రెండు రకాల ఫండ్లు ఉంటాయి: ఒకటి, రిజర్వ్ ఫండు ఉంటుంది. రెండవది, వక్సు ఫండు ఉంటుంది. ఆ డబ్బు నుంచి ఇచ్చారు. ఇవన్నీ కూడా రిపేయబుల్ టు వక్స్ బోర్డు. గాంతుగా కాదు. అప్పుగా ఇచ్చారు. లిటిగేషన్ లో ఉన్న పెద్ద ప్రావర్షెన్సు సేఫ్ గార్డు చేసుకోవాలని ఇచ్చారు. యీ 20 వేల రూపాయలు, it was given for the purpose of partition in Madina Institution. It was a repayable loan. మూడవది, ఐ.టి.ఐ. కొరకు ఇచ్చారు; రెండు వేలు సంవత్సరానికి రిటర్న్స్ చేయాలి.

శ్రీ ఎం. ఓకార్:- ఏ అవసరం కోసం ఇచ్చారు? ఏ షరతుల మీద ఇచ్చారు?

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి:- కొన్ని ఇచ్చారు..... 20 వేలు రిపేర్ కు ఇచ్చారు. మదీనా కాంప్లెక్సు ఆఫ్ హైదరాబాదు వారికి ఇచ్చారు. నేషనల్ స్కాప్, అనంతపూర్ కు రూ 40 వేలు ఇచ్చారు. దువ్వా మాస్కో దానికి, వెస్టు గోదావరి,

Mr. Speaker:- There cannot be any direct discussion between the Member and the Minister.

Sri P. Ramachandra Reddy:- Sir, these are loans; repayable loans. Some of them are partly paid and some of them are

జి.జి.డి.చే సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆస్పత్రుల స్థాపన

64-

*3865- సర్వశ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి (కోవూరు), జి. ముద్దుకృష్ణమ నాయుడు - దేవదాయ శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానముల అధికారులు, ధర్మకర్తల మండలి ఈ క్రింది ప్రతిపాదనలను పరిశీలిస్తున్నారా.

(i) తిరుమలకు రజు.మార్గం (రోప్ వే);

(ii) కొత్త ఢిల్లీ, తదితర నగరాలలో లడ్జాల (ప్రసాదం) వికృయం;

(iii) తిరుపతిలో సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆస్పత్రి స్థాపన;

(iv) పౌరాణిక దిశాల ప్రదర్శనకై సినీమా థియేటర్ నిర్మాణం;

(v) తిరుమలలో ఐదు నక్షత్రాల హోటల్ నిర్మాణం;

(ఆ) అయినవో, సదరు ప్రతిపాదనలు ఎప్పుడు కార్యరూపం దాల్చును;

(ఇ) తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానముల వార్షిక ఆదాయం ఎంత, పోగొన్న నిధుల మొత్తం ఎంత?

దేవదాయ శాఖ మంత్రి (శ్రీ పి. పద్మనాభం):-

(అ) (i) ఆవునండీ.

(ii) తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం 17-8-91 నుండి కొత్త ఢిల్లీలో లడ్జాల అమ్మకాన్ని ప్రారంభించింది.

(iii) అవునండీ.

(iv) లేదండీ.

(v) లేదండీ.

(ఆ) రోప్వే నిర్మాణానికి సంబంధించిన ప్రతిపాదనలు ప్రాథమికదశలో ఉన్నాయి. కొత్త ఢిల్లీలో లడ్జాలు అమ్మే ప్రతిపాదనలను పరిశీలించి, 17-8-91 నుండి వాటిని అమ్మడం ప్రారంభించింది. సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆస్పత్రి నిర్మాణం కొనసాగుతున్నది.

(ఇ) 1990-91 సంవత్సరపు వార్షిక ఆదాయం రూ.101.52 కోట్లు. 30-6-91 తేదీ నాటికి వివిధ షెడ్యూల్లు బ్యాంకులలో పెట్టుబడి పెట్టిన నిధులు మొత్తం రూ.128.52 కోట్లు.

శ్రీ వి సల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి:- సార్. మంత్రిగారి సమాధానం తీరు లయ్యి తీస్తున్నానే ఉన్నది. అర్థం కాకున్నా, నా దెలికి ఆన్సర్ ఇవ్వారు కాబట్టి, కొన్ని ప్రశ్నలు వేస్తాను, ఇబ్బంది పెట్టకు కొత్త మంత్రి కాబట్టి. రోవే వే నిర్మాణానికి సంబంధించిన ప్రతిపాదనలు ప్రాథమిక దశలోనే ఉన్నాయి అన్నారు. రైల్వే సంస్థకు ఇప్పించుకు కొన్ని సంవత్సరాలనాడు యీ సభలో నాకు జవాబు వచ్చింది. అది ప్రాథమిక దశలో అంటే, ఏ దశలో ఉంది? రెండవది, కొత్త డిల్లీలో లక్షల అమ్మకం - 17-8-91 నుండి లక్షల అమ్మకం ప్రారంభమైందని అన్నారు. ఇక్కడ స్టేట్ గవర్నమెంటు లక్షలు డిల్లీలో అమ్మడాన్ని నిషేధించిందని యీరోజు పేపర్లో వచ్చింది. బీ.ఏ.డి. దొర్లుకు సంబంధించింది, నిషేధం ఎలా విధించింది? నూవర్ స్పెషాలిటీస్ బి.బి.డి. వారు కొన్ని సంవత్సరాల నుంచి కడుతున్నారు - నేను రెవెన్యూ మినీష్టరుగా ఉన్నప్పుడు ప్రారంభించారు. ఏ స్టేజీలో ఉంది? సోఫిస్టికేటెడ్ మెషిన్స్ కొరకు ఇండెంటు పెట్టారా? విదేశాల నుంచి డాక్టర్స్ను తీసుకువస్తున్నారా? రూ. 128 కోట్ల 52 లక్షలు ఎక్కుములేట్ ఫండ్స్ ఉన్నాయా? దీని ఇంటరెస్టు ఎంత వస్తుంది?

(జవాబు లేదు)

మిస్టర్ స్పీకర్:- క్వెస్టన్ నెం. 3983 (నెం. 64) పోస్టపోస్ట్ సర్వే ఆన్సర్స్ గావాలి. కనుక ప్రిపేర్ కావాలి. I want a good answer for that. Let them prepare. This will be posted very next day.

(ఇంటర్వేన్షన్)

శ్రీం ఆయిపోతోంది. జవాబు సరిగా రాదు కనుక పోస్టపోస్ట్ చేస్తున్నాను.

శ్రీ సిపావ్. విద్యాసాగరరావు:- ఈ ప్రశ్నకు మేరు రూలింగ్ ఇవ్వారు. దానికి కట్టుబడి ఉంటాము. మంత్రిలు సమాధానాలు ఈ విధంగానే వస్తాయి కనుక వావుస్ కూడా పోస్టపోస్ట్ చేద్దామా?

Mr. Speaker:- I felt it. Thank you for your co-operation.

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- మేము అడుగుతాము. మంత్రిగారికి సవిన్ మెంబర్స్ తెలియాలి కదా? తరువాత చెప్పమనండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- దయచేసి కూర్చోండి.

వినియోగ పదార్థాలలో బాహ్య పదార్థాలు

65-

*3983- సర్వశ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు (వరంగలు), సి. నర్సిరెడ్డి (మక్తూర్), కె. చంద్రశేఖరరావు (సిద్దిపేట):- ఔరసరఫరాల్లో శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) బీయ్యము, పప్పు మున్నగునటువంటి వినియోగ పదార్థాలలో బాహ్య పదార్థాలు వుండటం అనుమతించబడిన విషయం వాస్తవమేనా,

(అ) అయినచో, ఒక్కొక్క దాని విషయంలో ఏ మేరకా అనుమతించబడింది,

(ఇ) ఆహార కల్పిత వర్ణం క్రింద జాహ్ని పదార్థాలు వుండవాన్ని అనుమతించ వచ్చునా; అయినచో, ఏ మేరకూ,

పౌంసరపరాల శాఖ మంత్రి (శ్రీ జి. వెంకటావు):-

(అ) అవునండీ.

(ఇ), (ఇ) ఆహార ధాన్యాలలో అంటే తృణాధారాలు, వాటి నూకలు, జొన్నలు పప్పు ధాన్యాలు, వడం వంటి వాటిలో ఆస్య పదార్థాలలో జరిగినప్పటికీ నియమావళి పాటించి అనుమతించవచ్చు. అన్య పదార్థం అంటే ఆహారధాన్యాలు కాకుండా ఏదైనా ఇతర పదార్థం అనే అర్థం. అది సేంద్రీయ పదార్థంగానీ, అసేంద్రీయ పదార్థంగానీ అయి వుండవచ్చు. అసేంద్రీయ పదార్థంలో ఇసుక, రాళ్లు, సుజ్జెం, సుట్టి పెళ్లలు వేరి ఉంటాయి ఇవి బరువులో ఒక శాతానికి మించి వుండకూడదు. రాగా వరిధాన్యం విషయంలో ఇవి 3 శాతానికి మించి వుండకూడదు. సేంద్రీయ పదార్థంలో పొట్యూం, ఫుల్లులు, కలుపు విత్తనాలు, నూనెగింజలు అభాద్యమైన, విషతుల్యంకాని ఇతర గింజలు వేరి వుంటాయి. ఇవి బరువులో 3 శాతానికి మించి ఉండకూడదు.

శ్రీ జి. పురుషోత్తమరావు:- అధ్యక్షా, అన్యపదార్థాలు అనుమతించానికి కారణం ఏమిటి? ఆధునిక రైస్ మిల్స్లో ఒక్క శాతం కూడా, ఏ మాత్రం కంకర కలపకూడా, సీట్ గా ఉండే అవకాశం ఉన్నప్పుడు కంకర కంటే అవకాశం ఎవ్వడలో ఉద్దేశం ఏమిటి? దీనివల్ల బ్యాక్ మార్కెటింగ్ కు అనుమతీస్తున్నారా?

శ్రీ పి. వెంకటావు:- ఇందులో ఇప్పటి ఉద్దేశాలేమీ లేవు. ఇంతకుముందే యాక్టులు ఉన్నాయి. అయితే ఒక తేడా మాత్రం చూశాను. ఎఫ్.సి.ఐ. వారు పెట్టిన పర్సంటిజీకి, మన స్టేట్ గవర్నమెంట్ ఫుడ్ అడల్ట్రీషన్ యాక్టులో పెట్టిన పర్సంటిజీకి తేడా ఉంది. రెండూ సమన్వయం చెయ్యడానికి వీలుందేమో తెలుసుకోడానికి ముఖ్యమంత్రిగారి ద్వారా సంబంధిత డిపార్ట్ మెంటును అడిగి ప్రయత్నిస్తాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నక్కేకల్):- మంత్రిగారు చెబుతూ తృణధాన్యాలలో ఒక శాతం రాళ్లు, వరిలో 3 శాతంకు మించకుండా చెత్త కలపవచ్చు అన్నారు. ఆధునిక రైస్ మిల్స్లో ఒక శాతం కూడా లేకుండా, శుభ్రంగా ఉంటుంది. గండ బస్తాలకు ఒక బస్తా ఇసుక, వంద బస్తాలకు మూడు బస్తాల చెత్తాచెదారం కలపవచ్చు అన్నారు. ఫెయిర్ ప్రెయ్స్ ఫాప్రీకోసం ఇస్తున్న దానిలో 1, 2 అన్నీ, స్టేజి 2, స్టేజి 1 అన్నీ రెండు రకాలుగా ట్యాగ్స్ వోర్మి ఉంది. స్టేజి 1 హోల్ సేట్ డీలర్స్ కు సరైన రేటు పెంప, ఇవ్వారు స్టేజి 2కు తక్కువ రేటు ఇవ్వడంవల్ల, గామాలో డీలర్లను 'మేరే పట్టుకుపెళ్లండి, మాకు గిట్టడం లేదు' అని అధికారులు వారి నెత్తిన పెడుతున్నారు. వారేమో ప్రజలకు పెంచి, అమ్ముతున్నారు. కారణం అడిగితే 'మేము ఏం చెయ్యాలి' అని అంటారు. డిస్ట్రీబ్యూషన్ పాయింట్ వరకూ చేర్చే బాధ్యత ప్రభుత్వానిది. కనుక స్టేజి 2కు పెంపడానికి ప్రయత్నిస్తారా?

శ్రీ పి. వెంకట్రావు:- అధ్యక్షా, వారి ఉద్దేశం అర్థమయింది. ఇది అడల్ట్రేషన్ కు సంబంధించిన ప్రశ్న. తేడా కనిపించిందని చెప్పాము. ఎఫ్.సి.ఐ. స్టాండర్డ్ వేరు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- మార్పువచ్చు కదా?

శ్రీ పి. వెంకట్రావు:- డిస్క్రిమినేషన్ ఉంది. ఒక శాతం, రెండు శాతం గేగ్నీస్ బట్టి ఉంది. స్టేట్ కు సంబంధించిన యాక్ట్ లో ఎక్కువ పర్సంటేజీ ఉంది. ఎక్కువ అసిస్టునున్నది. రెండూ రీకన్సైల్ చేయడానికి వేలుందేమో డిపార్ట్ మెంటుతో మాట్లాడతాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- ట్రాన్స్ పోర్ట్ గురించి చెప్పమనండి.

శ్రీ పి. వెంకట్రావు:- దీనికి సంబంధం లేదు. వేరే అడగమనండి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- సంబంధం ఉంది. స్టేజి 2లో సర్వేస్ ట్రాన్స్ పోర్ట్ రేటు ఇవ్వడం లేదు. మంత్రిగారికి స్వయంగా కూడా చెప్పి, పర్సనల్ రిప్రజెంటేషన్ ఇచ్చాను. పెంశుతామన్నారు. కానీ స్టేజి 1 కు పెంచారు. స్టేజి 2 లేదు అని అధికారులు చెబు తున్నారు. దీనివల్ల ఎక్కువగా రేటు పెంచి అమ్ముతున్నారు. ఇందుకు ప్రభుత్వం అనుమ తిస్తుందా? సంబంధం లేదు అంటే ఎట్లా?

శ్రీ పి. వెంకట్రావు:- ఇది అడల్ట్రేషన్ కు సంబంధించిన ప్రశ్న.

శ్రీ కె. రామచంద్రరాజు (ఉండి):- మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ అన్య పదార్థాలకు సంబంధించిన పర్సంటేజీ ఎఫ్.సి.ఐ.లో ఒక విధంగా మన సివిల్ సప్లయ్ లో ఒక విధంగా ఉందన్నారు. సివిల్ సప్లయ్ లో ఎంత పర్సంటేజీ ఉంది? ఎఫ్.సి.ఐ.లో ఎంత? బాహ్య పదార్థాలంటే రాళ్లు అని కాదు. పెద్ద గింజలు, చిన్న గింజలు అనే రైస్ లో తేడా ఉంటుంది. రాళ్లు కలపడానికి పర్మిషన్ ఇవ్వడమేమిటి? పర్సంటేజీ వివరాలు చెప్పాలి.

శ్రీ పి. వెంకట్రావు:- ఎఫ్.సి.ఐ.లో వారు తమ చట్టానికి అనుగుణంగా చేసు కున్నారు. స్టేట్ అడల్ట్రేషన్ యాక్ట్ క్రింద మన వద్ద ఎక్కువ శాతం ఉంది. రీకన్సైల్ చేయడానికి వేలుంటుందేమో చూడాలి. ఒక్కొక్క గేగ్నీకో ఒక్కొక్క విధంగా వుంది.

చెట్లమీది నుండి పడిన గేత కార్మికులకు నష్టపరిహారం

66-

*5002- శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:-

(అ) రాష్ట్రంలో, చెట్లమీద నుండి పడిన గేత కార్మికులకు అనేక మందికి నిధులు లేనందున నష్టపరిహారం చెల్లించని విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, వర్తమాన ఆర్థిక సంవత్సరం 1991-92లో యిందు నిమిత్తం ఎంత కేటాయించినారు; అట్టి నష్టపరిహారం చెల్లించు జరగక ఎన్ని దరఖాస్తులు అపరి ప్రితంగా వున్నాయి;

(ఇ) కెల్లయిములన్నీయు ఎప్పటికి పరిష్కరించెదరు?

ముఖ్యమంత్రి తరఫున రవాణా శాఖ మంత్రి (శ్రీ పి. సాంబశివరావు):-

(అ) అవునండీ.

(ఆ) 1991-92 ఆర్థిక సంవత్సరంలో రూ. 10 లక్షల మొత్తాన్ని కేటాయించడం జరిగింది. 322 దరఖాస్తులు పెండింగులో వున్నాయి.

(ఇ) ఇదివరకే విడుదల కైన రూ. 5 లక్షల మేరకు 30-9-91 నాటికల్లా పెండింగులో ఉన్న కెల్లయిములను పరిష్కరించ వలసిందిగా అదేశాలను జారీ చేయడం జరిగింది. సహాయక కార్యాలను విడుదల అయిన తరువాత మిగిలిన కెల్లయిములను వెంటనే పరిష్కరించడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, 1991-92వ సంవత్సరంలో రూ. 10 లక్షలు అన్నారు. నల్గొండ జిల్లాలో రూ. 12 లక్షలు గత మూడు సంవత్సరాల నుంచే వెల్లొంద వలసి ఉంది. ఈ సందర్భంలో కేటాయింపులు పెంచడానికి ప్రభుత్వం ఏమయినా కృషి చేస్తుందా? కాంపెన్సేషన్ రూ. 10 వేలు కాకుండా, చనిపోయిన వారికి రూ. 50 వేలకే, కాళ్లు, చేతులు విరిగిన వారికి రూ. 25 వేలకే పెంచడానికి ఏమయినా ప్రతిపాదన ఉందా? వెట్యూమె నుండి పడి, మరణించిన వారికి గ్రూప్ ఇన్ షూరెన్స్ ప్రభుత్వపరంగా చేసే ప్రతి పాదన ఉందా?

శ్రీ పి. సాంబశివరావు:- నల్గొండ జిల్లాలో రూ. 9,00,004 మాత్రమే ఇవ్వాలే చనిపోయిన వారికిచ్చేది ఎక్స్ గ్రేషియా రూ. 10,000, దెబ్బ తగిలిన వారికి ఇచ్చేది రూ. 2,000.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- రూ. 10 లక్షలు కేటాయించారు. వారి లెక్క ప్రకారం రూ. 35 లక్షలు కావాలి. పెంచుతారా అని అడిగాను. గ్రూప్ ఇన్ షూరెన్స్ ప్రతిపాదన ఉందా?

శ్రీ పి. సాంబశివరావు:- ఈ సంవత్సరం కెల్లయిము పరిష్కరించడానికి రూ. 18 లక్షలు మాత్రమే అవసరం. రూ. 5 లక్షలు ఇవ్వాము. మరొక రూ. 10 లక్షలు ఈ బడ్జెట్లో కూడా ఇస్తాము. ఎక్స్ గ్రేషియా రూ. 10,000కు మించి ఇచ్చే ప్రతిపాదన లేదు.

శ్రీమతి ఇ. సీతారామమ్మ (కూచిపూడి):- అధ్యక్షా, ఈ ప్రశ్నకు అనుబంధ 9.2c ప్రశ్నగా అడుగుతున్నాను. గత కార్మికులకు ఎలాంటి నిధులు ఈ రాష్ట్రంలో లేని ఉ. కారణంగా వారి కొరకు ప్రత్యేకంగా కార్పొరేషన్ ఏర్పాటు చేస్తారా? గత కార్మికులకు మాధవరెడ్డిగారు చెప్పినట్లు ఎక్స్ గ్రేషియా ఆందడం లేదు. వారు రూ. 50 వేలు అడుగు తున్నారు కానీ నేను లక్ష రూపాయల వరకూ ఇవ్వాలని కొరతున్నాను. బెట్యూమేద నుంచి పడిన వారికి కాలో, చేయో వీరగడం వేత బీవితాంతం పని చేసే సిధానం ఉండదు. వారికి

కూడా ఈ లక్ష రూపాయలూ వర్తింపేలాగా అడుగుతున్నాను. బోగస్ సొస్సేట్లు కొన్ని ఉన్నాయి. వేటిపైన మంత్రిగారు వెంటనే చర్య తీసుకోవాలి. బోగస్ సొస్సేట్ల పేరుతో ఏ కార్మికునికీ న్యాయం జరగడం లేదు. ప్రభుత్వం కల్లును తీసి వేస్తామని అన్నట్లుగా పేపర్లలో వచ్చింది. ఆవిధంగా చేసినట్లయితే లక్షలాది కుటుంబాలకు జీవనోపాధి లేక వేధిన పడే పరిస్థితి వస్తుంది. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం ఏమీ చర్య తీసుకుంటున్నదో ప్రకటించ వలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఈ ప్రభుత్వాన్ని హెచ్చరిస్తున్నాను. రిసెర్చి చేసినట్లయితే దీని మీద చాలా లక్షయిబు వస్తుంది. కల్లు తీసివేసే ఆలోచన ఉంటే మానుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. చాలా కుటుంబాలు నష్టపోతాయి.

శ్రీ పి. సాంబశివరాజు:- మొత్తం 308 కేసులున్నాయి. అవన్నీ కూడా మూడు నెలల్లో పూర్తిగా పరిశీలన చేయడం జరగుతుంది. ఇప్పుడు రూ. 10 వేలు ఇవ్వడం జరుగుతోంది. దానిని పెంచే ప్రతిపాదన లేదు. మిగతా వాటికి సపరేట్గా క్వశ్చన్ వేసినట్లయితే జవాబు చెబుతాను.

శ్రీ జి. యాదగిరిరెడ్డి (రామన్నపేట):- తాటి పెట్టుమీద నుంచి పడిన వారికి, చనిపోయిన వారికీ, అంగవైకల్యం చెందిన వారికి ఎక్స్‌గ్రేషియా ఎంత మందికీ ఇచ్చారు? నల్గొండ జిల్లాలో 250 మంది చనిపోయిన వాళ్లకూ ఎక్స్‌గ్రేషియా శాంక్ష్కనయ్యి పెండింగులో ఉంది అది ఎప్పటిలోగా పే చేస్తారు? నల్గొండ జిల్లాలో 50 మంది అంగ వైకల్యం చెందిన వాళ్లు ఊరిలో ఊరేగింపు చేసారు. ఇప్పటి వరకూ పేమంటు చేయలేదు. మూడు సంవత్సరాల నుంచీ పెండింగు ఉంది. రికార్డులో ఉంది. వారికి ఎప్పటిలోగా పే చేస్తారు? వారి భార్య బిడ్డలు ఆఫీసుల మట్టా తీరుగుతున్నారు. వాస్తవం అవునా? కాదా?

శ్రీ పి. సాంబశివరాజు - నల్గొండ జిల్లాలో చనిపోయినవారి, అంగవైకల్యం చెందిన వారికి కానీ 203 క్వెయిమ్స్ ఉన్నాయి రూ. 9.41 లక్షలు ఖర్చవుతుందే అని ఈ మూడు మాసాలలో పే చేయడం జరుగుతుంది.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Mr. Speaker Sir, I 'want to draw your attention to part "C" of the Question. About the time by which the claim should be settled, what I mean is, in the past there was inordinate delay in settling these claims/cases. Then, there was an effort made by the Excise Department to see that these claims were settled within three months. Then again, now, it is slipping to three years or more! Sir, the social Welfare measures meant for tappers community - if it is not implemented in time, that makes no sense. My question to the Hon'ble Minister for Tribal Welfare, through you, is - "will you settle all these claims within three months?"

Sri P. Sambasiva Raju:- Yes, Sir. Definitely.

శ్రీ ఎన్ రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు నల్గొండ జిల్లాలో రూ. 9 లక్షలు పే చేయవలసి ఉందని చెప్పారు. వరంగల్లు జిల్లాలో రూ. 8 లక్షల వరకూ పే చేయవలసి ఉంది. అట్లాగే ఇతర జిల్లాలలో కూడా ఉండి ఉంటుంది. అన్నీ కలిపి రూ. 10 లక్షల మొత్తం కేటాయిస్తే - ఇది కూడా సోషల్ వెల్ఫేర్ నుంచే ఇచ్చే దానికన్నా అబ్కారీ - ఎక్సయిజు డిపార్టుమెంటు ఉన్నదో - కల్లు నుంచి వచ్చే ఆదాయం నుంచి 10 శాతం కేటాయిస్తే - ప్రాణాలు వోయిన వాళ్ళకు ఉపయోగపడుతుంది. ఆ విధంగా కేటాయింపి ఏ సంవత్సరానికి ఆ సంవత్సరం పే చేయడానికి వర్యలు తేసుకుంటారా? సోషల్ వెల్ఫేర్ కు పంపితే డబ్బు లేదు అంటున్నారు వెనుకకు పంపిస్తున్నారు. ఎక్సయిజు డిపార్టు మెంటుతో త్వరగా అయిపోతుంది

శ్రీ పి. సాంబశివరాజు.- నల్గొండ జిల్లాలో రూ. 9.41 లక్షలూ, నెల్లూరులో 22 వేలూ, విశాఖపట్నంలో రూ. 22 వేలూ, గుంటూరులో రూ. 24 వేలూ, కృష్ణాలో రూ. 1.20 లక్షలూ, వరంగల్లులో రూ. 2.38 లక్షలూ ఇవ్వవలసి ఉంది. సోషల్ వెల్ఫేర్ కి బదులు ఎక్సయిజు డిపార్టుమెంటుకు అప్పజెప్పమని మంచి సలహా ఇచ్చారు. దానిని పరిశీలన చేయడం జరుగుతుంది.

డాక్టర్ ఆర్ రవీంద్రనాథరెడ్డి.- అధ్యక్షా, ఈత చెట్ల మీద నుంచి, తాడి చెట్ల మీద నుంచి పడిన వాళ్ళకే కాకుండా కొబ్బరి చెట్ల మీద నుంచి పడి గాయపడిన వారికి వనిపోయిన వారికి కూడా ఈ కాంపెన్సేషన్ వర్తింపజేయాలని కోరుతున్నాను. చేస్తారా?

Mr. Speaker:- I appreciate if the question is put in such style.

శ్రీ ఎ చూఢవరెడ్డి - ముఖ్యమంత్రిగారు సభకు వచ్చారు. కాంపెన్సేషన్ పెంచే విషయం వారితో జవాబు ఇచ్చించండి

మిస్టర్ స్పీకర్ - వారు మాట్లాడుతున్నారు మధ్యలో మీరేమిటి? ముఖ్యమంత్రి గారు అన్నిటికీ మాట్లాడాలంటే ఏమిటి? మీనిష్టరు ఎందుకున్నారు? He is also a Member of this House.

డాక్టర్ ఆర్ రవీంద్రనాథరెడ్డి.- ఈత చెట్లు, తాడి చెట్ల మీద నుంచి అని కాకుండా కొబ్బరి చెట్ల మీద నుంచి పడిన వారికి కాంపెన్సేషన్ వర్తింప చేస్తారా?

శ్రీ పి. సాంబశివరాజు - జక్కడ కల్లు కనుక గోస్ట్ డీని క్రింద వస్తారు లేకపోతే రాదు.

జంతు నగరాలలో ఆకృమణదారులు నిలుపుదల ఉత్తర్వులను పొందుట

67-

*3173(బ)- శ్రీమతి మేరీ రవేంద్రనాథ్ (సికింద్రాబాదు), శ్రీ కె ఎర్రన్నాయుడు (హరిశ్చంద్రాపురం):- రెవెన్యూ శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) వైదరాబాదు నగరంలోని పిలువైన ప్రభుత్వ భూముల ఆకృమణదారులు, ప్రభుత్వం తొలగింపు ఉత్తర్వులు జారీచేసినప్పటికీ, అధికారులు న్యాయస్థానములలో 'కేవేయ్' (చర్యల నిలుపుదల) దరఖాస్తులను దాఖలు చేయకపోవడం వలన, న్యాయస్థానముల నుండి నిలుపుదల ఉత్తర్వులను పొందుతున్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) ఆకృమణదారులు నిలుపుదల ఉత్తర్వులను పొందడానికి అధికారులు సహాయం చేస్తున్న విషయం కూడా వాస్తవమేనా;

(ఇ) అయినచో, దీనిని నివారించడానికి ప్రభుత్వం తీసుకొన్న చర్య ఏమి?

రెవెన్యూ, భూసంస్కరణల శాఖ మంత్రి (డాక్టర్ డి.ఎల్. రవేంద్రారెడ్డి):-

(అ) భూమి దురాకృమణదారులు రెవెన్యూ శాఖకు తెలియకుండానే న్యాయస్థానాలకు వెళ్లి స్టే ఉత్తర్వులు పొందుతున్న మాట నిజమే. దురాకృమణ జరిగినట్లు, కనుగొనిన వెంటనే భూ దురాకృమణ చట్టంలోని 7వ విభాగం క్రింద మండల రెవెన్యూ అధికారులు వారికి నోటీసులను జారీచేస్తున్నారు. ప్రభుత్వ భూముల నుంచి ఎందుకు తొలగించరాదో తగు కారణం చూపడానికి మాత్రమే దురాకృమణదారునికి భూ దురాకృమణ చట్టంలోని 7వ విభాగం క్రింద నోటీసులు జారీ చేస్తున్నారు. స్వాధీన పరచుకొన్న భూమి మీద తన హక్కు ఏమిటో ధృవీకరించడానికి దురాకృమణదారుకు ఒక అవకాశం ఇస్తున్నారే తప్ప ఈ నోటీసు మీద చర్య తీసుకొనే మాట ఉత్పన్నం కాదు. దురాకృమణదారు మండల రెవెన్యూ అధికారికి సమాధానం ఇవ్వకుండానే నేరుగా న్యాయస్థానాలకు వెళుతున్నారు. న్యాయస్థానాలు కూడా ప్రభుత్వం వాదన వినకుండానే స్టే ఉత్తర్వులను మంజూరుచేస్తున్నది. "కేవేయ్"లను దాఖలు చేయడానికి సంబంధించి, దురాకృమణదారు న్యాయస్థానానికి వెళ్లి ఎక్స్ పోజీ ఉత్తర్వులు పొందే అవకాశం వున్నదని తెలిసిన వెంటనే కేవేయ్ లను దాఖలు చేయవలసిందిగా సంబంధిత ప్రభుత్వ అధికారులను హెచ్చరించడం జరుగుతున్నది. ఇంతకాకుండా దురాకృమణదారుల మీద 1982, భూమి దురాకృమణ (నిషేధం) చట్టం క్రింద కేసులను నమోదు చేయడం జరుగుతున్నది. ప్రభుత్వ భూములలో అకృమంగా నిర్మాణాలు జరుగుతున్నప్పుడు మండల రెవెన్యూ అధికారుల, వైదరాబాదు మునిసిపలు కార్పొరేషను అధికారుల సహాయంతోను, పోలీసు అధికారుల సహాయంతోను, ఆ అనధికార నిర్మాణాలను కూల్చి వేస్తున్నారు. భూ దురాకృమణ చట్టంలోని 6వ విభాగం క్రింద ఉత్తర్వులు జారీ చేయడానికి ముందే దురాకృమణదారులు న్యాయస్థానానికి వెళ్లి స్టే ఉత్తర్వులు పొందుతున్నారు. 7వ విభాగం క్రింద నోటీసులు జారీచేసిన వెంటనే తుది తొలగింపు ఉత్తర్వులు

జారీ కాకుండానే ప్రజలు న్యాయస్థానాలకు వెళ్తున్నారు. దురాక్రమణదారులను తొలగించగా అప్పీలేటు అధికారి అయిన రెవెన్యూ డివిజన్లు అధికారికి పిటిషన్లు దాఖలు చేయని సందర్భాలు కేవలము దాఖలు చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వ షేడర్లను కొరడం జరుగుతున్నది.

(అ) లేదండీ! అలాంటి ఉదంతాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి రాలేదు.

(ఇ) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

Smt. Mary Ravindranath:- Mr. Speaker Sir, This is one of the main issues that is in the twin cities today. It is very unfortunate that our Hon'ble Minister for Revenue, says that so far no case have been admitted and that the information of this case is brought to his notice, now, i.e., regarding the officials not filing the Caveat Petition. People are grabbing the land inconnivance with the officials of Municipal and Revenue Departments. These officials are allowing them to go to the court and get the stay order.

Mr. Speaker:- Put a question as to whether the officers are conniving with them or not?

Smt. Mary Ravindranath:- It is the officials who direct these people to go to the court and bring the stay order. There are several instances in my constituency where officials themselves told those people. In the Muslim Area, they have directed the people to go to the court so that they may not act upon it.

Mr. Speaker:- The point is, most of the people are getting stay orders.

Dr. D.L. Ravindra Reddy:- We are giving notice under Section 7. On that, they are going to the court and getting stay orders. If they give any specific instance.....

Smt. Mary Ravindranath:- I will give you. Survey No. 29. It comes under Mushirabad.

(Interruptions)

We have brought to the notice of the Hon. Minister during the last session. He said he will take action, but so far nothing has been done. The surplus land is now being occupied. When I met the Addl. Commissioner.....

(Interruptions)

Mr. Speaker:- What do you want? Is it the time to give examples?

Smt. Mary Ravindranath:- How is that no case is booked so far? The Minister is saying that so far no such instances have come to his notice.

Dr. D.L. Ravindra Reddy:- 772 cases have been filed in various land grab courts against the land grabbers of Government Land.

Mr. Speaker:- Details can be furnished to the Hon. Member.

Smt. Mary Ravindranath:- What is the action taken so far.

Dr. D.L. Ravindra Reddy:- Some of them have been evicted.

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు:- హైదరాబాద్ నగరంలోనే గాకుండా రాష్ట్ర మొత్తం మీద కొన్ని కొత్త రూపాయల విలువ చేసే ప్రభుత్వ భూములు కట్టా అవుతున్నవి. ప్రభుత్వం దగ్గర ఇన్ని చట్టాలు వున్నప్పటికీ కూడా దీనిని నిరోధించక పోవడానికి గల కారణం ఏమిటి? 1982వ సంవత్సరంలో భూ దురాక్రమణ నిషేధ చట్టం క్రింద రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వ భూములు కట్టా చేసే వాళ్ల మీద ఎన్ని కేసులు పెట్టారు? అసలు ఈ భూములను కట్టా చేయడం మాకు తెలియదు, అందుకే కేసులు వేయడం లేదని అంటున్నారు. విలేజ్ ఆఫీసర్స్ ఎక్సవస్థ లేనందువలన ప్రభుత్వానికి సరైన సమాచారం రావడం లేదు. దీనివలన కొన్ని కొత్త రూపాయల విలువ చేసే భూములు దురాక్రమణదారుల చేతుల్లో వున్నాయనే విషయం ప్రభుత్వం ఒప్పుకుంటుందా? ఒప్పుకున్నట్లయితే ఈ భూములను కట్టా నుండి నిరోధించడానికి ప్రభుత్వం ఎప్పటిలోగా విలేజ్ ఆఫీసర్స్ పోస్టులను థర్డ్ చేస్తుంది?

డాక్టర్ డి.ఎల్. రవీంద్రారెడ్డి:- అక్షయ్, 772 కేసులు ల్యాండ్ గ్రాబింగ్ ట్రిబ్యునల్ ముందు ఫైల్ అయ్యాయి. మరి విలేజ్ ఆఫీసర్స్ విషయం పాలసీ డెసిషన్ కాబట్టి ఎక్సవోనే దాని గురించి కూడా ఒక నిర్ణయం తీసుకుంటాము.

శ్రీ డి. శివరామరాజు:- అధ్యక్షా, భూ కబ్జా విషయంలో ముఖ్యంగా ప్రభుత్వం గవర్నమెంట్ అడ్వకేట్స్ ను అప్పాయింట్ చేయడం వలన ఈ పేరావైజ్ రిమార్స్ యివ్వడమే ఈ కేసులు ఫేజ్ అవడానికి గల కారణం మరి ముఖ్యమంత్రిగారు గవర్నమెంట్ కేసులు ఫేజ్ కావడానికి గల కారణం తెలుసుకొని ఆ పద్ధతి మారిస్తే కానీ ఈ కబ్జా వ్యవహారం రాష్ట్రంలో తగ్గదు. ప్రభుత్వం ఇంటర్స్టా కోర్ట్ గవర్నమెంట్ అడ్వకేట్స్ ను అప్పాయింట్ చేయడం వలన వాళ్లు ప్రాచీనంగా పని చేయకపోవడం మూలంగా ఈ కేసులన్నీ ఫేజ్ అవడానికి కారణమయింది. కాబట్టి ఇప్పుడు ఏమీ చర్య తీసుకుంటారు?

డాక్టర్ డి.ఎల్. రవేంద్రారెడ్డి:- తప్పకుండా చర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ డి. వెంకటేశ్వరరాజు:- అధ్యక్షా, ఈ ల్యాండ్ గ్యాబర్స్ - అంటే మాకు తెలిసిన భాషలో భూ వికాసములు పట్టణాలలో చాలా మంది ఉన్నారు. ఈ భూ వికాసముల కేసులను విచారించడం కోసం ఒక ప్రత్యేకమైన బీబీఎస్ ను ఏర్పాటు చేయబడిన మాజి వాస్తవమా? అది ఫంక్షన్ చేస్తోందా? జెయింట్ అండ్ కు చేయడం లేదు? నాకు తెలిసినంత వరకు దానిలో వుండవలసిన ఇంజీనీరింగ్ నియామకం వెంటనే జరగనందు వలన అది ఆగిపోయిందని తెలుస్తున్నది ఇది ఒక ఒక సంవత్సరం ముందు కేసు. వరంగల్ లో ఒక ప్రముఖ వ్యక్తి, ఆనాడు మంత్రిగా ఉన్న ఆయన ఒక గ్రేట్ వార్ కట్టి ఆక్రమించుకున్న 20 ఎకరాల భూమిని వదలమని తీర్పు ఇచ్చిన మాజి వాస్తవమా? ఈ బీబీఎస్ ఫంక్షన్ చేయించడం కోసం ప్రస్తుతం చేస్తారా?

డాక్టర్ డి.ఎల్. రవేంద్రారెడ్డి:- ల్యాండ్ గ్యాబ్స్ బీబీఎస్ ను వారం రోజుల లోపల రీ కాన్స్ట్రక్షన్ చేస్తాము.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి - అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ఈ భూ ఆక్రమణదారుల నుంచి భూమిని తొలగించి ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకోవాలని ఉత్తర్వులు జారీచేసిన తరువాత ఎన్ని ఎకరాల భూమి హైదరాబాద్ ప్రభుత్వంలో ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకుంది? ఎన్ని ఎకరాల భూమిని స్వాధీనం చేసుకోలేకపోయింది? స్టేట్ ద్వారా ఆగిన భూమి ఎంత మేరకు ఉన్నది?

డాక్టర్ డి.ఎల్. రవేంద్రారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇంతవరకు 69 ఎకరాల 26 సెంటు గవర్నమెంట్ ల్యాండ్ వచ్చింది.

శ్రీ సి. చంద్రబాబునాయుడు - ఈ రోజు హైదరాబాద్ నగరంలో మొత్తం ల్యాండ్ గ్యాబర్స్ అంటే కూడా చాలా వరకు గ్యాబ్స్ చేసుకోవడం జరిగింది. అందులో కూకట్ పల్లి, హనుమాన్ సగర్ కాలనీ, ప్రగతిసగర్ కాలనీ సర్వే నంబర్ 347లో సుమారు 8 ఎకరాల ల్యాండ్ గ్యాబ్స్ అయింది. ఆ సమాచారం ప్రభుత్వం దగ్గర ఉన్నదా? అదే విధంగా గుంటూరు బేగంపల్లిలో సర్వే నంబర్ 22లో కొంత ల్యాండ్ గ్యాబ్స్ కావడం జరిగింది. నెహ్రూ జూనియర్ పార్కు ల్యాండ్ కూడా గ్యాబ్స్ అయింది అక్కడ ఉమ్మడిలో వాళ్లను కట్టడం జరిగింది. అంతేగాకుండా ఎన్ జీ ఆర్. నగర్ కాలనీలో కొంత మంది ల్యాండ్ గ్యాబర్స్ ఎన్ కోర్ప్ కావడమే కాకుండా అక్కడ వయలెన్స్ క్రియేట్ అవుతున్నది. దానిమీద ప్రభుత్వం ఏమీ చర్య తీసుకున్నది? గవర్నమెంట్ కు రావలసిన సిజాం ప్రాచీన్ అంతా వారు సర్పెన్స్

ల్యాండ్ గా డిక్లర్ చేసినదంతా ఈ రోజు గ్రాబ్ చేయడమే గాకుండా అమ్మి వేసారు. రిజిస్ట్రేషన్ కూడా అయిపోయింది. దీనిమీద ఏమీ చర్య తీసుకున్నారు? అదేవిధంగా ఉస్మానియా యూనివర్సిటీకి సంబంధించి ఒకప్పుడు 2 వేల ఎకరాలు వున్న భూమి ఈ రోజు 650 ఎకరాలకు వచ్చింది. అందులో 57 ఎకరాలు మల్సారెడ్డి ఇంకా ఇతరులు కలిసి స్వాధీనం చేసుకోవాలని చూస్తున్నారు. దానిపైన ఏమీ చర్య తీసుకుంటున్నారు? లాస్ట్ సెషన్ లో రెవిన్యూ మినిష్టర్ గారు వారము రోజులలోపల ల్యాండ్ గ్రాబింగ్ బొంబస్ట్రాక్ కు ఒక జడ్జిని అప్పాయింట్ చేస్తామని అన్నారు. ఎప్పటిలోగా అప్పాయింట్ చేస్తారు? ఈ ల్యాండ్ గ్రాబింగ్ లో చాలా మంది కాంగ్రెస్ వాళ్ళే వున్నారు?

10 Minister for Roads and Buildings (Sri J.C.Divakar Reddy):- Sir, I am on a point of order.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Sir, the Ministers are not allowing the House to continue. You have to reprimand them. The Minister has no business to raise a point of order and stall the proceedings of the House.

Mr. Speaker:- The Ministers are very dignified.

Sri P. Indra Reddy:- Sir, I don't want to give any provocation.

(ఇంటరప్షన్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- అనవసరంగా ప్రోవోక్ చేస్తున్నారు ఇంద్రారెడ్డిగారు. కూర్చోండి.

డాక్టర్ డి.ఎల్. రవేంద్రారెడ్డి:- సెపరేట్ క్వశ్చన్ వేయమనండి. ఆన్సర్ చేస్తాను.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి:- గౌరవసభ్యులు తెలియజేసినట్లు, గతంలో హైదరాబాద్ మట్టుపొక్కుల.....

(ఇంటరప్షన్)

Mr. Speaker:- Nobody can question my own right. You cannot question me. ఓవిక పట్టండి.

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి:- 11 వేల ఎకరాలు సుమారుగా ఈ మధ్యకాలంలో ల్యాండ్ గ్రాబ్ చేయడం జరిగింది. దీనిమీద విచారణ జరిపి, స్పెషల్ కోర్టులు కాన్స్టిట్యూట్ చేస్తామని గత సమావేశాలలో హామీ యిచ్చినప్పటికీ, యంతవరకు చేయలేదు. మా గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు వేలాది ఎకరాల మోలాలు ఈ కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన ప్రముఖులు ల్యాండ్ గ్రాబ్ చేస్తున్నారు. దీనిమీద విచారణ జరిపించాలని కోరుతున్నాను. ఎన్.టి.ఆర్. నగర్ లో కూడా ఇదేవిధంగా జరిగింది. ప్రత్యేకంగా కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన లోకల్

శ్రీదర్శి, వోలేసువారు కలిసి 1400 ఎకరాల స్థలం, సుమారు 300 కోట్ల రూపాయల భూమిని వాళ్లు గాబ్ వేయడం జరిగింది. ఇంతవరకు ఈ ట్రిబ్యునల్ కోర్టులలో జడ్జిలను వేయలేదు. ఇది జడ్జిస్ లేకుండా ఎలా ఫంక్షన్ అవుతుంది?

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఇప్పుడు రెవిన్యూ మంత్రిగారు హామీ యివ్వడం జరిగింది. ఆక్రమించుకున్నవారు కాంగ్రెస్ వారు. అది బయటకు వస్తుంది అని కాన్స్టిట్యూట్ వేయడంలేదు. హౌస్ లో ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ యిచ్చారు. వెంటనే వారం రోజుల్లో చేస్తామన్నారు. Is it not a fact that the previous Minister assured the House?

డాక్టర్ డి.ఎల్. రవేంద్రారెడ్డి:- వారంరోజుల లోపల ల్యాండ్ గాబ్జింగ్ ట్రిబ్యునల్ చేస్తాము Yes, it is a fact. We are constituting within a week.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Did the previous Minister give an assurance in the House that the constitution will be done immediately? ఇంతవరకు ఎందుకు వేయలేను?

Dr. D.L. Ravindra Reddy:- It is a fact. We are constituting within a week.

Mr. Speaker:- He said, definitely he will constitute.

శ్రీ కె విద్యాధరరావు:- అదికాదు అధ్యక్షా, కొన్ని వందల కోట్లాది రూపాయల విలువగల భూమిని కब्జాదారులు ఆక్రమించుకుంటున్నారు. దయచేసి హౌస్ కమిటీకి అంగీకరించమనండి అప్పుడు అన్ని బయట పడతాయి.

Mr. Speaker:- Nothing, no House Committee. No one will agree for it.

శ్రీ కె విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, ఈనాడు కోట్లాది రూపాయలు మనం నష్టపోతున్నాం..

Mr. Speaker:- He is going to take all the action.

శ్రీమతి మేలీ రవేంద్రనాథ్:- స్పీకర్ సర్, ఇప్పుడు రిజిస్ట్రార్ ఆర్డర్ యిచ్చిన తరువాత గవర్నమెంట్ ప్లెడజ్ ను పెట్టి ఎందుకు కేవీయోట్ విజిషన్ కు వెళ్లకూడదు? I am finding such a problem in my constituency. Everybody is going to the court and bringing a stay order and the Government cannot function. దీనిమేద మీరు ఏమీ చర్య తీసుకుంటారు? కేవీయోట్ విజిషన్ లేక పోవడానికి కారణం ఏమిటి? Why should they not file Caveat?

డాక్టర్ డి.ఎల్. రవేంద్రారెడ్డి:- సెక్షన్ 7కు సంబంధించి ఒక నోటీసు ఉన్నది. దాని ప్రకారం కేవీయోట్ వేయడం కష్టం. ఎక్కడ ఇటువంటి ఇన్స్ట్రక్షన్ జరుగుతాయో J. NO. 178- 4

తెలియజేస్తే ఆ ఆఫీసర్‌మీద చర్య తీసుకుంటాము. If the Hon. Member gives any specific instance or gives any officer's name, we will definitely take action.

Smt. Mary Ravindranath:- I have given several specific instances - Survey No. 29 and several other cases, but nothing is being done.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఈనాడు ఈ ట్యూన్‌సిటీస్‌లో 100 కోట్ల రూపాయల విలువ గల భూమి కబ్జాదారులు ఆక్రమించుకొని స్వాహాచేస్తున్నారు. ఉస్మానియా యూనివర్సిటీకి 200 ఎకరం ఉంటే ఈనాడు కేవలం 1500 ఎకరాలు మాత్రమే మిగిలింది. ప్రహారీగోడ కట్టి రక్షణచేస్తే, దానిమీద కూడా ఆరోపణ చేస్తున్నారు. In NTR Nagar, in Osmania University and at various other places, hundreds of acres are illegally occupied. Is the Government prepared to appoint a House Committee to go into all these things? సంవత్సరంన్నర నుండి ట్రిబ్యునల్ కౌన్సిల్స్‌ట్యూట్ చేయకుండా ప్రభుత్వం ఉరుకోవడానికి కారణం ఏమిటి? ఆక్రమించుకోడానికి లెసెన్స్ ఇచ్చారా? సంవత్సరంన్నర నుండి ట్రిబ్యునల్ వేయలేదు.

డాక్టర్ డి.ఎల్. రవేంద్రారెడ్డి:- అది సెపరేట్ క్వశ్చన్ అధ్యక్షా.

Sri K. Vidyadhara Rao:- It is not a separate question. 100 కోట్ల రూపాయల విలువగల భూమి ఆక్రమిస్తే చూస్తూ ఉరుకోవడం ఇదేమి పద్ధతి?

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు (ఖమ్మం):- మేము హౌస్ రన్ చేయడంకోసం కోఆపరేట్ చేస్తాము. వాళ్లు.....

మిస్టర్ స్పీకర్:- కోఆపరేషన్ ఎక్కడ వుంది? There is cooperation from one side and there is no cooperation from the other side.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- వాళ్లు ఏమన్నా చేస్తే మేము ఖండిస్తాము. ఈవిషయం అధికార పక్షం, ప్రతిపక్షం అనే సమస్య లేకుండా అందరికీ ఆందోళనకరమయిన విషయం. ఈ భూ బహుదారులు హైదరాబాద్ సిటీలో భూమికి కాస్ట్ ఎక్కువ ఉన్నందున ఆక్రమిస్తున్నారు కాబట్టి ఈ విషయం అందరికీ తెలుసు. హౌస్ కమిటీ వేయండి. బేఫ్ మినిష్టర్‌గారిని మాగ్నానిమస్ గా అడుగుతున్నాను. Let us have a House Committee. మన అందరికీ సంబంధం లేని విషయం అయినా గవర్నమెంట్ ల్యాండ్ బయటకు వస్తుంది. దయచేసి I request you to appoint a House Committee.

Mr. Speaker:- House Committee is not essential here.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ప్రశ్న కాదు. పరిష్కారం కోసం చెబుతున్నాను. I am requesting the Chief Minister to announce a House Committee. Can't he announce it? ముఖ్యమంత్రిగారు ఉన్నారు కాబట్టి అడుగుతున్నాము.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, నేను కూడా నాగేశ్వరరావుగారు చెప్పినట్లు, ప్రభుత్వ ఆధీనతగా వున్న ముఖ్యమంత్రిగారు వున్నారు. ప్రభుత్వం యిచ్చిన లెక్కల ప్రకారం 6 ప్రధానమయిన నగరాలలో కొన్ని కోట్ల రూపాయల ఖిలువయ్యే ప్రభుత్వ భూములను ల్యాండ్ కబ్జాదారులు ఆక్రమించుకున్నారని ఉన్నది. దీని ప్రకారం ఇందులో ఏ పార్టీవారున్నా నాకు అభ్యంతరం లేదు. ఇందులో ఎవరున్నా బయటకు వస్తారు. ఎందుకు మీరు హౌస్ కమిటీ వేయడానికి భయపడుతున్నారు. దాని వెనుక వున్న పరిస్థితి ఏమిటి? ఎందువల్ల ఈ జాప్యం జరుగుతున్నది? హౌస్ లో ప్రభుత్వ లాయర్లు కేవియట్ పిటిషన్ కూడా వేయడం లేదు. కోర్టులకు పోవడానికి భయపడుతున్నారు. ప్రయివేటు యజమానులతో సహకరిస్తున్నారు. ప్రభుత్వ ఆర్డర్లకు ప్రభుత్వ అధికారే సహకరించడం 9.50 లేదు. అందువల్ల మా విజ్ఞప్తి ఏమంటే, ముఖ్యమంత్రిగారు ఎప్పుడూ ఆఫీసులో ఉండి హౌస్ కమిటీని వేయాలి. సభ్యుల అనుమానాలను నివృత్తి చేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద వుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- క్వెషన్ నెంబర్ 2923, మినిష్టర్ ఫర్ హౌస్... ..

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- హౌస్ కమిటీని వేయాలి.

Sri M. Raghuma Reddy:- We demand a House Committee.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు అనుకున్నవి అన్ని అవతాయనుకుంటే ఎవరు ఏమీ చేయలేరు. Nobody can help you. No supplementary will be given now. I have given much time. I am not going to give you chance.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- వారు ఎందుకు భయపడుతున్నారు?

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీకే భయం, వారికేమి భయం?

డాక్టర్ డి.ఎల్. రవీంద్రారెడ్డి:- అధ్యక్షా, టోబ్యునల్ ను కాన్స్టిట్యూట్ చేస్తున్నాము. వితీన్ ఎ వేక్. ఇప్పుడు హౌస్ కమిటీ వేస్తే క్యాష్ వస్తుంది. అందుకని టోబ్యునల్ ను వేస్తాము.

Sri K. Vidyadhara Rao:- How can the House Committee come into conflict with tribunal?

Mr. Speaker:- There is the answer.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Sir, we are asking for House Committee. మాకు అవకాశం యివ్వకపోతే ఎట్లా?

Mr. Speaker:- No. No. పదిసార్లు అడిగారు. There is no House Committee - they said.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- వారు యిచ్చిన కారణం తప్పు అని చెబుతున్నాను. బీబిఎస్ నల్ కాన్సిల్ట్యాట్ చేయబోతున్నాము. అందుకనే కాన్సిల్ అవుతుందని అంటున్నారు. వారు యింకా దానిని కాన్సిల్ట్యాట్ చేయలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- చెప్పన్నారు. They will take immediate action.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- దానిని కాన్సిల్ట్యాట్ చేసి ఎవరైనా కేసెస్ ఫైల్ చేస్తే అప్పుడు యిల్లండి వస్తుంది. బీబిఎస్ నల్ కాన్సిల్ట్యాట్ కావాలి, కేసెస్ ఫైల్ కావాలి. That is a secondary matter. Now, immediately appoint House Committee.

Mr. Speaker:- There is no House Committee - they said.

Sri K. Vidyadhara Rao:- The reason given by the Hon'ble Minister is wrong. He can rectify his stand. Sir, let him know that even if the tribunal is constituted and individual cases are filed they do not come into conflict with the House Committee. Therefore, House Committee can be constituted.

Mr. Speaker:- He would like to constitute court but not House Committee.

(Interruptions)

This House cannot be run like this. There cannot be any House Committee.

Sri K. Vidyadhara Rao:- When I am on my legs why is the mike disconnected? Otherwise, we will have to use our lung power.

Mr. Speaker:- No. It has not been disconnected.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అది కాదు, యీనాడు కాంగ్రెస్ మంత్రివర్గులకు, శాసన సభ్యులకు, నాయకులకు యిందులో పాలు తేకపోతే ఎందుకు వెనుకాడవలసి వస్తుంది హాస్ కమిటీని వేయడానికి. కొన్ని వేల కోట్ల రూపాయల రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఆస్తులు

స్వాహా చేస్తూ వుంటే చూస్తూ వూరుకోవాలా? ప్రతి వారికి రక్షణ కల్పించాలా? ఎందుకు అనుమానం, ముఖ్యమంత్రిగారు హౌస్ లో వున్నారు. Let them give reasons. Let them specifically state why they do not want to constitute a House Committee. Why they are against constitution of House Committee?

Mr. Speaker:- They said they are only going to constitute tribunal, but not House Committee.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- కొర్టు అంటున్నారు, యింతవరకు కొర్టు కాన్స్టిట్యూట్ చేయలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు 'కోఆపరేట్' చేయండి. హౌస్ కమిటీ లేదన్నారు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- హౌస్ మూడో చూచి నిన్న తమరు డైరెక్షన్ యిచ్చారు. అదే విధంగా యివ్వండి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- హౌస్ కమిటీ చేయకుంటే పోనీయండి. కానీ ఒక పని చేయమనండి. జిడ్జిని ఎపాయింట్ చేసి కొర్టును ప్రారంభం చేయమనండి.

డాక్టర్ డి.ఎస్. రవేంద్రారెడ్డి:- ఒక వారము రోజుల్లో చేస్తాము.

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ ఎన్. జనార్ధన రెడ్డి):- అధ్యక్షా, సిబ్బో ల్యాండ్ గ్రాబింగ్ అనేది యీ రోజే కాదు We are serious in this matter. Perhaps previously, no Government has taken any action in this way. I am going to constitute.....

(Interruptions)

'Who' 'Who' is not the answer perhaps. If you are not serious kindly hear me. We are going to constitute the land grabbing court within a week and inform the House. I will be taking firm action against the land grabbers. In spite of it, if you feel it necessary, I have no objection to have it later.

శ్రీరామా గ్రామీణ బ్యాంకులో దుర్వినియోగము

68-

*2923- సర్వశ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు, సిహెచ్. విఠల్ రెడ్డి (నర్సాపూర్), పి. నారాయణరావు (మునుగోడు):- ముఖ్యమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) నిజామాబాద్ జిల్లా, మంక్కూరు మండలం, గుత్తు గ్రామంలోని శ్రీరామా గ్రామీణ బ్యాంకు నుండి 70,000 రూ. సొమ్ము గల్గింతు అయిన, విషయం వాస్తవ మేనా; అయినచో, అందుకు బాధ్యులైన వారిపై తీసికొన్న చర్య ఏమి.

(అ) ఆ విషయంలో విచారణ ఏదైనా జరిపించినారా; రియన్చో, విచారణ వివరము లేవి?

ముఖ్యమంత్రి తరఫున, ఆర్థిక శాఖ మంత్రి, (శ్రీ ఎస్. సంతోష్‌రెడ్డి):-

(అ), (ఆ) అవునండీ. 67 వేల 730 రూపాయల మొత్తం దుర్వినియోగం అయిన విషయాన్ని ప్రత్యేక అడిటు బృందం నిర్వహించినట్లుగా శ్రీరామా గ్రామీణ బ్యాంకు తెలియ జేసింది. అప్పటి జూనియర్ క్లర్క్-కం-క్యాషియర్‌ను, బ్యాంబి మేనేజరును 1990, ఆగస్టు 10వ తేదీ నుండి సస్పెన్షనులో ఉంచడమైనది. జూనియర్ క్లర్క్-కం-క్యాషియర్ దుర్వినియోగపరచిన 67 వేల, 730 రూపాయల మొత్తాన్ని బ్యాంకులో ఆ తర్వాత జమ చేశాడు.

అప్పటి బ్యాంబి మేనేజరు తన నిర్లక్ష్య వైఖరిని ఒప్పుకున్నారు. శాఖపరమైన విచారణ ఆధారంగా, రెండు ఇంక్విమెంటును నిలిపివేసి ఆయనను శిక్షించడమయింది. చీఫ్ క్లెరిక్‌ల పూర్వకమైన పర్యవేక్షణ అధికారాలను ఆయన నుండి ఉపసంహరించి, తీరిగి ఆయనను నియమించడమయింది.

జూనియర్ క్లర్క్-కం-క్యాషియర్ పైన శాఖీయ విచారణ ఇంకా పూర్తయినది కాదు.

శ్రీ సిహెచ్ విఠల్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా, జూనియర్ క్లర్క్-కం-క్యాషియర్, బ్యాంబి మేనేజర్ 67 వేల, 730 రూపాయలను ఎప్పుడు కాజేశారు? వీరు తర్జుమా సన్నండు అయినారని చెప్పారు. ఎప్పుడు డబ్బు కాజేశారు? రెండవది, డబ్బు తీరిగి కట్టినట్లుగా చెప్పారు, ఎప్పుడు కట్టారు? ఈ పోరియంట్‌లో అపహరణ నేరం క్రింద వస్తారా లేదా? రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి వేరినీ సన్నండు చేసి కేసులు పెట్టే అధికారం వుందా? లేదా? వెంటనే కేసులు పెడతారా? సన్నండు చేస్తారా? అరెస్టు చేస్తారా?

శ్రీ ఎస్. జనార్దన్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇది చాలా డెలికేట్ క్వెస్టన్. The Regional Rural Banks and Grameena Banks were created in the country under the Parliament Act. దీని మీద - గౌరవ శాసన సభాపతి గారికి వుండే అధికారాన్ని గురించి అనడం కాదు గాని యీ క్వెస్టన్ మన హౌస్‌లో చేసే దానికి లేదు. ఎందుకంటే ఏదైనా లా అండ్ ఆర్డరు విషయం వస్తే తప్ప వారిని సన్నండు చేసేది మిగతావి అన్ని పార్లమెంటుకు సంబంధించిన విషయం.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఆ బ్యాంకుకు తెలియజేస్తారా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఓ సప్లిమెంటరీస్.

PATTAS UNDER SERVICE INAMS ABOLITION ACT

69-

*5014-6.- SA. Vasari B. Venkateswara Rao, N. Ragnava Reddy, D. Rajagopal (Acmanta) and K. Bojja (Bhadrachalam):- Will the Minister for Revenue be pleased to state:

(a) whether the time limit for the issue of pattas under the Service Inams Abolition Act in Telangana Area has lapsed, and

(b) if so, whether there is any proposal to extend the time limit as several Jan. Garigan and weaker sections could not apply in time as they are ignorant of the provisions of the Law?

Minister for Revenue (Dr. D.L. Ravindra Reddy):-

(a) There is no provision for issue of pattas under the Andhra Pradesh (Telangana Area) Abolition of Inams Act, 1955 and the Andhra Pradesh (Telangana Area) Abolition of Inams (Amendment) Act, 1985. Therefore, the lapse of time limit for issue of pattas does not arise.

(b) No time limit has been prescribed in both the Acts to register Inamdars, Kajib-e-Kadim, Permanent Tenants, Protected Tenants and Non Protected Tenants of Inam Lands as occupants and for issue of certificates of registration of applicants as occupants. A proposal to amend Rules 5 and 6 of the Andhra Pradesh (Telangana Area) Abolition of Inam rules, 1975 to provide for suo-moto enquiry for registration of Inamdar and the like as occupants is under consideration of the Government.

శ్రీ ఎన్ రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, 5, 6 రూళ్ళను సవరించాలనేది ప్రభుత్వ పరిశేలనలో వుందని మంత్రీగారు చెప్పారు. తెలంగాణ గ్రామాల్లో వున్నటువంటి పనిపాటల వారు - వాకలి, మంగలి, కుమ్మరి, మాచిగ, మాల - వీరందరికీ కూడ సర్వేసు యినాములు వున్నవి ఈ ఇనాములకు పట్టాలు వేయమని మేరు అర్డరుస్ యిప్పినా పట్టాలు జరుగలేదు. నోమోటోగా చేయమని అధికారులకు చెబితే వారు చేయలేదు ఇప్పుడు అప్పి కేషన్సు పెట్టుకుంటామంటే గడువు లేదంటున్నారు. దానివల్ల వారు

ఆర్-ఓ-ఆర్-కు ఎక్కకుండా డి-ఆర్-డి-ఎ. అప్పులు రాకుండా చాలా యిబ్బందులు పడుతున్నారు. కాబట్టి అతి త్వరలో ఆ రూల్సును మార్చి వారికి పట్టాలు యిప్పించి ఆర్-ఓ-ఆర్. అవకాశం కల్పించి వారికి పాసు బుక్స్ యిచ్చే విధంగా ప్రభుత్వం చర్య తీసుకుంటుందా?

10 డాక్టర్ డి.ఎల్. రవేంద్రారెడ్డి:- తప్పకుండా. చట్టంలోని 5, 6 రూల్సును, తప్పకుండా సవరణ చేస్తాము.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- ఎంతకాలంలో చర్య తీసుకుంటారో చెప్పండి. రూల్సు ఎన్ని రోజుల లోపల మారుస్తారో చెప్పండి. ఈ ఇబ్బందులవల్ల ఎవరికీ అప్పులు దొరకడం లేదు.

(జవాబులేదు)

డ్రైనేజీ మూతలు లేనందున ప్రమాదములు

70-

*4793- సర్వశ్రీ యం. కోదండరెడ్డి (ముఖ్యరాజాద్), సి. నర్సిరెడ్డి:- పురపాలక శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా:

(అ) హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు జంట నగరాలలో డ్రైనేజీ మూతలు లేనందున తరచుగా ప్రమాదాలు జరుగుతున్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, మూతలను ఏర్పాటు చేయుటకు తీసికొన్న చర్య ఏమి;

(ఇ) దీనివల్ల గత సంవత్సరంలో ఎవరైనా చనిపోయినారా; అయినచో, ఎంత మంది?

పురపాలక శాఖమంత్రి (శ్రీ ఎమ్. నరసింహారెడ్డి):-

(అ) లేదండీ. అటువంటిది కార్పొరేషను దృష్టికి కాని సివరేజీ బోర్డు దృష్టికి కాని రాలేదండీ.

(ఆ) డ్రైనేజీ మూతలు పోయినవని కనుగొన్నప్పుడు వెంటనే కొత్త వాటిని వేయడం జరుగుతున్నది.

(ఇ) డ్రైనేజీ మూతలు లేకపోవడం మూలంగా గత సంవత్సరంలో ఏ వ్యక్తి మరణించలేదు.

శ్రీ ఎమ్. కోదండరెడ్డి:- అధ్యక్షా, డ్రైనేజీ మేద పాల్ హోల్సు కవర్సు లేకపోవడంవల్ల గతంలో చాలా ప్రమాదాలు జరిగాయి. ఇది చాలా ప్రమాదకరమైన విషయం. గతంలో హైకోర్టు మునిసిపల్ కమిషనరుగారిని మందలించడం జరిగింది.

అయినా ఇప్పటివరకు దానిమీద తగు చర్య తీసుకోలేదు. శాసనసభ్యుడు సురేశ్ రెడ్డి కొడుకు 6 మాసాల క్రితం ఆ డ్రెయినేజీ నూతన లేకపోవడంవల్ల దానిలోపడి ప్రమాదానికి గురి కావడం జరిగింది. దీనిని అరికట్టడానికి మీరు యుద్ధ ప్రాతిపదికమీద ఏమైనా చర్యలు తీసుకుంటారా? అంతేగాకుండా ఈ కవర్ను ఖచ్చితంగా సిమెంటు కవర్ను కాకుండా శాస్త్రీయ పద్ధతులలో, స్కెంబ్లిఫికేషన్ పద్ధతులలో కవర్ను తయారు చేయడానికి ఏమైనా ఆలోచన మీ దృష్టిలో ఉందా?

శ్రీ ఎమ్. నరసింహారెడ్డి:- అధ్యక్షా, మెట్రోపాలిటన్ వాటరు వర్క్సు అండ్ సివరేజీ బోర్డు యాజమాన్యం క్రింద ఉన్న లెంగ్త్ ఆఫ్ సివరేజీ లైను 1167 కిలో మీటర్లు, నందరు ఆఫ్ మాన్ హోల్సు 23,340, యావరేజీ రిఫ్లెక్స్ మెంటు పర్ మంత్ 100 టు 130. యావరేజీ స్టాక్ యాజ్ అన్ టుడే ఎఫ్.ఆర్.సి. అంటే ఫ్లెబిల్ రీఇన్ ఫోర్సు కాన్ క్రేటు కవర్ను - డౌవే డ్యూటీవీ 100 ఉన్నాయి. లలాగే ఎఫ్.ఆర్.సి. కవర్ను మీడియంవి 50 ఉన్నాయి, ఆర్.సి.సి. కవర్ను 36 ఉన్నాయి. ఇదివరకు సి.ఐ. కవర్ను వాడేవారు. ఒక్కొక్క కవరు ఖరీదు 1400 రూపాయలు అవుతున్నది. ప్లాగా అవి మాటి మాటికి దొంగలించబడుతున్నాయి కనుక వాటి స్థానే ఇప్పుడు ఆర్.సి.సి. కవర్ను వచ్చాయి. ఎఫ్.ఆర్.సి. కవర్ను ఏవైతే వాడుతున్నారో వాటిలో లోపం ఏమీ లేదు. అవి స్టాక్కు బాగానే ఉన్నాయి. మెయిన్ బినెన్సు డివిజన్ లో ఉన్న స్టాక్కు వివరములు డివిజన్ వారిగా ఇవ్వడం జరిగింది. 1990 జూలైలో 96, ఆగస్టు 90లో 177, అక్టోబరు 90లో 103, ఫిబ్రవరి 1991లో 31 రిఫ్లెక్స్ చేశారు. పోతే ఎమ్.సి.పాచ్. క్రింద ఉన్న లెంగ్త్ ఆఫ్ స్టారం వాటరు డ్రెయిన్ 750 కిలో మీటర్లు. నందర్ ఆఫ్ క్యాప్ పిట్స్ 30 వేలు. వీటికి సఫిషియంట్ స్టాక్కు ఉన్నాయి. అడిగిన తరువాత మేము ఆదేశాలు కూడా ఇచ్చాము. మొత్తం సిటీలో తిరిగి ఎక్కడైతే డ్రెయినేజీ కవర్ను లేవో అక్కడ ఆ కవర్ను మళ్లీ వేయాలని ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది.

శ్రీ ఎమ్. కోచుండరెడ్డి:- మంత్రిగారు ఎన్ని రోజులలో వేయిస్తారు?

శ్రీ ఎమ్. నరసింహారెడ్డి:- 15 రోజులలో అన్నిచోట్ల కవర్లు వేయించే బాధ్యత మంది.

స్వల్పవ్యవధి ప్రశ్న - వాగ్రూప సమాధానములు

'ఆపరేషన్ బాక్ బోర్డు' క్రింద నియమించిన ఉపాధ్యాయులకు జీతాలు

70-ఎ-

5441-ఆర్.- సర్వశ్రీ కె. విద్యాధరరావు, జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు, కె. కళా వెంకటరావు (పుణుకూరు):- చివ్వాళా మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

(అ) ఆపరేషన్ బాక్కు బోర్డు క్రింద కొన్ని ఉపాధ్యాయ పదవులను మంజూరు చేసిన విషయం నిజమేనా?

(అ) అయితే, సహాయక గ్రాంటు క్రింద ప్రతి నెల కొన్ని వదవులను మంజూరు చేయవలసి వున్నందున, క్రమం తప్పకుండా జీతాలు చెల్లించడం లేదా;

(ఇ) జీతాలు క్రమం తప్పకుండా చెల్లించడానికి తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటి?

విద్యాశాఖ మంత్రి (శ్రీ పి.పి. రంగారావు):-

(అ) అవునండీ. రాష్ట్రంలో ఆపరేషను బాగు బోర్డు చర్యకం క్రింద గ్రాంటు వరకు 11,282 ఎస్.జి.బి.బి. వదవులను మంజూరు చేసిన విషయం నాస్టామ్ దీనివల్ల 60 శాతం మేరకు మండలాల కవర్ అయినాయి.

(ఆ) 1990-91 వరకు, కేంద్ర ప్రభుత్వం కనీసం వారేగా నిధులు విడుదల చేసింది. అందువల్ల, ఉపాధ్యాయులకు అందుకొగ జీతాలు చెల్లించడం జరిగింది. 91-92 నుంచి 11,282 ఎస్.జి.బి.బి. ఉపాధ్యాయుల జీతాల కోసం నిధుల కేటాయింపును ఆపరేషను బాగు బోర్డు చర్యకం క్రింద సన్నాహించిన విధంగా రాష్ట్ర ప్రజాశాసనసభ బడ్జెట్ క్రింద ప్రకటించినట్లుగా మంజూరు చేయబడుతుంది. క్రమం తప్పకుండా విడుదల చేయడం జరిగింది. జీతాలను చెల్లించడం చేసిన ఉపాధ్యాయుల నుంచి ఫిర్యాదులు ఎప్పుడీ వరకు ఏమీ రాలేదు, అందలేదు.

(ఇ) ఆపరేషను బాగు బోర్డు ఉపాధ్యాయుల జీతాల కోసం నిధుల కేటాయింపును 1991-92 నుంచి ప్రజాశాసనసభ బడ్జెట్ లో చేయడమయింది. 1991-92 సంవత్సరంలోని రెండు ట్రైమాసికాల కోసం రూ. 1154.55 లక్షల మేరకు జీతాలను ఇదివరకే విడుదల చేయడమయింది.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ఫండు రిలీజు అవుతున్నాయి, అలస్యం అయ్యే ప్రసక్తి లేదని చెప్పారు. వాస్తవంగా ఈసాడు జిల్లాలలో 4 మాసాల వరకు జీతాలు సక్రమంగా పే చేయలేదు. అసలు ఈ ఆపరేషన్ బాగు బోర్డు ద్వారా అప్పాయింట్ చేసిన బీవర్సుకు శాలరీ ఎంత? ఈ ఆపరేషన్ బాగు బోర్డు వోస్సుకు ఆపోజిట్ గా ఎవరి నైనా బీవర్సును వేస్తే ఆ డిఫరెన్సు ఆఫ్ వేమెంట్స్ అగివోతున్నాయి. వేరికి, రెగ్యులర్ గా అప్పాయింట్ చేసే బీవర్సుకు శాలరీలో ఏమైనా వ్యత్యాసం ఉందా? 60% మండలాల కవర్ అయినాయని అన్నారు. Is it being extended to total coverage in the State?

శ్రీ పి.పి. రంగారావు:- 1994-95 లోపల మొత్తం రాష్ట్రంలో ఉన్న అన్ని మండలాలను కవర్ చేసే ఉద్దేశం ఉంది. దీనికి కావలసిన నిధులు కేటాయించడం కూడా జరుగుతున్నది.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- నేను అడిగింది వేరు. ఆపరేషన్ బాగు బోర్డు క్రింద అప్పాయింట్ అయిన బీవర్సు శాలరీ ఎంత? ఎన్ని కొత్త బీవర్సు వోస్సులు ఇవ్వబోతున్నారు? రెగ్యులర్ బీవర్సు శాలరీ ఎంత? ఈ ఆపరేషను బాగు బోర్డు వోస్సుకు ఆపోజిట్ గా

ఎవరినైనా తీవ్రమును వేస్తే వారికి ఇచ్చే శాలరీ ఎంత? Totally how many posts are going to be sanctioned by 1995?

Sri P.V. Ranga Rao:- The total cost of this project is Rs. 4,112.95 lakhs. It is going to cost.....

(Interruptions)

Mr. Speaker:- Let him tell.....

Sri P.V. Ranga Rao:- Under National Educational Policy 10.10 of 1986, the Government of India formulated a scheme for substantial improvement in facilities in primary education under a symbolic name as "Operation Black Board" with the object to enroll the students at the age group of 6 years to 11 years at the primary level.

(Interruptions)

శ్రీ పి. ఇంద్రారెడ్డి:- ఆ కృషిను ప్రోత్సహించు చేయించండి.

శ్రీ జి. ముద్దుకృష్ణమనాయుడు:- 1990-91 సంవత్సరానికి 11,282 మంది తీవ్రమును అవరోపించు భాగం బొర్డు పథకము క్రింద చేశామన్నారు. ఆ పథకము క్రింద 1991-92 సంవత్సరానికి ఎంత మందిని రిక్యూట్ చేశారు? అట్లాగే వరుసగా 95 సంవత్సరము నాటికి ఎంతమందిని తీసుకుంటారు. యితవరకు 40 పర్సెంటు కవరు అయినది. సెంట్ పర్సెంట్ కవరు అయ్యేనాటికి ఎంతమందిని తీసుకుంటారు?

Mr. Speaker:- I am glad that you have put a direct question.

(Interruptions)

శ్రీ ఎస్. చంద్రశాస్త్రి:- ముద్దుకృష్ణమనాయుడు యిల్లు, మంత్రిగారి యిల్లు ఒక చోటనే ఉన్నాయి. అక్కడ వారికి తెలుతారు లెండి....

మిస్టర్ స్పీకర్ - ముద్దుకృష్ణమనాయుడుగారు మిమ్మల్ని డైరెక్టు కృషిను వేసినందులకు ఎప్రిషియట్ చేస్తున్నాను.

Sri P.V. Ranga Rao:- Sir, it is a fact that 11,282 SGBT teachers posts were sanctioned under Operation Black Board Scheme in the State so far and 60% coverage of Mandals is there till 1990-91. The Government of India have released

funds in short spells due to which salaries were paid delay-
edly. From the year 1991, provision of salaries to 11,282
SGBT teachers were provided under the Non-Plan budget. So,
under Operation Black Board Scheme, as the salaries are being
paid regularly, there are no complaints. The provision of
salaries to be paid to SGBT teachers under Operation Black
Board Scheme was kept under Non-Plan Budget for the period of
1991-92. It is Rs. 11.25 crores for two quarters.

(Interruption)

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- రంగారావుగారు పండిత పుత్రులు. వారు సమాధానం సరిగా చెప్పలేకపోతే ఎట్లాగు?

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు ఆగండి. వారు సమాధానం చెబుతున్నారు.....

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- పోస్ట్ రిటైన్ గా ఆన్లరు యిప్పించండి. 1990-91 నుంచి 95 వరకు ఎన్ని పోస్టులు యివ్వబోతున్నారనే విషయం తెలపమనండి.

Sri P.V. Ranga Rao:- In First Phase, it is 20% - 827 posts..... 20 పర్సంటు - 18,700 పోస్టులు శాంక్షను అయినవి మొదటి ఫేజ్ లో 30 పర్సంటు - 5,945 పోస్టులు శాంక్షను అయినవి రెండవ ఫేజ్ లో ఇన్ ప్రొగ్రెస్ 3,512 పోస్టులు శాంక్షను అయినవి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ప్రశ్నలు - వాగ్రూప సమాధానములు ముగిసినవి.

సభా కార్యక్రమము

Mr. Speaker:- Now Zero Hour. If you take 10 minutes, I will take up Zero Hour. Otherwise, I will go to the matter under Rule 304.

(Interruptions)

I will give 15 minutes, for Zero Hour. First, Smt. Pratibha Bhārathi to raise the matter in Zero Hour.

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి:- అధ్యక్షా, 25వ తేదీ ఆదివారం నాడు విజయవాడలోని సత్యనారాయణపురంలో 12 మంది యువకులు ఒక స్ట్రీట్ లో అత్యాచారము చేయడం జరిగింది. పశ్చిమ గోదావరికి చెందినటువంటి ఆ స్ట్రీట్ విజయవాడకు కూలీ భుజి చేసుకొనే వానికి రావడం జరిగింది. ఆమె అక్కడనే టైలరింగు షాపులో నివసిస్తూ ఉంది. ఆ రోజు

రాత్రి 11 గంటలకు ఆమెను బెదరించి అక్కడనే దగ్గర్లో ఉన్న పార్కుకు తీసుకుని వెళ్లి ఆమెపై అత్యాచారము చేయడం జరిగింది. ఈ ప్రభుత్వ హయాములో రోజూ ఒక అత్యాచారము స్వీప్డె జరుగుతున్నది. ఆదిలాబాదులో జరిగింది. చలకర్నీలో జరిగింది. విత్తూరు జిల్లాలో 20 రోజుల క్రితము ఒక మహిళపై అత్యాచారము పోలీసులు చేయడం జరిగింది. రోజుకు ఒక అత్యాచారము స్వీలపై జరుగుతూ ఉంటే ఈ ప్రభుత్వము ఏమీ చేస్తున్నదని అడుగుతున్నాను. నీన్న కాక మొన్న ఆదివారంనాడు వేజయవాడలోని సత్యనారాయణపురంలో జరిగినటువంటి అత్యాచారము విషయములో - 12 మంది యువకులు ఒక స్వీప్డె అత్యాచారము చేస్తే అక్కడ యిద్దరు కాన్స్టేబుల్స్ ని యిచ్చి అస్పత్రికి పంపించితే ఆమెను అస్పత్రిలో చేర్చుకునే నాధుడు లేడు. ప్రభుత్వము కళ్లు మూసుకుని ఉందా? అని అడుగుతున్నాను.

Mr. Speaker:- Have you noted the point? (towards the Minister).

Minister for Home (Dr. M.V. Mysoor Reddy):- I have noted, Sir.

శ్రీ వి. కిషోరెడ్డి:- అధ్యక్షా,

Mr. Speaker:- Only one Member has to speak. Let the Chief Whip give the name of the speaker. Sri Nageswara Rao to speak.

(Interruptions)

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, (మైక్కులో ప్రసారం కాలేదు) మైక్కులు అనవసరం. ఏమీటండీ ఇది! బాగా లేదు. అగౌరవం చేస్తున్నారు. ఫోన్లు లేడరు లేవిన తరువాత కూడా మేరు చెప్పిన తరువాత కూడా మైక్కు యివ్వకపోవడం అనేది - ఈ సిస్టము ఏమీ బాగా లేదు..... This system should be scrapped.

మేము పదే పదే ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వము శాంతి భద్రతలు కాపాడడములో ఫెయిల్ అవుతున్నదని చెబుతూనే ఉన్నాము ఈ హౌస్ లో. రాష్ట్రములో మానభంగాలు ఎక్కువ అయినవి. లాక్ అప్ డెత్ ల సంఖ్య పెరిగినవి. హోం మినిష్టరుగా వచ్చిన మైసూరారెడ్డి గారు యువకులు - వారు కంట్రోలు చేస్తారని అనుకున్నాము. రోజుకు ఒక లాక్ అప్ డెత్ జరుగుతున్నది. ఆదివారం మదనపల్లెలో బిజీరు అహ్మద్ ఖాన్ అనే అతనిని ములకల చర్ల సర్పంట్ - వారి యింట్లో పాత బట్టలు తీసుకుని వెళ్ళితే - అతనిని కొడితే చని పోయాడు..... బిజీర్ అహ్మద్ లాకప్ డెత్. ములకలచెర్ల సర్పంచి ఇంటిలో గుడ్డలు 10.20 దొంగిలెస్తే, ఆ పర్సన్ మేద పోలీసు స్టేషన్ కు తీసుకొనిపోయి విపరీతంగా కొడితే ఆయన ఉ. చచ్చిపోయాడు. ఇది ఆదివారము జరిగింది. నోమవారము మరొకటి గుంటూరులో, తమ్మితిట్టి పున్నయ్య ఒక బస్ దొంగతనం చేశారనే పేరు మీద - అధ్యక్షా, మేరయనా

వేనండి. వారేమీ న్యాయం చేస్తారో తెలియదు. ఈ దేశములో ప్రజలకన్నా తెలిస్తే బాగుం బుందని అభిప్రాయపడుతున్నాను. మదనపల్లి ఘటన తరువాత జాగ్రత్త తీసుకొంటారని అనుకొన్నాము. మరుసటి రోజు మరొక లాకప్ డెత్. పట్టాభిపురంనకు సంబంధించిన ఒక మీల్ మిల్లో ఒక వర్కరు ధాన్యమును దొంగతనం చేశాడని - ఒకవేళ అయితే అయివుండవచ్చు కేసు పెట్టి అరెస్టు చేయండి. 2 గంటలకు అరెస్టు చేశారు. 4.30 గంటలకు హత్య చేయలేదు, ఆత్మహత్య చేసుకొన్నాడని ఆయన తన జేబులో వుండే జేబు తుండు గుడ్డతో ఆత్మహత్య చేసుకొన్నారట. Can it be believable? ఆయన ఎత్తు 5 1/2 అడుగులు, కిటికి ఎత్తు 5 అడుగులు, ఆ కిటికీకి పురివేసుకొని ఆత్మహత్య చేసుకొన్నాడట. ఇది నమ్మదగినదిగా వుందా? అసలు ఈ దేశములో ఏదీ నమ్మాలో ఏదీ నమ్మకూడదో అర్థము కాకుండా వుంది. ఈ ఆత్మహత్యలు ఎక్కువ అయిన తరువాత, కంట్రోల్ కాకపోతే వేరే ఆత్మహత్య చేసుకోవలసి వస్తుందేమో; నాకు ప్రస్తుతానగా వుంది. ఇది మంత్రి గారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. సమాధానము చెప్పమనండి.

Dr. M.V.Mysocra Reddy:- Sir, on 27.8.91, one Thammiseti Punneyya, aged 45 years, caste Erukala, resident of Guntur along with one Chall Siva, aged 36 years, caste Vaddera, committed theft of a paddy bag from the Jaganmohana Rice Mill at Kobaldpeta, Guntur. It is stated that when the Mill workers were sleeping in the Mill premises, Punnaiah and Siva committed the theft. Then, the Mill workers chased Punnaiah and Siva and caught with the help of Constable No. 2340 and they were brought to the police station of Pattabhipuram at 2.00 a.m. and were kept under lock up upto 3.15 a.m. A case in Crime No. 565/91 under 371 IRC was registered on the complaint of China Kotaiah. At 4.15 a.m. Constable Shaik Abdul Aziz found Punnaiah hanging in the Cell. Then he was taken to the Hospital and he was pronounced as dead. Mr. Punnaiah earlier worked in the Jaganmohana Rice Mill.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు.- పత్రికలలో వచ్చింది. నేను కాదని అనడం లేదు. హత్య చేశారని మేము అంటున్నాము. మేము పూప్ చేస్తాము కూడా. హాస్ కమిటీని వేస్తారా? రెండు కేసులలోనూ, he was beaten. He was beaten in the police station and murdered. We will prove it.

Mr. Speaker:- If you prove, he will take action.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- సి.ఐ.డి. రిపోర్టు రావేదు. సి.ఐ.డి.కి ఈ కేసును ఇన్వెస్టిగేట్ చేయమని ఆర్డరు చేశాము. మేము ఎవరినీ షేల్డు చేసిది లేదు. ఆ కేసు లేదు. నేరం రుజువుయితే తప్పకుండా శిక్షిస్తాము

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఇది జేరో అవర్- 2 గంటలకు తీసుకొని వచ్చారు. 4 గంటలకు అత్యవసరం అన్నారు. నేను ఛార్జ్ చేస్తున్నాను. రెస్పాన్సిబిల్ పార్ట్ వేదరుగా నేను ఛార్జ్ చేస్తున్నాను. It is a murder.

(Interruptions)

మిస్టర్ స్పీకర్:- జేరో అవర్లో లేదు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- నారినీ చారి కష్టాలలోకి తీసుకొన్న తరువాత, పోలీసులు కొట్టువంపాయి వారి కష్టాలలోకి చేరిపోయిన తరువాత, చంపడం ఇదెక్కడి పద్ధతం? 5 1/2 అడుగుల ఎత్తుండే మనిషి 5 అడుగుల కిటికీకి వులి వేసుకొనడం ఎట్లా జరుగుతుంది అధ్యక్షా? హత్యయిన మేము రుజువు చేస్తాము. Are you prepared for an Enquiry

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- కలెక్షియర్ మెజిస్ట్రేట్ ను ఎంక్వయిర్ జరుపుటకు అర్హులు కాదు అధ్యక్షా.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఎడండ్- ఇలాంటివి ఎంక్వయిర్ వలలకొంది మెజిస్ట్రేట్ ను ఎంక్వయిర్ చేయవచ్చు. We have seen the orders of the Magistrates also.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఎంక్వయిర్ చేయటానికి అర్హులు వేరే ఏదీ లేదు. It is a Zero Hour. What more you can expect?

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మాకు నమ్మకము లేదు. నా కిరీటి ఏమంటే రోడ్డు ఒక లాకప్ డెస్ జరుగుచున్నది. ఈ మూడు రోజుల్లో మూడు అయిపోయాయి. మరల పట్టాణి పురం లో జరిగింది. మీ ఇన్వెస్టిగేట్ వనర్నీ ద్వారా డైరెక్ట్ చేయండి. లేదా ఛార్జ్ కమిటీని ఏర్పాటుచే చేయండి మీరు ఎవరి మీద నమ్మకం వుంటే వాళ్లను పంపండి. Let them go and enquire. what they are saying is not true. We will prove beyond doubt. It is a murder committed by the Police in the Police Station. Let there be a House Committee.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- మేము ఎవరినో షేల్ చేసే ప్రయత్నం చేయవచ్చు. ఎవరి మీద పూర్వ అయితే ఎటువంటి యాక్షన్ అయినా తీసుకొనడానికి వెనకాడే ప్రయత్నం చేయవచ్చు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అందుకు వారికి నా థ్యాంక్స్ చెబుతున్నాను. ఎవరినో షేల్ చేయమని అంటున్నారు. అలాంటప్పుడు ఛార్జ్ కమిటీని చేయమనండి. భయం ఏమిటి? బ్రవ్హండంగా మీకూ, మాకూ తప్పకరంగా ఉంటుంది.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- నోటీస్ ఇంకా రాలేదు. జేరో అవర్లో మెంబర్స్ వేసి, అన్ని కావాలంటే ఎట్లా అధ్యక్షా?

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, హోం మినిష్టరుగారు, నిన్న మీరు కూడా చెప్పారు. ఏమిటంటే, ఈ క్వాలిఫయిడు టీచర్సుపైన మొన్న దాడి జరిగిందని అంటే, నిన్న దృష్టిలో పెట్టుకొని విచారీస్తామని అన్నారు. మరల నిన్న ఆరుగురిని దెబ్బలు కొట్టారు. స్వరూపరాణి, సుజాత, విద్యాసాగరరెడ్డి అనే నల్లొండ, చిత్తూరు, వరంగల్ జిల్లాలకు చెందిన వాళ్లను వెంకట్రాం అనే మహబూబ్ నగర్ కు చెందిన అతనిని కొట్టారు. రెండు వేల మందిని నిన్న అరెస్టు చేశారు. అక్కడ వాళ్ల శిబిరం నుండి లేవే లోపలనే వాళ్లను పట్టు కొన్నారు పోలీసులు. హరిమీద దాడి చేయడమే ప్రభుత్వము పనికట్టుకొని వున్నట్లుంది. వారి విన్నపాన్ని అలకిస్తారేమో అనుకున్నాము. నిన్న మీరు మినిష్టరుగారి నుండి పరి స్థితిని కనుగొంటానని అన్నారు. అధ్యాపకులు అన్నవస్త్రానికి పోతే వున్న వస్త్రాన్ని వూడ బెరికినట్లుంది. వారు ఉద్యోగము ఇమ్మని వస్త్రే, ప్రభుత్వము వారి ఎడల క్రూరంగా ప్రవర్తించడం సరేనంటారా? హోం మినిష్టరుగారు దేన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని దేన్ని తిరిగి విచారించవలసిన అవసరం వుంది. అట్లాగే విద్యామంత్రిగారు దాన్ని తొందరగా పరిష్కరిస్తే ఈ సమస్య తీరిపోతుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు వచ్చారు. కనుక, విద్యామంత్రిగారు క్వాలిఫయిడు టీచర్సు వేరు ఆరుమాసాల నుండి అదేపనిగా సమ్మె చేస్తున్నారు. విద్యా మంత్రిగారు సమాధానము చెబుతామని అన్నారు. వారిని చెప్పమనండి.

(ఇంతరప్షన్స్)

30

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- మంత్రిగారు చెబుతాము అంటున్నారు, చెప్పనివ్వండి.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- ఏ మంత్రిగారు కావాలి ఆ సమస్యలో.....

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఒక ప్రాబ్లమ్ సాల్వ్ అయితే రెండోది అవసరం లేదు. కనుక ఒకటి సాల్వ్ అయితే రెండోది అవసరం లేదు.

శ్రీ పి.వి. రంగారావు:- ఈ క్వాలిఫైడ్ టీచర్స్ సమస్య ప్రధాన ప్రతిపక్షం వారు సృష్టించినదేనని మా అధికారులు చెబుతున్నారు.

(ఇంతరప్షన్స్)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, ఏమి మాట్లాడుతున్నారు?

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- *** వారు మాట్లాడింది ఏమిటి? It is a ***

శ్రీ పి.వి. రంగారావు:- దయచేసి నేను చెప్పేది వినండి.....

Mr. Speaker:- Day before yesterday we discussed the matter. We said that after calling the Principal Secretary and other Secretaries, the problem could be solved. Secondly, unless there is a humour there should not be any remarks on

*** Expunged as ordered by the Chair.

anybody also. Qualified Teachers have come today also. Please answer whether you are going to solve the problem or not. This remark that has been made is expunged.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మీ సమక్షములో చెప్పారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీరు మీ సీట్స్‌లో కూర్చోండి. I will tell you. Please resume your seats.

(Interruptions)

క్వాల్ఫైడ్ టీచర్స్‌ను మనము మధ్య పెట్టకూడదు.

శ్రీ పి.వి. రంగారావు:- జిల్లా ప్రజా పరిషత్తుల అధ్యక్షులు హైకోర్టు నుంచి సేవ తీసుకువచ్చినందువల్ల డి.ఎస్.సీ.లు ఫారమ్ అయ్యే అవకాశం లేదు. క్వాలిఫైడ్ టీచర్స్ విషయములో, ఏ రోజు అయితే జిల్లా ప్రజా పరిషత్తుల అధ్యక్షులు హైకోర్టు నుంచి సేవను వెకేట్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారో - మేమూ ప్రయత్నం చెస్తున్నాము, వారు కూడా సహకరించి విత్‌డ్రా చేసుకుంటే ఈ సమస్య సత్వరమే పరిష్కారం అయ్యే అవకాశం ఉంది. వేలైనంత తొందరగా వారి సహకారం అందించాలనే కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- వారు అటెండ్ అయి ఉన్నారు. వారు ఇదివరకే రిటైన్ టెస్ట్ అయి, అన్నీ అయి ఉన్నవారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- చెప్పనివ్వండి.

శ్రీ పి.వి. రంగారావు:- రాఘవరెడ్డిగారు చాలా అనుభవజ్ఞులు. వారి దృష్టికి, ప్రతిపక్ష నాయకుల దృష్టికి తీసుకువచ్చే విషయం ఏమిటంటే సెలక్షన్ కమిటీ ఎదుట వాజరు అయిన ప్రతి అభ్యర్థికి ఉద్యోగం ఇవ్వడం సాధ్యం కాదు. కాకపోతే వారినే సెలక్షన్ కమిటీల ఎదుట పెట్టి కాస్త మామూలు పరీక్ష కనుక జరిపితే వారికి ఉద్యోగం ఇచ్చే విషయం తప్పకుండా పరిష్కరివాలి. కానీ డి.ఎస్.సీ.లు వని చేయకుండా చేయడం అంత మంచిది కాదు. 10 రోజులలో, వారు రెపే విత్‌డ్రా హైకోర్టు నుంచి వేయగలిగితే 15, 20 రోజులలో డి.ఎస్.సీ.లు ఏర్పాటు చేసి ఈ క్వాలిఫైడ్, అర్హతలు ఉన్న వారం దరికి ఉద్యోగం ఇచ్చే అవకాశం చూస్తాము.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- డి.ఎస్.సీ.ల ముందు

శ్రీ పి.వి. రంగారావు:- డి.ఎస్.సీ.ల ముందు వాజరయిన వారు. They are qualified to appear before the Selection Committee. These people were kept on panel. They were not selected but they were kept in panel so that as and when the posts arise these

people will be considered. Because there is a stay order given by the High Court.....

(Interruptions)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, ఒక.....

మిస్టర్ స్పీకర్:- జేరో అవర్లో సప్లిమెంటరీ ఏమిటి? I don't understand. Are you new to-day? మీరు కూర్చోండి నేను చెప్తాను. మినిష్టర్ గారు క్వాలిఫైడ్ టీచర్స్ విషయములో రెండు ఇంప్లికేషన్స్ ఉన్నాయి. (1) వారు క్వాలిఫైడ్ అయి రెండు సంవత్సరాలు పేనల్ అఫ్ టీచర్స్ గా డి.ఎస్.సీ. లెకచోయింది కనుక వారికి ఇబ్బంది ఉండోంది. మీరు ఏమి అంటున్నారు - స్టే వెకేట్ చేసిన తరువాత ఏదో చేస్తాము అంటే క్వాలిఫైడ్ వారు మళ్ళా డి.ఎస్.సీ.కి వచ్చి క్వాలిఫైడ్ అంటూ ఉండదు. మీరు ఏదో ఒకటి డెసిజన్ తీసుకోవాలంటే మీ డెసిజన్ ఎట్లా ఉండాలి అంటే వారు స్టే తీసుకుంటే వారి అప్లాయింట్ మెంటు అవుతుంది. కాకపోతే క్వాలిఫైడ్ కాక డి.ఎస్.సీ. ముందుకు రమ్మంటారు. స్టే వెకేట్ కి కొద్ది డెసిజన్ అయ్యాక మీరు ఏమి చేస్తారు అంటే వేరే స్టే ఉండగా వెకేట్ చేసుకుంటే వారికి ఉద్యోగాలు అంటే స్టే వెకేట్ చేసుకుంటారు. Otherwise how can they do it?

శ్రీ పి.వి. రంగారావు:- ఇందులో రెండు చాలా సున్నితమైన సమస్యలు ఉన్నాయి.

Mr. Speaker:- We must discuss the matter with the opposition by calling them at your chambers.

Sri P.V. Ranga Rao:- I don't mind. ఈ సమస్యను ఎట్లా పరిష్కారం చేయాలనే ఆధుర్నా ఉంది. కానీ కొన్ని సున్నితమైన సమస్యలు ఉన్నాయి. మొత్తం అసలు డి.ఎస్.సీ. ఎదురుగా వచ్చిన చృతి అభ్యర్థికి ఉద్యోగం ఇవ్వడం మొదలుపెడితే That becomes a problem.

మిస్టర్ స్పీకర్:- వారందరినీ పిలిచి దానిలో ఉన్న ఇబ్బందులు - అవోజిషన్ టీచర్స్ ని పిలిచి మాట్లాడితే మీకు అర్థమవుతుంది, వారికి అర్థమవుతుంది. You take such decision.

శ్రీ సేపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- మీ ఛాంబర్ లో.....

Mr. Speaker:- The matter is over.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- సమస్య పరిష్కారం కాదు.

శ్రీ బి. బాబ్ రెడ్డి:- ఇప్పుడు భూ బకాసురుల విషయములో మాట్లాడతాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

یہ ایک عظیم کام ہے۔ اس کے لیے ہمیں ایک ایسی تنظیم کی ضرورت ہے جو ہمارے مفادات کی تحفظ کے لیے کام کرے۔ اس کے لیے ہمیں ایک ایسی تنظیم کی ضرورت ہے جو ہمارے مفادات کی تحفظ کے لیے کام کرے۔ اس کے لیے ہمیں ایک ایسی تنظیم کی ضرورت ہے جو ہمارے مفادات کی تحفظ کے لیے کام کرے۔

10 40
5

میں نے سیکرٹری سے کہا کہ ان کے پاس ایک ایسی تنظیم کی ضرورت ہے جو ہمارے مفادات کی تحفظ کے لیے کام کرے۔ اس کے لیے ہمیں ایک ایسی تنظیم کی ضرورت ہے جو ہمارے مفادات کی تحفظ کے لیے کام کرے۔

شرقی صحرا میں ایک ایسی تنظیم کی ضرورت ہے جو ہمارے مفادات کی تحفظ کے لیے کام کرے۔ اس کے لیے ہمیں ایک ایسی تنظیم کی ضرورت ہے جو ہمارے مفادات کی تحفظ کے لیے کام کرے۔ اس کے لیے ہمیں ایک ایسی تنظیم کی ضرورت ہے جو ہمارے مفادات کی تحفظ کے لیے کام کرے۔

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- తప్పకుండా చర్య తీసుకొంటాము.

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లాఖాన్:- స్పెసిఫిక్ కేసు చెప్పాను. ఇంకా ఏం చెప్పాలి. తప్పకుండా చర్య తీసుకొంటామనే సమాధానం 14 సంవత్సరాలనుంచి వింటున్నాము. వాదరాలిని నిజీ కాన్సేట్ సంబంధం లేకుండా అన్ని వర్గాలవారి నుంచి జబర్నల్స్ గా లక్షల రూపాయలు వసూలు చేస్తున్నారు. డబ్బు ఇవ్వనందుకు అంబర్ పేజిలోని గోల్ నాకాలో ముస్లింలకు చెందిన 3, 4 దుకాణాలు కాలపెట్టారు. నష్టపోయినవారికి ఏమీ ఎక్స్ గ్రేషియా ఇస్తున్నారు? అందుకు బాధ్యులైనవారిని అరెస్టుచేసి ఈ రోజు అసెంబ్లీ సమావేశం అయిపోయే లోపల మాకు చెప్పతారా? అధ్యక్షా, నా విషయం వదలిపెట్టండి, హోం మినిష్టరుగారు ఇచ్చిన రిపోర్టుతో మీరు శాటిస్ఫై అయ్యారా?

— مشراسیکر :- وہ جلا سے جلا ایکشن لینے کیلئے تیار ہے اور لوگوں کو گرفتار کرنے کیلئے تیار ہے۔

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- చందాలు వసూలు చేస్తున్నారు అని అంటున్నారు. అది ఇచ్చేవారిని బిట్టి వుంటుంది. ఇష్టపూర్వకంగా డబ్బు ఇచ్చేవారి విషయం చెప్పడానికి లేదు. అలాకాకుండా బలవంతంగా వసూలుచేస్తే గౌరవ సభ్యులు స్పెసిఫిక్ గా వెపితే చర్య తీసుకొంటాము.

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లాఖాన్:- స్పెసిఫిక్ గానే చెప్పాను.

— مشراسیکر :- منٹر صاحب اس تعلق سے تیار ہے اور لوگوں کو گرفتار کرنے کیلئے تیار ہے۔

ఉర్దూలో చెపితే వారికి అర్థం కాకుండా వుండవచ్చు. అంబర్ పేజి పోల్స్ స్టేషన్ పరిధిలోని గోల్ నాకాలో ముస్లిమ్స్ కు చెందిన మూడు దుకాణాలు తగలబెట్టారు. రెండు వేల రూపాయల చొప్పున ఇవ్వాలని వారిని డిమాండ్ చేస్తున్నారు. వారిని అరెస్టు చేస్తారా?

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- వారిపై చర్య తీసుకొంటాము.

— مشراسیکر :- آپ جو بول رہے ہیں منٹر صاحب اسکی انکوئری کروائینگے۔

فقیر محمد امان اللہ خان:- آج کا سیشن ختم ہونے تک کمشنر سے انکوئری کروا کر اپنا بیان دے سکتے ہیں۔ منٹر صاحب کو چاہئے پولیس کمشنر سے آج دوپہر تک انکوئری کروا کر اپنا بیان دیں۔

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- ఎవరైనా కంపెయింటి ఇస్తే ఆ కంపెయింటి మీద ఎంక్వయరీ చేస్తారు, కవీషిట్లను అరిస్టు చేస్తారు. దానికి ఒక ప్రొసీజర్ ఉంది. ఇక్కడికిక్కడె జరగాలంటే ఎట్లా? ప్రొసీజర్ ప్రకారం తప్పకుండా చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుందని చెప్పానుకదా.

— مشراسیکر :- وہ انکوئری ایک یا دو دن میں کرینگے۔ اس کے بعد جواب دینے کے وقت میں آئیگی۔

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి - అధ్యక్షా, ఈ సభకు సంబంధించిన విషయం తమ దృష్టికి తేదలమకొన్నాను. ఈ సభలో అనేక సందర్భాలలో ముఖ్యమైన విషయాలు చర్చకు వచ్చినప్పుడు, వారు ఇచ్చిన సమాధానాలవల్ల సభి సంతృప్తి చెందనప్పుడు సభా సంఘాలను నియమించడం జరుగుతున్నది. ఇదివరకు అనేక సభా సంఘాలను వేయడం, ఆ సంఘాలు సభకు రిపోర్ట్లు సబ్మిట్ చేయడం, అవి ప్రభుత్వానికి పోవడం కూడా జరిగింది. కానీ ఒక్క రిపోర్ట్లైన కూడా ప్రభుత్వం ఏం చర్యలు తీసుకొన్నదనేది ఈ రోజు వరకు ఈ సభలో 10.50 ఎవరికీ తెలియదు. అటువంటిప్పుడు యీ హౌసు కమిటీ సభ్యులు . . . .

(ఇంటరప్షన్స్)

Sir, it is for the Government to take action. గవర్నమెంటు ఆ రిపోర్టులపై ఏమి చర్య తీసుకుందనే విషయాన్ని యీ హౌస్కు తెలుపాలని అనుకుంటున్నాను. అప్పుడేగాని, యీ హౌసు కమిటీలో తీసుకున్న నిర్ణయాలు, ఎంక్యూరీ పోస్టమో దానికి అర్థం ఉంటుంది. లేకుంటే లాభం లేదు. ఒక్క హౌసు కమిటీ గురించి అయినా తెలిపే ప్రయత్నం చేయాలి. ప్రభుత్వం వారు ఇదివరకు అందిన రిపోర్టులపై ఏమి చర్య తీసుకున్నారు? ఏమి జరిగిందనే విషయాన్ని తెలియజేస్తారా? ఎప్పుడు తెలియజేస్తారని మీ ద్వారా అడుగుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇప్పుడు ఎవరిని అడగాలి? . . . .

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- మా రోడ్లన అరణ్యరోదనేనా . . . . మేము అడిగిన వాటికి చెప్పితేరాల్సి. తమరు చెప్పించాలి. . . . మేము వారికి చెప్పుతామండి? చెప్పించకపోతే, మేము మాట్లాడడం టైమ్ అంతా వృధా . . . .

Mr. Speaker:- Definitely I will speak to the Hon'ble Chief Minister and bring it to his notice.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి:- జీరో అవర్లో మంతులు అందరూ హౌసులో ఉండాలని, మీరు ఒక రూలింగు ఇవ్వాలి. వారు మేము అడిగిన ప్రశ్నలకు జవాబు చెప్పలేని స్థితిలో ఉంటారు, కానీ ఇలాంటి విషయంలో - పాలనీకి సంబంధించింది, చెప్పవచ్చు. అన్ని మూసుకుని కూర్చుంటే ఎలా? . . . . స్పందించాలి? . . . . గవర్నమెంటు పనిచేస్తుందా లేదా అని అనుమానం కలుగుతుంది?

Mr. Speaker:- I appreciate your point. I will let you know afterwards.

శ్రీ 3- ఎర్రన్నాయుడు:- శ్రీకాకుళం జిల్లా, టెక్కలి బాలర వసతి గృహంలో ఒక తేడి పనిచేస్తున్నారు. అక్కడ, ఐ.బి.డి.ఎ. ఒక యు.డి.సి, అక్కడ స్థానిక వార్డెన్ రాత్రి 2.00 గం.లకు అత్యాచారం చేయడం, కొంతమంది విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులకు తెలియకుండా గల్లంతు చేస్తే పోలీసు కంప్లెయింటు ఇస్తే, ఇన్వెస్టిగేట్ చేసి కేసు

రిజిష్టరు చేశారు. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఇది పెద్ద సమస్యగా, ఆందోళనకరంగా ఉన్నది. పత్రికల స్టేటుమెంట్లు ప్రకారం కేసును రిజిష్టరు చేసినా ప్లైమా ఫేసి కేసు ఉన్నదని ప్రత్యక్షంగా తెలుస్తున్నది. కాబట్టి, గౌరవమంత్రిగారికి దానికి సంబంధించి ఒక రిప్రజెంటేషన్ ఇవ్వడం జరిగింది. శాసనసభలో కూడా ఒక క్వశ్చన్ వేశాను, ఎలా చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. మీన్వేల్, చర్చకు వచ్చే లోపల గౌరవ మంత్రివర్యులు ఉన్నతాధికారులను పంపించి, సంబంధిత అధికారులను అనగా క్లర్కును గాని బాధ్యులైన వారిని ఎంక్వయిర్ చేసి అక్కడ న్యాయం చేయాలని కోరుతున్నాను. బ్రిజ్ వెల్ ఫేర్ మినీష్టరుగారికి రిప్రజెంటేషన్ ఇచ్చాను. ఇది శ్రీకాకుళం జిల్లాకు సమస్యగా ఉన్నది; న్యాయం చేయాలని మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

గిరిజన శాఖ మంత్రి (శ్రీ కె. భీరావు):- ఇప్పుడే నా రుషికి వచ్చింది. వెంటనే ఎంక్వయిర్ చేసి తగిన చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- సమయం అంతా హోం మినీష్టరుగారి మేడినుంచే పోతున్నది. ఇది హోం మినీష్టరుగారికి సంబంధించిన విషయం అండి... వారు వేరే చర్చలో నిమగ్నమై ఉన్నారు. ఈ ప్లాడరబాదులో, మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో అనేకవోట్లు 'మేకా కన్సల్టెన్స్ ఏజన్సీ' అనే బాటకపు సంస్థ కోటానుకోట్లు రూపాయలు, వేలాదిమంది దగ్గర నుంచి వసూలు చేసి ముంచింది. వారు ఇక్కడ నుంచి వెళ్లి మద్రాసులో పెట్టి మళ్ళీ అక్కడ బేరము సాగిస్తున్నారు. రెండు సంవత్సరాల నుంచి దీన్ని అదుగుతున్నాను. ఇదివరకు డి.కె. సమరసింహారెడ్డిగారు జవాబు ఇచ్చారు; చెన్నారెడ్డిగారు జవాబు ఇచ్చారు. అప్పటి హోం మంత్రి జవాబు ఇచ్చారు. సిబ్ సి.ఐ.డి. క్రింద ఉంటే ఎ.సి.టి.కి ఇస్తే వారు కూడా ఏమీ చేయలేదు. ఏమీటి అసలు చేస్తారా లేదా, ఈ మోసపు సభస్థు గురించి ఏమీ చేశారు?

Mr. Speaker:- The Home Minister, to take action about it please.

(ఇంటరప్షన్)

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- నోట్ చేసుకున్నాను సార్. . . ఏదో ఒక సమస్యను లేవనెత్తి సమాధానం ఇవ్వండి అంటే బాగా లేదు అధ్యక్షా.....

(ఇంటరప్షన్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇంతకు ముందు ఉన్న ప్రాక్టీసు చాలా...

Dr. M.V. Mysoor Reddy:- During Zero Hour, they can make a statement and they can bring it to the notice of the Speaker, but, from the Chair, రిజ్యుయి ఇవ్వాలని అడగడం బాగాలేదు.

(ఇంటరప్షన్)

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఏకాన్ తేసుకుంటామని..... తృప్తి కలిగించాలని కదా మెంబరుకు..... That has to be said.

Dr. M.V. Mysooru Reddy:- Sir, we are noting down the issues and taking action. But, మీరు అడగడం కూడా అవసరం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నో..... నో..... మన దృష్టికి వచ్చిందని చెప్పాలి..... They demand.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీమతి ఈడీ వేజయలక్ష్మి:- నిన్న సాయంత్రం 5.20 ని.లకు ఎర్రంమంజీల్ క్వార్టర్స్ లో ఎ. 25 ఇంట్లో దొర్లనంగా ఒక వ్యక్తి దూరి, కింద గార్డు ఉన్నా కూడా నేను నర్సిములు బృందర్ను అని చెప్పి లోపల వచ్చి మా సర్వెంటును తోసేసి, మొత్తం ఇంటినీ అంతా ధ్వంసం చేసి, దొర్లనంగా లోపలికి దూరి ఇంత చేసిన తరువాత, మా సర్వెంటును బయటకు తోసేసిన తరువాత క్రింద గార్డు దగ్గర 16 బుల్డోజీను తేసుకుని వెళ్ళిపోవడం జరిగింది. దాని గురించి వెంటనే నేను వచ్చిన తరువాత, తెలిసాక, కమీషనర్ గారికి ఎన్నోసార్లు ఫోన్ చేశాను. నాకు అయితే దొరకలేదు. ఆ తరువాత, ఎఫ్.బి.ఆర్. చేసినా, ఇంతవరకు ఆయన మీద ఏమీ చర్య తేసుకున్నారా? ఎటువంటి రక్షణ తేసు కున్నారు. స్త్రీలు ఒంటరిగా ఉన్నప్పుడు వచ్చారు.

(Shame... shame... shouts from Opposition Benches)

మాకు ఎలా రక్షణ కల్పిస్తారు? అని ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Mr. Speaker Sir, that person came to our house also. What is the Government doing in taking action Sir? Are we going to get any protection in this Government? Let them reply Sir.

Mr. Speaker:- The Home Minister will take action please.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- హౌజ్ క్వార్టర్స్ ఇస్తారా, లేదా?.....

(ఇంటరప్షన్స్)

— శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- కొత్త ఎం.ఎల్.వి. క్వార్టర్స్ లో జరిగిన తరువాత మళ్ళీ ఇక్కడ జరిగితే..... ఏమీ ఏకాన్ తేసుకున్నారా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- చీ వీల్ బాక్ ఏకాన్.....

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు.- ఒక మహిళా సభ్యురాలి ఇంట్లో చొరబడడం, గార్డు దగ్గర బుల్లెట్స్ ను లాక్కుచోతే చూస్తూ కూర్చున్నారా అంది?.....

Mr. Speaker:- I have already directed them to take action. I can give you the security but I cannot watch it every day.

Sri P. Nageswara Rao:- Sir, it is your bounden duty to protect us. We are under your protection. This House, the Legislator's Quarters are under your protection.

Mr. Speaker:- Yes - definitely.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు.- అధ్యక్షా, న్యూ ఎం.ఎల్.ఏ. క్వార్టర్స్ లో శాసనసభ్యుల్ని పోలీసులు కొబ్బినా దిక్కు లేదు. ఈ రోజు ఇట్లా జరిగింది. అసలు లా అండ్ ఆర్డర్ ఉందా?

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు.- అధ్యక్షా, హౌస్, ఎం.ఎల్.ఏ. క్వార్టర్స్ మే ఆధీనంలో వున్నాయి. ఇటువంటివి జరుగుతున్నాయి. మాకు ఎక్కడ నుంచి ప్రొటెక్షన్ వస్తుంది? మొన్న మీరు శివారెడ్డిగారి విషయంలో డైరెక్షన్ ఇప్పిన తరువాత ఈ రోజు మళ్ళీ వచ్చింది. ఇప్పుడు పోలీసుల వద్ద నుంచి బుల్లెట్స్ లాక్కుని పోయారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నో. లాక్కుని కాదు, ఇచ్చి ఉండవచ్చు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- పోలీసులే ఇస్తే, నేనేమీ చెయ్యలేను.

Mr. Speaker:- I have already directed them to take action. I can give security but I cannot watch every day.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మా ప్రొటెక్షన్ బాధ్యత మీది. కనుక మీమ్మల్ని అదుగు తున్నాము.

Mr. Speaker:- Yes - definitely. మంత్రిగారిని పిలిచి మాట్లాడుతాను.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఇది మీకు కూడా సంబంధించినది. దీని మీద స్పెక్ మెంట్ ఇవ్వాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నేను వారితో మాట్లాడతాను. మీ సెక్యూరిటీకి, మీ రెస్పాన్సిబిలిటీకి వస్తాను. Let me discuss this matter with him. 'అఫ్ వ్యాండ్' గా ఏమీ చెప్పలేను. Let me discuss the matter as to how best we can solve.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- తరువాత స్టేట్‌మెంట్ ఇవ్వస్యారా?

మిస్టర్ స్పీకర్:- అడిగిన తరువాత చెబుతాను. స్టేట్‌మెంట్ ఇవ్వడం జరుగుతుంది. A Statement would be given. You will tell then, "He has taken a good step".

శ్రీ పి. అశోకగజపతిరాజు:- స్పీకర్ సర్, వన్ సబ్మిషన్.

మిస్టర్ స్పీకర్:- నో,

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అయిన ఇంట్లో పడ్డారు. చెప్పనివ్వండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- అటువంటప్పుడు వారినే మాట్లాడనివ్వవలసింది. 'ఛాన్స్ మరొకరికి ఇవ్వవద్దు, నటుగురం మేమే మాట్లాడుతాము' అనే విధంగా మాట్లాడితే ఎట్లా?

శ్రీ పి. అశోకగజపతిరాజు:- ఒక్క సబ్మిషన్ సర్.

Mr. Speaker:- If it is the same submission, You give a petition and I will take action after examining.....

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- The same submission was sent to you Sir. When we were here yesterday, the same people have gone into our House also. I want to bring this to your kind notice....

Mr. Speaker:- I will also discuss this matter with him.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో చేనేత కార్మికుల పరిస్థితి చాలా ఆందోళనకరంగా ఉంది. 168 నెంబరు జి వో. ప్రకారంగా ఆవోకి ద్వారా కొనుగోలు ఆపేశారు. చేనేత సహకార సంఘాలవో ఈనాడు 13 కోట్ల వస్త్రాలు ఉన్నాయి. రంగులూ, రసాయనాలూ, నూలు ధర బాగా పెరిగిపోయి, చేనేత కార్మికులకు సరైన గిట్టుబాటు ధర రావడం లేదు. పని దొరకని పరిస్థితి ఉంది. పిటిషన్ పంపుతున్నాను.

(సభాపతికి పిటిషన్ పంపడం జరిగింది)

Mr. Speaker:- When you are given time to submit the petition, you misused the time. You must give the gist and send it.

Sri K. Vidyadhara Rao:- Mr. Speaker Sir, the doctors who are working on daily wages both in Indian Medicine and

J. NO. 178- 7

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకు
వచ్చిన విషయములు: (1) 22-8-1991 తేదీన
కొత్తగూడెంలో కాల్పులను గూర్చి.

Allopathy submitted a representation for filling up of those posts. They have forwarded that to me. I request you, to pass it on to the Hon'ble Chief Minister, so that the Hospitals which are now without doctors will have doctors immediately.

శ్రీ జి. నేతారాం (అముదాలవలస):- అధ్యక్షా, శ్రీకాకుళంలో ఈ మధ్య వచ్చిన పరదలపై కాలి ఎటెన్షన్ ఇచ్చాము. రాలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:-, పోస్టపోస్ట్ అయింది.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీమతి జి. అరుణ (చంద్రగిరి):- అధ్యక్షా, ఒక్క విషయం స్పీకరులకు రక్షణ.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ జి. నేతారాం:- కాలి ఎటెన్షన్ ఎప్పుడు వస్తుంది? రేపయినా ఎలవ్ చెయ్యండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- దయచేసి కూర్చోండి.

(ఇంటరప్షన్స్)

All of you are interested to hear the problems and the points of 304 notice or not please? They are very important. Please, let us maintain decorum in the House atleast. We have to look after our own things also. Please resume our seats.

304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన విషయములు:

(1) 22-8-1991 తేదీన కొత్తగూడెంలో కాల్పులను గూర్చి.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలీ (సుజాతానగర్):- అధ్యక్షా, ఈ నెల 22 వ తేదీన అమ్మం జిల్లా, కొత్తగూడెం పట్టణంలో ఒక హాడ్ మాస్టర్ రిపోర్టు చేశాడనే మేషతో వన్ పోస్ట్ పోస్టల్ సెక్షన్ రిపోర్టును ఆధారంగా చేసుకుని, కొందరు ఆటో డ్రయివర్లను పోస్ట్ పోస్టల్ సెక్షన్ ముందు కూర్చోబెట్టారు. విచక్షణారహితంగా వారి మీద దండబాతులు తీర్చడం మొదలు పెట్టారు. అక్కడి ఎస్.ఐ. నాగేశ్వరితో మాకు ఆ సూబులతో, ఆ కారణాలతో సంబంధం లేదు, మమ్మల్ని వదలిపెట్టాలి, మాకు దొక్కాడని వారం, నిర్దోషులం, వదలి పెట్టండి' అని అడిగితే కూడా, వారిని కూర్చోబెట్టింది. దీనితో చాలామంది చలించిన ఆటోరిక్షా

కూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకు
వచ్చిన విషయములు: (1) 22-8-1991 తేదీన
కొత్తగూడెంలో కాల్పులను గూర్చి.

ద్యయివర్లు పోలీస్ స్టేషన్ ముందు ఆటోలతో సహా కూర్చున్నారు. అది ధర్మాగా భావించి, దానిని పెదగొట్టడానికిగాను, వివక్షజారపాతంగా కొట్టారు. వివక్షజారపాతంగా కొట్టాలన్నది ఆమె ఉద్దేశం.

ఎలాంటి నేరమూ లేదని చెప్పి అన్నా, వాళ్లు మొత్తుకున్నా కూడా వాళ్ల పైన 11-10 గందరగోళం చేయడం ఇవన్నీ జరిగింది. తరువాత ఎట్లాకేలకు ఆటో డ్రైవర్లు అంతా ఉ రాస్తూ రోకో చేస్తాము - ఏదయినా కానీ మాకు అన్యాయం జరిగింది మేరే పొద్దంస్తమానం మమ్ములను కూర్చో బెడితే మా భార్యా బిడ్డలు ఉపవాసం ఉంటారు - తిండి తిప్పూలేనే మా పైన దౌర్జన్యం చేయవలసిన పని లేదని చెప్పినా వినకుండా - వారు చెప్పే మాటలతో సహానం వహించి వివారించడానికి ప్రయత్నించే బదులు వాళ్లపైన వివక్షజారపాతంగా లాల్ భార్జీ చేసింది. ఈ విషయం అంతా జరుగుతోంది 4 గంటల తరువాత 5, 6 గంటల మధ్యలో. మండల ప్రజా పరిషత్తు అధ్యక్షుడూ, మాజీ సాత్రికేయుడూ, కమ్యూనిస్టు పార్టీ నాయకుడూ అయిన సాంబశివరావుగారు ఏమీ గొడవో ఏమో అని చెప్పి అక్కడకు వస్తే - ఆమె మాట్లాడిన మాటలు ప్రోవకేటివ్ గా ఉన్నాయి. ఒక మండల ప్రజా పరిషత్తు ఫైర్లను అయినంత మాత్రాన, నేను ఏమో పెద్ద మొనగాడివా అన్న మాట దానితో ఆగక దుర్భాషలాడడం మొదలు పెట్టి, నేను ఎంత, *** అని స్టార్ట్ చేసింది. అది పోలీసు లాంగ్వేజ్, పోలీసు లాంగ్వేజ్, పోలీసు కల్చర....

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి:- అటువంటి భాష మనం ఇక్కడ చెప్పవచ్చా?

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలీ:- దివాకరరెడ్డిగారు అన్న మాటలు మనం చెప్పుకోవచ్చు. వాళ్లు అన్నారని మనం చెప్పుకోవచ్చు. ఇది ప్రోవకేషన్ చేయడానికి మొదలయిన మాట. ఆ పదార్థాన్ని దాచి పెడితే ఏ సమస్య ఇక్కడ పరిష్కారం కాదు. దాని పైన సాంబశివరావు గారు అమ్మో, అలాంటి మాటే మళ్లీ మేము మిమ్ములను అంటే మే హృదయం ఎంత నొప్పుకుంటుందో తెలుసుకోండి అన్నారు. పోలీసులుగా లేడీస్ ఉండడం గర్వ కారణమే దేశానికి కూడా - ఆమె అటువంటివి జరిగినా, ఇష్టం వచ్చిన ప్రవర్తన....

శ్రీ డి.కె. సమరసంపాండ్య:- అధ్యక్షా, ఒక మనవి. ఇప్పుడు రజబ్ అలీ గారు నీనీయర్ మెంబర్ ఆఫ్ దిస్ హౌస్ వారు చాలా చక్కగా చెప్పగలిగిన సత్తా కూడా వారికి ఉంది. పోలీసులు ఏదో అన్నారని అంతకు ముందు వారు ఇక్కడ చెప్పడం మాన్పే I am not going into the legality or otherwise. It may not be fair for us to let such things go into the records. Let him use good words. అశ్లేల పదాలు ఉపయోగించారని చెప్పి ఉంటే బాగుండేది.

Mr. Speaker:- He will understand. He will not repeat.

*** Expunged as ordered by the Chair.

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకు వచ్చిన విషయములు: (1) 22-8-1991 తేదీన కొత్తగూడెంలో కాల్పులను గూర్చి.

కోర్టులు, న్యాయశాఖా మంత్రి (శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి):- అది వచ్చింది. అది కాస్త తమరు రికార్డుల నుంచి తొలగిస్తే బాగుంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఎస్. ఎస్. డజన్స్ మాట్లాడండి.

శ్రీ మహ్మద్ రజబ్ అలీ:- ఎఫ్.ఐ.ఆర్.లో కూడా వచ్చింది. అంటే అదే మాట చెప్పడం జరుగుతోంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:- వాట్ డజిట్ మేన్ - రజబ్ అలీ గారూ. దీనిలో వెళ్ళేది ఏమీ లేదు. మనం అన్నమాట బదులు అశ్లేల పదాలు అంటే బాగుంటుంది. దానిని డిజిట్ చేస్తున్నాము. ఎక్స్పంక్షన్ చేస్తున్నాము. The words said are expunged.

శ్రీ మహ్మద్ రజబ్ అలీ:- ఈ ఉన్నతమయిన డయాస్లో ఆ మాట కోరుకుని వాడుకునేది కాదు. కోరుకుని అనవలసిన మాట కూడా కాదు. కానీ ఆ రకమయిన ప్రోవ క్షేప్ నకు మూలమయిన మాట అని మాత్రమే నేను చెప్పాను. అది యదార్థమయిన విషయం. అక్కడికి సాంబశివరావు గారు వచ్చిన తరువాత అగ్రహారేతమయిన ఆ మేడమ్ సబ్ - ఇన్స్పెక్టరు నాగేశ్వరి గారు అన్న మాటలు ఇవి, అని చెప్పాను. ఆ తరువాత వేళ్ల నెడ్డరినే అరెస్టు చేయండి అన్నారు. ఆయనతో బాటు రత్నాకరు, రామారావుగారు కూడా ఉన్నారు. వేళ్లను తీసుకుని వెళ్ళి లాకప్ లో వేసారు. లాకప్ చేసిన తరువాత కూడా వారి మేడ వివక్షణా రహితంగా లాల్ ఛార్జి చేసిన తరువాత ఏమీ జరుగుతుందో అని డి.ఎస్.పి. నర్సింగరావుగారు అక్కడకు వచ్చారు. ఆయన చేతిలో ఉన్న రివాల్వర్ లో అదుపు చేయ దానికో లేక ఎవరిని కాల్చివేయడానికో కానీ ఆ రివాల్వర్ లో ఉన్న గుళ్లన్నీ కాల్పులు కల్పారు. కాల్చి వారినీ తీసుకుని లాకప్ లో వేశారు. ఆ రకంగా గందరగోళ పరిస్థితులు ఏంటిల వరకూ జరిగాయి. ఆ తరువాత నాగేశ్వరి గారు బాగా రెచ్చిపోయి ప్రతీకారానికి హనుకుని జూలూరుపాడు ఎస్.ఐ., రామస్వామి సి.ఐ. వేళ్లను తీసుకుని లోనికి వెళ్ళి లోన ఉన్నటువంటి వాళ్లను లాకప్ లో ఉన్న వాళ్లను బయటకు తేసి బండబాతులు తిట్టడంతోబాటు వేళ్లను అన్నండీ అని అదేశాలు ఇచ్చింది. అదేశాలు డి.ఎస్.పి. గారి హస్తాధికారంలో జరుగుతున్న కార్యక్రమం. రామస్వామి విపరీతంగా కొట్టాడు. ఎస్.ఐ. బలయ్య కర్క తీసుకుని బాదిత శరీరం అంతా హానం అయిపోయింది. ఆ రకంగా మండల ప్రజా పరిషత్తు అధ్యక్షుని మేడ అభయిత్యం జరిపారు. దానికన్నా ముందు ఒక పిన్న కథ జరిగింది. నా నీయాజక వర్గంలో రాఘవాపురం ఉంది. దానికి ఆనుకుని కొత్తగూడెం ఉంది. నిమ్మగూడెం ఉంది. అక్కడ ఏదో ఒక దొంగతనం జరిగింది. ఆ దొంగతనంలో కబ్జిక్చీఫ్ ను పట్టుకోవడం లేదని దానిలో విఫలం చెందినందుకు పోలీసుల మేడ కాస్త మొర్రు చేస్తూ సాంబశివరావుగారు అంతకు ముందు ఒక స్టేట్ మెంటు ఇచ్చారు. అదే విధంగా పాల్వంపలో డాక్టర్ రాఘవేంద్రరావు వాళ్లకు మార్కెట్ పెసన వచ్చిన అభియోగం ఆధారం చేసుకుని దానితో బాటు వారిచ్చిన ప్రకటన - ఆ పేరు కూడా పేర్కొనడం జరిగింది. దానిపైన బీజీకి మాజీకి మా కార్యక్రమాలలో ఈ మండల ప్రజా పరిషత్తు అధ్యక్షుడు

వచ్చిన విషయములు: (1) 22-8-1991 తేదీన

కొత్తగూడెంలో కాల్పులను గూర్చి:

అంటింతుకుంటాడా అన్న అక్కసుతో ఆయనను సాధించాలన్నటువంటి దుర్బుద్ధితో స్థానిక పోలీసులకు ధావడం అన్నది నగ్గునత్తం. అది కాదూ, కూడదూ అంటే లాభం లేదు. అదే రకంగా వారిని అనేక సెక్షన్సులలో పెట్టి ప్రతీకారం కోసమే పెట్టి మెజిస్ట్రేటులు ముందు హాజరు పరిచారు. వరంగల్లు సెంట్రల్ జైలుకు పంపించడం జరిగింది. ఆ రకంగా చేయడానికి గల కారణాలను మనవి చేస్తాను.

ఒక్కటి మాత్రం నేను మనవి చేస్తాను. దాని పర్యవసానం అనేక గామాల్లో ఉన్నటువంటి ప్రజలు మన ప్రెసిడెంటును లాకప్ లో వేసి చిత్రపాఠాలు పెడతారా అని అనేక గామాల నుంచే ప్రజలు రావడం జరిగింది. 200 మంది ప్రజల పైన కూడా వివక్షణా రహితంగా లాల్ ఛార్జ్ జరిగింది. అందులో డేగలమడుగు, మంచుపట్టి, స్వారం, ఏనుకూరు, జూలూరుపాడు మొదలైన గామాల నుంచే 200 మంది వస్తే ఆ 200 మందిని పెదరగొట్టడానికి లాల్ ఛార్జ్ చేస్తే అందులో ఎలగొండయ్య కన్ను పోయింది. కొంత మంది కాళ్లు పోయాయి. వీరిని గవర్నమెంటు హాస్పిటల్ కు పంపించారు. అక్కడ వసతులు లేక ప్యూవేలు హాస్పిటల్ కు పంపించారు అక్కడ వారు ట్రీట్ మెంట్ పొందుతున్నారు. ఇది పోలీసు వారు స్థానికంగా తెలివి తక్కువ పోతో పన్నిన ఎత్తుగడలు కానివ్వండి అక్కడి సమస్యను పరిష్కరించడంలో కానివ్వండి వీళ్లు పొరపాటుగా అవకతవకగా చేసిన పనికి అధ్యక్షా, కొత్తగూడెం బంద్. అదేరకంగా కొత్తగూడెం బందులో కోల్ మెన్స్ కూడా బందు. పొడక్కన్ సంద్భించిపోయింది. ప్రజలు స్పందించారు. తద్వారా దేశానికి ఒక కోటి రూపాయల పొడక్కన్ దెబ్బ తిన్నది.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- సి ఎం. గారు అఫీసుకు వచ్చారు. స్టేటుమెంటు ఇవ్వడానికి వారిని పిలిస్తే మంచిది. లేకపోతే మళ్ళీ ఒక కోటి రూపాయలు నష్టం జరుగుతుంది.

శ్రీ మహ్మద్ రజబ్ అలీ.- ఇంత తెలివి తక్కువగా మీద వేసుకుని పోలీసు డిపార్ట్ మెంటు చేసింది. ప్రభుత్వాన్ని నిర్వేషం చేయాలని కాదు. అపరాధులను శిక్షించడానికి పోలీసు వారికి ఇడియన్ పేసల్ కోడ్ ఉంది. రూల్సు ప్రకారం ఆ రకంగా చేయడానికి పూనుకుంటే మాలాంటి వాళ్లను స్ట్రాంగ్ మెన్ చేయడానికి ఉపయోగపడుతుంది. కానీ ఇప్పుడు జరిగిందేమంటే చేసిన తప్పు తన గోచిలో పెట్టుకుని కాశీకి వచ్చినట్లు ఉంది కాశీదాకా పోయినా అక్కడ ఈ పాపం పరిహారం అయ్యేట్లు లేదు. ఇంత పెద్ద బందూ, వగైరాలు జరిగిన తరువాత కాళ్లవేళ్ల పడి విద్యార్థులు మందలించినా, వాళ్లు ఎకసెక్యూటె చేసినా - వాళ్లను మేము ఈ రకంగా చేస్తే మమ్ములను గవర్నమెంటు ఏమీ చేస్తుందో అన్న ధోరణితో స్థానిక కాంగ్రెసు వారు, వీరూ ఇద్దరూ కలసి కౌంటర్ ఉరేగింపులు చేశారు. నేను అంటున్నాను - చేసిన తప్పు రెక్విజైట్ చేసుకోవడానికి ఇది ఉపయోగపడుతుందా? ఆడపిల్లలతో 50, 60 మందితో ఉరేగింపు చేశారు. వారు ఎవరెవరున్నారో కూడా బెప్పగలను. ఎందుకంటే స్థానిక ప్రెసీలతో వారి పేర్లన్నీ ప్రచురించడం జరిగింది. వారితో కౌంటర్ పొగ్గెసన్ చేసింది తప్పు రాష్ట్రానికి వచ్చిన సభ్యుల్ని పట్టించుకోలేదు పోలీసులు ఈ రకంగా చేటింగ్ చేస్తే గవర్నమెంటు బేమ్ అవుతుంది. సినియర్ ఆఫీసుర్లను

ప్రత్యేకించి అధినందింపడానికి మాకేమీ తప్పు లేదు. నర్సింగరావు, డి ఎస్.పి. ఇందులో కూరుకుపోయారు రామస్వామి కూరుకుపోయారు. పాపం అడవిల్ల ఎస్.ఐ.గా ఉన్న నాగేశ్వరీని దానిని అడ్వాంటేజ్ గా తీసుకుని మరింతగా ఆమెను అందులో దింపారు ఆమెను ఇవతలకు, అవతలకు తీసుకు రావడానికి వీలులేని ఘటన జరిగిపోయింది ఇది మామూలు విషయం కాదు

(ఉప సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

నా నియోజక వర్గంలో 3, 4 మండలాలు ఎఫెక్ట్ అయి ఇంత మందికి దెబ్బలు తగలడానికి కారణం ఏమిటి? రాఘవాపురంలో దొంగతనం గురించి ఆయన ఒక క్రిటికల్ స్టేట్ మెంట్ ఇచ్చారు పోలీసు ఇన్ వెస్టిగేషన్ గా వున్నదని అది భరింపలేకపోతున్నాడు, సహసం వహించలేకపోతున్నాడు, అక్కడున్న డి.ఎస్.పి. అంతకు ముందు వచ్చిన పశ్చిమలో అక్కడ ఈ రకంగా జరిగితే ఇంత మంది సర్వనాశనం చేయడానికి, ఆ కొత్తగూడెంను పోలీసులు మరుభూమిగా మార్చి 50, 60 మంది కాళ్ళు చేతులు విరగొట్టితే అది తెలిసి 23వ తేదీన మేము అక్కడకు వెళ్ళి ఎస్ పి. గారికి బెప్పాము. సాంబశివరావును గాయ పరచినది కూడా చూశాడు. సాంబశివరావు సంస్కారం కలిగినవాడు, చదువుకున్నవాడు, గతంలో జర్నలిస్ట్ అని ఇప్పుడు కమ్యూనిస్ట్ పార్టీలో 20 యేళ్ళ నుంచే పని చేస్తున్నాడని ప్రజా సంఘానికి లీడర్ గా వున్నారనే విషయాన్ని గమనించి ఆయన కూడా కొంత సంతృప్తి పడి ఆయన క్యారెక్టర్ గురించి మా ముందు రామకృష్ణారావు ముందు, అదే విధంగా కోనేరు నాగేశ్వరరావు ముందు పోగిడారు. నేను అంటున్నాను దుష్టులను, దుష్టులుగా మనం చెప్పవలసి వున్నది. అందరి ఎడల మాకు ఒకే భావం లేదు. కనుక కొత్తగూడెంలో జరిగిన ఈ అన్యాయాన్ని పెైగా ఎవరినో చంపడానికి వచ్చారని సెక్షన్ 307లో ఇరికించారు. బెయిల్ లేకుండాచేశారు వరంగల్ సెంట్రల్ జైలులో పెట్టాలని చూశారు. వీనల్ కోడ్ వారి దగ్గర వున్నది గదా అని ఇన్ని చేశారు. ఆ వ్యవహారాన్ని నివారించడానికి వచ్చిన మండల్ ప్రజాపరిషత్ అధ్యక్షుడు సాంబశివరావును పట్టుకొని బౌరా, నేవు ఎందుకు వచ్చావని ఆవేశ పూరితమైన కార్యక్రమాలు చేశారు. అధ్యక్షా, తమరికి తెలుసు లాకప్ మరణాలు జరుగు తున్నాయి రక, రకాలుగా అనేక పద్ధతుల ద్వారా జరిగాయి. ఇప్పుడు జీరో అవర్లో మన దృష్టికి వచ్చాయి. కొత్తగూడెం ఒక పెద్ద కార్మిక సెంటర్. 40 వేల మంది, 50 వేల మంది కార్మికులు వుంటారు పట్టణం చాలా గొప్పది. శాంతి, భద్రతలు కంట్రోల్ చేయడంలో టాక్టికల్ వైస్ కావాలి బుద్ధివంతులను, లేదా మంద బుద్ధి కలిగిన పోలీసులను అక్కడ పెడితే నష్టం జరుగుతుంది ఫెర్రెక్ ఫూడి స్థానిక కార్మికులకు వచ్చిన తగాదాను చాకచక్యంగా పోలీసులు పరిష్కారం చేశారు. కొత్తగూడెంలో ఏనాడు ఇంత ఫెర్రెక్ జరగలేదని నా అనుభవంలో చెబుతున్నాను. కోల్ మెన్స్ పట్టణపట్టి నుంచి కూడా దాని అఫైలియేట్ డిగా మాకా యూనియన్ వున్నది. యూనియన్ తో కాన్, పోలీసులతో కాన్ 40 వేల మంది కార్మికులను మేము అజమాయిషీలో పెట్టుకోడానికి కాన్, వ్యవసాయ కార్మికుడుగా కొమరయ్యగారు వున్నారు. ఎప్పుడయినా ఏదయినా సమస్య వస్తే మేము పరిష్కారం చేయడానికి పూనుకుంటున్నాము అంతకు ముందు ఈ నాగేశ్వరీగారు ఏదో ఒక

వచ్చిన విషయములు: (1) 22-8-1991 తేదీన

కొత్తగూడెంలో కాల్పులను గూర్చి.

సివిల్ కేసులో ప్రమేయం కల్పించుకొన్నది. నేను వెళ్లి చెప్పినా కూడా వినకపోతే మరల ఎస్.పి.గారి దగ్గరకు వెళ్లి చెప్పాము. ఈ అమ్మాయికి విషయాలన్నీ సరిగా తెలియ నట్లుగా వున్నది. అక్కడ కోల్ మెన్స్ ఇనరల్ సెక్యూరిటీ కొమరయ్య భార్యను, 40 మంది మహిళా సంఘాల సభ్యులను అది కాగ్నిజబుల్ కేసు కాకపోయినా కూడా ఒక సివిల్ మ్యాజిస్ట్రేట్ ఆమె ఇరుక్కుని వోయిందని చెప్పి జైలులో కూర్చోబెట్టింది. తరువాత మధ్య రాత్రి వాళ్లు అందరినీ వదలిపెట్టడం జరిగింది. ఇలాంటి వాళ్లను అక్కడ పెట్టడం వలన ప్రోవకేషన్ వస్తున్నది. పెళ్ళా నాకు నవ్వు వస్తూ వున్నది. కాంగ్రెస్ వాళ్లు, పోలీసులు ఇద్దరు కలిసి ఉర్రేగింపు చేసి ఈ సమస్యను కడిగేసుకుందాము అనుకున్నారు. ఇప్పుడు జనార్ధనరెడ్డిగారి స్టేట్ మెంట్ పైన సమాధానం వీసి జవం అంతా నవ్వుతున్నారు. నేను చెప్పిన విషయాలు దీనిలో వున్నాయి. కానీ దానిని ఇంకో రకంగా 'మనీ పూసి మారేడు కాదు' చేసి ఇచ్చిన స్టేట్ మెంట్ పోలీసు యంత్రాంగాన్ని బాగు చేయడం కానీ, లేకపోతే ప్రోవకేషన్ గా పోతున్న ఉద్యమాలను అణచడానికి కానీ తోడ్పడదని నేను అప్పీలింగ్ గా చెబుతున్నాను. ఈ రకంగా చేస్తే వాస్తవాలకు భిన్నంగా వుంటుంది. కొత్తగూడెంలో జరిగిన ఈ అన్యాయాలన్నీటిని కట్టుకథలుగా అల్లి స్టేట్ మెంట్ ఇచ్చారు. ప్రజా ఉద్యమం అణచ దానికి ఇది సరిపోదు. ప్రజలపైన ఎట్రానిటీని కొనసాగించడానికి ప్రోత్సహించినట్లుయితే దానివలన మనకు ఫలితం వుండదు. అవసరమైన దానిలో పోలీసులు దౌర్జన్యం చేస్తున్నా ఎవరు ఇంటర్ ఫియర్ కాలేదే, సాంబశివరావుని కొట్టడం వలన బంధు జరిగింది. ఈ బంధుకు పోలీసులే కారణం. మరో బంధు గాకుండా ఆ కలనీ నేషనల్ ఉత్పత్తి ఫణిపోకుండా, ఆ నేషనల్ లాస్ ను చూడకుండా వుండాలంటే దీనిని రెక్విజైట్ చేసుకోవాలి. నరసింగరావును అక్కడి నుంచి షిఫ్ట్ చేయాలి. సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టర్ కర్ర తీసుకుని, బడితెలు తీసుకుని సాంబశివరావును గాయపరచారు. ఆయనను అక్కడి నుంచి తీసివేయాలి. ఎల్. నాగేశ్వరిని అక్కడ వుంచితే శాంతి భద్రతలు కాపాడబడవు; కాబట్టి ఆమెను కూడా అక్కడి నుంచి షిఫ్ట్ చేయవలసిన అవసరం వున్నదని మనవిచేస్తున్నాను. కేసులు వున్నాయి. ఎన్ని కేసులు వున్నా కూడా బేస్ చేసుకోడానికి వారంతట వాళ్లు వుంటారు. నేను ఈ యొక్క విషయాన్ని సభ దృష్టికి తీసుకువచ్చేది పోలీసులు చేసిన దానిని, వారు చెప్పిన మాటలను ఈ రకంగా పర్యిత చరణంగా, బిలక పలుకులలాగా ముఖ్యమంత్రిగారు చేసిన ప్రకటన చాలా విచారకర మైనదని మనవిచేస్తున్నాను. జరిగిన దానిని ఆలోచించి సాంబశివరావుగారిపైన పెట్టిన కేసులను రద్దు చేయాలి. మొత్తం 80 ఆటోలు ఇవాళ పోలీసు ప్రాంగణంలో వున్నాయి. వాళ్లను వదిలి పెడితే వాళ్ల బతుకు వాళ్లు బతుకుతారని ఎస్.పి. గారికి చెప్పాము. మొత్తం ఆటోలన్నీ పప్పుపప్పుగా పగలగొట్టారు. అవన్నీ గవర్నమెంట్ లోన్స్ మేద తీసుకున్నవి. ప్రభుత్వం కార్మికులను బాగు చేస్తామనే ఉద్దేశ్యాన్ని అడ్డము పెట్టుకుని ఇంత అన్యాయం చేస్తోంది. అసలు ఎవరికి అయినా కోపం రాకుండా, చలించకుండా వుంటే ఇంత మంది గుమిగూడుతారా అని నేను అడుగుతున్నాను. మందికి కావలసిన వాడు, 10 మందిలో గామర్ వున్నవాడు, 10 మందికి నేవ ండిని తీసుకువచ్చి విచక్షణారహితంగా కొట్టడం అనేది చాలా అన్యాయమైన విషయం. ఈ స్టేట్ మెంట్ దానికి పూర్తిగా ఘోరంగా వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను.

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకు వచ్చిన విషయములు: (1) 22.8.1991 తేదీన కొత్తగూడెంలో కాల్పులను గూర్చి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఇది కోల్ మెన్స్ కు సంబంధించిన వ్యవహారం కాబట్టి జవాబు ముఖ్యమంత్రిగారు యివ్వాలి. ఇప్పుడు ఇక్కడ వున్న హామ్ మంత్రిగారికి లా అండ్ ఆర్డర్ పోర్చుగోలియో లేదు. అందుచేత ముఖ్యమంత్రిగారు హామ్ లో వుంటే న్యాయం జరుగుతుంది. లేకపోతే మాది అరణ్యరోదనలాగా వుంటుంది. కోటి రూపాయలు నష్టం జరిగింది. ఇప్పుడు మనం సరిగా పరిష్కారం చేయకపోతే ఇంకో కోటి రూపాయల నష్టం జరుగుతుంది. మరల సమ్మె చేస్తారు. బంధు అంటారు. అందువలన నేను రిక్వెస్టు చేసేది చీఫ్ విప్ గారు కూడా ఇక్కడ వున్నారు కాబట్టి దయచేసి మెనేజ్ పంపించండి. వారు స్పందిస్తే మంచిది.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- విషయం సున్నితమైనది కాబట్టి ముఖ్యమంత్రిగారు చెబితే బాగుంటుంది. ఆయన ఫోన్ లో వున్నారు కాబట్టి చీఫ్ విప్ గారు వెళ్లి టైపు చేస్తారు. తమరు కంటిన్యూ చేయండి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- సున్నితమైనది కాబట్టి అడుగుతున్నాము. రామచంద్రా రెడ్డిగారు సమాధానం చెప్పినా నాకు అభ్యంతరం లేదు.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- నేను సమాధానం చెబుతాను సార్. వాళ్లకు మరీ అవసరం అయితే అప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారిని పిలిపిస్తాము.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ముందే చెబుతున్నాను గదా. వారికి పోర్చుగోలియో లేదు. నేను వారిని అగౌరవపరచడానికి కాదు.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- పోర్చుగోలియో లేని మంత్రిని అన్నారు. అగౌరవపరచడం లేదనేది ఏమిటి. అనవలసిన మాటలన్నీ అని మళ్ళీ అగౌరవపరచడం.....

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఫ్యాక్ట్ కాదంటే ఉపసంహరించుకుంటాను. నాకు వారి మీద అగౌరవం కాదు. తమలాగానే నాకు కూడా గౌరవం వున్నది. మైసూరారెడ్డిగారు నాకు కూడా స్నేహితుడే. ఆక్కడున్న సున్నితమైన సమస్యను బట్టి నేను అడుగుతున్నాను. రజత్ అలీగారు ఎన్నో విషయాలు చెప్పారు. ఇది అనవసరంగా టాక్స్ లెస్ బిహేవియర్ వలన జరిగిన ఘర్షణ. కావాలని మేములను అనాలని కాదు. ఆడవెల్లల అల్లరికి సంబంధించిన విషయం అని అన్నారు. మాకు సంబంధించినంత వరకు కొత్తగూడెం మండలీ అధ్యక్షుడు గార్డుస్యూట్. మా టిల్లా రైతు సంఘ సమావేశానికి భద్రాచలం నుండి వస్తున్నారు. నేషనల్ హైవేలో ఈ పోలీస్ స్టేషన్ ఉంది. ఆయన మండలీ ఆఫీసు కూడా అక్కడే వుంది. పక్కనే ఆటో స్టాండ్ కావాలని కల్పించుకొని గొడవలు పడడం కాదు. నాకు ఆ రాత్రి తెలియగానే ఐ.జి.పి. లా అండ్ ఆర్డర్ వీరనారాయణరెడ్డిగారికి ఫోన్ చేసి చెప్పాను. వెంటనే ఇక్కడకు మీరు మెనేజ్ పంపించాలని కోరగా ఆయన పంపించారు. ఎస్.పి. గారు యిల్లెండులో వుంటే ఆయనకు పంపించారు. ఆయన ఆర్డర్ లో పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేశారు. మాకు సంబంధం లేని అంశాన్ని చొప్పించి, ఈ స్టేట్ మెంట్ చేసిన తరువాత నాకు

వచ్చిన విషయములు: (1) 22-8-1991 తేదీన

కొత్తగూడెంలో కాల్పులను గూర్చి.

బాధ కలిగి బీఫ్ మినిష్టరుగారు కూడా వింటే బాగుండేది. వారు కూడా ఇక్కడ వుంటే బాగుంటుంది. కోల్ ప్రొడక్షన్, ఎలక్ట్రిసిటీ ఉత్పత్తి లేకపోతే రైతులు నడుస్తాయని నేను అనుకోవడం లేదు. అయితే ఈ రిప్లయిలో వివరి అంశాన్ని చదువుతాను. పరిష్కార మార్గం జరగాలని మేము అడుగుతున్నాము. మండల ప్రజాపరిషత్తు అధ్యక్షునకు వ్యతిరేకంగా ఒక వంద మందితో ఊరేగింపు చేశారు. ఈ రిప్లయ్ ఏమిటి? మేము అడిగింది ఏమిటి? మండల ప్రజా పరిషత్తు అధ్యక్షుని కొట్టారు సరే. జైల్లో కూడా పెట్టారు. కోల్ మ్యూన్స్ బంద్ అయింది. కోల్ రూపాయల ప్రొడక్షన్ ల్యాండ్ అయింది. ఆయన దుష్ప్రవర్తనకు వ్యతిరేకంగా 100 మంది ఊరేగింపు చేయడం ఏమిటి? మేము ఏమన్నా తప్పు చేశామా? ఆడ పిల్లలను అల్లరి చేసేవారు వుంటే వారిని ఉరి తీయండి. దాని గురించి మేము మాట్లాడము. దానితో మాకు సంబంధం లేదు. కావాలంటే ఎఫ్.ఐ.ఆర్. తెప్పించి చూడండి. ఆమెను చంపించడానికి వచ్చారని పోలీస్ స్టేషను ముందు ఆమె ఎఫ్.ఐ.ఆర్. యిస్తే, సాంబశివ రావుగారినీ ఇంకా కొంతమందినీ అరెస్ట్ చేసి సెంట్రల్ జైల్లో పెట్టారు. యిప్పుడే వారిని చూసేవస్తున్నాను. ఆయనకు చాలా దెబ్బలు తగిలాయి. ఎందుకు యింతమంది కార్మికులు సమ్మెలోకి వెళ్లారు? కొత్తగూడెం ఎందుకు బంద్ చేశారు? Causing a loss of one crore of rupees - I am convincing. 'When I saw the auto drivers I have not arrested anybody and when I was verifying the matter the auto drivers and union leaders were stopping the traffic on the road.' అధ్యక్షా, ఆయన మీద వున్న అభిమానంతో అందరూ ఆవిధంగా స్పందించడం జరిగింది. అక్కడ వాస్తవంగా ఏమీ జరిగిందనేది మీరు ఎంక్వయిర్ చేయించవచ్చు. ఎఫ్.ఐ.ఆర్.లో కూడా ఎస్.ఐ. గారు యిప్పించడంతో 'When I saw the auto drivers I have not arrested anybody and when I was verifying the matter the auto drivers and union leaders were stopping the traffic on the road.' అఫెన్స్ యిది. అఫెన్స్ చేసిన వారిని అరెస్ట్ చేయలేదని చెప్పారు. ఆమెను చంపడానికి వచ్చారనే ఉద్దేశ్యంతో 307 పెట్టారు. సెంట్రల్ జెయిల్లో ఉన్న ఆయనను నేను ఇంటర్వ్యూ చేసే వచ్చాను. భద్రాచలం రైతు సదస్సుకు వెళ్లి వస్తుంటే రోడ్లమీద ఆటోలు పెట్టి వున్నాయి. ఏమీ జరిగిందో తెలుసుకో దానికి, ఎస్.ఐ., సి.ఐ. తెలుసు కాబట్టి లోపలికి వెళితే వారు ఇంతకు ముందే సిద్ధంగా వుండి లాఠీచార్జి చేసినారు. గొప్ప దెబ్బలు తగిలాయి. ఎస్.ఐ. గారు ఒక ఫెస్ కాన్స్ట్రెన్స్ పెట్టారు. సాంబశివరావుగారిపై పోలీసులకు వ్యక్తిగత కక్షలేనట్లు కనిపిస్తుంది. అయినా పార్టీ నాయకులు ఈ విషయం నా దృష్టికి తెచ్చారని, కాబట్టి పరిశీలించుతానని చెప్పారు. ప్రజా ప్రతినిధి సాంబశివరావుగారు ఎస్.ఐ. ఘర్షణకు దిగినప్పుడు పై అధికారులకు తెలపాలని ఎస్.ఐ. గారు చెప్పారు. దానికి నేను కూడా కన్వీన్స్ అవుతున్నాను. ఎస్.ఐ. గారే కాదు, డి.ఎస్.ఐ.తో అంతకన్నా పై అధికారులతో చెబితే బాగుండేది. డి.ఎస్.ఐ. గారు పర్సనల్ గా ఫైర్ చేశారు. వారు గాలిలో పేల్చారు. అది వేరే విషయం అనుకోండి. మీరు అలోపించి సరైన సమాధానం చెప్పాలి కానీ, సరైన సమాధానం లేకపోతే, పరిస్థితులు గమనించి జాగ్రత్త పడకపోతే, అక్కడ వున్న పోలీసు, ఇతర ప్రజా జీవితం మరింత

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకు వచ్చిన విషయములు: (1) 22-8-1991 తేదీన కొత్తగూడెంలో కాల్పులను గూర్చి.

ప్రమాదకరంగా తయారయే పరిస్థితి వస్తుంది. కొత్తగూడెంలో శాంతి పరిస్థితి ఉంది అని చెప్పారు. ఈ పరిస్థితిలో..... I agree with it. We were only waiting what the Government will do. We have asked the I.G.P. (Law & Order). We have asked the S.P. concerned to take proper action. ఇది సరైన సమాధానం లేకుండా, ఈ ఎఫ్.ఐ.ఆర్. చూస్తే నవ్వు వస్తుంది. నేను కూడా లా చదివాను. ఇందులో పీవర్రిగా ఫైరింగ్ అయిపోయిన తరువాత పెల్వెడ్ సోన్స్ అయినాయి సాంబశివరావుగారి మేద.... 'In the meantime, one Kolapaneni Sambasiva Rao, M.P.P. President, Kothagudem who came to the Kothagudem One Town Police Station along with his men scolded me in the most filthy language.' అయినమీద చార్జి ఇది. 307 పెట్టడానికి ఏమైనా రేజన్ వున్నదా? లాకప్ లో పెట్టి అగౌరవంగా నానా మాటలు అని, దివాకర్ రెడ్డిగారు ఉన్నప్పుడు పోలీసులకు వచ్చే రోజువారే భాష అయినటువంటి *** అనే టిటువంటి భాష. వారికి ట్రైనింగ్ లోనే ఇదంతా ఉంటుంది కాబట్టి వారికి మామూలు మాటే

Mr. Deputy Speaker:- You avoid it.

Sri P. Nageswara Rao:- I will avoid it.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ఆ పదాలను రికార్డ్ నుండి తీసివేయండి.

శ్రీ పి నాగేశ్వరరావు:- ఎఫ్.ఐ.ఆర్.లో దీనిమీద ఏమని యిచ్చారో ఇందులో రాసి వుంది. ఏమీ సంబంధం లేని పెద్ద మనిషిని అక్కడకు వచ్చి ఏమీ జరుగుతుందని పరిస్థితి తెలుసుకోడానికి ప్రశ్నించిన మనిషిమీద ఈ విధంగా చేయడం విచారకరం పోలీసువారి మీద మాకు ఎటువంటి దురుద్దేశాలు లేవు. దీనిమీద వ్హాస్ కమిటీ అడగాలా? ఏ విచారణ అడగాలే? ఐ.జి.పి. గారినీ కొత్త ఎస్.పి. గారినీ విచారణ చేయమనండి నేను అంగేక రిస్కాను. కానీ పరిస్థితి ఈవిధంగా ఉంటే కనుక్కుందామని పోలీసు స్టేషన్ కు వెళితే 307 కేసులో పెట్టి సాధించడానికి ప్రయత్నం చేస్తే కోల్ ప్రొడక్షన్ లాస్ అయింది. మీరు యిటువంటి పద్ధతులు కొనసాగిస్తే ఎన్ని కోట్ల నష్టం అవుతుందనేది చెప్పడానికి ముఖ్యమంత్రిగారినీ రమ్మన్నాము. అయినా రాలేదు. ఇది సరైన పద్ధతి కాదనే అభిప్రాయ ముతో వెటుతున్నాను అటువంటి కేసులు పెట్టారు, అయినను కొట్టారు. ఎం.జె.ఎం.కు రెఫరల్ చేయించాము నీన్న. ప్యూవేటు కంప్లెయింటు యిచ్చి డెయిల్ మూవ్ చేస్తూ కోర్టులో వెచ్చించాము. I am ready to accept it. He was referred to M.J.M. Hospital. He was beaten. ఎక్క మాట ప్రాయశ్చదు స్వేటుమింటులో అయినను కొట్టారనీ. Are you ready to accept it? Otherwise, we will prove it beyond doubt. He was sent to hospital. మరి లా అండ్ ఆర్డరు

*** Expunged as ordered by the Chair.

ఎందుకు బేకే అవుతుంది? మంచి వ్యక్తులకు యిటువంటి పరిస్థితులు వస్తే ఎట్లా?
చుండూరులాంటి ఘటనలను ఆపుజేయుమని మనము కోరుతూ వుంటే లా ఎజ్మెడింగ్ పేపర్
మీద ఇటువంటి చర్యలు తీసుకునేటటువంటి పరిస్థితులలో ప్రయాణం చేస్తూ వుంటే.....

శ్రీ ఎం.బి. హోహాన్ (ధేవరకొండ):- అధ్యక్షా, హోం మినిష్టరుగారు వినడం
లేదు, కొత్తగూడెం శాసన సభ్యులు వెంకటేశ్వరరావుగారు ఏవో గుసగుసలు పెడుతున్నారు.

శ్రీ వి వెంకటేశ్వరరావు:- ఏమీ మాట్లాడుతున్నారు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- నాట్ ఎన్ అఫెన్సీవ్.....

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు.- నాకేమి అభ్యంతరం లేదు. నేను ఎవరి మీద ఎలిగెన్సు
పెట్టడం లేదు. ఏదైనా న్యాయం జరగాలి. మేము యీవ్ బీకింగ్ కు వ్యతిరేకంగా
దెబ్బలాడిన ఘటనలు అనేకము వున్నవీ, మా జీవిత చరిత్రలు అన్ని మీకు తెలుసు. ఈవన్
టుడే కొత్తగూడెంలో కూడ. Even today, we will prove beyond doubt.
అనేక సందర్భాలలో - టైము యిస్తే బెబుతాను - వాటిని కంట్రోలు చేయడానికి పోలీసుల
సహకారాన్ని తీసుకున్న ఘటనలు వున్నవీ, పోలీసులకు సహకరిస్తామన్న ఘటనలు వున్నవీ.
దానికి సంబంధం లేదు. డి మోటివ్ బిహాండ్ డిస్ యాక్ ఆన్ 1-8-1991, అక్కడ ఒక
పెట్రోలు బంక్ వుంది, ఆ పెట్రోలు బంక్ లో కిరోసిన్ కలిపి అమ్ముతున్నారు, దానిని ఆటో
డ్రైవర్లు పట్టుకున్నారు - నాలుగు పేపాలు - It is on record. Case is
registered! ఈ సాంబశివరావుగారు ఒక స్టేటుమెంటు యిచ్చారు. అక్కడ తినే వారం
దరికి - అందరు తింటే గదా నడిచేది, యీ ప్రపంచం అంతా అట్లా నడుస్తున్నది గదా -
యిబ్బంది కలిగింది. నెలవారీ వచ్చే ముడుపులకు యిబ్బంది కలిగింది. అందుకని వేడు
ఎవడో ఒక బీడరు తయారు అయినాడు యీ ఆటో డ్రైవర్లకు అనే వుద్దేశముతో వేరిని
ఎట్లా అయినా పొందించాలి, యిన్సూర్స్ చేయాలి, డిస్కరేజ్ చేయాలి, పేపర్ అందరిని స్కేర్
చేయాలని అట్లా చేయడం జరిగింది తప్ప లేకపోతే కేసుకు అర్థం ఏముంది? 'In the
meanwhile, one Mr. K. Sambasiva Rao, M.P.P. President, Kotha-
gudem came and intervened.' అనే దానికి 307 క్రింద కేసు పెడుతారా? అందు
కని ఆ కేసును ఉపసంహరించుకోవాలని మీ ద్వారా హోం మినిష్టరు గారిని కోరుతున్నాను.
మేము ఏమీ న్యాయ వివారణ కావాలని అడగడం లేదు. ఐ.జి.పి (లా అండ్ ఆర్డరు) వీర
నారాయణ రెడ్డిగారితో ఎస్.పి. గారితో వివారింపి అక్కడ ఏమీ జరిగిందో తెలుసుకోడానికి
ప్రయత్నం చేయండి. నాకు తెలిసినంతవరకు ఆ సెల్ లో వున్నప్పుడు ఎస్.పి. గారు యీ
మండలాధ్యక్షుడిని యింటర్వ్యూ చేశారు. రజబ్ అలీ గారు వెళ్లారు గుంట తరువాత. మాజీ
శాసనసభ్యులు ఎం రామకృష్ణారావుగారు వెళ్లారు మాజీ మంత్రి కోనేరు నాగేశ్వరరావు
గారు వెళ్లారు. 85 పర్సంటు మీ వాడిది కరక్ట్ అని ఫీల్ అవుతున్నారు, ఎవరైనా సరే ఆ
టైములో వచ్చి యింటర్వీవ్ అవుతారు, ఏదో ప్రజా నాయకుడిగా వున్నప్పుడు అని వారు
అన్నారు. ఒకవేళ 15 పర్సంటు ఏదైనా తప్పు వుంటే చెప్పండి, సరిచేసుకుంటాము, మేము

ఫాల్స్ ప్రిస్టేజికి పోము. But, how are you going to deal with this? ఇది యిండస్ట్రియల్ రిలేషన్సుకు సంబంధించిన వ్యవహారం, కోల్మెన్స్కు సంబంధించిన వ్యవహారం, ప్రొడక్షన్ లాసెస్కు సంబంధించిన వ్యవహారం. అందుకని యీ కేసును ఎత్తివేసి ఎవరైతే యీ చర్యకు కారకులో - వారు అక్కడ వుంటే బాగుండదు, ఎందుకంటే రెండు వేల మంది కార్మికులు మారేగింపు చేశారని మీరే చెబుతున్నారు, బందు చేశారని మీరే చెబుతున్నారు, లాస్ ఎంతో చెప్పలేదు, కోటి రూపాయలు అని నేను చెబుతున్నాను, కాదంటే రుజువు చేయండి - వారిని అక్కడి నుండి ఎక్కడైనా ట్రాన్స్ఫర్ చేయండి. నేను, వారిని శిక్షించాలని లేకపోతే నన్నుండు చేయాలని అడగడం లేదు. రోజూ ఘుఖం చూచు కోవాలి, చాలా ప్రమాదకరమైనటువంటి పరిస్థితి వస్తుంది, అందుకని వారిని అక్కడి నుండి ట్రాన్స్ఫర్ చేయండి. కొంత మందికి మూడు ఏండ్లు కూడ అయిపోయింది. మంచి రిలేషన్స్ మేంటేన్ చేయడానికి, మంచి వాతావరణాన్ని సృష్టించడానికి వారిని అక్కడి నుండి ట్రాన్స్ఫర్ చేసి ఆయన మీద అనవసరంగా పెట్టినటువంటి కేసును ఎత్తి వేయుమని - ముఖ్యమంత్రిగారు యిక్కడ తేరనుకోండి, వింటున్నారేమో - మంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, నాగేశ్వరరావుగారు, రజబ్ అలీ గారు చాలా వివరాలు చెప్పారు. ఆ వివరాలలోనికి పోను. ఇచ్చిన స్టేటుమెంటు పరిశీలిస్తే సాంబశివరావు గారిని ఎందుకు కొట్టారో, ఎందుకు కేసు పెట్టారో, దానిని సమర్థించుకోవడం కొరకు ఒక కథ చెప్పకపోతే కుదరదు. నేను మొత్తం పోలేసు యంత్రాంగం మీద ఆరోపణ చేయను. మొత్తం పోలేసు అధికారులు దుర్మార్గులు అనను. కానీ యీనాటికి కూడ 45 సంవత్సరాల అనంతరం కూడ పోలేసు ప్రవర్తనలో తగిన మార్పు రావడంలే, యంత్ర కంటే సిగ్గుచేటు అయిన విషయం మరొకటి లేదు. ఫిల్మ్ ల్యాంగ్వేజ్ అన్నారు, నేను ఆ మాట అనలేను. అంతకంటే అభ్యాన్నమైన భాష, అంతకంటే నేపమైనటువంటి భాష క్రింద వున్న వారిలో వచ్చే పరిస్థితి వుంది. హయ్యర్ అఫీషియల్స్ దగ్గర సామాన్యుడు వెళ్లి చెప్పుకోడానికి చాలా తేలికగా ఫీల్ అవుతాడు. మామూలు వాడి వద్దకు పోతే మనిషిలాగా చూడడు. అది జనరల్ గా వున్న పరిస్థితి. సాంబశివరావుగారు పలుకుబడి కలిగిన వ్యక్తి, ఒక గ్యాడ్జుయేట్, పైగా జర్నలిస్టు. చాలా గౌరవప్రదమైనటువంటి వ్యక్తి. మండల ప్రజాపరిషత్తు అధ్యక్షుడు. పోలేసు స్టేషనులో పనిచేసే ఎస్.ఐ.కి గానీ, డి.ఎస్.పి.కి గానీ తెలియనటువంటి వ్యక్తి కాదు. ఆయనను పట్టుకొని కొట్టడం ఏమిటే అన్యాయం. ఏమీ జరిగింది అని తెలుసుకోడానికి పోవడం నేరమా? ఏదైనా వుంటే చెప్పాలి, చెప్పడానికి వేలు లేకపోతే మీకు సరబంధం లేదని చెప్పమనండి. అంతేగానీ ఆయనను పట్టుకొని అత్యంత దారుణంగా, కిరాతకంగా కొట్టడం ఏమిటి? అక్కడి డి.ఎస్.పి. ప్రవర్తన మీద కొన్ని కేసులు వున్నవే, వాటి గురించి నోటీసు యిచ్చాను, ఇప్పుడు ఆ వివరాలలోకి పోను. అక్కడ కొన్ని టెలిఫోను ట్యాపింగ్స్ జరిగినవే. నోటీసు వుంది గాబట్టి దాని గురించి చెప్పను. ఈ డి.ఎస్.పి.గారు ఎవరైతే అక్కడ గాలిపో కాబ్బలు చేశారో, ఆయన అక్కడ వున్నటువంటి ఎస్.ఐ. యొక్క ప్రవర్తన అత్యంత బూటల్ గా మారడానికి కారకుడు.

వచ్చిన విషయములు: (1) 22.8.1991 తేదీన

కొత్తగూడెంలో క్రాబ్బులను గూర్చి.

ఆయన అక్కడ వుండి ప్రోవకేట్ చేశాడని నా అభిప్రాయం. దాని వల్ల యీ పరిస్థితి వచ్చింది. నాగేశ్వరరావుగారు చాలా స్పష్టంగా చెప్పారు. నేను కూడ న్యాయ విచారణ కోరడం లేదు. ఇక్కడ వుండే లా అండ్ ఆర్డరు ఐ.జి.పి. వీరనారాయణరెడ్డిగారిని అక్కడి ఎస్.పి. గారితో - ఆ ఎస్.పి. గారు మంచివారు అని చెబుతున్నారు, నేను యింతవరకు కలుసుకోలేదు ఆయనను, మేము యిక్కడే వున్నాము - విచారణ చేయమనండి. అట్లా విచారించి చర్య తీసుకోమనండి. అందువల్ల యిది కావాలని పెట్టారు. ఆడ పిల్లలను వేధించిన వారు ఎవరైనా సరే, వారిని దారుణంగా శిక్షించాలి, దానిని సహించవలసిన అవసరం లేదు. ఆడ పిల్లల పట్ల అమానుషంగా, అసభ్యంగా ప్రవర్తించిన వారి మీద కఠినాతికఠినమైన చర్య తీసుకోండి. మాకు అభ్యంతరం లేదు. అక్కడ కొత్తగూడెంలో రెండు వేల మంది సమ్మె చేశారు, పది వేల మంది కార్మికులు పని చేస్తున్నారు. ఇన్ని వేల మంది సమ్మెకు ఎందుకు దారి తీసింది, ఆయన ఎటువంటి వ్యక్తి దానిని బట్టి అర్థం చేసుకోవాలి. అందుకని ప్రభుత్వం ఫాల్స్ ప్రిస్టేజీకి పోకుండా అసత్య ఆరోపణలతో పెట్టిన 307 క్రింద పెట్టిన కేసును ఎత్తివేసి సరైన న్యాయం జరిపించండి. వారిని సస్పెండు చేయమని, డిస్మిస్ చేయమని మేము చెప్పడం లేదు. వెంటనే వారిని అక్కడి నుండి ట్రాన్స్ఫర్ చేయవలసిన అవసరం వుందని, హోం మినిష్టరుగారు స్పందించి సరైన చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార:- అధ్యక్షా, ఇందులో చాలా సున్నితమైనటువంటి సమస్యలు ఇమిడి వున్నవి. నా మీతులు చెప్పినట్లు సమస్య ప్రారంభం అయింది. ఆడపిల్ల మీద ఆకాశాయితనం జరిగిందని. ఎస్.ఐ. లేడీ ఎస్.ఐ. దానిలో జోక్యం చేసుకొని వ్యవహరించిన వారు గౌరవనీయ ప్రజా నాయకులు అయినారు. అయితే యావత్తు పోలీసు ప్రవర్తన చూస్తే, సమయస్ఫూర్తి లేకుండా విజ్ఞత లేకుండా అనుసరించినటువంటి బాధ్యతారహిత మైనటువంటి చర్య. విషయము జాగ్రత్తగా పరిశీలించి పరిష్కారం వైద్యకోశపోతే కష్టం అవుతుంది. వాస్తవం చెప్పాలంటే, ప్రభుత్వం దీనిని ఒక ప్రిస్టేజీగా తీసుకొని దానిని కప్పి పుచ్చడానికి చూడకుండా మీతులు నాగేశ్వరరావు, వెంకటేశ్వరరావుగారు చెప్పినట్లుగా మొట్టమొదట ఆ ఆభేసరున్న అక్కడి నుండి ట్రాన్స్ఫర్ చేయండి. లేడీ ఎస్.ఐ.తో సహా సి.ఐ., డి.ఎస్.పి. అక్కడున్న బాధ్యులైనటువంటి వారిని ట్రాన్స్ఫర్ చేయండి. సాంబశివ రావుగారి మీద పెట్టిన కేసును ఎత్తివేయండి. మిగిలిన మొత్తం సమస్య మీద సరైన విచారణ జరిపి ఆడ పిల్లలను ఎగతాళి చేసిన వారి మీద కఠినమైన చర్య తీసుకోండి. అది ఒక రకంగా క్లబ్ చేయడం మంచిది కాదు. అక్కడ వున్న పోలీసు అధికారుల విషయములో మాకు చాలా అనుభవాలు వున్నవి. తమ తప్పును కప్పి పుచ్చుకోడానికి నేరస్థులను పిలిపించుకొని వారి పత కఠహత్యాలు, స్వేటుమెంట్లు యిప్పించుకొనే పరిస్థితికి కొంత మంది దిగజారిపోయినారు. ఇక్కడ కూడ అదే రకమైనటువంటి, హానమైనటువంటి పద్ధతికి పాల్పడడం చూస్తున్నాము. అలా జరుగనీయ కూడదు. మొత్తం సంఘటనను తేవ్వంగా ఖండిస్తున్నాము. ఆ విధంగా ప్రజా ప్రతినిధుల మీద చర్య తీసుకోవడం మొదలు పెడితే, పోలీసులు మీ సేవకులు, ప్రజా రక్షకులు అని చెబుతున్న దానికి అర్థం లేకుండా

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తేసుకు వచ్చిన విషయములు: (1) 22.8.1991 తేదీన, కొత్తగూడెంలో కాలులను గూర్చి.

పోతుంది. పైగా పోలీసు డిపార్టుమెంటు పోలీస్ వార్ గ్రూప్ నక్సలైట్సుతో అత్యంత తీవ్రమైనటువంటి ప్రమాదాన్ని ఎదుర్కొంటూ అన్ని వర్గాల సహకారం పొందవలసిన యీ స్థితిలో యీ దౌరజ్ఞనకరమైన పనులు చేయడం న్యాయం కాదు. మేము యీ రకమైనటువంటి విమర్శలు వేడితే వారిలో నిబ్బరం పోతుందని చెప్పే వాదన కూడ సరైనది కాదు. తప్పు చేస్తే విమర్శ చేసినప్పుడు నిబ్బరం పోవలసిన పని లేదు. నిబ్బరం పోయేది వేరే 50 మార్గంలో వుంది. దీనిమీద చర్చకు అవకాశం ఇవ్వకుండా మేము హాం మినీషురుగారిని అడిగే సమస్యలు ఏమిటంటే - 1. శ్రీ సాంబశివరావు మీద కేసులు ఎత్తి వేయండి. 2. అక్కడున్నటువంటి పోలీసు ఆఫీసర్లు - డి.ఎస్.పి., ఎస్.ఐ., సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరును బ్యాన్సిఫర్ చేయండి. 3. మొత్తం సమస్యను నిష్పాక్షికంగా విచారించి అసలు షేరసుల మీద కేసులు పెట్టి మిగిలిన వారందరినీ తేసిపారవేయండి.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- అధ్యక్షా, పెద్దలు చెప్పినట్లు వాళ్లు ఈ టీజింగు విషయమే ఎన్నో సంవత్సరాలుగా పోరాడి దీనికి వ్యతిరేకులం అని శ్రీ పి.నాగేశ్వర రావుగారు అయితేనేమి, శ్రీ జి. వెంకటేశ్వరరావుగారు అయితేనేమి, శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలిగారు అయితేనేమి, శ్రీ ఓంకార్ గారు అయితేనేమి చెప్పారు. కానీ కొత్తగూడెంలో ఈ సంవత్సరంలో దాదాపు 52 ఈవ్ టీజింగు కేసులు రిపోర్టు అయినాయి. ఆ కొత్తగూడెం పట్టణంలో ఇదే ఒక పెద్ద సమస్యగా ఉంది. అక్కడ పిల్లలు చదువుకొనడానికి పోను కూడా పోకుండా కొందరు విద్యను మధ్యలో నిలిపి వేసే పరిస్థితి ఉంది. కొందరు నిలిపి వేయడం కూడా జరిగింది.

అటువంటి సమయంలో జె.బి.ఎస్. ఉన్నత పాఠశాల పెన్సిడెంటు శ్రీ మహమ్మద్ అహమ్మద్, మరో 16 మంది విద్యార్థినీ, విద్యార్థులూ కొంతమంది బయటి వ్యక్తులు పాఠశాల ఆవరణలో గుమికూడి బాలికలను అల్లరి పెడుతున్నారని తెలియజేస్తూ ఒక ఫిర్యాదును దాఖలు చేసారు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, అది చదివిన తరువాత మేము చెప్పాము. ఆ స్టేట్ మెంటు మళ్ళీ చదవవలసిన అవసరం లేదు. శ్రీ సాంబశివరావుగారి మీద రిపోర్టు ఇచ్చారా? ఆయన అతెన్ననును డైవర్టు చేస్తున్నారు. మేము కాలనీ ఆ రెండూ టీజింగు చేయాలని చెప్పాము, చాలా ఓపికగా చెప్పాము. వారు దానిని దుర్వినియోగం చేస్తున్నారు. He is simply reading that statement.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇంతవరకు వారు ఏమీ మాట్లాడినా నేను ఉరుకుని కూర్చోని ఉన్నాను, నేను మధ్యలో ఇంట్రప్పు చేయలేదు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- వారు ఆ స్టేట్ మెంటు మాకు సప్లయి చేసారు. సేమ్ స్టేట్ మెంటు చదవడానికా మేము చెప్పింది.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ఆయన ఎర్రే ఈ వెంటు ఇంట్రడక్షనుగా చెబుతున్నారు తప్ప మీరు చెప్పింది ఏమీ ఎవాయిడ్ చేయడం లేదు.

వచ్చిన విషయములు: (1) 22.8.1991 తేదీన

కొత్తగూడెంలో కాల్పులను గూర్చి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మేము ఎటువంటి పద్ధతులలో ఏ విజ్ఞప్తి చేసాము.

Mr. Deputy Speaker:- He has to answer the points raised by you.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అదేమిటి అధ్యక్షా. అప్పటికే ఓకార్ గారు అన్నారు. ఈవ్ టీజింగు ఉంటే దానిని సెవరేట్ చేయండి. Are you responsible for it? రేపు మీరు ఎక్కడిక్కెనా పోతూ ఉంటారు, అన్యాయం జరుగుతున్నది ఏమిటి, ఈ గుంపు అని మీరు అడుగుతారు. Then, will they book you in that case?..

Mr. Deputy Speaker:- Let the Minister complete the reply.

(Interruption)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అది బాధాకరంగా ఉంది. కనుక అది డీలింకు చేసి మాట్లాడమని చెప్పాము.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- అది ముడిపడి ఉన్న సమస్య. నేను స్టేట్ మెంటు చేయకుండా వారు మాట్లాడితే ఎట్లాగ?

Sri P. Nageswara Rao:- We will prove it.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- అధ్యక్షా. స్టేట్ మెంటు ఇచ్చే హక్కు నాకు ఉంది. స్టేట్ మెంటు ఇవ్వకుండా మాట్లాడితే ఎట్లాగ? వారికైతే స్టేట్ మెంట్ సవ్యయి చేసి ఉండవచ్చు. మిగిలిన సభ్యుల దృష్టికి నేను తీసుకొని రావాలి కదా స్టేట్ మెంటు ఇచ్చి. అందుచేత నేను స్టేట్ మెంటు చేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, జె.బి.ఎస్. ఉన్నత పాఠశాల పెరిసిడెంటు శ్రీ మక్సూద్ అహమద్, మరో 16 మంది విద్యార్థినీ, విద్యార్థులు కొంతమంది బయటివ్యక్తులు పాఠశాల ఆవరణలో గుమికూడి, బాలికలను అల్లరి పెడుతున్నారని తెలియచేస్తూ ఒక ఫిర్యాదును దాఖలు చేశారు. ఆ ఫిర్యాదు అందిన మేదది, కొత్తగూడెం 1వ బౌను పోలీసు స్టేషనులోని పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు 22-8-1991 తేదీన ఐ.పి.సి. 506, 509 సెక్షన్ల క్రింద నేరం నెం. 134/91లో ఒక కేసును రిజిస్టరు చేశారు. ఈ పోకిరీ వ్యక్తుల కొంటి ప్రవర్తనకు బాలురు నిరసించినపుడు, వారు ఈ బాలురను బెదరించారు. ఈ ఫిర్యాదు ఆధారంగా, పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు, ఆమె సిబ్బందితో పాటు పోకిరీ వ్యక్తులను పట్టుకోవడానికి 22-8-1991 తేదీన మఫ్ఫీలో జె.బి.ఎస్. పాఠశాలకు వెళ్ళి, పాఠశాల సమీపంలో నుండి 10 మంది వ్యక్తులను నిర్బంధించారు. నిర్బంధించిన 10 మంది వ్యక్తులలో ఏడుగురు స్థానిక ఆటో డ్రయివర్లు, మిగిలినవారు బయటి వ్యక్తులు.

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకు
వచ్చిన విషయములు: (1) 22-8-1991 తేదీన
కొత్తగూడెంలో కాల్పులను గూర్చి.

2. ప్లె సంఘటన గురించి తెలిసిన తర్వాత, ఆటో డ్రయివర్ల యూనియను లీడరు మరో అయిదుగురితో పాటు, కొత్తగూడెం పోలీసు స్టేషను ముందు 200 మంది గుంపును పోగువేసి మహిళా పోలీసు సబ్ - ఇన్స్పెక్టరు పట్ల దుర్మనుగా ప్రవర్తించి, ఆమెను ఎగతాళిచేసి, రోడ్డుకు అడ్డంగా ఆటో రిక్కాలను ఉంచి మెయిను రోడ్డుపై ట్రాఫికును నిలిపివేశారు. పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు, ట్రాఫికు అడ్డంకులను తొలగించవలసిందిగా నాయకులను కోరినపుడు, ఆటో డ్రయివర్లు మరింత రెచ్చిపోయి ఆమెను హాళన చేశారు. వారు విధి నిర్వహణలో వున్న పోలీసులపై రాళ్లు రువ్వారు. నోటితో చెప్పలేని దుర్భాష లాడారు. అయిదుగురు పోలీసులకు గాయాలు అయ్యాయి. గుంపులు హింసాత్మక సంఘటనలకు పాల్పడుతూ రాళ్లు విసరటం కొనసాగిస్తుండటంతో పోలీసు సబ్-ఇన్స్పెక్టరు లాలేచార్జిచేసి వారిని బెదరగొట్టడానికి ప్రయత్నించారు. లాలేచార్జి చేయడం వల్ల ప్రయోజనం కన్పించలేదు. ఈలోగా కొత్తగూడెం సబ్ డివిజనులు పోలీసు అధికారి ఆ స్థలానికి వచ్చారు. చరిస్థితి అదుపు తప్పతున్నందున పోలీసు డెప్యూటీ సూపరింటెండెంటు తగువిధంగా పాపూరించి తన సర్వీసు రివాల్యరుతో కాల్పులు జరిపారు. ఈ కాల్పులలో ఎవ్వరు గాయపడలేదు. రాకపోకలకు అంతరాయం కలిగిస్తూ, రోడ్డుమీద 25 ఆటోలను పార్కుచేస్తూ, గుంపు బెదిరిపోయింది.

3. కొత్తగూడెం మండల ప్రజా పరిషత్తు అధ్యక్షుడు తన మనుష్యులతో కొత్త గూడెం 1వ ఛౌన్ పోలీసు స్టేషనుకు వచ్చి పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరును దుర్భాషలాడి, తీవ్ర పరిణామాలు ఎదుర్కోవలసి వస్తుందని ఆమెను హెచ్చరించారు. మాట్లాడినప్పుడు మాట్లాడిన మాటలు నేను ఇక్కడ చెప్పడానికి వీలులేదు. ఆయనను, ఆయనతోపాటు మరో ఇద్దరిని పోలీసులు కస్టడీలోకి తీసుకున్నారు. ఐ.పి.సి. 147, 148, 307, 336, 353, 332, 341, 294 (బి), 149 నెక్కునగా, పి.డి.పి సి. చట్టంలోని 4వ విభాగం, క్రిమినలు న్యాయ శాస్త్ర సవరణ చట్టంలోని 7 (1) విభాగం క్రింద నేరం నెం. 135/91గా కేసును రిజిష్టరు చేశారు. గాయపడిన పోలీసులను చికిత్స కోసం కొత్తగూడెం ప్రభుత్వ ఆసు పత్రికి పంపారు. నిందితులను అరెస్టు చేసి 23-8-1991న జుడిషియలు కస్టడీకి పంపారు.

4. ఈ అరెస్టులకు నిరసనగా సి.పి.ఐ. కార్యకర్తలు సుజాతనగర్ వద్ద ఒక ఆర్.టి.సి. బస్సుకు, లక్ష్మీదేవరపల్లి వద్ద ఒక బస్సుకు నిప్పు పెట్టారు. జూలారుపాడు, రామవరం గ్రామాల వద్ద అయిదు ఆర్.టి.సి. బస్సుల అద్దాలు పగుల కొట్టారు. కొత్త గూడెం, పాల్వంప, జూలారుపాడు, ఎంకూరు మండలాలలో 23-8-91న వారు బంద్ నిర్వహించారు. ఆటో డ్రైవర్లపై లాలేచార్జి చేయడాన్ని, ప్రజాపరిషత్తు అధ్యక్షుని అరెస్టు చేయడాన్ని నిరసిస్తూ, కొత్తగూడెంలో 2,000 మంది కార్మికులు ఊరేగింపును తీశారు. బంద్ పిలుపుకు మద్దతుగా కొత్తగూడెంలో 23-8-1991 తేదీని సింగరేణి కాలరీ గనుల కార్మికులు పనులను బహిష్కరించారు.

5. మహిళా పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు పట్ల, మహిళా విద్యార్థులపట్ల దుర్భాషలకు పాల్పడినందుకుగాను ఆటో డ్రైవర్లపైన, వారి మద్దతుదారుల చర్య తీసుకోవాలని

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకు | 28 ఆగస్టు, 1991 65
 వచ్చిన విషయములు: (1) 22.8.1991 తేదీన
 కొత్తగూడెంలో కాల్పులను గూర్చి.

కోరుతూ సింగరేణి కాలరీల మహిళా కళాశాల, ఉన్నత పాఠశాలకు చెందిన 1,500 మంది విద్యార్థులు 24-8-1991 తేదీన ఉర్రేగింపుగా వెళ్ళి, రెవెన్యూ డివిజనలు అధికారికి విజ్ఞాపన పత్రాన్ని సమర్పించారు. ఇదేవిధంగా, పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు పట్ల, మహిళా విద్యార్థుల పట్ల ఆటో డ్రైవరులు, మండల ప్రజా సరికత్తు అధ్యక్షుడు దుష్ప్రవర్తనకు పాల్పడడాన్ని నిరసనగా పాల్వంచలో కూడ 100 మంది కార్మికులు ఉర్రేగింపును తీశారు. కొత్తగూడెంలో పరిస్థితి ఇప్పుడు ప్రశాంతంగా వుంది. ఈ కేసు విత్తడ్య చేయమని 12:00 అంటున్నారు. మహిళల మీద - రాష్ట్రములో మహిళలకు రక్షణ కల్పించాలని చెబుతూ... మ

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మనోవనాండి పెద్దలు, ఫాల్స్ రిపోర్టు ఎఫ్.ఐ.ఆర్. మీకు యిస్తున్నాను. ఆయన స్టేషనుకు ఎప్పుడు వచ్చాడు? కాల్పులు జరిగిన తరువాత సాంబశివరావు స్టేషనుకు వచ్చాడు. ఆ ఎఫ్.ఐ.ఆర్. - నాగేశ్వరి ఎఫ్.ఐ. సబ్జయి చేసిన ఎఫ్.ఐ.ఆర్. ఎప్పుడు వచ్చాడు. సాంబశివరావు - When he entered? When Mr. Sambasiva Rao entered?

(Interruptions)

ఈవ్ టీజింగు అని ఇన్వెస్ట్ చేశారు. ఇటువంటి కేసులు మేము చూసినాము.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- ఇన్సిడెంట్ జరిగిందో లేదో చూడండి. ఈవ్ టీజింగు కేసు గురించి అక్కడకు పోయినారు. ఆటో డ్రైవరును అరెస్టు చేసినారని ఆటో డ్రైవరును పోలీసు స్టేషను మీద దాడి చేశారు. 10 మందిని అరెస్టు చేస్తే 7 మందిని విచారించి వారిని వదలడం జరిగింది. యిక ముగ్గురు మిగిలినారు. ముగ్గురిలో యిద్దరు ఆటో డ్రైవరును ఉన్నారు. ఒక వ్యక్తి బయట వ్యక్తి. ఈ ముగ్గురిని అరెస్టు చేసిన తరువాత ఆటో డ్రైవరును వేరిని నిడిపించడానికి పోలీసు స్టేషను మీదకు దాడిచేసి వేరిని నిడిపించుకుని పోవాలనుకున్నారు. ఈవ్ టీజింగు మీద చర్య తీసుకుంటే దాని మీద ఈ రిపరకేషన్లు వచ్చాయి అధ్యక్షా. దానిని దీనిని సవరణ చేయమంటే ఎట్లాగు అధ్యక్షా?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ - ఆ కేసు వరకు విత్తడ్య చేయమని మేము అడగడం లేదు. ప్రోసీడు అవ్వమంటున్నారు. ఈవ్ టీజింగు విషయంలో ఏమే అనడం లేదు. సబ్స్క్రెయిట్లుగా రిజిస్టరు చేసిన దానిని గురించి అడుగుతున్నారు. తేటరు స్పెషిల్ వచ్చిన విషయం గురించి అడుగుతున్నారు

డాక్టర్ ఎం.వి.మైసూరారెడ్డి:- చార్జిషీట్ పెట్టినప్పుడు, ఇన్వెస్టిగేషను జరుగుతూ ఉన్నప్పుడు they proceed as per the procedure.....

(Interruption)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మీరు చార్జిషీట్ నాలుగు నెలల తరువాత వెడతారు. ఈలోగా కొత్తగూడెంలోని దొంగు బావులు పని చేయాలా? వద్దా? నార్మల్స్ రావాలా?

వదా? సత్సంబంధాలు ఉండాలా? వదా? పారిశ్రామిక శాంతి గురించి అడుగుతున్నాను.
అక్కడ పోలీసు ఆఫీసర్లును.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- పారిశ్రామిక శాంతికి ఇక్కడ ఉన్నటువంటి
ఇబ్బంది సంబంధము ఏమీటో నాకు అర్థము కావడం లేదు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- బొగ్గు బొవులు ఎందుకు బంద్ చేశారు?

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- ఈవ్ టీజింగు గురించి కేసు పెట్టినారు. ఈవ్
కేసులో.....

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- పెట్టుకోండి. శిక్షించుకోండి. ఎవరు వద్దు అంటున్నారు.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- ఈవ్ టీజింగు సమస్యగా టేక్ అప్ చేయవదా?

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- టేక్ అప్ చేయవద్దని ఎవరు అన్నారండి.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- ఈవ్ టీజింగు కేసుగా టేక్ అప్ చేయడం వల్లనే
రిఫర్ కేషన్లు వచ్చినవి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, టేక్ అప్ చేయవద్దని మేము అన్నామా? మేము
చేయలేదు.....

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- ఎవరు అయినా ఇన్వెస్టెంట్ అని తేలితే యిక్కడ
పోలీసులతో ఎలిమినేట్ చేస్తామని తెలియజేస్తున్నాను. అంతకంటే నేను ఏమీ చెప్పలేదు.
కార్మికుల శాంతికి దీనికి సంబంధం ఏమీటో నాకు అర్థము కావడం లేదు.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- మంత్రిగారిది పోలీసు మనస్తత్వమని స్పష్టముగా
చెప్పారు. నేరస్థులను ఎవరు కాపాడమని కోరడం లేదు. నేరస్థుల విషయంలో ఎవరు
కాదనగా లేంకు చేసిన మాట విషయంలోనే అభ్యంతరం చెబుతున్నాము. నేర మనస్తత్వము
కనపడుతుంది. అట్లాంటి వారినీ శిక్షించండి. మేము కాదనడం లేదు. ఎఫ్.ఐ.ఆర్.ను
తమరు పరిశీలించండి. ఆయన ఏ రకమైన మనిషో ఆయన మాట్లాడితే ఆయన నోటి
మాటను బట్టి అట్లాంటి మాట అనరు.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- ఇన్వెస్టిగేషన్ లో అమాయకులు, నిర్దోషులు
అని తేలితే తప్పకుండా ఎలిమినేట్ చేస్తాము.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- పరిశీలించమని చెబుతూ ఉంటే వారినీ సమర్థిస్తున్నారని
చెప్పారు. అంటారేమిటి? మంత్రిగారి మనస్తత్వము ఏరకంగా అర్థము చేసుకోవాలో
అర్థము కావడములేదు.

వచ్చిన విషయములు: (1) 22.8.1991 తేదీన

కొత్తగూడెంలో కాల్పులను గూర్చి.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- మనస్వత్వము అర్థము చేసుకొన్నారు. మే మనస్వత్వము.....

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- మే మనస్వత్వము మాకు బాగా అర్థము అయినది. ఈ హాస్లో యింతమంది పెద్దలు ఉన్నారు - మేము ఆ మాట అన్నామా? వారినే చెప్పమనండి. ఆడపిల్లల్ని అలర్జి పెట్టిన దరేద్రులను కాపాడమని అడిగామా?

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- కాపాడమని మీరు అన్నారని నేను అన్నానా? గొప్పగా పోరాడమన్నారు. యిటువంటి కేసులో యిటువంటి సమస్య వచ్చింది కాబట్టి.....

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మేము కూడా కో ఆపరేట్ చేయాలో లేదో ఆలోచించు కుంటాము. ప్రవర్తనను బట్టి కో ఆపరేషను ఉంటుంది. పారిశ్రామిక శాంతి అంటే అర్థము కావడము లేదు అన్నారు. కాలరేస్ పని చేయాలా? బొగ్గు ఉత్పత్తి అవ్వాలా? రైళ్లు నడవాలా? కరెంట్ ఉత్పత్తి అవ్వాలా? అందుకే సెంటిమెంట్ గా - నేను చీఫ్ మీనిష్టరు గారినే రమ్మన్నాను. నాకు తెలుసు.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- నేను మంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేసేది ఏమిటంటే - టైము వేస్ట్ చేయకండి. మీరు కాదని, మేము ఔనని. అక్కడున్నటువంటి పోలీసు ఆఫీసర్లను ట్రాన్సుఫరు చేయండి. సాంబశివరావుగారి మీద కేసు విత్ డ్రా చేయండి. మొత్తం సమస్యను నిష్పక్షపాతంగా విచారించి అసలు నేరస్థుల మీద తగిన చర్యలు తోసుకోండి. దీని గురించి యిటు తీర్పు అటు తీర్పు సభ యొక్క సమయాన్ని వృధా చేయకండి. అది మంచిది కాదండి. ఇండస్ట్రియల్ రిలేషన్సు ఎట్రాగు దెబ్బ తింటాయంటే అట్లాంటి పరిస్థితు లలో అక్కడ అన్యాయం జరిగితే కార్మికులు వేధుల్లోకి వస్తారు. అక్కడ ప్రొడక్టును దెబ్బ తింటుంది. అనవసరంగా టైము వేస్ట్ చేయకుండా మంత్రిగారు దయచేసి ఒప్పుకోండి.

శ్రీ టి. పురుషోత్తంరావు:- అందరూ మాట్లాడుతూ ఎస్.పి. గారితో విచారణ చేయించమన్నారు. ఆ విషయము ఒప్పుకుంటే అయిపోతుంది.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- ఈ కేసులో పోలీసు స్టేషను మీద ఎట్రాక్ చేయడం జరిగింది. పోలీసు స్టేషను మీద దాడి చేస్తే కేసు విత్ డ్రా చేసుకోండి అడగడం బాగా లేదు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మీరు వారు చెప్పింది వింటే కాదండి. మేము బాధులుగా చెబుతున్నాము.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- మేము కూడా బాధులుగా చెబుతున్నాము. మీది కూడా దృష్టిలో పెట్టుకుంటున్నాము.

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకు
వచ్చిన విషయములు: (1) 22.8.1991 తేదీన
కొత్తగూడెంలో కాల్పులను గూర్చి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- మీరు నవోర్డు చేసే పరిస్థితి ఏమే బాగుండలేదు. మీరు ఏదైనా విచారణ చేసుకోవచ్చు. మర్నడు కేసులు పెట్టినా భయపడము. We are ready to face it.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- వారు మాట్లాడే విధానం - వారు అంతగా ఛీఫ్ ఉంటే ఐ.జి. లా అండ్ ఆర్డరుతో విచారణ చేయిస్తాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- మొట్టమొదట నుంచి వారు కోరింది అదే కదా.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- అంత మాత్రము విచారణ జరిగిస్తా.

(Interruptions)

Mr. Deputy Speaker:- No interruptions please.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- ఐ.జి. లా అండ్ ఆర్డరుతో విచారణ జరిపిస్తాను. వారు ఎస్.పి. గారితో విచారణ చేయించమన్నారు. నేను ఐ.జి.తో విచారణ చేయిస్తాను అని చెబుతున్నాను.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- వారినీ బ్రాన్సుఫరు చేయించండి. ఐ.జి.గారితో విచారణ చేయించండి. S.P. should also be there.

Mr. Deputy Speaker:- When the I.G. conducts Enquiry, the concerned S.P. will also be there automatically.

Sri P. Nageswara Rao:- I am having highest respect to higher officials. The S.I. should be transferred from the rest.

(Interruption)

వారిలాగ బాధ్యతారహితంగా చెప్పడానికి మేము రెడీగా లేము. యిప్పటికే అక్కడ కలుషిత వాతావరణం కల్పించారు. బంద్ జరిగిన మరుసటి రోజున ఒక వంద మందితో వేరే ఉద్యోగిని పంపించారు. కలుషిత వాతావరణానికి దారి తీస్తుంది. పారిశ్రామిక శాంతికి దారి తీస్తుంది. వారినీ అక్కడ నుంచి బ్రాన్సుఫరు చేయండి. ఎంకెవ్ చేయించండి. We are ready to face it. If you want cooperation for the protection, we will give. Otherwise, you have to face the music there.

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తేసుకు
వచ్చిన విషయములు: (1) 22-8-1991 తేదీన
కొత్తగూడెంలో కాల్పులను గూర్చి.

28 ఆగస్టు, 1991

69

మీస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ఒక దానికి రెండు మూడు ఈవెంట్స్ డెవలప్ అయినవి.
డిఫరెంట్ సెక్షన్లు ఉత్పన్నమైనవి.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- మొత్తం అంతా కూలంకషంగా చెప్పినాను.
అన్నింటిని దృష్టిలో పెట్టుకుని యికా ఏదైనా కావాలి అని వారు ఫోల్ అవుతున్నప్పుడు
ఐ.జి. లా అండ్ ఆర్డరుతో ఎంక్వైరీ జరిపిస్తాను అని చెబుతున్నాను. వారు ఎస్.పి.తో
చేయించమన్నారు. నేను ఐ.జి.తో చేయించుతాను అని చెబుతున్నాను. దానితో శాటిస్ఫైడ్
కాకపోతే ఎట్లాగు?

మీస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- వారు చెప్పింది కూడా ఐ.జి. లా అండ్ ఆర్డరుతోనే.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- అక్కడ ఏదైనా పోలీసు తప్పు చేసినట్లు కనపడితే
నేను చర్యలు తీసుకోవడానికి వేలు ఉంటుంది. ఏమీ లేకుండా పోలీసు స్టేషను మీద దాడి
జరిగింది ఈవ్ టీజింగు కేసులు పెడితే పోలీసు స్టేషను మీద దాడి చేసి అక్కడ ఉన్న వారిని
విడిపించుకుని పోతే ఎట్లాగు? పోలీసు వారిని ట్రాన్స్ఫర్ చేయమంటే ఎట్లాగు?

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు - అవన్నీ పూర్వ్ చేస్తాను. ఎవరు దానికి కారకులో నేను
పూర్వ్ చేస్తాను.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- అక్కడ పరిస్థితులు మీరు కూడా ఆలోచన
చేయాలి రెండు ప్రక్కలా.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- వారు అక్కడ ఉంటే - యిప్పటికే కలుషిత వాతావరణం
స్పష్టించారు మేమే చెప్పాము. పెట్రోలు బంకులలో పెట్రోలులలో కిరసనాయిలు కలుపుతూ
ఉంటే కేసు పట్టించారు. వేళ్ల పట్టించారు. ఆ కారణంతో వేళ్ల మీద యిదంతా చేశారు.
అయినా కూడా ఎంక్వయిర్ చేయమంటున్నాము. ఎందుకంటే, We have got respect
to the I.G.P. Law and Order and S.P. also. We can't name them
when they are present. ఎవరితోనైనా చేయించండి. పెద్ద పెద్ద ఆఫీసరున్నారు.
మాకెవరికో అభ్యంతరం లేదు. మాకు కావలసింది ఏమంటే వాళ్లను అక్కడే వుంచకుండా
బదిలీ చేయండి. అక్కడే వుంటే వాళ్లు బెదిరించే అవకాశముంది. ఐ.జి. వారు ఎంక్వయిర్
చేసుకొని వస్తారు. ఆ రిపోర్టు తరువాత ప్రయిమా ఫేసి వుండా లేదా అనేది.....

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలీ:- ఈవళ ఏదో ప్రిసేజ్ కోసము కొత్తగూడెంలో
జరిగిన ఉదంతాలలో పట్టుదలతో మంత్రిగారిని మేము కోరడం జరిగింది. మా జిల్లాలో
ఎస్.పి.లుగా పనిచేసిన వారున్నారు. మేము ఎప్పుడూ రీజనబుల్ గా వుంటాము. వారు
చెప్పిన దానికి గిట్టి మైండ్ అప్లయి చేసి, క్రింది వారు ఒక కథను వ్యాస్తా, దాన్ని
మంత్రిగారు పట్టుకోవడం మంచిగా లేదు. దీనిలో అనవసరమైన ఖోక్యము చేసుకొన్న

వచ్చిన విషయములు: (2) వరంగల్లు జిల్లాలో

ఎం.సి.పి.ఐ. కార్యకర్తలపై వేపుల్లు వార్ గ్రూప్

వారి పట్టువ్యతిరేక కార్యకలాపాలను గూర్చి.

దానిలో ఈయన నిరోధి అప్పుడే దాన్ని నివారించడానికి వెళ్ళాడు. అంతకన్నా ముందు ఈ రాఘవాపురం, నిమ్మగూడెంలో జరిగిన దొంగతనాన్ని సరియైన పద్ధతిలో విచారించలేదన్న దానికి డి.ఎస్.పి. గారికి కోపం అయింది. పత్రికలలో వచ్చిన ప్రకటనలపై ఈ పెట్రోల్ బంకువద్ద, ఆ మాట, ఈ మాట అనుకొంటూ, చివరకు నేవెంత, నేనెంత అనేదాని క్రిందకు వచ్చింది. బాధ్యతగల పెరిసెంటుననే ఆమాట, ఈమాట అనుకొంటూ, చివరకు ఎక్కువయిపోయింది. దేశంలో కిరసనాయిలును పోస్తే, 80-100 అంటేలున్నాయి. వాళ్ళ యూనియన్ కూడా వుంది. ఈ విధంగా ఎడల్టరేషన్ జరుగుతూ వుందని నేక్ చేయమని చెబితే, మాకేమి ఎరుక. నేవు ఎవరు నాకు చెప్పేదానికి? అని ఎస్.పి. అన్నారు. అది ఎందుకు వస్తున్నది? ఈ వెస్టెండ్ ఇంటరెస్టుతో స్థానిక పోలీసులు డిప్లొమాటిక్ గా వుండాలి కదా? పెట్రోల్ ధర పెరిగింది. అన్యాయం జరుగుచున్నది. అని అంటే నేవు ఎవరు నాకు వెళ్ళేదానికి అని ఎస్.పి. అన్నారు. మైసూరా రెడ్డిగారు చాలా ఆలోచనాపరుడు. కాదని అనడం లేదు. ఆలోచన చేయండి. మాటా మాటా మీద వచ్చిన దానికి వెద్దగా ఇది చేయకుండా, ప్రభుత్వము తొందరలో ఏమీ చర్య తీసుకొంటుంది?

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరా రెడ్డి:- ఐ.జి. లా అండ్ ఆర్డరుతో ఎంకస్ యిరీ జరిపిస్తాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- షార్ట్ పేరీయదులో రిపోర్టు తెప్పించండి.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరా రెడ్డి:- ఎస్. తెప్పిస్తాను.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ఈ పాపాణ హృదయాన్ని కరిగించడం ఎవరికీ సాధ్యము కాదు. న్యాయము జరగలేదు కాబట్టి మా పార్టీ వాకౌట్ చేస్తున్నది. Let them ***. I am walking out.

(సి.పి.ఐ. గౌ. సభ్యులు వాకౌట్ చేశారు)

శ్రీ జి. జీవన్ రెడ్డి:- వారు *** అని అన్నారు. అది అనకూడని పదము. అది రికార్డు నుండి తీసివేయాలి.

Mr. Deputy Speaker:- I will expunge the words *** నుంచి పదం కాదు. తీసివేద్దాం లెండి.

(2) వరంగల్లు జిల్లాలో ఎం.సి.పి.ఐ. కార్యకర్తలపై వేపుల్లు వార్ గ్రూప్ వారి పట్టువ్యతిరేక కార్యకలాపాలను గూర్చి.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- అధ్యక్షా, దురదృష్టము ఏమిటంటే, ముఖ్యమైన వర్ష వేస్తున్నప్పుడు మన హౌస్ చాలా పలుచగా వుంది. ఇది ముఖ్యమంత్రి గారు తప్పనిసరిగా

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకు
వచ్చిన విషయములు: (2) వరంగల్లు జిల్లాలో
ఎం.సి.పి.ఐ. కార్యకర్తలపై బేషుల్సు వార్ గ్రూప్
నారి చట్టవ్యతిరేక కార్యకలాపాలను గూర్చి.

28 ఆగస్టు, 1991

71

వినవలసిన విషయం. ఇది కేవలం మన హౌస్ కే సంబంధించింది కాదు. అన్ని పార్టీల
వారికి, ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన విషయం. బేషుల్సు వార్ గ్రూపుకు సంబంధించిన
నక్కుల్వైట్స్ వరంగల్ జిల్లాలో మా ఎం.సి.పి.ఐ. వారిని తుద ముట్టించడానికి తేవ్రమైన
దాడులు సాగిస్తున్నారు. ఈ కాంగ్రెసు (ఐ) ప్రభుత్వము అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత,
ఒక సంవత్సరం పది నెలల కాలంలో మా కార్యకర్తలను, సభ్యులను కానీ, సానుభూతిపరు
లను గానీ, 11 మందిని హత్య చేశారు. ఆరుగురిని తుపాకులతో కాల్చివేశారు.
300 మందిని చిత్రపాంసలకు గురిచేశారు. ఒక ప్రక్క పక్కా ఇండ్లను బాంబులతో పేల్చి
వేశారు. 63 పూరి ఇండ్లను కాల్చివేశారు. అనేక మందిని బెదిరించడంవల్ల, రాజీనామా
ఇస్తున్నారు. సర్పంచ్ లను కూడా వదలకుండా, దెబ్బలు కొడుతున్నారు. చెట్లకు కట్టి
తుపాకులు చూపి రాజీనామా చేయమని నిర్బంధము చేస్తున్నారు. మానభంగాలు
చేస్తున్నారు ప్రజా కోర్టుల పేరుతో కక్ష సాధింపు చర్యలు తీసుకొంటున్నారు. అట్లాగే
వారి భూ పంపకాలు వట్టి బాటకము. చాలా మందికి తెలియదు. లేబల్ గ్రామంలో
జరిగిన ఉదంతాన్ని చెబితే సరిపోతుంది. 17 మంది దగ్గర భూమి తీసి పంచారు. అర్ధ
ఎకరా నుండి 5 ఎకరాలు, 6, 7 ఎకరాలు వున్నవారు వున్నారు. 17 మందిలో
వారిజనులు 8 మంది, బి.సి.లు 7, రైతులు ఇద్దరు వారికి కూడా 8 ఎకరాలు 6 ఎక
రాలు మాత్రమే వుంది. 20 కుంటలున్న భూమి తీసి, 8 కుంటల భూమిని తేశారు. అట్లాగే
మద్యపాన నిషేధం కూడా వాళ్ళకి, తెలుసు. వారికి ఇష్టమున్నవోట దుకాణాలను నడిపిస్తు
న్నారు. ఇష్టములేని వోట్ల మూసివేయిస్తున్నారు. వాళ్ళ మేలితంట్లు గుడుంబాలు
పెట్టుకొని లేక ఇతర ప్రాంతాల నుండి సారా పాకెట్స్ తెచ్చి విరివిగా అమ్ముతున్నారు. మా
కార్యకర్తలు అనేక వందలాది మంది గ్రామాలు వదలి వెళ్తున్నారు. బెదిరింపి డబ్బులు
వసూలు చేయడం, వారికి నిత్యకృత్యముయింది. జిల్లాలలో సాధారణ పరిపాలన అంటూ
లేదు. ఒకమాటలో చెప్పాలంటే, ఈ రోజున బేషుల్సు వార్ గ్రూపు పేరు చెప్పుకొని 10 ఏండ్ల
పెల్లవాడు వచ్చి, ఒక ఎం.ఎల్.ఏ.ను రాజీనామా చేయమని అంటే ఖచ్చితంగా చేయాలి.
మండలాధ్యక్షుణ్ణి, జాయింట్ కలెక్టరును ఎక్కడికి రావాలన్నా వెళ్ళవలసిన పరిస్థితులు
అక్కడ నెలకొన్నాయి. ఎవరికీ అడిగే ధైర్యము లేదు.

గ్రామ పరిపాలన అంతా కూడా పాత తాలూకా పోర్డ్ క్వార్టర్సులోనే కాదు. చివరకు
వరంగల్ పట్టణంలో వారిదే పరిపాలన కొనసాగుతున్నది. మండలాధ్యక్షులు, అన్ని
డిపార్టుమెంట్ల అధికారులు కూడా వారి దయాదాక్షిణ్యాల మీద బతుకుతున్నారు. పోలీసు
పరిస్థితి కూడా చాలా దీనాతిదీనంగా తయారైంది. కానిస్టేబుల్ నుండి, సబ్ కలెక్టరు
వరకు వాళ్ళు కూడా వారి దయాదాక్షిణ్యాల మీద బతుకుతున్నారు. చెన్నారెడ్డిగారి
ప్రభుత్వములో, వారి పుణ్యమా అంటూ, ఈ నక్కుల్వైట్లకు వ్యతిరేకంగా పోరాడిన పోలీసు
లను, పోలీసు అధికారాన్ని నిర్వేర్యం చేశారు. ఇప్పుడా పోలీసు అధికారులు తలవంచుకొని
కూర్చున్నారు. వాళ్ళను డిమోరల్వైజ్ చేసింది చెన్నారెడ్డి ప్రభుత్వమే. వాళ్ళను ఎక్కడికక్కడ
పతనం చేసింది డిపార్టుమెంట్లను నాశనం చేసింది చెన్నారెడ్డి ప్రభుత్వమే. మావి విమర్శలు
కావు. ఈ రోజున ఎవరినీ ఎదిరించే పరిస్థితి లేకుండా పోయింది. వెటకానికి హోదాడం

యాల - 304 5700 ప్రభుత్వము దృష్టాంతి తీసుకు
వచ్చిన విషయములు: (2) వరంగల్లు జిల్లాలో
ఎం.సి.పి.ఐ. కార్యకర్తలపై వేటులు వారి గ్రూప్
వారి పట్టువ్యతిరేక కార్యకలాపాలను గూర్చి.

ఎంత ఆసక్తియో, ఈ వేటుల్ని వారి గ్రూపుకి మనుషులను చంపడం, కొట్టడం అలవాట్లు
పోయింది. ఒక సర్పంచ్ ని ఎందుకు చంపారంటే ఆయన జవహర్ రోజ్ గార్ పథకం తెక్కలు
చెప్పలేదట. యింకో వ్యక్తిని ఎందుకు చంపారంటే, ఆయన ఏదో ప్రక్కవాడితో తగాదా
పెట్టుకొన్నాడట. యింకొకరిని ఎందుకు చంపారంటే, వాడు పోలీసు ఇన్ ఫార్మర్ అని
పెబుతున్నారు. పోలీసు ఇన్ ఫార్మర్ అంటే వారి ఉద్దేశములో వారు ఎవరిని చంపినా ఎక్కడా
కంప్లెయింట్ ఇవ్వకూడదు. వాళ్లు ఎవరిని కొట్టినా నోరు మూసుకొని - వుండాలి.
కంప్లెయింట్ చేయకూడదు. మా మట్టుప్రక్కల తిరుగుతున్నారని తెలిపితే ఇది పోలీసుల
20 ఇన్ ఫార్మర్ అవుతుంది. వారి న్యాయం ఏమీటంటే వారి మాట వినని వారిని చంపడం, వారి
న్యాయం అయిన తీర్పు వారి మాట వినని వారి కాళ్లు చేతులు విరగొట్టడం - ఈ రకంగా
ఉంది. అంటే చంపే హక్కు వారికి ఉన్నది, కొట్టే హక్కు వారికి ఉన్నది. ఇళ్లను పేల్చేసే
హక్కు వారికి ఉంది. చివరకు టెలిఫోన్ ఎక్కెంజీలు, రైల్వే స్టేషన్స్, పంచాయితీ
ఆఫీసులు, మండల ఆఫీసులు తగలబెట్టే హక్కు వారికి ఉంది. కానీ వారి మీద కేసులు
పెట్టడం, వారిని అరెస్టు చేయడం, ఈ ప్రభుత్వం చేయకూడదు. వారు తప్పులు చేస్తున్నా
రని ఇంకొకరు విమర్శించకూడదు. వాస్తవం చెప్పాలంటే ఫేసిస్టు టెర్రరిస్టులుగా వారు
డిగ్ జారిపోయారు, పతనం అయ్యారు. ఈ రోజున పి.డబ్ల్యు.జి.లో ఉన్నటువంటి వారంతా
పచ్చి కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేకులు, సంఘ వ్యతిరేకులు. అవాంఛనీయ, అరాచక శక్తులతో
అది సిండికేట్ అయింది. ఈ రోజున వారి నాయకత్వములో రాజకీయాలు లేవు, పార్టీ
సిద్ధాంతాలు లేవు, నిర్మాణ సూత్రాలు లేవు, క్రమశిక్షణ లేదు, చేతిలో తుపాకి మాత్రం
ఉంది. తుపాకి చెప్పిందే రాజ్యం, తుపాకి చెప్పినదే మాట. వారిని నడివిస్తున్నది తుపాకి
తప్పితే రాజ్యాంగము కాదు; మరొకటి కాదు. ఇది వరంగల్లు జిల్లాలో ఎం.సి.పి.ఐ.
ఉద్యమాన్ని దెబ్బతీయడానికి చేస్తున్నటువంటిదని మీకు వివరించాను. వాస్తవం చెప్పాలంటే
రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా, ఈ రోజున ఒకసారి ఈ ప్రభుత్వం వారు కళ్లు తెరిచి చూస్తే విషయాలు
తెలుస్తాయి. 1990, అంటే చెన్నారెడ్డిగారి ప్రభుత్వం టైమ్ నుంచి ఇప్పటి వరకు
సుమారుగా 400 మంది హత్యచేయబడ్డారు. ఈ 400 మందిలో పోలీసులు 43 మంది
ఉన్నారు. మిగిలిన వారంతా సివిలియన్స్. సివిలియన్స్ లో వివిధ రాజకీయ పార్టీల వారు
ఉన్నారు. కాంగ్రెస్ వారు ఉన్నారు, బి.జె.పి. వారు ఉన్నారు, సి.పి.ఐ., సి.పి.ఎమ్.
వారు ఉన్నారు, తెలుగు దేశం వారు ఉన్నారు. చివరకు ఒకటి బి.డి.పి. ఎమ్.ఎల్.ఏ.
కూడా ఉన్నాడు. ఇద్దరు కాంగ్రెస్ ఎమ్.ఎల్.ఏ.లు ఉన్నారు. అయినా వారు పి.డబ్ల్యు.జి
వారు మా హత్యను చంపారని మాత్రం చెప్పరు. చచ్చిన 400 మందిలో మావాళ్లు ఎంత
మంది అంటే 11 మంది. మిగిలిన వారంతా వీరి మనుషులలే. కానీ అందరూ వినాయకుని
బొద్దులలో వేళ్లు పెట్టినటువంటి మహానుభావులే. వారు అందరూ, వారిలో ఒక్కరు కూడా
పి.డబ్ల్యు.జి. వారు మా జనాన్ని, మా కార్యకర్తలను చంపుతున్నారని మాత్రం చెప్పరు.
ఆ 400 మందిలో 43 మంది పోలీసులు. ఆ పోలీసులలో ఒక డి.ఎస్.పి., 2 సి.ఐ.లు,
4 సబ్ ఇన్ స్పెక్టర్స్, 11 మంది పాడ్ కానిస్టేబుల్స్, 19 మంది కానిస్టేబుల్స్, ఇద్దరు
హోమ్ గార్డ్స్ ఉన్నారు. ఆయుధాలు కూడా పుష్కలంగా పోయాయి. సుమారు 160 తగల
పెట్టారు, వివిధ రకాల ఆఫీసులు, ఇతర ఆస్తులు 240 సంఘం కంఠము చేశారు.

వచ్చిన విషయములు: (2) వరంగలు, జిల్లాలో ఎం.సి.పి.ఐ. కార్యకర్తలపై చేపట్టిన వార్ గ్రూప్ వారి చట్టవ్యతిరేక కార్యకలాపాలను గూర్చి.

15 షెర్షేటు వ్యక్తుల పక్కా ఇళ్లను కాలారు. 300 తీవ్రమైన సంఘటనలు పోలీసుల దృష్టికి వచ్చి రికార్డు అయినటువంటివి ఉన్నాయి. 14 మందికి షెర్షేటు అంగవైకల్యం కల్పించారు 270 కిడ్నాప్స్ జరిగాయి. అందులో గ్రామ సర్పంచులు మొదలు జాయింటు కలక్టర్ వరకు జరిగాయి. ఈ విధంగా వీరు ఇంత తీవ్రమైన, భయానక ఆందోళన కలిగిస్తున్నారు. నేను తమ ద్వారా ప్రభుత్వానికి ఒక విషయం - కళ్ళు తెరిచి చూడండి, మా పరిపాలన బాగా ఉందని చంకలు కొట్టుకుంటున్నారు. నేను ఏమీ పన్నువీణింతుకుంటున్నాను అంటే ఏ పార్టీ వారైనా హృదయాలు పెట్టి మాట్లాడమనండి. గ్రామ గ్రామాలలో, డివిజన్ లెవెల్ వరకు పరిపాలన అంటూ లేదు, జిల్లా లెవెల్లో లేదు, ఆఫీసులలో కూర్చోని ఉన్నారు. జిల్లా కలక్టరు కాగితాలు భద్రముగా ఉన్నాయి, సూపరింటెండెంట్ ఆఫ్ పోలీసు ఆఫీసు భద్రముగా ఉంది కాని క్రింద మాత్రం పరిపాలన మొత్తం మొత్తంగా వోయింది. ఈ రోజున వోటీ ప్రభుత్వం వారు నడిపిస్తున్నారు. సర్పంచులు సంతకం పెట్టాలంటే పెట్టాలి, ఊరిలో ఉండాలంటే ఉండాలి. ఎమ్.ఎల్.ఏ. వారు చెప్పిన మాటలు వింటే ఆ ఊరిలో తిరగాలి; లేకపోతే తిరగడానికి వీలులేదు. వారు రాజీనామా ఇవ్వమంటే వీరు ఇవ్వాలి. అధ్యక్షా, ఎన్నుకోబడే ప్రజా ప్రాతినిధులు నేను ఫలానా అని చెప్పుకొనే ధైర్యం లేదు, అవకాశం లేదు. అదే విధంగా అధికారులు, నేను ఫలానా వాడిని అని చెప్పుకొనే వీలు లేదు. నేను ఎమ్.ఆర్.ఓ.ను, చట్టప్రకారంగా పవీ చేస్తానని ఒక్క ఎమ్.ఆర్.ఓ. అనగలదా, ఎస్.ఐ. అనగలదా? చివరకు ఈ రోజున ఎవరికి వారే మా కుటుంబాల ప్రాణాలు, మా ప్రాణాలు ఎలా కాపాడుకోవాలి, ప్రభుత్వం మాత్రం కాపాడడని వేరందిరికి తెలిసిపోయింది. డి.ఎస్.పి. లెవెల్ వరకు తెలిసిపోయింది. జిల్లా పోలీసు అధికారులే కాదు, జిల్లా స్టాఫ్ లో ఉన్నటువంటి రెవెన్యూ, పంచాయితీ రాజ్, ఇంజనీరింగ్ అన్ని డిపార్ట్ మెంట్స్ అధికారులకు తెలిసిపోయింది - ఈ ప్రభుత్వం మమ్ములను రక్షించ లేదు, మేము బ్రతకాలంటే వారిని బ్రతిమిలాడుకొని బ్రతకాలి. చివరకు ఆర్.టి.సి. అధికారులు కూడా ఈ పి.డబ్ల్యు.జి. వారే వారి సమస్యలను పరిష్కరించ గలరని, ఈ ప్రభుత్వ చిత్తుమిదిని నమ్మలేక, పి.డబ్ల్యు.జి నాయకులను బ్రతిమిలాడుకొని పరిష్కారం చేసుకొనే పరిస్థితి వచ్చింది. ఇంకా మేరు ఏమిబంటే మా పరిపాలన ఉన్నదీ, సాగుతున్నదీ అనే విధంగా మేరు చేస్తున్నారు. బోర్డ్ యూనియన్స్ వారు కూడా ఏదైనా రిక్విరేమెంట్ జరిగితే మామూలుగా మనకు ఉన్నటువంటి పద్ధతులలో రాయబారాలు, లేబర్ కంట్రాక్షన్ నాయకత్వములో కన్సిలియేషన్స్ అవీ కాదు, తుపాకి చూపించడం, తోసుకుంటావా తోసుకో వాషను, లేకపోతే వారు వెనక్కుపోతే చంపెయ్యడమే. అదయినా న్యాయం కోసం, ధర్మం కోసం ఉన్నారా అంటే అది ఏమీ కాదు; కొమ్ములు కాయడమే. ఎవరు వచ్చి ముందు చెప్పితే, ఎవరు వచ్చి దబ్బులు ఇస్తే, ఎవరు వచ్చి పట్టుకుంటే వారు చెప్పిన దాని ప్రకారమే చేస్తున్నారు. ఈ విధంగా కేవలం ఒక్క ఎమ్.సి.పి.ఐ.ని దెబ్బ కొట్టడమే కాదు. హస్తవం చెప్పాలంటే నేను నా నియోజకవర్గములో తిరగలేని పరిస్థితి నాకు ఏర్పడింది, నేను వోవడం లేదు, ఇప్పటికి సంవత్సరంన్నర చాటింది. ఎప్పడయినా పోతే ఒక డివిజన్ ప్రాదిగా 10, 15 మంది పోలీసులను పెట్టుకొని ఎవరికీ తెలియకుండా పోవడం, ఎక్కడో

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకు వచ్చిన విషయములు (2) వరంగల్లు జిల్లాలో ఎం సి పి ఐ కార్యకర్తలపై బేపుల్సు వార్ గ్రూప్ వారి చట్టవ్యతిరేక కార్యకలాపాలను గూర్చి.

ఒక ఇంటిలో కూర్చోవడం, ఇద్దరు ముగ్గురితో మాట్లాడి రావలసిన గతి పట్టింది మా కార్యకర్తలు ఉళ్ళలో ఉండలేని పరిస్థితి ఏర్పడింది మొత్తం మే పరిపాలన అంతా స్థంభించింది. మే ప్రభుత్వం కూలిపోయింది, మే పోలీసు డిపార్టుమెంట్ దిగజారి పోయింది, ఎవరు ఎక్కడా కూడా ఇది ప్రభుత్వం అని చెప్పకొనే స్థితి లేకుండాపోయింది. అయితే ప్రమాదకరమైన విషయం ఏమంటే బాధ కలిగితే కలగవచ్చు కానీ నాకు చెప్పక తప్పదు. కాంగ్రెస్ (ఐ) పార్టీ వారు, అందరూ కాకున్నా, బాధ్యత కలిగినటువంటి వారు అంతా వారితో కలిసి, రక్షణ ఇచ్చుకుంటూ ఎన్నికలలో ఒప్పందాలు చేసుకొని, ఓట్లు తీసుకొని వారికి బలాన్ని కలిగిస్తూ ఉంటే ఎవరు అణిచేది? నేను బాధ్యతతో ఇంకొక విషయం మే దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను పి పి నరసింహారావుగారి ఎన్నిక విషయములో కూడా మీరందరూ తోడ్పడండి నక్కలైట్స్ లారా, పి డబ్ల్యు గ్రూప్స్ లారా, పి.వి.నరసింహారావు గారి ఉరిలో ఏమీ గలాటా సృష్టించకండి అని రాయబారాలు కూడా నడుపుతున్నారు, మీకు అవసరమైన మద్దతు ఇస్తామని చెబుతున్నారు. ఇక పోలీసు యంత్రాంగము, పోలీసు అధికారులు ఏ విధంగా పనిచేస్తారు? ఒక వైపున ఆ పనిచేస్తున్నారు, వారితో కావలించు కుంటున్నారు, మరొక వైపున మేము అది చేస్తాము, ఇది చేస్తాము అంటున్నారు. ఈ సందర్భములో నేను ఒకటి మే ద్వారా మనవి చేసేది - ఈనాడు వారు 400 మందిని చంపిన తరువాత వారినీ నిషేధించకుండా మీరు లేగల్గా చట్టబద్ధమైన అవకాశాలు ఇచ్చి వారినీ ఏ విధంగా అదుపులో పెట్టగలరని అడుగుతున్నాను. అందుకని నేను మిమ్ములను కోరు తున్నాను. పి.డబ్ల్యు.జి., దానికి సంబంధించినటువంటి, పలుకుబడిలో ఉన్నటువంటి వివిధ ప్రజా సంఘాలను నిషేధించండి ప్లెగా చెన్నారెడ్డిగారి కాలములో ఉన్నటువంటి ఈ డిస్టర్బ్ డ్ ఏరియాస్ ఆక్టు నిబంధనలు ఎవో కొంత అయినా ఉండేవి. మంత్రాల బలము లేకున్నా తుంజర, బలమైనా అనేట్లు ఉండేది. అది కూడా ఎత్తిపారేసుకున్నారు. ఈవేళ వారికి తుపాకి స్వేచ్ఛను ఇవ్వారు ఆ సంస్థలు నిషేధించకుండా, కఠినమైన నేషనలిజం అమలు జరపకుండా వ్యతిరేకం లేదు. అదే విధంగా మా కార్యకర్తలకు, మా ప్రజలకు ప్రోటెక్షన్ కల్పించండి, ఎట్లా కల్పిస్తారు అనేది మే బాధ్యత, నేను ఎం సి పి ఐ కార్యకర్తలను అని తిరిగి అవకాశం ఇవ్వండి మాకు ఒక పబ్లిక్ మేటింగ్ పెట్టుకొనే అవకాశం ఇవ్వండి, ఒక ఉర్రేగింపు తీసుకొనే అవకాశం ఇవ్వండి ఇవీ లేవు. ఇప్పుడు ఉన్న ఈ పోలీసు ఫోర్స్ తో మే ప్రభుత్వానికి ఇది సాధ్యం కాదు. చెన్నారెడ్డిగారి ప్రభుత్వం కాకున్నా మే ప్రభుత్వం ఏదో మంచి మార్పులు తెచ్చుకుంది అన్నారు; అవును. ప్రకటనలలో మంచి మార్పులు తెచ్చుకున్నారు, అవరణలో ఏమీ జరిగిందో మీకు ఇదివరకే చెప్పాను. చెన్నారెడ్డిగారి హయాములో 4 మంది చచ్చిపోతే జనార్ధనరెడ్డిగారి హయాములో చచ్చిన వారు 7 మంది మా కార్యకర్తలు. అదే విధంగా ఈ 400 మందిలో కూడా సగానికి తక్కువ కాకుండా ఈ జనార్ధనరెడ్డిగారి హయాములోనే చచ్చిపోయారు. నేను అనేది వ్యక్తిగా నిందించడం కాదు. ఆత్మసూతి వేసుకుంటే, మీరు మోసం చేసుకోదలచుకుంటే చెప్పకొండి కానీ మమ్ములను మోసం చేయకండి. సమస్య చాలా తీవ్రంగా ఉంది ప్లెగా మీకు ఒక వైపున వీరిని దెబ్బతీయ డానికి, అదుపులోపెట్టడానికి ఏరకమైన పేరా మీలటరే ఫోర్స్, ఏమీ తెచ్చుకుంటారో అది మీకు

వచ్చిన విషయములు: (2) వరంగలు, జిల్లాలో ఎం.సి.పి.ఐ. కార్యకర్తలపై వేపులు వార్ గ్రూప్ వారి వట్టవ్యతిరేక కార్యకలాపాలను గూర్చి.

సంబంధించిన విషయం. కానీ నేను ఒక్క విషయం మాత్రం చెప్పగలను. వోలేసు శాఖకు 12.30 వారిని అణచివేసే శక్తి వోయింది. వోలేసువారిని నమ్ముకుంటే మే రహస్యాలు వారికివోతాయి మ. కానీ వారి రహస్యాలు మాత్రం మేకు అందవు. వాళ్లు బాగా లోతుకు చొమ్ముకొని వచ్చారు. మే చుట్టూ పేపుల్స్ వార్ గ్రూప్ ఉంది. మే జుట్టు వారి చేతికి ఇచ్చారు, వారు నిందలువేసినా భరిస్తున్నారు. రాష్ట్రంలోని అనేక జిల్లాలలో ఇది వ్యాపించింది. అందువల్ల అధికారంలో వున్న కాంగ్రెస్-ఐ పార్టీవారు రాజకీయంగా, సిద్ధాంతరీత్యా వారిని ఎదుర్కొన దానికి, వారిని బట్టబయలు చేయడానికి ముందుకు వచ్చి అన్ని పార్టీల సహకారం తీసుకోవాలి. మేమంతా మేకు సహకరిస్తాం. జిల్లా పరిషత్ మేటింగ్ లో గట్టిగా ఏమైనా మాట్లాడితే ఎక్కడ వాళ్లకు తెలుస్తుందో, బయట మాట్లాడితే ఎక్కడ వాళ్లకు తెలుస్తుందో అని భయపడి ఏమైనా మాట్లాడితే వాళ్లకు అనుకూలంగా మాట్లాడడమే తప్ప వ్యతిరేకంగా మాట్లాడేందుకు అవకాశం లేకుండా వోయింది. కాబట్టి కాంగ్రెస్ - ఐ పార్టీవారు ఈ పాంసాకాంధకు వ్యతిరేకంగా నిలబడితే ప్రజలకు ధైర్యం వస్తుంది, లేకపోతే ధైర్యం రాదని మనవివేస్తున్నాను. ఈవేళ పట్టణాలలో వున్న వ్యాపారస్తులుగానీ, లాయరుగానీ, డాక్టరుగానీ వారికి డబ్బులు ఇచ్చి, బ్రతిమీలాడుకొని బ్రతకవలసి వస్తోంది తప్ప స్వతంత్రంగా వ్యవహరించే పరిస్థితి లేకుండా వోయింది. ఈనాడు వారు ట్రయిబల్ సమస్యలు తీసుకొని వోరాడుతున్నారని అంటున్నారు. బడ్జెట్ మేద మాట్లాడినప్పుడు దీని గురించి చెబుతాను. గిరిజనులు కేవలం భయంతోనే వారి వెనకాల వున్నారు తప్ప వారిపై ప్రేమతో లేరు. భూ సంస్కరణల విషయానికి వచ్చేసరికి ముఖ్యమంత్రి గారు, వోలేసులు ఏ రకమైన ప్రకటనలు చేస్తున్నారంటే కేవలం నేరస్థులకు ఎలాంటి సృష్టించే విధంగా చేస్తున్నారు. నక్కలైట్లు, భూ సంస్కరణల కొరకు పనిచేస్తున్నారనే విధంగా మాట్లాడు తున్నారు. వారికి ఆ అవకాశం ఎందుకు ఇచ్చారు? 1972-73లో భూ సంస్కరణల చట్టం వస్తే ఇంతవరకూ మీగులు భూముల్ని పంచకుండా ఆపింది ఎవరు? కాంగ్రెస్ పార్టీవారు కాదా? మే ఎం.ఎల్.ఏ.ల వద్ద, మంత్రుల వద్ద కాకపోతే మా దగ్గర వున్నాయా భూములు? ఇంత కాలం మీగులు భూముల పంపకం కాకుండా చేసిన తప్పుమేదే, మళ్ళీ నక్కలైట్లను పెంచి వోషించిన తప్పు మేదే, నక్కలైట్లు, మీగులు భూముల పంపకం కోసం వోరాడుతున్నారని మీరు ప్రకారంచేసి వారికి ఒక రాజకీయ గ్రౌండ్ కల్పించారు. ఇలా ప్రభుత్వమే ఇన్ని నేరాలను చేస్తున్నది. ఈనాడు పరిస్థితి ఏటా ఉంది అంటే ఒక కుక్కను కొట్టి చంపి, దానికి విప్పివేసింది కాబట్టి చంపితామని చెప్పినట్టుగా ఎవరిని పడితే వారిని చంపి వారిని ఇన్ ఫార్మర్స్ అంటున్నారు. అంటే చూసే జనానికి అమ్మో, వేడు ఇన్ ఫార్మర్ ఆనే అభిప్రాయం కల్పిస్తున్నారు. నిజంగా ఈనాడు వేపుల్స్ వార్ గ్రూప్ నక్కలైట్లు అంచగొండులకు వ్యతిరేకమా, వ్యభిచారులకు వ్యతిరేకమా అంటే అన్ని రకాల నేరాలకు పుట్టినట్టుగా తయారైంది వేపుల్స్ వార్ గ్రూప్. అందువల్ల వారికి బలాన్ని తేకూర్చే ప్రకటనలు మీరు ఏమి చేసినా మంచిది కాదు. వస్తున్న ప్రమాదాన్ని అర్థం చేసుకోండి. ఇది కేవలం మా ఒక్కరికి సంబంధించింది కాదు. యావత్ రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వం యొక్క పునాదులు కదిలిపోతున్నాయి. మే వోలేస్ డిపార్ట్ మెంట్ ఇప్పటికే లుకలుకల్న ఉంది. దీనిని

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకు వచ్చిన విషయములు: (2) వరంగల్లు జిల్లాలో ఎం.సి.పి.ఐ. కార్యకర్తలపై చేపుల్లు వారి గ్రూప్ వారి చట్టవ్యతిరేక కార్యకలాపాలను గూర్చి.

మీరు సీరియస్ గా తీసుకోకుంటే ప్రయోజనం లేదు. క్రింది తెవల్లో మే డెవలప్ మెంట్ కార్యక్రమం ఒక్కటి కూడా అమలు కావడం లేదు. ఒక ఇంజనీర్ పనిచేయడానికి గామాలకు పోవాలంటే పీపుల్స్ వార్ గ్రూప్ నక్కల్నేటంతో మాట్లాడి, వారి కమీషన్ ఒప్పు కొన్న తరువాత ఉళ్లలోకి పోవాలి. ఏ ఇంజనీర్ గానీ, ఏ అభివృద్ధి అధికారిగానీ గామాల లోకి వెళ్ల పరిస్థితి లేదు. దీనిని ప్రభుత్వం తేవ్రంగా తీసుకోవాలి. మీరు వేసే ప్రకటనలో ఉన్నది ఉన్నట్టుగా ఒప్పుకోండి, అంతేకాని మీకు అప్రతిష్ట వస్తుందని చూడకండి వాస్తవంగా ఈనాడు మీ పరిపాలన అనేది లేదు తెలంగాణాలోని జిల్లాలలో, ముఖ్యంగా వరంగల్, కరీంనగర్; ఆదిలాబాద్, నిజామాబాద్ జిల్లాలలో, అట్లాగే మెదక్, మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలలోని అనేక ప్రాంతాలలో, రంగారెడ్డి జిల్లాలలోని అనేక ప్రాంతాలలో తేవ్రమైన పరిస్థితి ఉంది చివరికి షాద్రాబాదు నగరంలో కూడా నాలంటి వాడు ఒంటరిగా తిరిగి క్షేమంగా ఇంటికి చేరుకునే పరిస్థితి లేదు. షాద్రాబాదు నగరంలో కూడా వారు ఆయుధాలు చేత పట్టుకొని పిచ్చులవిడిగా తిరుగుతున్నారు. ఈనాడు నక్కల్నేటన్ల సెక్రెటరీ యజ్జోకి జొరబడి, ప్రిన్సిపల్ సెక్రెటరీని ఖబర్దార్ అని బెదిరించిన వారిని ఆపలేని దిక్కు మాలిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. దీని తేవ్రతను మీరు అర్థం చేసుకొని సమస్య పరిష్కారానికి తేవ్రంగా ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. మీరు ఇచ్చే సమాధానంలో ఇన్ని ఆయుధాలు తెచ్చుకొన్నాం, ఇంతమంది సైన్యాన్ని తెచ్చుకొన్నాం అని చెప్పవలసిన పనిలేదు. అది కాదు కావలసింది, అసలు రాజకీయంగా వారితో మే సంబంధాలు ఏమిటి? మీరు రాజకీయంగా ఖచ్చితంగా నక్కల్నేటన్లకు వ్యతిరేకంగా నిలబడతారా లేదా? రెండవది మీరు వారికి వ్యతిరే కంగా తీసుకొనే చర్యలలో యంత్రాంగం సహకరించాలి. పోలీసు వారికి పీపుల్స్ వార్ గ్రూప్ నక్కల్నేటన్లను ఏమీ అనడానికి చేతకాదు కాని అమాయకులను పట్టుకొని తన్ని ఉన్న పరపతిని కూడా పోగొట్టుకోవడం మంచిది కాదు. కొత్తగూడెంలో పోలీసుల దౌర్జన్యాలు జరిగాయి. నక్కల్నేటన్లను నిషేధించాలి, వారి సంస్థలను నిషేధించాలి, అట్లా కొన్ని చర్యలు తీసుకొని వారిని అదుపు అజ్జలలో పెట్టాలి. అయితే మేము బూటకపు ఎన్కౌంటర్లను బలపరిచేవార్యం కాదు. ఒకటి మాత్రం ఖాయం. ఈరోజున పరిస్థితి ఎట్లా ఉంది అంటే వాళ్లు చేసేవన్నీ చట్ట వ్యతిరేకపు పనులే అయినా స్వేచ్ఛగా చేయగలుగుతున్నారు, కాని మీరు చట్టబద్ధంగా పనిచేయడం చేతకాకుండా కూలపడిపోయారు. ఈ దాడులలో వాళ్లది పైచేయి అవుతున్నది, మీది క్రింది చేయి అవుతున్నది. వేటన్నింటినీ ఆలోచించి ఏమి చర్యలు తీసు కొంటారో చెప్పాలని మేద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఇక్కడ నా ఖర్చు ఏమిటంటే సంతకం పెట్టిన వాళ్లలో నేను ఒక్కడినే మాట్లాడగలిగాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- సంతకాలు పెట్టిన వారిలో మిగతావారు ఇక్కడ లేరు.

డాక్టర్ ఎం.సి. మైసూరాద్ది:- ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని వివిధ తేవ్రపాద వర్గాలు తమ కార్యకలాపాలను నిర్వహించడానికి వరంగల్ జిల్లాలో సహా కొన్ని ప్రాంతాలలో ప్రాబల్యం కలిగివున్నారు. పీపుల్స్ వార్ గ్రూప్ కార్యకలాపాలు ఈ మధ్య కాలంలో వరంగల్ జిల్లాలో ఎం.సి.పి.ఐ.తో సహా ఇతర తెళ్లెస్టు ముఠాలపై, ఇతర రాజకీయ కార్యకర్తలపై తరచు గాను, మరింత తేవ్రంగాను దాడులు చేస్తున్నారు.

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తోసుకు
వచ్చిన విషయములు: (2) వరంగల్లు జిల్లాలో
ఎం.సి.పి.ఐ. కార్యకర్తలపై బేషలు వార్ గ్రూప్
వారి వట్టవ్యతిరేక కార్యకలాపాలను గూర్చి.

వరంగల్: జిల్లాలోనే కాకుండా, రాష్ట్రంలోని ఇతర ప్రాంతాలలో కూడా పోలీసు
వ్యవస్థను పటిష్ఠం చేయడం వల్ల తేవ్వవాద బృందాలు దురుసుగా రెచ్చగొట్టే సంఘటనలకు
పాల్పడుతున్నారు. వరంగల్లు జిల్లాలో తేవ్వవాదులు 3 ఎం.సి.పి.ఐ. కార్యకర్తలను
చంపివేసి, ఒక ఎం.సి.పి.ఐ. కార్యకర్త ఇంటిని పేల్చివేశారు. వారు మరో ముగ్గురు
ఎం.సి.పి.ఐ. కార్యకర్తల గృహాలపై మారణాయుధాలతో దాడిచేసి, ఇద్దరిని గాయపరి
చారు. ఇవేకాకుండా ఈ సంవత్సరంలో ఇప్పటి వరకు వరంగల్లు జిల్లాలో 37 హత్యలు,
3 దోపిడీలు చేశారు. 10 బస్సులు, 2 టెలిఫోను ఎక్కెంజీలు, 5 బ్యాంకులు, 5 రైల్వే
స్టేషన్లను క్వల్చివేయడంతోపాటు 109 ఇతర నేరాలకు పాల్పడ్డారు. ఈ సంఘటనలు
ప్రజలలో కొంత వరకూ అనవసరమైన భయాందోళనలు ఏర్పడటానికి కారణమైనప్పటికీ
ప్రజాజీవనం స్థంభించి పోయిందని చెప్పటం వాస్తవం కాదు. జిల్లాలో శాంతిభద్రతలను
కాపాడి, ప్రజల్లో విశ్వాసాన్ని కలుగజేయడానికిగాను అన్నివిధాలా కృషి జరుగుతున్నది.

వరంగల్లు జిల్లాలో తేవ్వవాద పాంసాకాండను అరికట్టడానికి ప్రభుత్వం అన్నివిధాలా
కృషి జరుపుతున్నది. తేవ్వవాదుల బెడద వున్న గ్రామాలలోని అనేక ప్రదేశాలలో సాయుధ
అవుట్ పోస్టులను, పోలీసు పికెటన్లను తెరవడం జరిగింది. తేవ్వవాదులను పట్టుకోవడానికై
ప్రత్యేక బృందాలు క్రమబద్ధంగా ముమ్మర గాలింపు కార్యకలాపాలను, దాడులను నిర్వహిస్తున్నాయి. ఈ కృషి మూలంగా పోలీసులు అనేక సందర్భాలలో తేవ్వవాదులతో ఘర్షణ
పడ్డారు. ఫలితంగా నలుగురు తేవ్వవాదులు మరణించారు. తేవ్వవాదుల నుండి ఆయు
ధాలను, మందుగుండు సామగ్రిని స్వాధీనపరచుకోవడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం ఇంత
వరకు జిల్లాలో 1046 మంది తేవ్వవాదులను అరెస్టు చేయడం జరిగింది. పోలీసు చర్యలనే
కాకుండా, తేవ్వవాదుల ప్రభావం నుండి బలహీన వర్గాలను తప్పించడానికై గామీణ
ప్రాంతాలలో బలహీనవర్గాల సంక్షేమం నీమిత్తం ఇతర చర్యలను కూడా చేపట్టడం జరిగింది.

తేవ్వవాద సమస్యను పరిష్కరించడానికై జిల్లా పాలనా యంత్రాంగాన్ని పూర్తిగా
సంసిద్ధం చేయడమయింది. శాంతి భద్రతలను సక్రమంగా కాపాడటానికై సర్వ విధాలా
కృషి చేయడం జరుగుతున్నది.

శ్రీ ఎం. ఓంకార:- మా కార్యకర్తల మీద, మా మీద జరిగినటువంటి నష్టాలు 12.40
ప్రభుత్వానికి ఏమీ తెలియవులేండి. మేము చెప్పాము కదా - ముగ్గురు చచ్చారనిమీ.
అన్నారు - 11 మంది నాయనా అని నేను మొత్తంకుంటున్నాను. అయినా సరే మీతో వాదన
పెట్టుకోవడం నాకు అనవసరం. అట్లాగే 300 మంది మా కార్యకర్తల చిత్రపాంసలకు
గురయ్యారు. మీ పోలీసు స్టేషన్స్ కు వచ్చి చెప్పుకునే ధైర్యము కూడా లేకుండా
పోతున్నది. ఎందుకంటే వారికి భయం - అట్లా అంతగా భయపెట్టి ఉంచారు మీరు.
లెక్కలు తప్పు చెప్పినందుకు నాకు బాధ కాదు కానీ, క్రింద ఆత్మసంతృప్తికరమైన మాట
అన్నారు. ప్రజలకు నిబ్బరం కలిగిస్తున్నాము, చేస్తున్నాము అని. ఎవరు గ్రామం నుంచి
వచ్చి పి.డబ్ల్యు.జి. వారు మమ్ములను కొట్టారు, చంపారు, తిట్టారు అని రిపోర్టు ఇచ్చే

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తోసుకు
వచ్చిన విషయములు: (2) వరంగల్లు జిల్లాలో
ఎం.సి.పి.ఐ. కార్యకర్తలపై వేపుల్లు వార్ గ్రూప్
వారి చట్టవ్యతిరేక కార్యకలాపాలను గూర్చి.

స్పెషిల్ పోయింది. మీరు కాదు కదా మా జిల్లా కమిటీలో సభ్యుల స్థాయిలో ఉన్నవారు కూడా వచ్చి చెప్పుకొనే వేలులేని భయానక పరిస్థితి ఏర్పడింది. అట్లాగే వారికి వ్యతిరేకముగా ఎవరు మాట్లాడినా వారు బృతకలేనటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడింది. అదే విధంగా మీరు గ్రామాలలో ఏమో చేస్తున్నామని అత్యసంతృప్తి వెలిబుచ్చుకుంటున్నారు. మీరు ఇప్పుడు ఏమి చేస్తారు, ఏమి చేయబోతారు అనేది కాదు కానీ చట్టబద్ధంగా ఆ సంస్థను బహిరంగముగా ఈనాడు వారి మీద ఏమైనా చర్యలు తీసుకుంటామంటే ప్రజలు నమ్ముతారా అంటున్నాను. తుపాకి పట్టుకొని స్వేచ్ఛగా తిరుగుతున్నారు, డబ్బు వసూలు చేసుకుంటున్నారు, ఎక్కడ పడితే అక్కడ డబ్బు వసూలు చేసుకుంటున్నారు, ఇక-ఇంక ఎట్లా నమ్ముతారు? దానిని చట్టబద్ధమైన సంస్థ కాదని నిషేధించకుండా మీరు ఏమయినా చర్యలు తీసుకోదానికి అవకాశం ఉందా? రెండవది, ఇప్పుడు చాలా గ్రామాల నుంచి, చివరకు మా కార్యకర్తలు నాకు ఏమీ చెప్పి పంపుతున్నారు అంటే నేవు పి.డబ్ల్యు.జి. వారికి వ్యతిరేకముగా మాట్లాడుతున్నావు, నేవు వ్యతిరేకముగా మాట్లాడితే మమ్ములను చంపుతున్నారు అని వారు పేరు పేరున వరసపెట్టి మీ నాయకుడు అట్లా మాట్లాడుతున్నాడు కాబట్టి నీన్ను కొడుతున్నాము అంటున్నారు. నేను అన్నాను - నేను చచ్చినా సరే, మీరు చచ్చినా సరే వారి దుర్మార్గము బయట పెట్టకుండా ఉత్త చావు వావడం మంచిది కాదు. లోకానికి ఒకనాడు కాకపోతే ఒకనాడయినా తెలుస్తుంది. పచ్చి ఫేసిస్టు, డిర్యోరిస్టు స్వభావం అది, కమ్యూనిస్టు స్వభావం లేదు దానికి. పక్షా విప్లవ సిద్ధాంతానికి అది పూర్తి ప్రతిఘాతుకమైన శక్తి. మరి దాని తీవ్రతను అంచనా పేసుకోకపోతే - హోమ్ మేనిస్టర్ గారు అంచనా వేసినట్లు లేదు. ఇది తీవ్రమైన విషయం. ముఖ్యమంత్రిగారు వీనకుండా పోవడం వారికి వెల్లుతుంటే చెల్లవచ్చు. కానీ కాంగ్రెస్ పార్టీకి పి.డబ్ల్యు.జి. వారికి ఉన్న సంబంధాలను వీడమరచడానికి మీరు ఏమీ చేస్తున్నారు? మీ కాంగ్రెస్ పార్టీని పి.డబ్ల్యు.జి. వారు చేసే కార్యక్రమాలకు వ్యతిరేకముగా ప్రచారం చేసేటట్లు తయారు చేస్తారా, లేదా? అది చేయకుండా, రాజకీయ వర్య తీసుకోకుండా వారిని ఎట్లా ఒంటరి చేయగలుగుతారు? మరేమో పోలీసులను వారి మీద దాడి చేయడని పంపుతారు. ఊరిలో కాంగ్రెస్ వారు కాపాడుకుంటారు. ఇది ఎట్లా సాధ్యం అవుతుంది? పట్టుబడితే నా కాంగ్రెస్ కార్యకర్త అని విడిచెంచుకుపోతున్నారు, ఇళ్లల్లో పెట్టుకొని అన్నాలు పెడుతున్నారు, డబ్బులు ఇస్తున్నారు, ఆయుధాలు సవ్యయి చేస్తూ ఉంటారు. పోలీసు ఒక్కటి ఎట్లా ఎదుర్కొంటుంది? మీకు ప్రజల సహకారం కావాలంటే మీ పార్టీ వారు ముందుకు వచ్చి, మీరు నిలబడితే, ఇంకా ఎవరైనా చేయకపోతే వారిని మనము నిందించవచ్చు. మీరు రాక పోతిరి, మీ పార్టీని కదలించకపోతిరి. ఇంకొకడు ఎలా వస్తాడు? కాస్త తేవ్రంగా ఆలోచించాలి మీరు ఇవన్నీ; సమాధానం చెప్పకుంటే తరువాత అయినా ఈ సమస్యల పరిష్కారానికి వెనక్కి పోకుండా; మీరు వెనక్కి పోవడం మంచిది కాదు. ఇప్పుడే నాకు సమాధానం అక్కరలేదు. కనీసం మీ దృష్టికి వచ్చినా, సరీయస్గా తీసుకుంటారా? ఎంత వరకు కమిటీ అవుతారో, కమిటీ కాగలిగినంత వరకు కమిటీ కండి.

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకు
వచ్చిన విషయములు: (2) వరంగలు, జిల్లాలో
ఎం.సి.వి.ఐ. కార్యకర్తలపై వేపులు వార్ గ్రూప్
వారి చట్టవ్యతిరేక కార్యకలాపాలను గూర్చి.

28 ఆగస్టు, 1991

79

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరాడెడ్డి:- ఓంకార్ గారు చెప్పిన విషయాలన్నిటిలోను నేను పూర్తిగా ఏకేభవిస్తున్నాను. ఈ సమస్య తీవ్రంగా ఆలోచిస్తున్నాము. ఇది తీవ్రమైన సమస్య అనేది ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చింది. అందుకోసం తగు చర్యలు తీసుకోబోతున్నామని నేను ఓంకార్ గారికి మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు ఇది కేవలం పోలీసుల చర్యతోనే ఈ సమస్య పరిష్కారం అవుతుందని అనకుండా, దీనికి డిపార్ట్ మెంట్ లో ఏక్వివిటీస్ - సంక్షేమ కార్యక్రమాలు తీసుకొనే దానికి కార్యక్రమం వేపట్టడం జరిగింది. పోలీసులు చర్య తీసుకోవడంలో భాగంగా ముఖ్యమంత్రిగారు ఢిల్లీలో యూనియన్ హోమ్ మినిస్టర్ గారి అధ్యక్షములో ఐదుగురు ముఖ్యమంత్రులు కూడా కలవడం జరిగింది. దాని మీదట మరి తదుపరి చర్యలు క్రొన్ని తీసుకుంటున్నాము. ఏమునిషన్, ఆర్మీ, ఫోర్సెస్ కోసం ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఇంటర్ స్టేట్ కమ్యూనికేషన్ గురించి ఆగస్టు 31న పోలీసు అకాడమీలో మేటింగ్ ఫిక్స్ చేశారు. ఇంటర్ స్టేట్ కూమ్ బింగ్ ఆపరేషన్స్, మిగతా సమస్యల గురించి, మిషనరీ ఫర్ కో ఆర్డినేషన్ తూర్పు ఐ.బి. ఆర్ ఎన్ అదర్ ఏజెన్సీ వెత్ పాడ్ క్వార్టర్స్ ఎట్ పాందరాబాదు అని సజెస్ట్ చేశాము. ఇంకా దాని మీద మాకు కమ్యూనికేషన్ రాలేదు. రూ. 65 కోట్లతో ఏక్షన్ ప్లాన్ - Rs. 65 crores Action Plan for affected tribal areas and other districts also - Consolidated Economic Action Plan for Remote and Interior Development Action Plan క్రింద రూ. 117 కోట్లు ఖర్చు పెట్టే దానికి ప్రయత్నాలు సాగు తున్నాయి. ఇది మూడు సంవత్సరాల ప్రాజెక్టు. 1990-91లో రూ. 20 కోట్లు, 1991-92లో రూ. 23 కోట్లు, మిగతా దానిలో రూ. 19 కోట్లు ఖర్చు పెట్టే దానికి నిర్ణయించాము. తరువాత 1990-91లో 2077 ఎకరాలు సర్వేస్ లాండ్ ఒక్క వరంగలు ప్రాంతములో డిస్ట్రిబ్యూట్ చేశాము. రిమోట్ ఏరియా కంబోస్ ప్రోగ్రామ్ క్రింద రూ. 2.6 కోట్లు వరంగలు ప్రాంతములో ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. మా ప్రభుత్వ ధ్యేయం తుపాకీతో రాజ్యం చేద్దామనేది మీకు ప్రీతి కాదు కాని వేరే వారు తుపాకీతో రాజ్యం చేసేది మాత్రం సహించము. దానిని ఎదుర్కొనే దానికి కావలసిన చర్యలు అన్నీ తీసుకుంటున్నాము ఈ సమస్య ఈ సంవత్సరంలోనే వచ్చింది కాదు, ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాతనే వచ్చింది కాదు. గత దశాబ్ద కాలం నుంచి ఈ సమస్య పెరుగుతూ పెరుగుతూ వచ్చింది. ఈ సమస్యను పరిష్కరించడానికి మేము అన్ని విధాలా చర్యలు తీసుకుంటున్నా మని, సమగ్ర శస్త్రచికిత్స చేసే దానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నామని చెప్పి కూడా నేను ఓంకార్ గారికి మనవి చేస్తున్నాను. పాపం తెలుగుదేశం సభ్యులు భవ్యుతున్నారు అధ్యక్షా, మరి దాని గురించి వారు ఇంతవరకు ఏమీ మాట్లాడడం లేదు.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- అప్పుడు మీరు ప్రతిపక్షములో ఉండి నవ్వాడు, ఇప్పుడు వారు ప్రతిపక్షములో ఉండి నవ్వుతున్నారు. నేను నేర్పిన విద్యయే కదా నీరజాక్ష అన్న టుంగా ఇక మీరిద్దరూ ఒకరి మీద ఒకరు పోటీలు పడి మంచి సాంప్రదాయాలను సభలోను, సమాజములోను సృష్టిస్తున్నారు, అది ఇక ప్రజలే నిర్ణయిస్తారు.

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకు వచ్చిన విషయములు: (2) వరంగలు, జిల్లాలో ఎం.సి.పి.ఐ. కార్యకర్తలపై చేపుల్సు వార్ గ్రూప్ వారి చట్టవ్యతిరేక కార్యకలాపాలను గూర్చి.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- నేను అనేది వారి అమూల్యమైన సలహాలను కూడా ఇవ్వమని చెప్పినాను. నేను అంత కంటే ఏమీ చెప్పలేదు. ఈ సమస్యపై ఒక్క ప్రభుత్వం, పోలీసు యంత్రాంగమే కాకుండా రాజకీయ పార్టీల వారి సహకారం కూడా అవసరం ఉంది. మరి పత్రికల సహకారం అవసరం ఉంది. వేరందరి సహకారం కూడా కావలసిన అవసరం ఉందని నేను వారిని ప్రార్థిస్తున్నాది, ఈ సమస్యను పరిష్కరించే దానికి రాజకీయ పార్టీలు, పత్రికలు కూడా సహకరించాలని మే ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ టి. నీతారామ్:- హోమ్ మినిస్టర్ గారు ఎందుకు భయపడుతున్నారు?

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- నాకేమీ భయం లేదు. గట్టిగానే మాట్లాడుతాను. ఇంకా అంత కంటే గట్టిగా మాట్లాడుతాను.

శ్రీ టి. నీతారామ్:- వారు నిషేధిస్తారా అని అడగారు. ఈ ప్రభుత్వానికి అంత దమ్ము ఉందా? మీరు చెప్పండి. ఆ పార్టీని మేము బేస్ చేస్తామని చెప్పగలిగే ధైర్యం ఉందా మీకు? చెప్పండి సార్ హోమ్ మంత్రిగారు.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- ఈ తీవ్రవాదాన్ని అణిచేదానికి ఎలాంటి చర్యలు తీసుకొనే దానికి కూడా ఈ ప్రభుత్వం వెనుకాడబోదని మాత్రం గట్టిగా చెప్పతున్నాను.

శ్రీ టి. నీతారామ్:- ఆ చర్యలు ఏమిటి?

Dr. M.V. Mysoor Reddy:- We are determined and are committed on this issue. గత ఏడు సంవత్సరాల నుంచి పెంచి పోషించిన సమస్య ఇది. ఈ ప్రభుత్వం మాత్రం ఈ సమస్యను తీవ్రంగా ఆలోచిస్తూ ఉంది. ఈ సమస్యను పరిష్కారం చేసే దానికి కట్టుబడి ఉందని మాత్రం నేను మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. నీతారామ్:- రాజకీయ ఒప్పందాలు తీవ్రవాదులతో చేసుకోలేరు సార్.

శ్రీ ఆర్. రవేంద్రనాథ్ రెడ్డి:- చెన్నారెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు త్రిముఖ వ్యూహం అని చెప్పి నక్సల్ బాహిన్లకి ఫ్రీడమ్ ఇచ్చేసినందువల్ల డబ్బులు వసూలు చేసుకొని అధునాతనమైన ఆయుధాలు సంపాదించుకోవడం జరిగింది. దానితో వారు విప్పలవేడిగా దౌర్జన్యాలు చేయడం, గ్రామాలలో పడడం, మళ్ళీ డబ్బులు వసూలు చేయడం, ఇవన్నీ చేయడం జరిగింది. జనార్ధనరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రి అయిన తరువాత వారు ఒక విషయం చెప్పడం జరిగింది. 'మేము తుపాకీ వాడము, వారిని కూడా వాడనివ్వము' అని చెప్పారు. కొన్ని రోజులు నక్సల్ బాహిన్ల యాక్టివిటీస్ తగ్గాయి. కానీ మళ్ళీ పుంజుకున్నాయి. గ్రామాలలో పరిస్థితి ఎట్లా ఉందంటే పూర్వం చెన్నారెడ్డిగారు త్రిముఖ వ్యూహం అవలంబించినప్పుడు ఉన్న పరిస్థితి కొనసాగుతోంది. ఇంతకు ముందు నేరుగా వాళ్లు డబ్బులు

వచ్చిన విషయములు: (2) వరంగల్లు జిల్లాలో
ఎం.సి.ప.ఐ కార్యకర్తలపై బీపుల్స్ వార్ గ్రూప్
వారి పట్టువ్యతిరేక కార్యకలాపాలను గూర్చి.

వసూలు చేసేవారు ఈనాడు డబ్బులు కలెక్ట్ చేయాలని చెప్పి, ఇంత చెయ్యాల్సి అని ఫిక్స్ చేసి పంపుతున్నారు. కాంగ్రెస్ కార్యకర్తలకు, మిగతా పార్టీల కార్యకర్తలకి, మండల పెన్సిడెంట్స్ కు అప్పజెబుతున్నారు. 'మే మండలంలో ఇంత మొత్తం, ఫలానా టెన్యుకి ఇవ్వాలి' అని చెబుతున్నారు. మా జిల్లాలో వాస్తవంగా ఇట్లా జరుగుతోంది. మండలానికి టార్గెట్ ఫిక్స్ చేసి డబ్బులు వసూలు చేసి, వారికి అందవేస్తున్నారు ఈ విధంగా జిల్లాలో కొన్ని లక్షలు కలెక్ట్ చేస్తున్నారు. ఎక్కెజ్ట్ కాంట్రాక్టర్ల మేద కూడా చేసి వసూలు చేస్తున్నారు. స్పెషల్ ఫోర్స్ అని మంత్రీగారు చెబుతున్నారు. బయట నుంచి వచ్చిన వారికి ఎటువంటి సమాచారం కూడా తెలియదు. 'పాడ్' అవుట్స్ తెలియవు. వారి సానుభూతిపరు లెవరో తెలియదు లోకల్ పోలీసు సహకరించడం లేదు. నక్సల్వైట్స్ ఇన్ ఫార్మర్స్ గా ఉన్నారు. పోలీసులకి ఇన్ ఫార్మర్స్ కాదు. దీని వల్ల స్పెషల్ పోలీసు ఇబ్బందుల పాలవుతున్నారు. నక్సల్వైట్స్ ముందు నుంచి పోతున్నా, వారినే చట్టుకునే అవకాశం లేదు. ఇటువంటి పరిస్థితి గామాలలో ఉంది. మైసూరారెడ్డిగారు హోం శాఖ మంత్రి అయిన తరువాత, తీర్మానం వ్యాపం అమలుచేస్తామన్నారు. 'ఐ స్టాండ్ కరెక్ట్'. ఏ విషయంలో అవలంబిస్తారో చెప్పలేదు. చెన్నారెడ్డిగారు అవలంబించినదా? ఏమిటి? గామాలలో పరిస్థితి మరీ, అధ్వాన్నంగా ఉంది. వెల్డ్ ఫెర్ గా స్పెర్డ్ అవుతోంది. గామాల నుండి పట్టణాలకు వస్తోంది. ఒక నియోజక వర్గం నుంచి మరొక నియోజక వర్గానికి, ఒక జిల్లా నుంచి మరొక జిల్లాకు వస్తోంది. తట్టుకోలేని పరిస్థితి. మంతులకు నియోజక వర్గాలలో తిరగలేని పరిస్థితి వచ్చింది. దీనిని అరికట్టడానికి కఠినంగా వ్యవహరించాలి. ప్రత్యేకమైన అలోచన చేసి, ఏ విధంగా చేస్తే బాగుంటుంది, ఏం చెయ్యాల్సి అనేది చక్కగా ఆలోచిస్తే తప్ప, కుదరదు. తేకపోతే వేయిజారే పరిస్థితి వస్తుంది. వారి ప్రభుత్వమే మన మీద పడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

డాక్టర్ ఎం.వి. మైసూరారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ముందే చెప్పాను. ఈ సమస్య ఒక్క రోజులో వచ్చింది కాదు. దశాబ్ద కాలంగా పెరుగుతూ వచ్చింది. దీనిని ఒక్క సంవత్సరం లోనో, వారంలోనో పరిష్కారం చేస్తామని చెప్పలేము రాజకీయంగా, ఆర్థికంగా, పోలీసు పరంగా - మూడు విధాలుగా ఆలోచించి చేయాలని చెప్పాలి. ఇందుకు అందరూ సహకరించాలి. దీని మీద ప్రభుత్వం తేవ్రంగా ఆలోచిస్తుందని చెబుతున్నాను. సమగ్రంగా ఆలోచించి, తేవ్రతను అణగడానికి ఈ ప్రభుత్వం చర్య చేసుకుంటుంది.

శ్రీ పి వెంకట కృష్ణారావు (కొవ్వూరు):- అధ్యక్షా, హోం మంత్రిగారు అందరూ సహకరించాలన్నారు. ఇక్కడ అసెంబ్లీ పెట్టుకునే బదులు అడవిలో పెడితే పోలీసు సిబ్బంది ఉంటుంది కనుక మన రాష్ట్రం నుంచి నక్సల్వైట్స్ ప్రక్క రాష్ట్రాలకు పోయే అవకాశం ఉంటుంది.

Dr. M.V. Mysooru Reddy:- Sir, in connection with the matter raised in Zero Hour, I have got the information.

రూలు - 304 క్రింద ప్రభుత్వము దుష్టికి తోసుకు
వచ్చిన విషయములు: (2) వరంగల్లు జిల్లాలో
ఎం.సి.పి.ఐ. కార్యకర్తలపై బేపుల్సు వార్ గ్రూప్
వారి వ్యవస్థితరేక కార్యకలాపాలను గూర్చి.

One Mr. G.Srinivas, 22 years, R/o. 1-10-125/69, Begumpet went towards A Block Quarters in Errammanzil M.L.A's Colony claiming himself to be a relative of Sri Narasimhulu, M.L.A. He was in a drunken condition. He came out of the quarters after going upstairs. While leaving, he was questioned by H.C Yellappa of 4th Battalion A.P.S.P. When he was frisked, he was found in possession of 45 rounds of 303 ammunition. He was taken to the Panjagutta Police Station and a case in Cr. No. 427/91 under Section 379 I.P.C. was registered against him and he was arrested. The case is under investigation. The ammunition was stolen from P.C. 721, Sambaiah, of 4th Battalion A.P.S.P., who is posted at Errammanzil M.L.A's Colony for guard duty. Action is being initiated against the said P.C. Sri Sambaiah for dereliction of duties.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- This issue was raised in the Zero Hour by the Hon. Member. We had brought it to the notice of the Chair that this person has entered almost all the quarters, threatened the family members of legislators and walked off with guard's ammunition. This is the level of security that is being provided.

Mr. Deputy Speaker:- Action is being taken for dereliction of duties.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Has the Minister got nothing to say about the security of legislators?

Mr. Deputy Speaker:- Security has to be strengthened.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- People are able to walk off with the ammunition of security guards. That is the level of security provided to the legislators.

Mr. Deputy Speaker:- For dereliction of duty, action is being initiated against him.

ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన అత్యవసర
 ప్రాముఖ్యము గల విషయము: శ్రీకాకుళం
 జిల్లాలోని వంశధార, నాగావళి నదుల వరదల
 వలన సహాయక చర్యలను గూర్చి.

28 ఆగస్టు 1991

83

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Against one person? This is not the proper action. It is an administrative failure totally. When a person can enter the M.L.A. Quarters, threaten the family members of legislators and walk off with the ammunition of security people, there are no words to my mind that can describe the gravity of that incident. In all seriousness, it is the duty of the Government, and more than the Government the Hon. Speaker, to provide the legislators a meaningful security and not ornamental security as the Government is providing. Kindly provide effective security.

Mr. Deputy Speaker:- It will be viewed seriously.

శ్రీమతి ఈటి విజయలక్ష్మి:- నాటీ బెయిలబుల్ గా తీసుకోవాలి. ఇంట్లో తనందున వెళ్లిపోయారు కానీ లేకపోతే ఎబిమ్మె ఆఫ్ మర్డర్ అయ్యేది.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- (హాం శాఖ మంత్రిగారితో) నీరియస్ గా తీసుకొని, చర్య తీసుకోండి.

ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన అత్యవసర ప్రాముఖ్యము గల విషయము

శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని వంశధార, నాగావళి నదుల వరదల వలన
 సహాయక చర్యలను గూర్చి.

డాక్టర్ డి.ఎల్. రవేంద్రారెడ్డి:- అధ్యక్షా, శ్రీకాకుళం జిల్లా అంధ్రప్రదేశ్ లో చిట్టచివరి ఈశాన్య జిల్లాగా ఉంది. ఈ జిల్లాకు ఉత్తరం వైపున ఒరిస్సా, దక్షిణం, పశ్చిమం వైపున విజయనగరం జిల్లా, తూర్పు వైపున బంగాళాఖాతం సరిహద్దులుగా ఉన్నాయి. ఈ జిల్లాకు 193 కి.మీ. చొదవు గల తీర ప్రాంతం ఉంది.

నాలుగు ముఖ్యమైన నదులు అంటే వంశధార, నాగావళి, మహేంద్ర తనయ, బహుద నదులు, ఒరిస్సా రాష్ట్రంలోని కొండ ప్రాంతాలలో ప్రాంతముయి, బంగాళాఖాతంలో కలవడానికి ముందు శ్రీకాకుళం జిల్లా ద్వారా ప్రవహిస్తాయి.

బంగాళాఖాతంలో అల్పవేడనం ఏర్పడడం వల్ల, 25 7 1991 తేదీ నుంచి 29-7 91 వరకు శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఎడతెరిపి లేకుండా, భారీ వర్షాలు కురిసాయి జూలై నెలలో మామూలు వర్షపాతం 165.9 మి.మీ. కాగా ఈ అయిదు రోజులలోనే 103.8 మి.మీ వర్షపాతం నమోదు అయింది. ఒరిస్సా రాష్ట్రంలోని ఈ నదుల ఆరగాణి ప్రాంతాలలో కుండ పోతగా భారీవర్షాలు కురిసాయి. తత్ఫలితంగా, ఇదివరకే ఒండు ప్రేరుకు పోయిన నదుల

ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన అత్యవసర ప్రాముఖ్యము గల విషయము: శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని వంశధార, నాగావళి నదుల వరదల వలన సహాయక చర్యలను గూర్చి.

దిగువ ప్రాంతం అత్యధికంగా నీరు విడుదల అవటం వల్ల ముంపుకు గురి అయింది. కాబట్టి, వంశధార, నాగావళి నదులలో ఆకస్మిక వరదలు సంభవించి, 29.7.1991 తేదీన శ్రీకాకుళం జిల్లాను తాకాయి. ఈ రెండు నదులు 80 కి.మీ. పొడవున శ్రీకాకుళం జిల్లా ద్వారా ప్రవహిస్తున్నందున, పల్లపు ప్రాంతాలు ముంపుకు గురయి, ఇసుక పేరుకు వోయింది. పాక్షిక, శాశ్వత కట్టడాలు, తాటకు పెద్దు కులిపోయాయి. పల్లపు ప్రాంతాలు నదీ గర్భానికి వాటి సాపేక్షస్థాయి ఆధారంగా ఆరు గంటల నుంచి మూడు రోజుల పాటు ముంపుకు లోనయి ఉన్నాయి.

రెవెన్యూ శాఖ ప్రభుత్వ కార్యదర్శి నుంచి 29.7.1991 తేదీన తుఫాను పాచ్చరిక సందేశం అందిన మేదట, రాత్రింబవళ్లు పనిచేసే కంట్రోలు రూమును శ్రీకాకుళంలోని కలెక్టరు కార్యాలయంలో ప్రారంభించారు. ఒరిస్సాలోని షారుగు జిల్లాలోగల అదే మాదిరి కంట్రోలు రూముల వారితో గంట గంటకు వర్షపాతాన్ని గురించి సంప్రదించి, ఆరగాణి ప్రాంతాలలో వరద సమాచారాన్ని వర్షవేక్షించడం జరిగింది. పరిస్థితిని నిర్ధారించి, వరదల వల్ల నష్టాలను తగ్గించడానికి సముచితమైన చర్య తీసుకోవడం కోసం నదులలోని నీటి మట్టాన్ని నిశితంగా పర్యవేక్షించడం జరిగింది. తీర ప్రాంతంలోని మండల రెవెన్యూ అధికారులందరినీ, వంశధార, నాగావళి నదుల ప్రక్కన ఉన్న మండలాల మండల రెవెన్యూ అధికారులను కూడా అప్రమత్తం చేయడమైంది. జిల్లా అధికారుల సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసి, రక్షణ, సహాయక కార్యకలాపాలకు ఇన్‌ఛార్జిగా నదివెంఖడి ఉన్న 16 మండలాలకు 8 మంది సేనియరు జిల్లా అధికారులను టాస్కుఫోర్సు అధికారులుగా నియమించడం జరిగింది. అధికారులు ముంపుకు గురికాగల ప్రాంతాలను సందర్శించి లోతట్టు ప్రాంతాల లోని గ్రామాలలో ఉన్న ప్రజలను సురక్షిత ప్రాంతాలకు తరలించారు. అవసరమైన మేరకు మంచినీటిని సమకూర్చడమయింది. రక్షణ, సహాయక కార్యకలాపాలను వేపట్టడానికి కీలకమైన అన్ని ప్రాంతాలలోను ఛాలినంత పరిమాణంలో నిత్యావసర వస్తువులను సిద్ధంగా ఉంచడమైంది.

వంశధార, నాగావళి నదుల వల్ల ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వరదల కారణంగా 16 మండలాల లోని 272 గ్రామాలలో 3,06,583 మంది ప్రజలు నష్టాలకు గురి అయ్యారు. 49 సహాయక శిబిరాలలో 80 సహాయక బృందాలను ఏర్పాటు చేయడమైంది. 11,518 ఆహార పొట్టాలను పంపిణీ చేయడం జరిగింది. 17,666 మందికి సహాయక శిబిరాలలో భోజన సదుపాయం సమకూర్చడమయింది. 219 గృహాలు, పూర్తిగాను, 531 గృహాలు పాక్షికంగాను దెబ్బతిన్నాయి. 6 పశువులు, 12 పండులు, 5 కోళ్లు కొట్టుకుపోయాయి. ప్రాణనష్టం జరగలేదు. పూర్తిగా పాడైన గృహాలకు ఒక్కొక్క దానికి నగదుగా 500 రూపాయల చొప్పున మైకాన్ని 10 కిలోల బియ్యాన్ని, పాత్రలకు, వస్త్రాలకు గాను 200 రూపాయల మైకాన్ని, పాక్షికంగా పాడైన గృహాలకు ఒక్కొక్క దానికి 200 రూపాయల చొప్పున మైకాన్ని, 10 కిలో గ్రాముల బియ్యాన్ని ఉదార సహాయంగా సమకూర్చడమైంది. రూ. 2,74,500/-ల మేరకు ఉదార సహాయాన్ని పంపిణీ చేయడమైంది. అంటు వ్యాధులు

ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన ఆత్యవసర
ప్రాముఖ్యము గల విషయము: శ్రీకాకుళం
జిల్లాలోని వంశధార, నాగావళి నదుల వరదల
వలన సహాయక చర్యలను గూర్చి.

28 ఆగస్టు 1991

85

సోకకుండా నివారించడానికి అవసరమైన పరిమాణాలలో ఔషధాలతో సహా 14 మైద్య, 131 అనుబంధ మైద్య బృందాలను పంపించడం జరిగింది. 3611 మంచినీటి వనరులలో క్లోరిను కలపడం జరిగింది. 3962 మందికి కలరా నిరోధక టీకాలను వేయడమైంది. అంటు వ్యాధులు నోకినట్లు సమాచారం ఏదీలేదు. పశువులకు టీకాలు వేయడానికి, అంటు వ్యాధులు ప్రబలకుండా అరికట్టడానికి కూడా 22 పశు మైద్య బృందాలను పంపించడమైంది. ఇసుక మేట వేసిన భూములతో సహా 7,482-68 ఎకరాల వ్యవసాయ విస్తీర్ణం వరదలకు గురైంది. నష్టాన్ని రూ. 158-18 లక్షలకు అంచనా వేయడమయింది. ఉద్యానవన భూములకు సంబంధించి 61-40 హెక్టార్ల విస్తీర్ణం దెబ్బతినింది. దీని విలువ రూ. 1-37 లక్షలు. గృహాలకు జరిగిన నష్టాన్ని రూ. 21-51 లక్షలకు అంచనా వేయడం జరిగింది. ఇతర ప్రయివేటు ఆస్తికి జరిగిన నష్టం రూ. 12-45 లక్షలు. ప్రజాపయోగ సర్వీసులకు జరిగిన నష్టం రూ. 501-06 లక్షలు. వంశధార, నాగావళి నదులకు ఆకస్మిక వరదల వల్ల కలిగిన నష్టం అంచనా మొత్తం రూ. 694-57 లక్షలు. వరదలకు గురైన ప్రాంతాలలోని చిన్న, సన్నకారు రైతులకు మౌలిక సదుపాయాలను సమకూర్చడానికి దెబ్బతిన్న పనులను తక్షణ శాశ్వత పునరుద్ధరణకు నిధులను విడుదల చేయడం కోసం శ్రీకాకుళం జిల్లా కలెక్టరు నుండి ప్రభుత్వానికి ప్రతిపాదనలు అందాయి.

నిధులను విడుదల చేయడానికి సంబంధిత శాఖాధిపతులు అందరితో ఒక సమావేశాన్ని జరపడం ద్వారా ఈ విషయాన్ని ప్రభుత్వం పరిశీలించింది. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో నష్టపోయిన వివిధ రంగాలకు నిధులను విడుదల చేయడానికి సంబంధించి తుది నిర్ణయం తీసుకోవడానికిగాను ప్రభుత్వ కార్యదర్శులతో ప్రధాన కార్యదర్శి అధ్యక్షతన 22-8-91న మరో సమావేశం జరపాలని నిర్ణయించడమయింది.

శ్రీ బి. సీతారామ్:- అధ్యక్షా, మంత్రిగారి స్టేట్ మెంట్ లో ఒక్క శ్రీకాకుళం 1-0 జిల్లాన మెన్నన్ చేసారు. కానీ నాగావళికి సంబంధించినంత వరకూ శ్రీకాకుళం, విజయమనగరం జిల్లాలు చూడతే ప్రాముఖ్యత వరదకు గురయ్యింది. స్టేట్ మెంట్ అన్నది చూస్తే శ్రీకాకుళం జిల్లాకే పరిమితమయి ఉంది. మాకు క్వారంటైన్ కావాలి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- అది కూడా వారు రిప్లయి ఇచ్చినప్పుడు చెబుతారు.

శ్రీ బి. సీతారామ్:- సర్, క్వారంటైన్ కావాలి. వరద అన్నది ఏ ఏ జిల్లాలకు జరిగింది అన్నది చెప్పలేని పరిస్థితిలో ఉన్నారా అధికారులు? వర్షపాతం ఎంత నమోదు అయిందో అన్నది కూడా చెప్పలేదు.

డాక్టర్ డి.ఎల్. రవేంద్రారెడ్డి:- నియమావళిలోని 74వ నిబంధన క్రింద ఇచ్చిన నోటీసును పురస్కరించుకుని వంశధార, నాగావళి నదుల వరదలకు సంబంధించిన సహాయ చర్యలపై ప్రభుత్వం తీసుకున్న తాత్కాలిక సహాయం గురించి - అంతవరకే ఇచ్చారు

ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన అత్యవసర ప్రాముఖ్యము గల విషయము: శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని వంశధార, నాగావళి నదుల వరదల వలన సహాయక చర్యలను గూర్చి.

శ్రీ బి. సీతారామ్:- వంశధార, నాగావళి రెండూ పొంగాయి వరదలు వచ్చాయి. నాగావళి తోటపల్లి దగ్గర నుంచి బోటల్ గా అప్ టు వాడాల ఛానల్, శ్రీకాకుళం - కనేసం ఇంత జరుగుతున్నప్పుడు కూడా - రాష్ట్రంలో ఇంత తీవ్ర నష్టం జరుగుతున్నప్పుడు మంత్రిగారు దానికి కనేసం సమాధానం ఇవ్వలేదు సర్.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- నోట్సు మాత్రం శ్రీకాకుళం జిల్లా అని ఉంది. ఫగ్గెడ్ ఇతర జిల్లాలకు వ్యాపించి ఉంటే మే దగ్గర మొత్తం ఇన్ఫర్మేషన్ ఉంటుంది కదా

డాక్టర్ డి.ఎల్. రవేంద్రారెడ్డి:- ఇన్ఫర్మేషన్ శ్రీకాకుళం జిల్లా వరకు ఉంది.

శ్రీ.బి. సీతారామ్:- బోట్ డిస్ట్రిక్టు విజయనగరం, శ్రీకాకుళం ఉంది సర్.

శ్రీ కె. కళా వెంకటాచు:- 9 బోర్స్ ఉంటే బోర్లు వోయాయి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- నోట్స్ ఈజ్ కన్ఫెస్డ్ ఓన్లీ టు ది శ్రీకాకుళం.

శ్రీ కె. కళా వెంకటాచు:- తప్పింపుకోవడానికి మాస్ట్ర్ ఎట్లా? నాగావళితో బాటు దీబో రిజర్వాయర్ గురించి కూడా చెప్పాలి కదా.

(అంతరాయం)

డాక్టర్ డి.ఎల్. రవేంద్రారెడ్డి:- విజయనగరం కలక్టరు గారు ఇంకా రిపోర్టు పంపలేదు. శ్రీకాకుళం కలక్టరు గారు నుంచి మాత్రం రిపోర్టు వచ్చింది. Report is awaited from the Collector, Vizianagaram.

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. కళా వెంకటాచు:- శ్రీకాకుళం ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్ పి.గబ్బు.డి. జ్యూరిస్టిక్సన్లోనే ఉంది. తోటపల్లి వారి క్రిందే ఉంది. మిగతావి మాత్రం వేరే వారి వద్ద ఉన్నాయి.

Mr. Deputy Speaker:- We cannot find fault with it now because the notice is only with regard to Srikakulam. They are trying to get information from the Vizianagaram. అబ్జెక్షన్ లేకపోతే పోన్ దీనిని పోస్టపోస్ట్ చేసి విజయనగర్, శ్రీకాకుళం రెండూ కలిపి ఇంకో రౌండు తీసుకుందాము.

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు:- స్పీకర్ సర్, ఈ నోట్సు మేము ఇచ్చాం. పోస్టపోస్ట్ చేయడానికి లేదు.

ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన అత్యవసర
ప్రాముఖ్యము గల విషయము: శ్రీకాకుళం
జిల్లాలోని వంశధార, నాగావళి నదుల వరదల
వలన సహాయక చర్యలను గూర్చి.

23 ఆగస్టు 1991

87

శ్రీ టి సీతారామ్ - విజయనగరం కూడా దెబ్బ తింది. ప్రత్యేకించి విజయనగరం
గురించి మళ్ళీ మాకు సమాధానం ఇప్పిస్తారా?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- విజయనగరం కూడా మేరు నోట్సులో ఇచ్చి ఉండ
వలసింది. మేరు నోట్సు ఇవ్వకపోతే నేను ఏమీ చేయగలను?

శ్రీ టి. సీతారామ్:- నాగావళి, వంశధార నదుల వల్ల ఎక్కడుండా అయింది
శ్రీకాకుళం, విజయనగరం.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- విజయనగరం కూడా ఎక్కడుండా కరకే దానికి
సంబంధించి కూడా నోట్సు ఇచ్చి ఉండవలసింది. దీనిలో శ్రీకాకుళానికి సంబంధించి
మాత్రమే ఉంది.

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు:- మై సబ్జిషన్ సర్.

Mr. Deputy Speaker:- You give notice about Vizianagaram
also. Government is getting the information.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Sir, the river Nagavali
starts from Orissa. It has also been agreed in the note that
it travels through parts of Vizianagaram and Srikakulam. This
is the geography. When a flood occurs, it occurs in a part of
the river. The relief of any kind, the action of the Govern-
ment of any kind, should be in all the parts of the State of
Andhra Pradesh. We cannot neglect one part. It is a common-
sense point of view.

Mr. Deputy Speaker:- That is why, the notice should have
been wide enough to cover Vizianagaram also. Unfortunately,
the notice covers Srikakulam only and for that we cannot find
fault with the Government.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Notice is drafted, O.K.
Government is aware which river runs through which place.

Mr. Deputy Speaker:- Off hand the Minister cannot give
details about Vizianagaram.

ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన అత్యవసర ప్రాముఖ్యము గల విషయము: శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని వంశధార, నాగావళి నదుల వరదల వలన సహాయక చర్యలను గూర్చి.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- You are saying that nose will get relief, but finger will be cut. The whole body should get relief. It is a flood relief matter and it has to be discussed in total. That is my submission to the Chair.

Mr. Deputy Speaker:- The report is awaited from the Collector, Vizianagaram.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Government should haul up the Collector, Vizianagaram.

Mr. Deputy Speaker:- Why? Your notice confines only to Srikakulam. Why should the Collector, Vizianagaram be hauled up?

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- The Relief and Rehabilitation Department should cover the entire State.

(అంతరాయం)

శ్రీ టి. సీతారామ్:- స్పెయిట్ క్వతర్స్ అడుగుతున్నాము.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- మొదట నోట్సులో అన్ని కవర్ చేసి ఉంటే బాగుండేది. పోనీ దానికి సవరణగా నోట్సు ఇవ్వండి. మళ్లీ సవరణగా డిస్కస్ చేద్దాము. లేకపోతే ఇది పోస్టపోస్ట్ చేయడానికి అంగీకరించినట్లయితే ఆ ఇన్ఫర్మేషన్ కూడా తెప్పించుకోవచ్చు.

శ్రీ పి. అశోకగజపతిరాజు:- అది దీనిలో క్వట్ ఛేస్ట్ కాంప్రెహెన్సివ్గా బయటకు వస్తుందని నా సూచన.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- కానీ శ్రీకాకుళం వారు మేము ఎప్పుడో నోట్సు ఇచ్చాము మాది ఎందుకు డిలే చేస్తారు అంటారు. నోట్సు ఇచ్చింది వారే. మాది కావాలని వత్తిడి చేస్తున్నారు. ది ఇమేడియట్లీ టు ఫాలో....

శ్రీ టి. సీతారామ్:- ఇప్పుడు నాగావళి నదీ ప్రవాహం అన్నటువంటిది ఎక్కడి నుంచి ప్రారంభించింది అన్న దానిలో వారే ఒప్పుకున్నారు. దీని ఆరిజిన్ ఒరిస్సా అయితే అది మాకు విజయనగరం, శ్రీకాకుళం జిల్లాల నుంచీ ప్రవహిస్తూ, శ్రీకాకుళంలో ఎండవుతుంది. బంగాళాఖాతంలో ఎండవుతుంది. అయితే దానిని వారు స్పష్టంగా నాగావళి నదీ వల్ల విజయ నగరం జిల్లాలో కూడా ఇంత పార్ట్ డ్యామేజ్ అయిందన్నది మెన్షన్ చేయాలే

ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన అత్యవసర
ప్రాముఖ్యము గల విషయము: శ్రీకాకుళం
జిల్లాలోని వంశధార, నాగావళి నదుల వరదల
వలన సహాయక చర్యలను గూర్చి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- అది మీరు అడగలేదు.

శ్రీ కె. కళా వెంకటరావు:- అధ్యక్షా, వంశధార.....

100
మ.

(అంతరాయం)

శ్రీ బి. సీతారామ్:- అధ్యక్షా,.....

శ్రీ పి. అశోకగజపతిరాజు:- అధ్యక్షా, వంశధార, నాగావళి.....

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- దయచేసి ఎవ్వరికి మైక్ యివ్వవద్దు. వంశధార, నాగావళి టు శ్రీకాకుళం డిస్ట్రిక్ట్ అని మీరు రిస్పాన్డ్ చేశారు. అండ్ విజయనగరం అనలేదు. టు శ్రీకాకుళం అనకపోయినా రెండింటిది కవర్ అయ్యేది. It is 'regarding the relief measures due to floods of Vamsadhara and Nagavali Rivers in Srikakulam District.' You have restricted it-to Srikakulam only.

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు:- పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సర్.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- మిస్టర్ ఎర్రన్నాయుడు ఏమిటి పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్.

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు:- మన ప్రొసీజర్ ప్రకారం రూల్ 74లో ఒక ఇష్యూ మీద నోటీసులు చాలా మంది పంపిస్తారు. ఎవరి నోటీసు ముందు వస్తే ఆ టైమ్ ప్రకారం 5 మందికి అవకాశం యిస్తారు. మిగతా వారికి క్వారీఫికేషన్స్ కు సమయం ఇస్తారు. మేము స్పెసిఫిక్ గా వేసిన ప్రశ్న ఏమిటంటే శ్రీకాకుళం జిల్లా పరిధిలో వంశధార, నాగావళి నదుల వలన ఎంత నష్టం వాటిల్లింది? ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారు అని స్పెసిఫిక్ గా అడిగాము. అశోకగజపతిరాజుగారు 1978వ సంవత్సరం నుంచి ఈ సభలో సభ్యులుగా వున్నారు. విజయనగరం జిల్లా గురించి కూడా మాకు అందోళన వున్నది. అశోకగజపతి రాజును కూడా స్పెసిఫిక్ క్వశ్చన్ రూపంలో వేయమనండి. వారికి అన్నీ తెలుసు ఏది ఎక్కడ ప్రభవించిందో, తెలుసు. ఇలా డిస్టర్బ్ చేయడం పద్ధతి కాదు. మా తాలూకా చాలా నష్టపోతున్నది కాబట్టి ఈ పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ కు రూలింగ్ యివ్వాలని కోరు తున్నాను!

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. కళా వెంకటరావు:- అడ్డ కట్టలు కట్టలేదు. నాగావళి నదీ ప్రవాహము వస్తున్నది. ఆ ప్రాంతాన్ని వరద ప్రాంతంగా డిక్లర్ చేయలేదు.

ప్రభుత్వము దృష్టికి తోసుకువచ్చిన అత్యవసర
ప్రాముఖ్యము గల విషయము: కేకాకుళం
జిల్లాలోని వంశధార, నాగావళి నదుల వరదల
వలన సహాయక చర్యలను గూర్చి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- డిప్యూటీ చేశారు. Technically you do not come under the purview. But Vizianagaram is also damaged and that also to be considered.

శ్రీమతి కె. ప్రతీభా భారతి:- మంత్రిగారిని లాస్ట్ వేరూ చూడమనండి. 28-8-1991 ఈ నోటు ఏమిటి?

Mr. Deputy Speaker:- If you do not get correct reply we will try to get it.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- My name has been mentioned by the Hon'ble Member. Hence, I have to raise point of order. I want to make a submission.

Mr. Deputy Speaker:- Not at all necessary. He has not mentioned in an offensive way.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- I am not flouting any rule, Sir. I am trying to bring it to the notice of the Chair. The Hon'ble Member has raised my name.

Mr. Deputy Speaker:- Absolutely no.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- The thing is Thotapalli regulator is there.

Mr. Deputy Speaker:- All that we know.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Over 50,000 acres.....

Mr. Deputy Speaker:- Please co-operate. I will give you opportunity later.

డాక్టర్ ఎం.వి. కృష్ణారావు (ఇద్దాపురం):- లాస్ట్ వేరూ చూడమనండి. కార్మికి కేషన్ కావాలి.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Sir, please see the last line of the notes.

ప్రభుత్వము దృష్టికి తేసుకువచ్చిన అత్యవసర
ప్రాముఖ్యము గల విషయము: శ్రీకాకుళం
జిల్లాలోని వంశధార, నాగావళి నదుల వరదల
వలన సహాయక చర్యలను గూర్చి.

28 ఆగస్టు 1991

91

Mr. Deputy Speaker:- Are you prepared to co-operate with me or not to complete the business of the House?

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- I am not coming in the way of the business of the House, Sir. Sir, I just draw your attention to the note given by the Government. The last sentence reads like this: 'It is decided to convene another meeting on 22.8.1991 under the Chairmanship of the Chief Secretary with the Secretaries to Government concerned for taking final decision.....'

Mr. Deputy Speaker:- Seven days back the notice was posted.

Dr. D.L. Ravindra Reddy:- It is posted long back. It is posted six days back.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- My submission in this connection is.....

Mr. Deputy Speaker:- You made your submission. It is not serious. Please leave it there. Please co-operate to proceed with the business.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- My submission is.....

Mr. Deputy Speaker:- It is not a serious affair.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Please hear me. The thing is, if the meeting has taken place... Please allow me to make my submission.

Mr. Deputy Speaker:- You have made your submission already.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- If this meeting has taken place then what is the decision? If it has not taken place then, it should be.....

ప్రభుత్వము దృష్టికి తోసుకువచ్చిన అత్యవసర ప్రాముఖ్యము గల విషయము: శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని వంశధార, నాగావళి నదుల వరదల వలన సహాయక చర్యలు గూర్చి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- నోటీసు 22వ తేదీకి ముందు నుంచే చర్చకు వస్తుందని చెప్పి ప్రతి రోజు వోస్టోపోస్ అవుతూ వస్తున్నది. వోస్టోప్ చెప్పారు. అది తప్పు కాదు, నేరం కాదు. అందువేత ఆరిగ్గయర్ వోస్టోప్.....

శ్రీ పి. అశోకగజపతిరాజు:- తప్పు కాదు. లెటెస్ట్ వోజిషన్ చెప్పమనండి

డాక్టర్ డి ఎల్. రవేంద్రారెడ్డి:- ఈ నోటీసు 22వ తేదీ రావలసింది రాలేదు. 22వ తేదీ మేటింగ్ జరిగింది. Let me clarify on the point raised by Ashoka Gajapathi Raju. The Government has taken a decision about the relief measures.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- What are those measures?

Dr. D.L. Ravindra Reddy:- After some time I will tell.

శ్రీ జి. శ్యామసుందర శివాజీ:- అధ్యక్షా, శ్రీకాకుళం జిల్లాలో వున్న నదులకు వరదలు రావడం మొదటిసారి కాదు. ఎన్నోసార్లు వరదలు వస్తూ వున్నాయి. నష్టం జరుగుతూ వున్నది. అయినా వెనుకబడిన జిల్లా అయిన శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఈ వరద కట్టల నిర్మాణంలో అయితే ఏమీ, ఈ వరదలు వస్తాయని తెలిసి కూడా ప్రభుత్వం శాశ్వత ప్రాతిపదిక మీద ఇంత వరకు ఏ విధమైన చర్యలు తీసుకోలేదు. అంతేగాకుండా మొన్నటికి మొన్న అంపిల్ దగ్గర పాలకొండ మండలంలో సుమారు 26 లక్షల రూపాయలతో కట్ట బడిన ఒక కట్ట ముందు రోజు రాత్రి ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్ గారు తనిఖీ చేసి బిల్లులు పాస్ చేసిన మరుసటి రోజు ఉదయమే వర్షము రావడం వలన వరద వచ్చి కొట్టుకుపోయింది. ఒకసారి మంత్రిగారు ఇచ్చిన నోటును గమనించాలి. జూలై నెలలో నార్మల్ గా అయిదు రోజులలో మామూలుగా వడిన వర్షపాతం కంటే తక్కువ వర్షపాతం అంటే 103.8 మిల్లీ మీటర్ల వర్షం పడినప్పటికీ కూడా వరదలు వచ్చాయంటే అక్కడున్న వరద కట్టల పరిస్థితిని ఒకసారి అర్థం చేసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఈ వరదలు వస్తాయంటే శ్రీకాకుళం జిల్లా ప్రజల గుండెలలో రైళ్లు పరుగెడుతుంటాయేమోగానే అక్కడ ఆనందించే డిపార్ట్ మెంట్ ఇరిగేషన్ డిపార్ట్ మెంట్ ఒకటి వున్నది. వారు వరదల తాలూకు పరిస్థితి ఆసరాగా తోసుకుని ఏ విధంగా అక్కడ లక్షలాది ధనం దుర్వినియోగం చేస్తున్నారనేది మంత్రిగారికి పేపర్ పంపిస్తున్నాను. దయచేసి అది చూస్తే తెలుస్తుంది. ఇలాంటి పరిస్థితులలో శాశ్వత ప్రాతిపదిక మీద ఏమీ చర్యలు తీసుకుంటున్నారు? 22వ తేదీ సమావేశం జరిగింది, లేనిది ఒకవేళ 22వ తేదీ సమావేశం జరిగి వుంటే ఏమీ చర్యలు తీసుకోదొతున్నారు? సుమారు 694 లక్షల రూపాయల మేరకు సహాయక చర్యలు కావాలని కలెక్టర్ గారు ప్రభుత్వానికి నివేదిక కూడా అందించారు. ఈ నెల 22వ తేదీ సమావేశం జరిగి వుంటే ఇంత వరకు ప్రభుత్వం ఎంత మొత్తం విడుదల చేసింది?

ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన అత్యవసర
 ప్రాముఖ్యము గల విషయము: శ్రీకాకుళం
 జిల్లాలోని వంశధార, నాగావళి నదుల వరదల

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు:- మంత్రిగారు స్టేట్ మెంట్ ఇవ్వడం జరిగింది. కొన్ని ముఖ్యమైన విషయాలను మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. ముఖ్యంగా శ్రీకాకుళం జిల్లాలో వంశధార, నాగావళి ఈ రెండు నదులు ప్లాప్ రివర్స్. ఈ నదులు పుట్టిన చోటు నుండి బంగాళాఖాతంలో కలిసే వరకు కూడా ఎక్కడా రిజర్వాయర్స్ మాత్రం లేవు. సడన్ గా వరదలు ఎప్పుడు వస్తాయనేది ఎవరూ ఊహించలేరు. ఇలాంటి పరిస్థితి అక్కడ వున్నది. సుమారు ఆ రెండు నదులు 50 కిలో మీటర్ల వొడవున ప్రవహిస్తున్నాయి. ఇప్పుడు ఏదో వరదలు వచ్చాయి, ఏదో రెమిడి ఇచ్చి వేస్తారనేది కాదు. రేపు కూడా వచ్చే నెలలో వరదలు రావచ్చు. చెన్నారెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా వున్నప్పుడు బడ్జెట్ సమావేశంలో ప్రశ్న వేస్తే శ్రీకాకుళం జిల్లాకు, స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత, ప్రజా ప్రభుత్వాలు వచ్చిన తరువాత, నేటి పార్లమెంటు రంగాలకు సంబంధించి నిధులు కేటాయించలేదు. మిగతా ప్రాంతాలతో మానుకుంటే చాలా స్వల్పం. ఈ సమస్యను రెక్విజైట్ చేస్తామన్నారు. 80 కిలో మీటర్ల పైన వున్న శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని రెండు నదులకు ఎన్ని కిలోమీటర్ల వరద కట్ట కట్టారు? శ్రీకాకుళం జిల్లాకు ప్రతి సంవత్సరం మూడుసార్లు వరదలు వస్తూ వుంటాయి. కాబట్టి ప్రభుత్వం శాశ్వతమైన నిర్మాణ కార్యక్రమాలు చేయకపోతే ఈ వరదలనేవి ప్రభుత్వం కానీ, అధికార యంత్రాంగం కానీ ఎవరూ కూడా నిలుపుదల చేయలేమని నొక్కి చెబుతున్నాను. ఇంతకు ముందు రికార్డులు తీయండి. శ్రీకాకుళం జిల్లాకు నీటి పారుదల రంగానికి కేటాయించిన నిధులు అతి స్వల్పం చెప్పుకుంటే సిగ్గుచేటుగా వుంటుంది. నిధులు కేటాయించామని గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు బడ్జెట్ రిపోర్టులో ఒప్పుకున్నారు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- రిలీఫ్ మాత్రమే.

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు:- మరి రిలీఫ్ అనవలసింది. రిలీఫ్ ప్రకటించిన తరువాత అది మేము సాటిస్ఫై అయ్యామా, లేకపోతే మరి కొంచెము ఎక్కువ కావాలనేది మంత్రిగారు చెప్పిన తరువాత దాని మీద డిస్ కషన్ కు పెడతాము. శాశ్వతమయిన మరమ్మత్తు 120 అవసరం ఇక్కడ వున్నది కాబట్టి, 200 కోట్ల రూపాయలు స్పెసిఫిక్ గా నిర్దేశించినట్లుంటే మ. ఈ ఘనలకు శ్రీకాకుళం జిల్లాకు కేటాయించాలని కోరుతున్నాను. 200 కోట్ల రూపాయలతో శాశ్వత వరద కట్టలు నిర్మించితే తప్ప వేలులేని పరిస్థితి ప్రస్తుతం ఉన్నది కాబట్టి శాశ్వతమయిన మెజర్స్ తీసుకురావడానికి ప్రభుత్వం ఏమీ చర్యలు తీసుకుంటుంది అని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కె. కళా వెంకటరావు:- అధ్యక్షా, 16 మండలాలలో వరద వచ్చింది. అక్కడ ఎవరయితే చర్యలు తీసుకోవలసిన బాధ్యతాయుతమైన అధికారులు వున్నారో, వారు ఈ నాగావళి, వంశధార నదులకు వచ్చిన వరదలకు చర్యలు తీసుకుంటున్నారా? అని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. ఎందుకంటే, నాగావళి నదిమీద తోటపల్లి దగ్గర ఆనకట్ట కట్టి రిజర్వాయర్ గా చేయడం జరిగింది. దీనిని తోటపల్లి రిజర్వాయర్ అంటారు. ఇది శ్రీకాకుళం, విజయనగరం జిల్లాల్లో పంటలకు నీటి వనరు. 70 వేల ఎకరాలు విజయనగరంలో దీనిద్వారా పండుతుంది. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో 48 వేల ఎకరాలు పండుతుంది.

ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన అత్యవసర ప్రాముఖ్యము గల విషయము: శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని వంశధార, నాగావళి నదుల వరదల వలన సహాయక పర్యటన గూర్చి.

శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఇది నా నియోజకవర్గం నుండి స్పార్ధించుతుంది. 1991లో దీనికి 91 వేల క్యూసెక్కుల వరద నేరు వచ్చింది. దీని కెపాసిటీ 1 లక్షా 3 వేల క్యూసెక్కులు. ఈ రిజర్వాయర్లో 9 కాణాలు వున్నాయి. అయితే 4 కాణాలు తలుపులు కొట్టుకుపోయాయి. 4 తలుపులు కొట్టుకొని పోయిన పరిస్థితి అక్కడ వుంటే ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్ హైదరాబాద్లో ఎవరో సి.ఇ. రిజ్కెర్వోతున్నారు కాబట్టి పారీని సందర్శించడానికి వెళ్ళడం జరిగింది. విజయనగరం కలెక్టరుకు, శ్రీకాకుళం కలెక్టరుకు ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరుగారి ఆధ్వర్యంలో వున్న ఈ రిజర్వాయరు గురించి సమాచారం లేదు. అందువలన గవర్నమెంట్ యిన్ఫర్మేషన్ యివ్వలేకపోయింది. తొటపల్లి అనకట్ల గురించి ఒక్క విషయం కూడా చెప్పలేదు. తెజిస్ట్రార్స్ అందరూ కలెక్టరును కలిసి ఇంజనీర్గారితో వాటర్ రిలేజ్ వేయించడానికి ఒక నెలరోజుల సమయం పుధా అయింది. నేరు వచ్చి నాలుగు రోజులు మాత్రమే అయింది. 22, 23 రోజులు కాలాయాపన జరగడం వల్ల 70 వేల ఎకరాలలో 50 లక్షల రూ.ల పంట నష్టం అయింది. నార్లు ఎండిపోయిన పరిస్థితి ఎదురయింది కాబట్టి దీనికి బాధ్యులయిన ఆ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్, పి.డబ్ల్యు.డి. విషయంలో ప్రభుత్వం ఏమి చెబుతుంది? ఆయనను సస్పెండ్చేసి ఎంక్వయిర్ చేయాలని ఘంటిగార్లని డిమాండ్ చేస్తున్నాను. విజయనగరం జిల్లాలో వున్న.....

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ఇది రిపోజ్ కు సంబంధించింది.

శ్రీ కె. కళా వెంకటరావు:- శ్రీకాకుళం కలెక్టరు 6 కోట్ల రూపాయలు అడిగారు. కలెక్టరు గారు యిక్కడకు వచ్చి ఏ డిపార్ట్మెంటుకు తిరిగినా పట్టించుకున్నవాళ్లు లేరు. 22వ తేదీ వరకు ముఖ్యమంత్రిగారు జిల్లా జనం ఉన్నారా, పోయారా అని పట్టించుకోలేదు. రెవెన్యూ మంత్రిగారిని పంపించారు వెనుకబడిన, అలక్ష్యం చేయబడిన జిల్లా క్రింద మా జిల్లా వుంది. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం 32 సంవత్సరాలు మళ్ళీ 2 సంవత్సరాల పరిపాలన తరువాత పరిస్థితి ఇది. కనీసం రిపోజ్ కమీషన్ను వేసే ఆలోచన కూడా ఈ ప్రభుత్వానికి లేదు. ఈ రోజు వరకు ఎటువంటి రిపోజ్ మాకు అందలేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు కలెక్టరుగారు అడిగిన 6 కోట్ల రూపాయలు యివ్వాలనే, రెండు నదులకు వరద కట్టలు కట్టాలనే, ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరును సస్పెండ్చేస్తే, మిగిలిన ఆఫీసర్స్ కు భయం ఉంటుంది కాబట్టి సర్వేన యాక్షన్ వుంటుంది. మంత్రిగారు జవాబు చెప్పాలని కోరుతున్నాను. అలాగే విజయనగరం, శ్రీకాకుళం జిల్లాలకు రిపోజ్ మంజూరు చేయాలనే, ప్రజలకు కూడా ఈ రిపోజ్ వర్తింపజేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి పి.జె. అమ్మతా కుమారి (పాలకొండ):- అధ్యక్షా, గత సంవత్సరం సంభవించిన నాగావళి వరదకు సంబంధించి, పాలకొండ నియోజకవర్గంలో విపరీతమయిన నష్టం వాటిల్లింది. చాలా గ్రామాలలో ప్రజలు అనేక విధాలుగా నష్టపోయారు. ప్రతిపాదన పంపాము కానీ ఇంతవరకు ప్రభుత్వం ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోలేదు. మళ్ళీ వరద వస్తే, ఆయా గ్రామాలు పూర్తిగా వరదలో కొట్టుకు పోయే పరిస్థితి ఉంది. కాబట్టి ప్రభుత్వం

ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన అత్యవసర ప్రాముఖ్యము గల విషయము: శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని వంశధార, నాగావళి నదుల వరదల వలన సహాయక చర్యలను గూర్చి.

అవసరమయిన నిధులు శ్రీకాకుళం జిల్లాకు కేటాయించి, నష్టపోయిన గ్రామాలలో వారి పరిస్థితిని గుర్తించి, అక్కడి ప్రజానీకాన్ని ఆదుకోవలసినదిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. అప్పల సూర్యనారాయణ (శ్రీకాకుళం):- అధ్యక్షా, శ్రీకాకుళం జిల్లాలో వరదలు ప్రతి సంవత్సరం రావడం ఆనవాయితీగా అయిపోయింది. ప్రతి సంవత్సరం నదులు పొంగుతున్నాయి. నాగావళికి ఈ సంవత్సరం వచ్చింది. వంశధారకు కూడా ఈ సంవత్సరం రావడం జరిగింది. ప్రజానీకం భయపడుతున్నారు. మాకు శాశ్వతమయిన వర్షం లేదు. ఒక రిజర్వాయరు కూడా లేదు. వంశధార గురించి మాట్లాడితే, ఒరిస్సా నుండి 106 ఎకరాలు రావాలి. చర్యలు తీసుకుంటున్నాము అంటున్నారే తప్ప, వంశధార గురించి చర్యలు తీసుకోవడం లేదు. ఛీఫ్ మినిష్టరుగారు వచ్చి 1 కోటి రూపాయలు యిచ్చా మన్నారు. వంశధార కోసం రెండున్నర కోట్ల రూపాయలు, ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఎక్స్పెండిచర్ 1 కోటి రూపాయలు యివ్వాలని కోరుతున్నాను. 60 శాతం ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఎక్స్పెండిచర్ వున్నప్పుడు వంశధార కోసం ఖర్చుపెట్టింది ఎంతో ముఖ్యమంత్రిగారు. 1 కోటి రూపాయలు అని ప్రకటించారు. అది ఏమాత్రం చాలదని వారు గమనించాలని కోరుతున్నాను. ఎందు కంటే చాలా వరకు ఈ నారుమచ్చు దెబ్బతినాయి. వ్యవసాయంలో చాలా వరకు నష్టం వాటిల్లడం జరిగింది. శ్రీకాకుళంలో యింతవరకు డ్రైనేజీ గురించి ఎటువంటి చర్య తీసుకోవడంలేదు. ఈ డ్రైనేజీ చాలావరకు ముంపునకు గురౌతున్నది కాబట్టి, పూర్తిగా ఈ సిస్టమ్ గురించి శ్రీకాకుళం జిల్లాలో చర్యలు తీసుకోవాలని మనవి వేస్తున్నాను. చాలా ప్రాంతాలలో ఇసుక మేట వేయడం కూడా జరిగింది. 6 అంగుళాల నుండి 2 అడుగుల వరకు ఈ సాండ్ క్యాస్టింగ్ జరిగింది. మరికొంత మేర ప్లాటింగ్ అయిన తరువాత దెబ్బ తినడం జరిగింది. అనేక వేల ఎకరాలు మునిగిపోవడం కూడా జరిగింది. పబ్లిక్ వర్క్స్ పూర్తిగా దెబ్బతినాయి. ఎందుకంటే అనేక చోట్ల గండ్లు పడడం వల్ల నీటి సప్లయికి 30 అంతరాయం కలుగుతున్నది. అంతేకాకుండా లాస్ట్ టైము శ్రీకాకుళం జిల్లాలో నాగావళికి మ. ఫ్లడ్స్ వచ్చినప్పుడు వర్షం అన్ని నామినేషను సిస్టం మీద యివ్వడం వల్ల చాలా గోల్ మాల్ అయింది. చాలా పనులు జరుగకపోయినా బిల్లులు వేసుకోవడం జరిగింది. చాలా వరకు పనులు జరుగలేదు. ఈ సందర్భంగా మంత్రిగారికి తెలియజేసేదేమంటే, యీ రోజు మేటింగు పెట్టారు, ఇప్పుడు కావలసిన చర్యలు తీసుకుంటామన్నారు. ఈ రోజు పి.డబ్ల్యు.డి.కి యిచ్చే ఫండ్లు ఎటువంటి అవకతవకలు లేకుండా ఖర్చు పెట్టాలను కున్నప్పుడు జాగ్రత్తగా ఆలోచించి వేయాలి. పోయినసారి నాగావళి ఫ్లడ్స్ వచ్చినప్పుడు ఏర్పడిన జాయింట్లను హద్దుదానికి బాగా పని చేయలేదని చాలా వరకు పిల్లరేజ్ జరిగిం దనది మా దృష్టికి వచ్చింది. మీరు యిచ్చిన ఎలాట్మెంటు ప్రజలకు చేరే పరిస్థితి లేదు. కాబట్టి యిరిగేషను డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించినంత వరకు రైతాంగానికి నామినేషను మీద యివ్వాలని వున్నప్పటికీ, బీనామీ కాంట్రాక్టర్లకు నామినేషన్ ద్వారా యిచ్చి వర్షం అన్నీ చేయిస్తున్నారు - స్పీడ్ గా వర్షం కావాలని యిస్తున్నామని అంటున్నారు. ఎం.ఆర్.ఓ. సర్టిఫికెటు దానికి పెడుతున్నారు. బెండర్లు ఏమీ లేకుండా ఎలాట్మెంటు యివ్వడం వల్ల చాలా మిస్యూజ్ అవుతున్నది. ఇచ్చింది కొద్దిగా అయినా సరిగా ఖర్చు

ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన అత్యవసర ప్రాముఖ్యము గల విషయము: శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని వంశధార, నాగావళి నదుల వరదల వలన సహాయక చర్యలను గూర్చి.

పెట్టాలంటే యీ నామినేషన్ సిస్టమ్ను బ్యాన్ చేసి వర్షు సరిగా జరగడానికి సరైన చర్య తీసుకోవాలని చెబుతున్నాను. ముఖ్యంగా ఈనాడు నర్సరీస్ అన్ని దెబ్బ తిన్నవి, పి.డబ్ల్యు.డి. వర్షు దెబ్బ తిన్నవి, రోడ్స్ కలవర్స్ దెబ్బ తిన్నవి. కాబట్టి కలకర్లు గారు చర్య తీసుకొని వెంటనే మీకు రిపోర్టు యిచ్చారు. ఈ విషయం మంత్రిగారు ముఖ్య మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువెళ్లారు, స్టేటుమెంటు కూడ చూశాను. ఇటువంటి పరిస్థితిలో అత్యధికమైనటువంటి నిధులను కేటాయించి శాశ్వత ప్రాతిపదిక మీద అటువంటివి పునరా మృతం గాకుండా తగు చర్యలు తీసుకోవాలని మనవి చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. సీతారామ్:- అధ్యక్షా, మా ప్రాంతం గత సంవత్సరము కూడ నాగావళికి వచ్చిన తీవ్రమైనటువంటి వరదలకు గురి అయింది. ఆనాడు మంత్రివర్గవ్యవస్థనటువంటి సమరసింహారెడ్డిగారు మొత్తం అంతా పర్యటించి ప్రభుత్వానికి ఒక రిపోర్టును సబ్జిబ్ చేయడం జరిగింది. అయితే ఆ రోజు యిచ్చినటువంటి నిధులతో సకల్మైన పద్ధతిలో ఎక్కడెక్కడైతే నదికి గండ్లు పడినవో, వాటిని సరిగా పూడ్చలేకపోవడమువేత, అధికారులు కాంట్రాక్టర్లతో లాలాచీ పడి సరైన పక్కా విధానములో ఫ్లడ్ బ్యాంక్స్ను కన్స్ట్రక్ట్ చేయకపోవడం వల్ల ఇవాళ మళ్లీ నాగావళి ఫ్లడ్స్కు దారి తీసింది. రెండవది, వంశధారకు సంబంధించి - 1980లో మాకు ట్విడల్ వేవ్ వచ్చింది. 80 తరువాత మళ్లీ ఆ వరదను మరిపించేటట్లు యీ రోజు వచ్చినప్పటికీ కనీసం ఒక మంత్రి కూడ రాలేదు. వరదలు వచ్చిన తరువాత మా జిల్లాకు చెందిన డి. ప్రసాదరావుగారు మంత్రి అయ్యారు, ఆ తరువాత పర్యటన చేశారు. వారు కూడ సభలో వుండి వుంటే దాని తీవ్రతను మంత్రిగారికి చెప్పి వుండే వారు. ఈ సందర్భంలో ఒకటి మనవి చేస్తున్నాను. ఒక్క మంత్రిగారు కూడ పర్యటనకు రాలేదు. కనీసం ముఖ్యమంత్రిగారు, నేను సానుభూతి తెలుపుతున్నాను అని ఒక మాట అయినా చెప్పి వుంటే మేము సంతోషించేవారము. బహుశ: వారు అప్పుడు కుర్చీల కుమ్ములాటలో నిమగ్నులై ఉన్నారు. ఆ వరదల వల్ల తల్లడిల్లిన హృదయాలతో జనం రోడ్ల మీద రోదన చేస్తూ వుంటే పట్టించుకోలేని పరిస్థితి ఆనాడు వుంది. ఇరిగేషను అధికారులు, యీ వరద యిక్కా వస్తుంది, దీని పరిస్థితి యింత తీవ్రంగా వుంటుంది, యిన్ని లక్షల క్యూసెక్స్తో వంశధార వరద వస్తుంది, నాగావళికి యీ ప్రమాదం వుందని కనీసం జిల్లా కలకర్లుకు కూడ యింటిమేట్ చేయడములో ఫెయిల్ అయినారు. 1990లో నాగావళికి వరదలు వచ్చినప్పుడు - అంపిలి అని పాలకొండ మండలంలో వుంది, సోదరమణి అమృతకుమారికి తెలుసు, అలాగే అలీన్ అని బూర్జి మండలంలో నా నియోజకవర్గంలో వుంది, అలాగే బూర్జి అని వుంది - యీ మూడు చోట్ల కూడ విపరీతంగా కొన్ని కిలో మీటర్ల వొడవునా అది బీప్ కావడంవల్ల, అప్పుడు సరైన నిర్మాణం చేపట్టకపోవడం వల్ల యీనాడు యీ విధంగా జరిగింది. 26.5 లక్షలతో అంపిలి వద్ద గండిని పూడ్చడానికి ఆనాటి ప్రభుత్వం సాంకేషను యిచ్చింది. ఇస్తే కాంట్రాక్టర్లతో అధికార్లు కుమ్మక్కయి సరైన విధంగా పని చేయలేదు. మట్టితో పక్కా నిర్మాణం జరిపి దానికి స్టోన్ రివిట్మెంటు చేయాలని ప్రభుత్వం శాసించింది. అయితే అందుకు భిన్నంగా, ప్రభుత్వం యిచ్చిన ఆర్డరును కూడ ఖాతరు చేయకుండా కేవలం ఇసుక తిన్నెలతో దానిని పూర్తి చేశారు.

ప్రభుత్వము దృష్టికి తోసుకువచ్చిన అత్యవసర
ప్రాముఖ్యము గల విషయము: శ్రీకాకుళం
జిల్లాలోని వంశధార, నాగావళి నదుల వరదల
వలన సహాయక చర్యలను గూర్చి.

అక్కడ వున్నటువంటి ఇ.ఇ. ఇరిగేషను ఆనాడు పని చేసినటువంటి కాంట్రాక్టరుతో కుమ్మక్కయి ఆ విధంగా చేయడం వల్ల యివాళ వచ్చినటువంటి ఫండ్స్ వల్ల మళ్ళీ అన్నీ గండ్లు పడడం జరిగింది. ఇవాళ అంపిటీ, అలీస్, బూర్లో వున్నటువంటి నాగావళి నది బీగెస్ ఎక్కడైతే అవుతున్నవో, అవి ముఖద్వారం లాగా యీ వరదలకు స్వాగతం పలుకు తున్నాయి. మంత్రిగారు యీనాడు అధికారులు యిచ్చిన స్కేటుమెంటును యీ సభలో ముద్దుగా చదివారు. కనీసం మేము క్వశ్చన్ రెయిట్ చేసిన తరువాత అయినా ఏదో ఒకటి సభకు సమర్పించారు. అందుకు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను. కానీ ఫ్యాక్ట్స్ అండ్ ఫిగర్స్ నేను యిప్పుడు ఫ్లబ్బిట్ చేస్తున్నాను. వంశధార, నాగావళి వల్ల యీ రెండు జిల్లాలకు సంబంధించి జరిగిన డామేజ్ - ప్యాడీకి సంబంధించి 20,422 హెక్టార్లు, డామేజ్ జరిగింది. ఇందులో స్కాట్ అండ్ మార్జినల్ ఫార్మర్స్కు సంబంధించినది 14,461 హెక్టార్లు. నర్సరీ దెబ్బ తిన్నది 40,812 హెక్టార్లు, ఇందులో స్కాట్ అండ్ మార్జినల్ ఫార్మర్స్ 1880 మంది వున్నారు. షుగర్ కేస్ 14,759 హెక్టార్లు వుంటే అందులో స్కాట్ అండ్ మార్జినల్ ఫార్మర్స్కు సంబంధించిన 600 హెక్టార్లు దెబ్బ తిన్నవి. ఇక 11 వేల హెక్టార్లలో ఇసుక పేరుకుపోవడం జరిగింది. గొండ్లనట్ 1000 హెక్టార్లలో దెబ్బ తిన్నది. అందులో స్కాట్ అండ్ మార్జినల్ ఫార్మర్స్కు సంబంధించినది 638 హెక్టార్లు. మెస్సా 1600 హెక్టార్లలో దెబ్బ తిన్నది. అందులో స్కాట్ అండ్ మార్జినల్ ఫార్మర్స్కు సంబంధించిన 900 హెక్టార్లు దెబ్బ తిన్నవి. మెస్సా - ప్రధానంగా శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, పార్ట్ అండ్ పార్సల్ ఆఫ్ విశాఖపట్టణంలో యీ జ్యూట్ అనేది పండింపడం జరుగుతుంది. అలాగే రాగులు, 500 హెక్టార్లలో పంట దెబ్బ తింది, అందులో స్కాట్ అండ్ మార్జినల్ ఫార్మర్స్కు సంబంధించినది 222 హెక్టార్లు. మొత్తం మీద స్కాట్ అండ్ మార్జినల్ ఫార్మర్స్ ఎక్కువ దెబ్బ తిన్న పరిస్థితి వుంది. కాబట్టి ప్రభుత్వానికి నీరియస్నెస్ను తెలియ జేస్తున్నాను. ఇక నీటి పారుదలకు సంబంధించి సుమారు నాలుగు కోట్ల ఎస్టిమేటెడ్ లాస్ వుంటుంది. ప్రధానంగా కెనాల్స్ అండ్ సూయిస్కు సంబంధించి 1.90 లక్షల డామేజ్ వుంటుంది. పంచాయతీరాజ్కు సంబంధించి 4 కోట్ల నష్టం జరిగింది. అలాగే ఆర్. అండ్ బి.కి సంబంధించి 4.85 కోట్ల నష్టం జరిగిందని యీ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. వంశధారకు గతములో రెండు మూడు సార్లు వరదలు సంభవించి నది మట్టం అంతా పెక్కి పోరలు పెరుగుతూ వచ్చింది. ఆ నదికి ప్రక్కన వున్న రోడ్ నుండి కారులో వెడితే - గౌరవ మంత్రిగారిని వెంటనే విజిట్ చేయమంటున్నాను, అక్కడి పరిస్థితి గమనించాలని అంటున్నాను - నది మట్టం ఎక్కువగా కనబడుతుంది. ఆ పరిస్థితులలో ఫండ్స్ రావడంవల్ల గ్యామాలు అన్నీ తేలిగా ముంపుకు గురిఅయి మెరూన్ అవడం జరుగుతోంది. తెలుగు దేశము ప్రభుత్వంలో దీనికి సంబంధించిన మేరకు లక్షకొనేనర్పంపేట గ్యామం ధిగ్గర పెడ షోలాపురం గ్యామములోని అవధానుల ట్యాంక్కు 1.62 కోట్లతో ఫండ్స్ ప్రొజెక్షన్ వాల్ వీత్ రివీట్మెంట్స్ కన్స్ట్రక్షన్స్ చేయాలని సాంకేషను యివ్వడం జరిగింది. అయితే కాంట్రాక్టర్లులో వారిలో వారికి బెండర్లు పర్సంట్ టోకీ కుదరక, ఫిక్స్ చేసుకోవడములో వారికి అవకాశం కుదరకపోవడం మూలంగా దానిని పొడిగించుకుంటూ రావడం వల్ల యివాళ ఆ ఫండ్స్ ప్రొజెక్షన్ వాల్ కట్టాలంటే ఎన్నోవేసన్

ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన అత్యవసర ప్రాముఖ్యము గల విషయము: శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని వంశధార, నాగావళి నదుల వరదల వలన సహాయక చర్యలను గూర్చి.

వల్ల దాని కాస్టా 2 కోట్ల 5 లక్షల వరకు పెరిగిపోయింది. వంశధార నదికి అవతల వున్న శ్రాగం అమృతాపురం, కమలాపల్లి, శ్రీముఖలింగం, యీ గ్రామాలు సహజంగా ఎత్తు ప్రదేశంలో వున్నవి. వారు ఫ్లడ్ ప్రొటెక్షన్ వాల్స్, బ్యాంక్స్ అవి అన్ని గట్టిగా, పక్కాగా బిల్డింగుకోవడం మూలంగా వంశధారం వాటరు గొట్టా బ్యారేజీ నుండి ఫోగగా వెళ్లి ఫ్లడ్ ప్రొటెక్షన్ వాల్కు డ్రీకాని మరల కాస్ట్ గా మా లో లైయింగ్ ఏరియాకు రావడం వల్ల మొత్తం కొట్టుకుపోతున్నది. మంత్రిగారు తమ స్టేటుమెంటులో అక్కడ మెరున్ అయిన 40 దానిలో 219 గ్రూపులు వున్నవి అన్నారు. 531 గ్రూపులు పాక్షికంగా దెబ్బతిన్నాయని అన్నారు. నేను ఈ సందర్భంగా ఒక విషయం మీకు మనవి చేస్తున్నాను చాలా తప్పుడు ఇన్ఫర్మేషను అధికారులు ఈ సభకు సమర్పించారు. నా నియోజకవర్గంలో వంశధారకు పరిబంధించి 15 గ్రామాలలోని తోటలు అన్నీ మెరున్ లో ఉన్నాయని కలెక్టరుగారు టికెట్లతోగా ప్రకటించారు. మీరు 1985లో హట్ మెంటు కాలనీలు అని ఇచ్చారు. ఆ కాలనీలన్నీ పూర్తిగా రూయిన్ అయిపోయాయి. దానికి సంబంధించి 25, 30 గ్రామాలు పూర్తిగా సబ్ మెర్జ్ అయినాయి. ఇళ్లు కూడా కూలిపోయాయి. ఈవేళ మీరు 219 గ్రూపులు మాత్రమే ఇంత వరదకు పాడైనాయని అంటే అదే ఒకసారి గమనించాలని కోరుతున్నాను. ఈ వరద తాకిడికి గురైన 16 మండలాలలో ప్రభుత్వం రెమిషను ప్రకటించాలని ఈ సందర్భంగా నేను ప్రభుత్వాన్ని డిమాండు చేస్తున్నాను. అలాగే పాంప్ట్ దగ్గర కానీ అలిసి దగ్గర కానీ బూరుచా దగ్గర కానీ ఫ్లడ్ బ్యాంకును నిర్మాణంలో అవినీతికి పాల్పడిన ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరును తక్షణమే సస్పెండు చేయాలని కోరుతున్నాను. మంత్రిగారు మా డెమోక్రసీ వచ్చి భవిష్యత్తులో ఇటువంటివి జరగకుండా ఉండుటకు ఈ వరద కట్టడాలలో కక్కుర్తి పడిన అధికారుల మీద తక్షణం యాక్షను తీసుకోవాలి. మీ ప్రభుత్వానికి ఎంతో మంచి పేరు వస్తుంది. ఈవేళ అక్కడికి 26.5 లక్షల రూపాయలు మీ ప్రభుత్వం ఇచ్చింది. రివెన్యూమెంటు కనీస్ట్రక్క్షను చేయాలని అన్నారు. కానీ దానిని విస్మరించి కేవలం అక్కడ ఇసుక దొబ్బలు పూడ్చి పెట్టడం మూలంగా ఈవేళ ఇంత భారీ నష్టానికి గురి అయింది. కనుక మీరు ఈ వాసు నుంచి అటువంటి అధికారులను వెంటనే తీసివేసి; ప్రజలలో మంచి పేరు తెచ్చుకోవడం మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. గౌరవ వేయాలైన పంపాయకే రాజ్ మినిష్టరు శ్రీ జలగం ప్రసాదరావుగారు మొన్న శ్రీకాకుళం వెళ్లివచ్చుడు మొత్తం రైతాంగం వచ్చి ఈ నిర్మాణం గురించి చెప్పారు. వారు వచ్చి నన్ను అడిగారు. మా డిస్ట్రిక్టులో ఇట్లాగే అయిందేమిటని, మీరు చెప్పింది 100% కరక్టు సార్, మీ ప్రభుత్వం యాక్షను తీసుకోవాలి, ఈ విషయంలో మేము ఒకే వాయిస్ తో నిర్మాణాత్మక మైన సహకారాన్ని అందజేస్తామని చెప్పడం జరిగింది. కనుక ఇవన్నీ దృష్టిలో ఉంచుకొని ప్రభుత్వం రెమిషను ప్రకటించాలి. ఏ సార్లో ప్రభుత్వంలో ఉన్నా - ఇటువంటి ప్రకృతి వైచరీత్యాలు సంభవించినప్పుడు, దానిని భవిష్యత్తులో రాకుండా ఆరికట్టడానికి ఫ్లడ్ ప్రొటెక్షన్ వాల్కు 1.62 కోట్లు ఖర్చును చేసి తక్షణమే దానిని కట్టాలని కోరుతున్నాను. అట్లాగే ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరును తక్షణమే సస్పెండు చేయాలని తమ ద్వారా కోరు తున్నాను.

పావుత్యము దుష్టికి తోసుకువచ్చిన అత్యవసర
 ప్రాముఖ్యము గల విషయము: శ్రీకాకుళం
 జిల్లాలోని వంశధార, నాగావళి నదుల వరదల
 వలన సహాయక పర్యాలను గూర్చి.

28 ఆగస్టు 1991

99

డాక్టర్ ఎం. పి. కృష్ణారావు:- అధ్యక్షా, 22-8-1991వ తేదీన చేఫ్ సెక్రటరీగారి ఫైర్మన్షిప్లో మేటింగు జరిగింది. దానిలో ఏవో ఫైనల్ డెసిషన్లు తీసుకుంటామని అన్నారు. అవి తీసుకున్నారా? రిలేఫ్ ఎంతెంత, ఏవి సెక్టారుకు ఇస్తున్నారు? అదే విధంగా విజయనగరం జిల్లాలో ఇదే ఫ్లడీలో జరిగిన డామేజెస్ విషయం ఆ మేటింగులో ఆలోచించలేదా? దాని మీద డెసిషన్లు తీసుకోలేదా అని అడుగుతున్నాను.

డాక్టర్ డి.ఎల్. రవీంద్రారెడ్డి:- అధ్యక్షా, శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఫ్లాష్ ఫడు వల్ల నష్టం జరిగిన మాట వాస్తవమే. అందుకు గాను వెంటనే 2,74,500 రూపాయలు అక్కడ ఇచ్చారు. ఇక్కడి నుంచి కూడా బెంపరే రిలేఫ్ మెజర్సు కొన్ని ఇవ్వాము. Input subsidy to small and marginal farmers whose lands are damaged 50% and above the output at the rate of Rs. 625 per hectare.. 7,085 హెక్టారులకు 44,28,500 రూపాయలు ఇవ్వాలని నిర్ణయించడం జరిగింది. అలాగే రిక్లమేషన్ ఆఫ్ సాండ్ క్రాస్స్ ఎట్-ది రేట్ ఆఫ్ తొండు పర్ హెక్టార్ ఇవ్వాలని నిర్ణయించడం జరిగింది. ఇది 397 హెక్టారులకు 3,97,000 రూపాయలు. మొత్తం కలిపి 48,25,500 రూపాయలు ఇవ్వాలని నిర్ణయించడం జరిగింది. తరువాత ఇరిగేషను వర్కు ఏవైతే ఉన్నాయో వాటికి వెంటనే రిపేరుస్ కోసం వంశధారకు 4 లక్షలు, మేజర్ ఇరిగేషనుకు 2.8 లక్షలు, మేడియం ఇరిగేషనుకు 3.17 లక్షలు, మైనర్ ఇరిగేషనుకు 6.10 లక్షలు, పంచాయతీరాజ్లో రోడ్డుకు 15 లక్షలు, మైనర్ ఇరిగేషనుకు 95 వేలు, డింగింగు వాటర్ ట్యాంక్కు 85 వేలు, బిల్డింగుకు 2 లక్షలు. అలాగే ఆర్. అండ్ బి. డిపార్టుమెంటులో రోడ్డుకు 20 లక్షలు, శ్రీకాకుళం మునిసిపాలిటీకి 10 లక్షలు, మెడికల్ అండ్ హెల్త్ డిపార్టుమెంటుకు 5 లక్షలు, బోటింగ్ 120 లక్షల 13 వేల రూపాయల గురించి To-day G.O. is being issued.

శ్రీ బి. నీతారామ్:- ఫ్లడీ ఎఫెక్టెడ్ ఏరియాలో ఏవి మునిసిపాలిటీలు కవర్ అవుతున్నాయి? అముదాలవలన కూడా ఫ్లడీ ఎఫెక్టెడ్ ఏరియాలో ఉంది.

Dr. D.L. Ravindra Reddy:- After getting the report from the Collector, Vizianagaram, we will consider.

శ్రీ బి. నీతారామ్:- మంత్రిగారు ఇచ్చిన స్టేట్మెంటు శ్రీకాకుళం, విజయనగరం రెండూ కలిపి ఇచ్చారా? ఒక్క శ్రీకాకుళం జిల్లాకు మాత్రమే ఇచ్చారా? ఆ డామేజింగు రిపోర్టు - - -

డాక్టర్ డి.ఎల్. రవీంద్రారెడ్డి:- శ్రీకాకుళానికి సంబంధించి మాత్రమే.

శ్రీ బి. నీతారామ్:- 300 హెక్టారులకు పైపిలుకు సాండ్ క్యాస్ట్ అయిందని మంత్రిగారు చెప్పారు. అది నిజం కాదు. 11 వేల హెక్టారులలో జరిగింది. అక్కడకు ఒక

ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన అత్యవసర ప్రాముఖ్యము గల విషయము. శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని వంశధార, నాగావళి నదుల వరదల వలన సహాయక చర్యలను గూర్చి.

మంత్రిగారు పర్యటిస్తే ఆ సీరియస్‌నెస్... seriousness of the issue has to be brought to the notice of the Government.

డాక్టర్ డి.ఎల్. రవేంద్రారెడ్డి:- పర్మినెంటు మెజర్సు కోసం వేరియస్ డిపార్టుమెంటు హాడ్సు నుంచి ప్రోజెక్టు అడిగాము. పర్యటించు మెజర్సు తీసుకోవాలి, ఎట్లాగ, ఏమీటని. ఈ రోజున డి.ఓ.లు ఇష్యూ అవుతాయి ఈ రిలేఫ్ కోసం.

శ్రీ బి. సేతారామ్:- జిల్లా కలెక్టరుగారు మీకు రిపోర్టు ఇచ్చారు. అందులో ఎంత నష్టం జరిగిందని ఇచ్చారు?

డాక్టర్ డి.ఎల్. రవేంద్రారెడ్డి:- రఫ్ఫ్ ఎటాట్ 695 లక్షలు నష్టం జరిగిందని ఇచ్చారు.

శ్రీ బి. సేతారామ్:- తమరు ఎంత శాంక్షను చేశారు. పంచాయతీరాజ్, ఇరిగేషను, ఆర్. అండ్ బి. మొత్తం అన్నింటికీ కలిపి బోటల్గా ఎస్టిమేషన్ ఆఫ్ లాస్-Total estimation of loss due to the recent floods in Nagavali and Vamsadhara..... ఎంత నష్టం జరిగిందని కలెక్టరుగారు మీకు సబ్మిట్ చేశారు?

డాక్టర్ డి.ఎల్. రవేంద్రారెడ్డి:- రఫ్ఫ్ ఎటాట్ 695 లక్షలకు ఇచ్చారు. అన్ని మాసిన తరువాత ఇప్పుడు 120 లక్షలకు ఈ రోజున డి.ఓ.లు ఇష్యూ చేయడం జరుగుతుంది. మిగిలినవి ఏమైనా ఉంటే.....

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ఇప్పుడు ఫస్టు ఇన్స్టాల్మెంటు రిలేజు చేస్తున్నారు. విజయనగరం జిల్లా గురించి రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత ఇదేవిధంగా అక్కడ కూడా ఎప్పుడు చేస్తారు.

శ్రీ బి. సేతారామ్:- ఇప్పుడు మినీషురుగారు ఖచ్చితంగా శ్రీకాకుళం జిల్లాకు సంబంధించినంత వరకు కన్ఫెస్ అయి స్టేట్‌మెంటు ఇచ్చారు. ఇప్పుడు మీరు సిద్ధులు కేటాయించేప్పుడు ఏ జిల్లాకు ఆ జిల్లాకే ఇస్తారు. కనుక శ్రీకాకుళం జిల్లాకు సంబంధించి శ్రీకాకుళం జిల్లా కలెక్టరుగారు 6 కోట్లకు పైన నష్టం జరిగిందని రిపోర్టు ఇచ్చారని అంటున్నారు. శాసన సభ్యులు అయితే ఏదో ఎగ్జాజరేట్ చేసి చెప్పారని మీరు ఒకవేళ అనుకుంటే కనీసం కలెక్టరుగారు ఇచ్చినటువంటి రిపోర్టుకు అయినా కన్ఫెస్ అవుతారా వారు రిపోర్టు ఇచ్చిన ప్రకారం ఆ 6 కోట్ల పైచిలుకు ఇవ్వడానికి మీకు ఉన్నటువంటి అభ్యంతరం ఏమిటి? ఇది ప్రకృతి వైపరీత్యాలకు సంబంధించినటువంటిది.

డాక్టర్ డి.ఎల్. రవేంద్రారెడ్డి:- వెంటనే రిలేఫ్ క్రింద 120 లక్షలు ఇచ్చాము. తరువాత అది కూడా కన్ఫిడర్ చేస్తాము.

ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన ఆత్యవసర
 ప్రాముఖ్యము గల విషయము. శోకాకుశల
 జిల్లాలోని వంశధార, చాగావళి నమల పరదల
 వలన సహాయక షరతులను గూర్చి.

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు:- అధ్యక్షా, జిల్లా కలెక్టరుగారు మొత్తం ఇన్వర్సిటీషను తెప్పించి 6 1/2 కోట్లు నష్టం అయిందని ప్రభుత్వానికి రిపోర్టు పంపించారు. మీరు ఇప్పుడు 120 లక్షలు రిలేజు చేశారు. ఇది ఏమాత్రం చాలదు. కనుక మీరు మళ్లీ ముఖ్యమంత్రిగారితో మాట్లాడి 6 కోట్లు గురించి ఆలోచించండి. మీరు ఇచ్చిన 120 లక్షలు ఎంతవరకు సరిపోతుందో ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. ఏ జిల్లాలో అయినా వరదలు వచ్చినప్పుడు స్పెషల్ హాసింగు ప్రోగ్రాం అనేది ఇస్తున్నారు. నార్మల్ హాసింగు ప్రోగ్రాముతో ఏమాత్రం సంబంధం లేకుండా ఎక్కడైతే ఫగ్డ్ ఎఫెక్టివ్ పిలెజెస్ ఉన్నాయో అక్కడ స్పెషల్ హాసింగు ప్రోగ్రాం అనేది ఇస్తున్నారు. ఆ జి.ఓ.వో మీరు అది ప్రస్తావనకు తేలేదు. కనుక ఆ విషయాన్ని కూడా మీరు ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకొని వచ్చి నార్మల్ హాసింగు ప్రోగ్రాము కాకుండా స్పెషల్ హాసింగు ప్రోగ్రాం కూడా శోకాకుశల జిల్లాకు మంజూరు చేయాలని కోరుతున్నాను.

డాక్టర్ డి.ఎల్. రవేంద్రారెడ్డి:- తప్పకుండా ముఖ్యమంత్రిగారితో మాట్లాడి ఇది పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ జి. సేతారామ్:- దీనిలో అధికారుల అవినీతి ఉంది. ఆ విషయం గురించి మంత్రి గారు చెప్పలేదు. ఆ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు మీద వెంటనే ధర్య తీసుకోవాలి. అలాగే వాడు రెమిషను గురించి కూడా మంత్రిగారు చెప్పలేదు.

డాక్టర్ డి.ఎల్. రవేంద్రారెడ్డి:- గౌరవసభ్యులు వరద కట్ట తెగిపోయిందని పిటి షను పంపించారు. ఇవన్నీ తప్పకుండా ఎంక్వయిరీ వెయిస్తాము.

శ్రీ జి. సేతారామ్:- నేను అంటున్నాను. మీరు తప్పుడు అధికారులను, అవినీతి అధికారులను ఎందుకు సమర్థిస్తున్నారు? ఆవిధంగా సమర్థిస్తే మీ ప్రభుత్వం బదనాం అవుతుంది.

డాక్టర్ డి.ఎల్. రవేంద్రారెడ్డి:- అవినీతి అధికారులను ఎట్టి పరిస్థితులలోను సమర్థించము. ఖచ్చితంగా దానిమీద రిపోర్టు తెప్పించుకుని యాక్షను తీసుకుంటాము.

శ్రీ జి. సేతారామ్:- రిపోర్టు ఏమిటి? మేము సబ్మిట్ చేసాము. ఈ ఫగ్డువో జరిగినటువంటి అవకాశవకలు మూలంగా మేము రిప్రజెంటేషను ఇవ్వడం జరిగింది అందులో స్పష్టంగా ఉంది.

(జవాబు లేదు)

Mr. Deputy Speaker:- The House is adjourned to meet again at 5 P.M. to-day.

(సభ తిరిగి నాయంత్రం 5-08 గం||లకు సమావేశమైనది)

(ఉప సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

1991-92 సంవత్సరమునకు బడ్జెటుపై సాధారణ చర్చ

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, 1991-92 సంవత్సరపు బడ్జెట్ను ప్రవేశ పెడుతూ గౌరవనీయులైన ఆర్థిక శాఖామాత్యులు దేశము పూర్తి ఆర్థిక సంక్షోభంలో కూరుకుని పోయి ఉన్న సమయంలో ఆర్థిక సంక్షోభాన్ని ఎదుర్కొంటున్న కష్టకాలంలో ఈ బడ్జెట్ను ప్రవేశ పెడుతున్నామన్నారు. ఈ బడ్జెట్ను ప్రవేశ పెట్టిన సందర్భములో మేము కొన్ని ఇబ్బందులు ఎదుర్కొన్నా రాష్ట్ర పురోగతికి అభివృద్ధికి వాటి విషయములో కుంటు పడకుండా పొదుపు పాటించుతూ ముందుకు పోవలసిన అవసరం ఉంటుందని మనవి చేశారు. పొదుపు విషయం గురించి నొక్కి చెప్పారు. మంత్రిగారు ఈ మాటలు చెప్పి నప్పుడు ఈ దేశము ఎందుకోసము ఆర్థిక సంక్షోభాన్ని ఎదుర్కొంటున్నదీ, దానికి గల కారణాలు వివరించితే బాగుండేది. ఎందుకంటే, వివరించడంలో కొంత తటపటాయింపు లున్నాయి మన ఆర్థిక మంత్రిగారికి. ఈవాళ దేశములో అధికారంలో వున్నదీ మైనారిటీ కాంగ్రెసు. ఆ ప్రభుత్వము తేనుకొచ్చిన బడ్జెటు అదీ తేనుకొన్న చర్యలు, దానివల్ల రూపాయి విలువ తగ్గింపు ఇవన్నీ మనమీద రిఫ్లెక్ట్ అవుతాయి. కేంద్రములో ఏ ప్రభుత్వ మున్నప్పటికీ కూడా కేంద్ర బడ్జెటు యొక్క ప్రతిబింబము తప్పనిసరిగా రాష్ట్ర బడ్జెటు మీద ప్రతిబింబించడం సహజంగా జరుగుతుంది. రూపాయి తగ్గింపు ధైర్యంగా చెప్పవలసి వుండే ఎందుకు చెప్పలేదు? దానివల్ల, చాలా కష్టకాలాన్ని ఎదుర్కొనే పరిస్థితి వుంది పొదుపును పాటించడం ద్వారా మన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు కుంటు బడకుండా ముందుకు సాగుతాము. ఆ రకంగా సభకు హామీ ఇస్తున్నామని చెప్పారు. పొదుపును ఏవిధంగా పాటిస్తాము? పొదుపును పాటించడంలో తేనుకొబోయే చర్యలు ఏమి? దాని విషయంలో తరువాత వస్తాను.

ఇప్పుడు మన రూపాయి విలువ తగ్గడం వల్ల, విదేశీ అప్పులపైన ఆధారపడి, విదేశీ షరతులకు లోబడి మన రూపాయి విలువను తగ్గించడం వల్ల, దాని ప్రభావము మన రాష్ట్ర ప్రజాజీవిత మీద అదేవిధంగా రాష్ట్ర రెవెన్యూ మీద భారము ఏవిధంగా పడుతుందో చెప్పి వుంటే బాగుండేది. ప్రభుత్వము వివరించిన ఆర్థిక ధోరణిని పరిశీలన చేస్తే, మనందరం చాలా తీవ్రంగా ఆలోచించాలి. కేవలం ప్రభుత్వము మీద విమర్శలు గుప్పించడం కాదు మా అభిప్రాయం. ప్రభుత్వాలు, ప్రతిష్టకాలు ఆలోచన చేయవలసిన సమయం ఆసన్నమైంది. ఈ ఊటి నుండి చట్ట బద్ధులు పడాలి? ప్రభుత్వము పూర్తిగా వైఫల్యం చెందింది. అగాధములో పడుతున్నది. వాదనలేని సత్యమిది. ప్రజాశక్తితర వ్యయం పెరిగి పోతున్నది. ఇంధనవల్ల మన ప్రభుత్వక కూడా కుదించుకొనిపోయే పరిస్థితికి వచ్చింది. దాన్ని తగ్గించుకొందామని దేశము చెబుతున్నది. ఈ బడ్జెటులో దేశము ఎదుర్కొంటున్న ఆర్థిక సంక్షోభములో మనము భాగస్వాములమయ్యాము. కాబట్టి, ఈ ఆర్థిక సంక్షోభము ఎలా ఏర్పడింది? వివరించడానికి ప్రభుత్వము ఇదికంటే అన్న విషయం చెప్పక తప్పదు. కేంద్ర ప్రభుత్వము అనుసరిస్తున్న పారిశ్రామిక విధానముపై, మంత్రిగారు పొగడుతూ చెప్పారు. ఆ పారిశ్రామిక ప్రగతి ఏమి? వాటి నుంచి చెడ్డలు ఏమి? తమకు తెలుసు బడ్జెటులో అనేక సారులు మనము చర్చించుకొన్నాము. దేశము మొత్తం మీద గత 3 సంవత్సరాల నాటికి లక్ష 60 వేల పరిశ్రమలు మూతపడ్డాయి. దాదాపు 2 లక్షల పరిశ్రమలు పడి, లక్షలాది కార్మికులు నిరుద్యోగులయ్యారు. రాష్ట్రములో చూస్తే,

15 వేల పరిశ్రమల దాకా మూలబడ్డాయి. లక్కలాది కార్మికులు నిరుద్యోగులయ్యారు. ఇదే శాసనసభలో 1985లో నేను ఎన్నికయ్యాను. అనాటి నుండి నేటి వరకు వర్షింపు కొంటున్నాము. ముఖ్యంగా మన స్టేట్ లోనే ఏ.పి. కార్పొరేషన్, రాయలసీమ పేపరు మిల్లు, డి.బి.ఆర్. మిల్లు వంటివి మూత పడ్డాయి. ఇక్కడ 5 వేల మంది కార్మికులు నిరుద్యోగులయ్యారు. ఈ డి.బి.ఆర్. మిల్లు ఒకసారి తెరిచారు. మరల మూత పడింది. అలాగే, సర్వీసు ఫ్యాక్టరీ, భజరంగ జూబ్లీ మిల్లు మూతపడ్డాయి. కొన్ని కేలకమ్మైన లెక్కలు చెబుతున్నాను. ఇక్కడ 15 పరిశ్రమలు మూతపడ్డాయని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ రకంగా పారిశ్రామికాభివృద్ధి విధానము కేంద్ర ప్రభుత్వము ప్రకటించిన దానిలో చూస్తే, ఒక పరిశ్రమ కూడా తెరవించడం లేకపోగా, కొండ నాలుకకు మందు వేస్తే, వున్న నాలుక పూడినట్లుగా వుంది. ఇంకా దేశములో అనేక పరిశ్రమలు మూతపడే పరిస్థితులు వున్నాయి. కేంద్ర ప్రభుత్వము అనుసరిస్తున్న ఆర్థిక, పారిశ్రామిక విధానము ప్రకారం, ఇదివరకు 100 కోట్ల పెట్టుబడితో ప్రారంభిస్తే త్వరితగతినే పరిస్థితి వుండింది. ఈవాళ, వెయ్యి కోట్ల వరకు పరిమితిని పెంచారు. వెయ్యి కోట్ల వరకు త్వరితగతినే అవసరం లేదు. విదేశీ పరిశ్రమల వారి సహకారాన్ని ఆహ్వానించారు. ఇదివరకే విదేశీ పరిశ్రమలు ఈ దేశములో వున్నటువంటి గుత్త పెట్టుబడిదారితో చేతులు కలిపిన విషయం గురించి చర్చించాము. అనేక చర్యలవల్ల పరిశ్రమలు మూలపడడానికి కారణమయ్యాయి. అనేక పరిశ్రమలను లాభసాటిగా నడిచే బి.హెచ్.ఇ.ఎల్. లాంటి పరిశ్రమలను అమ్ముకొనే ప్రయత్నాలు జరిగాయి. పారిశ్రామిక విధానము ఏదయితే వుందో అది సంతోషకరంగా వుందని తోగడడంలో వాస్తవము ఏమి? అందువల్ల ఏదో పైపైనే చెబితే సరిపోదు. ఇక్కడ పారిశ్రామిక రంగము సంక్షోభములో పడిపోయింది. రోజు రోజూ పెరుగుతున్న అప్పులతో కూరుకుపోతున్నదనే వాస్తవాన్ని ఆర్థిక మంత్రిగారు అంగీకరించి, ఈ వాస్తవాన్ని ప్రజల ముందు చెప్పివుంటే బాగుండేది. చెప్పలేదు. ఇందులో యువక మంత్రులున్నారు. దయచేసి నేర్చుకోండి. ఇందులో వృద్ధులు, రాజకీయ కురువృద్ధులు వున్నారు. స్వాతంత్ర్య వోరాటములో వోరాడినవారున్నారు. యువతరం ముందుకు వచ్చి, దేశాన్ని ముందుకు తీసుకొని పోవాలి. ఎల్లకాలం వృద్ధులుండరు. యువతరము వారు, ఇక్కడున్నా, అక్కడున్నా, నేర్చుకోవలసింది చాలా వుంది. యువతరము వారు ఇక్కడున్నప్పుడు, అక్కడున్నప్పుడు ఈ రెండు సందర్భాలలో కూడా తెలుగుదేశం ప్రభుత్వాన్ని అదే పనికట్టుకొని విమర్శనాస్థాలను సంధించి, సంధించి వదలిపెట్టారు. ముఖ్యంగా మన రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితి పూర్తిగా దివాలా తీయడానికి కారకులయ్యారు వీళ్లు అని మీరు చెప్పారు. అయ్యా, వాస్తవములో మీరు వచ్చినతరువాత ఇది రెండవ బడ్జెటు. ఈ రెండు బడ్జెటులలో సాధించిన ప్రగతి ఏవైతూ పోతున్నదో ఆలోచన చేయవలసిన అవసరముందని కొరుతున్నాను. మన బడ్జెటు లోటు 247 కోట్లతో ముగుస్తుందని అన్నారు. 1991-92 సంవత్సరములో 561 కోట్లు మన రెవెన్యూ లోటు ఏర్పడిందని అంటున్నారు. ఈ రెవెన్యూ లోటు ఎంత తీవ్రంగా కృంగదీస్తున్నదో రెవెన్యూ బడ్జెటును పరిశీలన చేస్తే ఈ ఆర్థిక సంవత్సరములో రెవెన్యూ రాబడులు మొత్తం 5,940.96 కోట్లు కాగా రెవెన్యూ ఖాతాపై వ్యయం 6,502.86 కోట్ల దాకా వుంటుందని, రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితుల సమీక్ష అనే దానిలో ప్రభుత్వము పేర్కొంది. ఇంత రెవెన్యూ ఖాతా లోటు ఏర్పడడానికి కారణం ఏమి? ఈ రూపాయ విలువ తగ్గించిన తరువాత, దీన్ని పరిశీలన చేస్తే, పెరుగుతున్న ధరలు 20 శాతానికి పెరిగింది. పెరిగిన ధరలలో ప్రణాళికా వ్యయము కుడించుకొని పోతుంది. రెవెన్యూ

కోటు మరింత పెరగడంవల్ల, మన ఉద్యోగులకు జీతభత్యాలు పెంచవలసిన అవసరం ఏర్పడుతుంది. ఇప్పటికే ప్రజాశిక్షా వ్యయంలో సగానికి మించి డబ్బు జీతభత్యాలకే వోతుంది. మనము ఒక సంవత్సరములో 1100 కోట్లు అప్పులు చేస్తున్నాము. రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితిని ఏమర్చించినట్లయితే, ఈ ఒక సంవత్సరములో 1,100 కోట్ల అప్పులు చేయబోతున్నాడు అనేది మనవి చేస్తున్నాను. గత సంవత్సరంలో కంటే, 20 శాతం ఎక్కువ ఖర్చు అవుతుంది. మేము చెప్పిన దానికి, మీరు అచరణలో చూపే ఆదాయానికి వున్న వ్యత్యాసాన్ని ఏవిధంగా మీరు సమర్థించుకుంటారు? మేము ఈవైపు నుండి చూస్తే, వడ్డీలతో కట్టే మన రాష్ట్రము 548 కోట్లు కట్టవలసి వుంది. ఆర్థిక పరిస్థితి పెద్ద అగాధములో కూరుకొని వోతున్నది. మన రాష్ట్రము యొక్క పురోభివృద్ధి ఎటువైపు 20 వోతున్నదో అర్థము చేసుకోవచ్చునని మనవి చేస్తున్నాను. మీరు చెప్పేది ఏమిటని మీరు అడుగవచ్చు. మేము కొన్ని మార్గాలు చెప్పాము. ఆ మార్గాలు మీరు అనుసరింపరు. స్వావలంబన, స్వావలంబన అంటున్నారు మీరు. మీరు వోయింది అలంబన వైపు; ఎవరు అప్పు ఇస్తారు, ఎక్కడ దొరుకుతుందని దేశాల వెంట పడుతున్నాము. స్వావలంబన లేదు. మనదేత ఆర్థిక వనరులు సమీకరించడంలో అట్టర్ ఫేట్ అయ్యాము. కేంద్రంగాని, రాష్ట్రంగాని మన ఆర్థిక వనరులు. ఎట్లా సమకూర్చుకోవాలో ఉదాహరణకు ఒక మాట చెప్పుతాను. స్వల్పము రాజీవ్ గాంధీ మూడు సంవత్సరాల క్రితం నల్లడబ్బు గురించి ఒక సమాధానంలో 60 వేల కోట్ల రూపాయలు ఉందని చెప్పారు. ఈ సమాధానమే ఒక ఆర్థిక మంత్రిగారు 76 వేల కోట్లని అన్నారు. మే లెక్కలు, అంకెల గారడి అది. లక్ష కోట్ల రూపాయల దాకా ధొంగడబ్బు ఆర్థిక విధానం నడుస్తోంది. దీనికి కారకులు ఎవరు? ఆర్థిక విధానాలు ఎక్కడికీ దారితీస్తున్నాయి? ఇంత నల్ల డబ్బు నడుస్తున్నది. ఈ ఆర్థిక పరమైన ప్రభుత్వాలు ఎలా సాధ్యం? మీరు నల్ల డబ్బును వెలికి తీయండి? గోసాయి చిట్టాలో పెట్టారు. ఒక పట్టణ బ్యాంకులో జమ చేయండి, సగం మీకు, సగం మాకు అని చెప్పారు. ఇంతవరకూ ఎక్కడా ఒక్క పైసా బ్యాంకులో కట్టినట్లు తెలియదు. కాబట్టి, ఎట్లా రావాలి నల్ల డబ్బు? వెలికి తీయాలి? పన్నులు ఎగవేతను అరికట్టడమే కాకుండా వసూలు సమర్థంగా చేయాలి. అంటే, మనవారు అంటారు - కరువు రోజుల్లో వర్షాలు లేక పంటలు పండని రైతులు, చిన్న, బడుగు వ్యాపారస్థుల విషయం మాత్రం కనిపిస్తాయి. ఎక్స్ట్రా పన్నులతో కనబడుతూ ఉంది. ఆదాయం పన్ను కనిపిస్తున్నది - దీని వైపు నుంచి ఏమైనా ఆలోచిస్తున్నామా? మన ఆర్థిక పరిస్థితి ఎటువైపు ప్రయాణం చేస్తున్నది? ఇంకా కొన్ని చెప్పుతాము సంపన్నులపై ప్రత్యక్ష పన్నులు వెయ్యండని చెప్పాం. అంటే, ఆ సంపన్నులు ఎవరు తెలియండి కాదు. వారికి బాగా తెలుసు. వారి మీద పన్నులు వేస్తే యీ ధొంగ డబ్బు ఉపయోగం ఉండదు. దానికి మాత్రం కాదు. వారిలాగా యీ ప్రభుత్వం లేదు. వాస్తవమైన విషయం. అందుకని స్వావలంబన వైపు వెళ్ళాలనే మాటలే తప్ప ఏరకంగా అలంబన వైపు ప్రభుత్వం ప్రయాణం చేస్తుంది తప్ప రాష్ట్రంలో గాని, కేంద్రంలోగాని, మన వనరులను సమీకరించుకోవడానికి ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో చేసిన ప్రయత్నాలు లేవని చెప్పి తమ బ్యారా మనవి చేస్తున్నాను. ఇకపోతే, స్వావలంబన - విదేశాల అప్పులకు వోవద్దు. శాస్త్రీయ, సాంకేతిక పరిజ్ఞానంపై ఆధారపడాల్సి. శ్రీశైలం ఎడమ కాలువ ఉన్నది; దానికి టన్నెల్ నిర్మించాలి; మనకు శాస్త్రీయ పరిజ్ఞానం లేదు. అట్లాగే, పెద్ద పెద్ద పరిశ్రమల్లో గాని, కేలకమైన పరిశ్రమలలో, సాంకేతిక రంగంలో

మనం ఎవరిపై ఆధారపడకుండా ఉండాలని కాదు, మనకున్న వనరులను సమీకరించుకోవడానికి ప్రభుత్వం చేస్తున్న కృషి ఏమిటి? పరిస్థితి ఏట్లా ఉందంటే, ఏ విధిలో సంస్థ అయినాసరే అప్పు ఇస్తానంటే తప్ప కాలువలు త్రవ్వకోలేము, కాలువలు బాగు చేసుకోలేము; ఆఖరికి, బల్బులు కూడా కొనుక్కోలేము అనే మాట తప్ప అయితే చూడండి? బల్బుకు కూడా సహాయం తీసుకుంటున్నాం. ఇక మిగిలింది ఏమైనా ఉందా అంటే, చేపురు కట్టలు ఒక్కదానికి మాత్రమే తెచ్చుకోవడం లేదు. ఏ చిన్న పని చేయాలన్నా, విదేశాల అప్పులు ఉంటే తప్ప చేయలేము. చూపమంటే ఎన్నో ఉదాహరణలు చెప్పుతాను. ఆ దౌర్భాగ్య పరిస్థితికి నెట్టుబడ్డము. ఈ విధానాలకు కారణం ఎవరు? దేశం ఎటు పను నిస్తోంది. ఇక, రెవెన్యూ అభివృద్ధికి పెట్టే వాటా క్రమక్రమంగా తగ్గుతున్నది. 1986లో రెవెన్యూ ఖర్చు 75.3 శాతం ఉంటే, నా లెక్కలు చెప్పితే, యీ సంవత్సరం చూస్తే 1990-91 70.7 శాతానికి తగ్గము. పెరుగలేదు కాని, ప్రభుత్వం ఇప్పుడు ఆర్థిక మంత్రి మాత్రం అంకెల గారడీ చక్కగా చెప్పారు. 1990-91లో 71 శాతం అని చెప్పారు. అంటే, 0.3 శాతం. ఈ ఖర్చు పెరిగింది. 1989-90లో ఆనాడు ఉన్నటువంటి పరిస్థితి 75.3 శాతం నుంచి 70.7 శాతానికి తగ్గింది. యీ సంవత్సరం కూడా లెక్కలు చెప్పు తున్నారు. మీ లెక్క అంటే, 71 శాతం పెరిగిందని అంటున్నారు. పెరిగినా, రూపాయి తగ్గిన విలువతో పోలిస్తే, ఇది 65 కోట్ల దాకా తగ్గిపోయినా పెద్దగా ఆశ్చర్యపడవలసిన అవసరంలేదు. అందువల్ల, యీ రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితి మీద మీకు ఏమాత్రం శృద్ధి లేదు ఆ వైపు పరిష్కార మార్గం మీ బడ్జెట్ ప్రసంగంతో ఎక్కడైనా కనిపిస్తుందాయని మనవి చేస్తున్నాను. నేను చెప్పిన లెక్కలు, మన ఆర్థిక వివరణ పుస్తకం నుంచి మనవి చేస్తున్నాను. మనకు అభివృద్ధికరమైన వాటికి మీరు ఎక్కడైనా, ఏ దేశం నుంచి అయినా అప్పు తెచ్చుకోండినీ, మా వంతు వాటా మేము ఇస్తామని కేంద్ర ప్రభుత్వం అంటుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం అటు అప్పులు చేసి బల్బులతో సహా కొనుక్కోండినీ చెప్పే పరిస్థితి ఉంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చే పరిస్థితి లేదు. అయితే, వార్షిక ప్రణాళికా బడ్జెట్ కూడా కుదించుకుపోతోంది. చాలా స్పష్టంగా, నగ్నంగా కనిపిస్తున్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వం రూపాయి విలువ తగ్గించడం వల్ల నిత్యావసర వస్తువులు 20 శాతం పెరిగాయి. ఉద్యోగ స్థలాలకు డి.ఎ. ఇవ్వడం, ప్రతి ప్రణాళికా వ్యయం ఎంత స్థాయికి పెరిగింది? ఇంకా పెరుగుతుంది. ప్రణాళికా కార్యక్రమం కూడా కుదించుకు పోతుంది. 1990-91లో 1450 కోట్ల రూపాయలు ప్రణాళిక ఉంటే, యీ సంవత్సరం 1724 కోట్లకు మేము పెంచామని అన్నారు. అయ్యా, తరిగిన రూపాయి విలువతో పోలిస్తే ఇది కరెక్టుగా ఉంటుందా? ఇక్కడే గమ్యత్తు అయిన అంకెలు గారడీ జరిగింది. దీన్ని కొద్దిగా పరిశీలించి చూస్తాము. ఇందులో స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి కలిగిన సంస్థలు ఉన్నాయి - ఆర్.టి.సి. - 124 కోట్ల రూపాయల ఖర్చుతో దాని వనరుల నుంచి చేస్తున్నది ఏమీఉంటే, కొత్త బస్సులు కొన్ని, కొన్ని బస్ షెల్టర్స్ ను కట్టిస్తున్నది. 1724 కోట్లలో 124 కోట్లు కలిగి ఉంది. అది ఒకటి; అదేవిధంగా, విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డు తన స్వంత ఆదాయం 149 కోట్లు, తమ కార్యక్రమాల విస్తరణ కోసం ఖర్చు చేస్తున్నది. హౌసింగు బోర్డు కూడా ఒక కోటి రూపాయలను ఖర్చు చేస్తున్నది. వెరశి 274 కోట్ల రూపాయల దాకా యీ మొత్తంలో మనం ఇస్తున్నాం. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ వనరుల్లో ఏమీ కనిపించదు. తగ్గిన రూపాయితో పోలిస్తే 74 కోట్లు, 100 కోట్లు వచ్చాయి. భూమి గుండ్రంగా ఉన్నట్లు, ఎక్కడి నుంచి

పోయామో, అక్కడికే వేరాము. అది కూడా అవుతుందని నమ్మకంలేదు. ధరలు రోజు రోజుకు మిక్కిలనంటుతున్నాయి. ఆ పరిస్థితులు ఇంకా కుదించుకుపోయినా ఆశ్చర్యపడ వలసిన పనిలేదు. ఇది అంకెల గారడీ, మాటల గారడీ. ఇది రూ. 1724 కోట్లు అని మనం గొప్పలు చెప్పుకోవడానికి ఉపయోగపడుతుంది.

30 ఇకపోతే అంకెల గారడీ గురించి రాఘవరెడ్డిగారు ఒక కథ చెబుతుంటారు, చక్కగా కలిసి వస్తుంది. 'నిరుడు మా దొడ్లోపడి ఉన్న ఎద్దు లేవీ తిరిగితే, నిరుడు పోయిన ఎద్దు దొరికితే, మా అత్తగారు ఒకదానిని తోలిపెడితే, సర్కారోరు ఇస్తానన్న అప్పు సవ్యంగా ఇచ్చి ఆ డబ్బుతో ఒక ఎద్దును కొంటే మావే రెండు అరకలు' అని వారు కథ చెబుతుంటారు, అట్లాగా ఉంది. మనం 1724 కోట్ల రూపాయలతో కొత్త పృణాళికను రూపొందించుకొన్నామని చెప్పడం అంకెల గారడీ తప్ప దీనిలో ఏమాత్రం వాస్తవంలేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఏడవ పంచవర్ష పృణాళికలో మన కేటాయింపులు చూస్తే మనం ఎటు పోతున్నామో అర్థమవుతుంది. ఏడవ పంచవర్ష పృణాళికా కాలంలో 3,600 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించామని చెప్పి అందులో ఖర్చు పెట్టింది 1167 కోట్ల రూపాయలు. పృణాళిక రంగాలైన విద్యుత్ రంగం, వ్యవసాయ రంగాలకు ఖర్చుపెడతామన్న డబ్బు ఖర్చుపెట్టలేదు. అందువల్ల మన ప్రగతి ఇలా మూడు పువ్వులు, ఆరు కాయలుగా ఎట్లా పోతున్నదో దీనినిబట్టి మనం అర్థం చేసుకోవచ్చునని మనవి చేస్తున్నాను. పోతే తెలుగు దేశం ప్రభుత్వ హయాములో వాళ్లు అది చేయలేదు, ఇది చేయలేదని చెప్పారు. మీరు ప్రవేశపెట్టిన రెండు బడ్జెట్లలో లోటు ఎంతో, ఆనాడు వాళ్లు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్లో వున్న లోటు ఎంతో లెక్కలు చూస్తే చాలా స్పష్టంగా అర్థమవుతుంది. పోనీ ఇరిగేషన్ పైన కేపిట్ల ఎక్స్‌పెండిచర్ పెంచుకొన్నామా అంటే 1989-90లో 316 కోట్ల రూపాయలు ఉంటే 1990-91లో 288 కోట్లకు కుదించుకుపోయింది. ఇది వాస్తవం కాదా? మీ ఆర్థిక ధోరణుల సమీక్ష చూడండి. ఇది 1988-89 స్థాయి కంటే కూడా తక్కువ ఉంది. ఆనాడు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వ హయాములో, వారు రాష్రాష్ట్రాన్ని దివాళా తీయిస్తున్నారని అని మీరు అన్నప్పుడే వాళ్లు కేటాయించింది 292 కోట్లు. మీరు వచ్చాక ఇది రెండవ బడ్జెట్. చూపుట్టగానే పరిమళిస్తుంది. కానీ మీరు రెండవసారి బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టినప్పుడైనా ఆ ధోరణి కనపడాల్సి కదా, కానీ 'నానాటికి తీసికట్టు నాగంబొట్టు' అన్నట్టు రాసురాసు మీ కేటాయింపులు కుదించుకుపోతున్నాయని మనవి చేస్తున్నాను. పోతే ఇంకో భాగం తీసుకొంటే- మనం ఈ మొత్తాన్ని లెక్కవేసుకొని చూస్తే, ఈవేళ మనకు వున్న ఆర్థిక పరిస్థితిని బట్టి చూస్తే కేటాయించిన డబ్బు మొత్తం విలువ 50 పర్సెంట్ కంటే ఎక్కువ ఉండదని చెవితే ఏమాత్రం అతిశయోక్తికాదని కూడా మనవి చేస్తున్నాను. అందువల్ల ఈ ధోరణిని కాంగ్రెస్ పార్టీ ఏరకంగా సమర్థించుకొంటుందని అడుగుతున్నాను. మీరు ఆలోచించండి. ఇకపోతే మరోభాగం ఏమిటంటే వీధ్యకు సంబంధించినంతవరకు మన రాష్ట్రం చాలా వెనుకబడి ఉంది. జాతీయ స్థాయిలో అక్షరాస్యుల సంఖ్య సరాసరి 36 శాతం ఉంటే మన రాష్ట్రంలో అక్షరాస్యతా శాతం 28 నుంచి 30 శాతం లోపే ఉంది. మీరు ఇచ్చిన లెక్కల ప్రకారమే చెబుతున్నాను. కనీసం జాతీయ స్థాయిలో సమానంగా కూడా లేము. అలాంటి పరిస్థితిలో విద్యారంగానికి ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చుపెట్టాలి. కానీ మీరు చేసిన పని ఏమిటి? ముఖ్యంగా సాధారణ విద్యకు 1990-91లో 19.2 శాతం కేటాయిస్తే 1991-92లో కేటాయించింది 18.4 శాతం. ఇది అక్షరాస్యతను పెంచడానికి ఉపయోగపడుతుందా?

అంతేకాదు, హరిజన, గిరిజన తదితర బలహీనవర్గాలవారి విల్లలకు బలవర్ధక ఆహారంకోసం కేటాయించింది 1990-91లో 4.1 శాతం అయితే 1991-92లో 2.9 శాతం మాత్రం ఉంది. అంటే ఇది పురోగమనమో లేక తిరోగమనమో అలోపించింది.

ఇక విద్యుత్ రంగం విషయం కూడా దీనికి భిన్నంగా లేదని ముందే మనవి చేశాను ఇక సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు సంబంధించి కేటాయింపులు 6.3 శాతం నుంచి 6.2 శాతానికి కుదించారు. ఇది కూడా మే లెక్కనే. ఇక ప్రజలకు సంబంధించిన ఆరోగ్యశాఖ చాలా ముఖ్యమైంది. రోశయ్యగారు ఆరోగ్యంగా ఉన్నారు, వారు ఆరోగ్యంగా ఉండాలనే కోరుకొంటున్నాను. వారు ఆరోగ్యంగా ఉండి ప్రజల ఆరోగ్యాన్ని బాగు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఆరోగ్య శాఖకు సంబంధించి గతంలో కేపిటల్ ఎక్స్పెండీచర్ 2.2 శాతం ఉంటే ఇప్పుడు ఉన్నది 0.5 శాతం మాత్రమే. ధరల పెరుగుదల, రూపాయి వీలువ తరుగుదల ఇవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొంటే ఇక మిగిలింది జేరో మాత్రమే ఆసుపత్రులు ఎంత అధ్వాన్నంగా ఉన్నాయో ఇదివరలో మనం అనేకసార్లు చర్చించాం. ఉన్నానియో ఆసుపత్రికి వెళ్లి చూడండి, మురికి వాసన కొడుతొంది. పరుపులు సరిగాలేవు, దుప్పట్లు లేవు, ఇదంతా కేపిటల్ ఎక్స్పెండీచర్ కిందకి వస్తుంది. గతంలో కేపిటల్ ఎక్స్పెండీచర్ 2.2 శాతం ఉంటే ఇప్పుడు 0.5 శాతానికి తగ్గింది, అంటే మిగిలింది జీరో.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- వరల్డ్ బ్యాంక్ ఇస్తోంది

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- ఏ బ్యాంకు డబ్బు ఇస్తుందా అని చిప్ప తీసుకొని దేశాల వెంటపడతాం. అన్నీంటికే అప్పు తెచ్చుకొంటున్నాం, ఒక చేపురు కట్టలకు మాత్రం తెచ్చుకోవడంలేదు. ఈ స్థితికి వోయింది. చాలా చోట్ల ఆసుపత్రులకు బిల్డింగ్స్ లేవు, ఆసుపత్రులలో మందులు లేవు, జిల్లాలలో స్పెక్ టైట్ మందులు కొనడం లేదు. పనికిరాని మల్టీ పేజిమిన్ టానిక్స్ తప్ప మందులు దొరకవు. సర్జికల్ సామాను లేదు. చాలా చోట్ల దయనీయమైన పరిస్థితి ఉంది. ఆసుపత్రుల పనిజేరును పరిశీలించడానికి ఏర్పాటుచేసిన శాసనసభా సంఘంలో సభ్యుడిగా వుండి రాష్ట్రంలోని అనేక ఆసుపత్రులను సందర్శించడం జరిగింది. ఆసుపత్రులలో ఏనాడో తాతలకాలంనాడు చేసిన ఎలక్ట్రికల్ మెరింగ్ ఉంది. ఆ మెర్లు తెగిపోతే కరెంటు ఉండదు ఎమర్జెన్సీ ఆపరేషన్ జరుగుతుంటే మెర్లు తెగిపోతే ఉపయోగించడానికి జనరేటర్స్ లేవు, కొన్ని చోట్ల జనరేటర్స్ ఉన్నా అవి పనిచేయడంలేదు ఎక్స్-రే ప్యాంటు లేవు, ఎక్స్-రే ప్యాంటు ఉన్నచోట్ల పరిస్థితి ఎలా ఉందో చెప్పాను ఆరోగ్య రంగం పరిస్థితి ఇలా ఉంటే ప్రభుత్వం కేవలం గొప్పలు చెప్పుకొంటే సరిపోతుందా అని అడుగుతున్నాను. ఒక్కొక్క రంగంలో మనం ఏవిధంగా మెఫల్యం చెందుతున్నామో చెప్పడంకోసమే నేను కొన్ని ఉదాహరణలు చెప్పాను.

ఇకపోతే ఎస్.సి., ఎస్.టి. తదితర బలహీన వర్గాలవారు ఉన్నారు. వేరి విషయంలో కేపిటల్ ఎక్స్పెండీచర్ విషయం ఏమిటి? నేను కొత్త విషయాలే చపుతున్నాను తప్ప వా సహచరులు చెప్పిన విషయాలనే తిరిగి చెప్పడంలేదు. శ్రీ బి. నాగేశ్వరరావు 5.40 చెప్పారు - ఎస్.సి., ఎస్.టి. వారికి, అయ్యా, 5 ఊళ్లకు ఇళ్లు స్కూలులు అయినా సా. ఇప్పించండి అని అన్నారు. కాంగ్రెసు వారికే కూడా ఉన్నది; బయటికి చెప్పలేదు. ఇప్పుడు ఉన్న పరిస్థితుల్లో అడుగులేదు. మేము, ఇక్కడ అడుగుతున్నాము, వారు అడుగులేదు.

చారి మేటింగులో అయినా అడుగుతారో లేదో తెలియదు. అడగాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఎస్.సి., ఎస్.టి క్యాపిటల్ ఎక్స్పెండీచరు 6.2 శాతం నుంచి 5 శాతానికి కుదించారు. ఇది హస్తవం కాదా? ఎరువులు - వ్యవసాయ రంగానికి ఏ రకమైన ప్రయత్నం చేస్తున్నారు? ప్రభుత్వం నిరాడంబరతను పాటించడం అంటే, దాని అర్థం ఏమర్థకోసం అనడం లేదు. ఎంతో బాధాకరంగా అంటున్నాను. సి.ఎల్.పి. సమావేశంలో చర్చ జరిగింది. ఎం.ఎల్.ఏ.లు కనీసావసరాలకోసం డబ్బులు కట్టాలి. అయిదు వందలా, వెయ్యి జూబిలీ హిల్స్... బంజారా హిల్స్? బిరాన్ ప్యాలెసా, ఇతర చోట్ల రూ. 750 ఉంది, ఇలా చర్చకు వస్తుందే, ప్రజలు ఏమీ అనుకుంటారు? మన ఆర్థిక వనరుల గురించి, కనీస సౌకర్యాలు ఇవ్వవద్దని కాదు. అందుకని, నిరాడంబరత ఏ రకంగా పాటించాలి. త్యాగాలు కొందరిపై అయితే, భోగాలు మరికొందరిపై. అందుకని, కాంగ్రెస్ పార్టీలో గ్రూప్ తగాదాలు, పదవుల పంపకం కోసం కొన్ని కొత్త కొత్త పదవులను సృష్టిస్తున్నారు. హృదయం మీద వెయ్యి వేసుకుని చెప్పండి? ఇటీవల రాజీవ్ గాంధీ టెక్నలాజికల్ సంస్థ ఒకటి ఏర్పాటు చేశారు. ఆయన పేరుతో ఏర్పాటు చేశారు. అది సరిగా పని చేస్తే మాకు అభ్యంతరం లేదు. ఆయన ఒక దేశభక్తి కుటుంబం నుంచి వచ్చినటువంటి వారు. దేశం కోసం త్యాగం చేశారు. దేశ ప్రధానమంత్రిగా ఉన్నవారు ఆయన పేరు మీద పెట్టారు. దానికి ఒక క్యాబినెట్ హోదా కలిగించే ఫెర్టైన్ మెంట్ పెట్టారు. దాని విషయంలో మీ నిధులు ఏమిటో, ఒక వాక్యం కూడా లేదు. అంటే, పోస్టు క్రియేట్ చేసి, ఒక నిరుద్యోగి కాంగ్రెసులో ఉన్నవారికి పదవి ఎందుకు కల్పించడము? దీని అర్థం ఏమిటి? మీ బడ్జెట్ లో యీ రాజీవ్ గాంధీ టెక్నలాజికల్ మిషన్ యొక్క విధులు, నిధులు ఏమీ చెప్పారు? దీనికి సంబంధించి, ప్రత్యేక లోన్ కొన్ని లక్షల రూపాయలు ఖర్చు చేసి ప్రకటించారు. శాసనసభ జరుగుతున్న సందర్భంలో యీ విషయంలో సభలో తెలుపకుండా బయట ప్రకటించడం జరిగింది. ఇది, ఇతరులను విమర్శించేటప్పుడు గమనించాలి. మీరు ఇతరులను అనేకసార్లు విమర్శించారు. ఇది సభాధికారం క్రిందకు వస్తుందా రాదా? ప్రస్తుత బడ్జెట్ లో పన్నులు చెప్పకుండా కొత్త పన్నులు వెయ్యింక యీ ప్రణాళిక కుదించుకుపోదు, అన్నింటిలో పాటించడం ద్వారా ముందుకు పోతామని చెప్పుతున్నారు. కానీ, ఇది కూడా మాటల గారడీయే?..... ఇది మాటల గారడీ కాదంటారా? తమరు ఆలోచించండి? బడ్జెట్ లో కొత్తగా పన్నులు వేయక పోయినా, శాసనసభ ఆమోదం పొందిన తరువాత పన్నులు వేయడానికి అవసరమైన లొసుగులు పెట్టి ఉంటారు. అమ్మకం పన్ను ద్వారా గత సంవత్సరం కంటే యీ సంవత్సరం 212 కోట్లు అదనంగా ఆదాయం వస్తుందని చెప్పారు. ఈ అమ్మకం పన్ను ఎవరి మీద వెయ్యకుండా ఎట్లా వస్తుంది నాకు అర్థం కావడం లేదు. చక్కగా పెట్టారు ఆర్థిక మంత్రిగారు. 212 కోట్లు ప్రజల మీద పడవా అని అడుగుతున్నాను. ఎక్సైజు పన్ను ద్వారా 124 కోట్లు ఆదాయం వస్తుందని అన్నారు. ఇదివరకు ఎక్సైజు తగ్గింది అన్నారు. 124 కోట్లు ఎవరి మీద వేస్తారు? వేసే పద్ధతి చెప్పలేదు. 124 కోట్లు ఎట్లా వస్తాయి? అనాడు చెప్పాము కదా అని చెప్పడానికి. యీరకంగా మీరు మాటల గారడీతో ప్రణాళిక పెరిగి, రూపాయి విలువ తగ్గిపోతున్న తరుణంలో ఆర్థిక సంక్షోభంతో పెడతాము. ప్రజలకు హస్తవం చెప్పకుండా, స్వావలంబన చెప్పకుండా యీ కారణాలు చూడకుండా యీ ప్రణాళిక కుదించుకుపోతుంది. పురోభివృద్ధి మూడు పూలు ఆరు కాయలుగా పోతుందని చెప్పండి. ప్రజలను మోసగించడం బాగా లేదు. కాలవలు

తృప్తుకోవాలన్నా వరల్డు బ్యాంకు సహాయం కావాలి, పూడిక తీసుకోవాలన్నా వరల్డు బ్యాంకు సహాయం ఏమీ కావాలన్నా, రోడ్డు కావాలన్నా, ఏషియన్ డెవలప్ మెంటు బ్యాంకు అప్పుకావాలి; హైదరాబాదు నీటి బాగుకావాలన్నా ఓవరసీస్ డెవలప్ మెంటు ఏజెన్సీ ఇది వాస్తవం కాదా? వేటి మేద ఆధారపడకుండా, మన స్వంత వనరులు సమీకరించడం వోయి వేటి మేద ఆధారపడుతున్నాము. ఇది రాష్ట్రం యొక్క ప్రగతిని ఎంత అటంకపరుస్తుందో సీరియస్ గా ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉన్నది. శ్రేణ్యాలం ఎడమకాలువ గురించి ఒక్క వాక్యం లేదు. దీనికి సంబంధించినంత వరకు, తెలుగు గంగ గురించి చాలా గొప్పగా మనం చెప్పుకున్నాం. యీ గొప్పలు మాస్టే, మనకు అర్థమవుతున్నది ఏమీటంటే, తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టు 1994 నాటికి ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ మేము పూర్తిచేసి తీరుతామని మంత్రిగారు చెప్పారు. ఆర్థాటంగా ప్రకటించారు. తెలుగు గంగకు ఇప్పటికి వేరు పెట్టింది ఎంత అంటే, వెయ్యి కోట్లు అవుతుందంటే, 320 కోట్లు పెట్టారు. తాజా అంచనాల ప్రకారం 1200 కోట్లు అవుతుందని అన్నారు. కానీ, తమాషా ఏమీటంటే, యీ సంవత్సరం దీనికి కేటాయించిన డబ్బు ఎంత అంటే కేవలం 60 కోట్లు మాత్రమే. ఈ 60 కోట్లు నూడా ఖర్చు చేస్తే యీ లెక్కన 1200 కోట్లు ఎప్పుడు చేస్తారు? 1994 నాటికి పూర్తి చేస్తామంటున్నారు; 1991-92కి వచ్చాము. 60 కోట్లు చొప్పున ఖర్చు చేస్తే 10 సంవత్సరాలు, యీలోగా రూపాయి విలువ 5 పెనులకు తగ్గుతుంది. అప్పటికి ఎన్ని వందల కోట్లు అవుతుందని అడుగుతున్నాను గాలేరు, నగరి, సుజల స్రవంతికి వెయ్యి కోట్లు అవుతుందంటే, యీ సంవత్సరం దీనికి కేటాయించింది ఎంత అంటే 10 కోట్లు. ఇదేనా ప్రాధాన్యతారంగం అంటే అని నేను అడుగుతున్నాను. తమరు దయచేసి చెప్పండి? యీ విషయానికి ఆన్సర్ చేయాలి మీరు? శ్రేణ్యాలం ఎడమ కాలువ గురించి ఒక మాట లేదు. శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు - రూ. 5 కోట్లు జీతభత్యాలకు చాలవు. ఉన్న పరిస్థితి అది, యీ రకంగా మీరు పురోభివృద్ధికి యీ దేశం కష్టకాలంలో ఉన్నా, ఆర్థిక ఇబ్బందిలో ఉన్నా మేము చేస్తామంటున్నారు. ఏరకంగా చేస్తారని అడుగుతున్నాను. లా అండ్ ఆర్డరు ఉంది, భూసంస్కరణలు ఉన్నాయి, ఇవన్నీ చెప్పాలంటే, చాలా చెప్పవచ్చు. ఒక్క వ్యవసాయం గురించి చెప్పుతాను తమరు అర్థం చేసుకోండి. భూసంస్కరణలను బుట్టడాకలు చేశారు. అప్పటి ముఖ్యమంత్రి చెప్పారు - యీ ముఖ్యమంత్రిగారు రావడంతో దాన్ని మీరు చెప్పవలసిన అవసరం లేదు, నేను అమలుపరుస్తాను అన్నారు. స్వర్ణీయ రాజీవ్ గాంధీకి చెప్పారు, ఉత్తరాలు వ్యాశారు, మేము చేస్తామన్నారు. ఓటాన్లకొంటు బడ్జెట్ లో లేదు, ఇందులో కూడా ఒక్క మాట చెప్పలేదు. దానికి ఆనాడు కొద్ది డబ్బులు అయినా కేటాయించారు కానీ ఇప్పుడు అది కూడా లేదు. 20 పాయింటు ప్రోగ్రామ్స్, 1990-91లో 920 లక్షలు మీరు నిర్ణయం చేశారు. సాధించింది 794.6 శాతం. అభివృద్ధి ఎంత పురోగమించిందో చూడండి. నేటిపారుదల ప్రాజెక్టు గురించి గత సంవత్సరం చెప్పింది 1990-91లో 2 లక్షల హెక్టార్లు. సాధించింది 44.6 వేల హెక్టార్లు. ఇది పురోగమనమా? తిరోగమనమా? కమాండ్ ఏరియా డెవలప్ మెంట్ 20 శాతం లోపు మాత్రమే. - ఫీల్డ్ ఫానల్స్ 24 వేల హెక్టార్లకు ఇస్తామన్నారు. సాధించింది కేవలం 5,680 హెక్టార్లు. అంటే 25 శాతం కూడా లేదు. భూమి వదును 9,600 హెక్టార్లు లక్ష్యం అయితే సాధించింది 16 వందల హెక్టార్లు. ఎక్కడున్నాం? సామూహిక ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు 30 కేంద్రాలు పెడతామన్నారు. ఒక్కటి కూడా లేదు, ప్రాథమిక విద్యలో సాధించవలసిన

లక్ష్యం 6.5 లక్షలయితే సాధించింది 3.8లక్షలు మాత్రమే. ఇళ్ల స్థలాలు పూజ్యం. పెట్టిన లక్ష్యం లక్ష కాగా సాధించింది 55,600. అంటే 50 శాతం. ఇందిరా ఆవాస యోజక పథకం క్రింద ఎస్.సి., ఎస్.టి. ఇళ్ల లక్ష్యం 7,900 కాగా సాధించింది 5,800. రేషన్ కార్డులు లేవు. 13 లక్షల కార్డులలో 4 లక్షలు చోగన్ అనే, 9 లక్షలు నికరం తేల్చి 7 లక్షలు కొత్తవే అయితే మొత్తం 16 లక్షలు కార్డులిచ్చారు. 'పంచ పాండవుల' సామెతలాగా ఉంది. ఇచ్చే పరిస్థితి లేదు. మొన్ననే మీటింగ్ పెట్టారు. గత అయిదారు మాసాలుగా ఫుడ్ ఎడ్యుకేషన్ కమిటీలు లేవు. బియ్యం లేవు. పంపకం ఎట్లా ఉందో తెలియదు. ఇక 16 వేల హెక్టార్ల సర్వేస్ ల్యాండ్ వెంచుతామన్నారు. 24 వేల హెక్టార్ల సాధించినట్లుగా వ్యాసుకుని ఉండవచ్చు. దీనిపై ఒక కమిటీని వేయమనండి. రుజువు చేస్తాను. ఇది సర్వేస్ ల్యాండ్ కాదు. పశుభుత్వ భూమి. 15, 20 సంవత్సరాల సుంబే సేద్యం చేసుకుంటున్న భూమికి పట్టాలిచ్చారు. ఇది సర్వేస్ ల్యాండ్ కానేకాదు. నేను రుజువు చేస్తాను. అభివృద్ధిని గురించి మనం చెప్పుకుంటే, బడ్జెట్ రాష్ట్ర పృగతి ముందుకు పోయేందుకు వేలుగా లేదు. మన రాష్ట్రం ఎదుర్కొంటున్న ఆర్థిక సంక్షోభాన్ని పృజలకు చెప్పి, వనరులు ఎట్లా సమీకరించుకోవాలో తెలుసుకోవడానికి పృజలను విశ్వాసంతోకి తీసుకునే మార్గం చెప్పలేదు ఎంతసేపూ ఏ అప్పు దొరుకుతుంది అన్నది తప్ప వేరే ఏమీ లేదు.

లా అండ్ ఆర్డర్: రాజకీయ హత్యలు జరుగుతున్నాయి. పృత్యర్థుల మీద దాడులు జరుగుతున్నాయి. జనవరి 1991 నుంచీ ఈనాటి వరకూ జరిగిన హత్యలు 1614, రేషన్ 357, కిడ్నాప్స్ 452, దొంగతనాలు 11,063, దోపిడీలు 671, డెకాయితీస్ 523, మోసాలు 1035, రైడింగ్స్ 3318, పోలీసు కాల్పులు 182, కత్తిచోట్లు 1134, గృహ దహనాలు 666, వరకట్నం చావులు 195. ఇవీ నా స్వంత లెక్కలు కావు. పృభుత్వ లెక్కలు. ఈ పద్ధతిలో లా అండ్ ఆర్డర్ పరిస్థితి ఉండంత చాలా విచారంగా ఉంది. ఈ రోజు పత్రికలలో వచ్చింది. షాద్ రాబాద్ సిటీలో 15 సంవత్సరాల బాలికను రేప్ చేశారు. నల్గొండ జిల్లాలో 16 సంవత్సరాల బాలికను రేప్ చేశారు. ఒక్క రోజులో జరిగింది. షాద్ రాబాదు చుట్టుపక్కల పృభుత్వం ఉందా లేదా అనిపిస్తోంది. రాజీవ్ గాంధీ హత్య జరిగిన వాటిపై అందరూ ఆలోచించాలి. కాంగ్రెస్ వారు కూడా ఆలోచించాలి. రాజీవ్ గాంధీ హత్య ఎంతో దారుణం. మొత్తం దేశం కూడా దీని మీద తేవ్వంగా ఆలోచించాలి. రాజకీయ హత్యలు ఎటు పోతున్నాయి? ఇందిరాగాంధీ దారుణ హత్యకు గురైంది. రాజకీయ హత్యలకు వ్యతిరేకంగా పోరాడాలి. దానిని వదలిపెట్టి, పృత్యర్థుల మీద దాడి చేస్తారా? నా జిల్లాలో చేశారు. షాద్ రాబాదులో పృతివక్షం వారికి చెందిన సినిమా హాల్స్ తగలబెడితే ఒక్కరినీ అరెస్టు చెయ్యలేదు. గుంటూరు, కృష్ణా, పృకాశం జిల్లాలలో ఎక్కడ ఏం జరిగిందో చెప్పగలను. రాష్ట్రం మొత్తం మీద ఏం జరిగిందో చెప్పగలను. కాంగ్రెస్ పార్టీ వారు ఆలోచించాలి. ఇతర పార్టీల వారు కూడా ఆలోచించాలి. రాజకీయ హత్యలకే పరిమితం తెవుతాయా? గుడ్డివాడి చేతిలో రాయి లాంటిది. ఎవరిన్నైనా చంపవచ్చు. ఎటు పోతున్నాం మనం? దీనికి వ్యతిరేకంగా పోరాడాలి. జనాన్ని సమీకరించి పోరాడాలి. దానిని వదిలేసి, రాజకీయ పృత్యర్థుల మీద కక్క సాధించి, హత్యలు చేసి, అస్థులను లూటీలు చేసే పరిస్థితికి దిగజారడం ఏమేటి?

ఇక వ్యవసాయానికి సంబంధించి, మన రాష్ట్రానికి ఖరీఫ్ సీజన్లో దాదాపు 24 లక్షల టన్నులు అవసరం. దాదాపుగా రబీకి కూడా ఇంతే అవసరం ఉంటుంది. నాగార్జునసాగర్ వంటి ప్రాజెక్టులు వచ్చాయి కనుక, రైతుకి పంట పండించాలనే తహతహ పెరిగింది. 1951వ సంవత్సరంలో మన దేశం మొత్తం మీదా రసాయనిక ఎరువుల వాడకం కేవలం 69 వేల టన్నులు. ఈనాడు దేశం మొత్తం మీదా 1 కోటి 9 లక్షలకు పెరిగింది. జపాన్, కొరియా, వియత్నాం, దక్షిణ కొరియా, దక్షిణ వియత్నాం వంటి దేశాలలో సగటున 300 కిలోల ఎరువులు ఉపయోగిస్తారు. కానీ మన దేశం మొత్తం మీదా 80 కిలోలు మాత్రమే ఉపయోగిస్తారు. ధన్యాగారం అనుకున్నమన రాష్ట్రంలో వాడేది 150 కిలోల. ఈరోజు మనం ఏ స్థితిలో ఉన్నాము? గతంలో చాలా గర్వంగా చెప్పుకున్న మన ధన్యాగారంలో గత సంవత్సరం 1 లక్షా 37 వేల టన్నులు తగ్గాయి. ఈ సంవత్సరం ఎంత తగ్గాయో తెలీదు. పేద వాడికి ఒక్క బస్తా కూడా దొరకలేదు. 19 లక్షల టన్నులు వచ్చాయన్నారు. పంచదానికి 9 లక్షల టన్నులున్నాయన్నారు. నీన్న 3 లక్షల టన్నులు మాత్రం పంచామన్నారు. ఇప్పుడు నిలువ ఉన్నది 52 వేల టన్నులు అన్నారు. ఇది దేశాన్ని ముందుకు తీసుకుపోతుందా? మనకంటే వెనుక వచ్చిన దేశం - 100 కోట్ల, 120 కోట్ల జనాభా గల దేశం 45 కోట్ల టన్నుల అవార ధన్యాలు పండిస్తంటే, కాలం కలసి వస్తే వారి కంటే ఎక్కువ వనరులు కల మనదేశం పండించేది 17 కోట్ల టన్నులు. చాలా గొప్పగా చెప్పుకుంటున్నాము. ఇప్పటికీ విదేశాల నుంచి అవార ధన్యాలను దిగుమతి చేసుకుంటున్నాము. కీలకమైన రంగాలలో రాయి తేలిస్తున్నారు. సంపన్నులకు రాయి తేలు ఇస్తున్నారు. దేశ ఆర్థిక ప్రగతికి పనికి వచ్చే పనులు చెయ్యరా? ఎరువుల పరిస్థితి ఎంత దారుణంగా ఉందో, ఎంత అధ్వాన్నంగా ఉందో?

పరిపాలనలో రోజువారీ కార్యక్రమాలలో జోక్యం. దీని గురించి మంత్రులు ఆలోచించాలి. ప్రతిపక్షపార్టీలు ఆలోచించాలి. లంపగొండులను ప్రోత్సహిస్తే జరిగితే భస్మాసుర హస్తం వ్యవహారమే. నా జిల్లాలో ఇటీకి అనే డాక్టర్ ఉన్నాడు. రంగయ్య అనే డాక్టరు ఉన్నాడు. ఇటీకి అనే డాక్టరు ఇన్స్టిట్యూట్లో హాస్పిటల్ కు వోడు అని చెప్పి, ఎ.సి.బి. వారు రెడ్ హాస్పిటల్ కు పట్టుకుని, ఆయన ఇంటి మీద రెడ్ చేశారు. రెండు ఇంక్విమెంట్స్ సాఫ్ట్ చేశారు. పరికరాలు కొనుగోలు చేయడంలో లోపం ఉందని కనుగొన్నారు. ఆయన మీద విచారణ పెండింగులో ఉంది. ఆయనని సంగారెడ్డికి ట్రాన్స్ఫర్ చేశారు. రెండు సంవత్సరాలు అక్కడ ప్రాక్టీస్ చేశాడు. ఆయనను అక్కడికే రీపోస్ట్ చేశారు. రంగయ్య అనే డాక్టరును మహబూబ్ నగర్ కు ట్రాన్స్ఫర్ చేశారు. తిరిగి ఆయనను అక్కడికే రీపోస్ట్ చేశారు. ఈ విషయం తెలిసి నేను ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలిపి వ్యాశాను. తాత్కాలికంగా స్టే ఇచ్చి, ఎబ్లెయిన్స్ లో పెట్టారు. మళ్ళీ అక్కడికే చేశారు. దానికి కారణం చెప్పారు.

వార్ల్డ్ డైరెక్టరుగారు చెప్పారట - ఎవరిని పంపదామన్నా అక్కడ సూపరింటెండెంట్ గా 600 వోల్యం లేదు కాబట్టి దొంగలకే తాళం చేతులు ఇద్దాము అనుకుంటున్నారట. ఇంతకన్నా సా. అవహాన సమాధానం ఏమిటి? అంతే కాదు రెండు సంవత్సరాల ఏడు నెలల కాలంలో నలుగురు ఇ.ఇ.లు మారారు. కలక్టర్లు ఒక నెల కూడా ఉండరు. ఒక సూపరింటెండెంట్ ఛార్జ్ తీసుకోవడానికి పోయి సరిగా సంతకం పెట్టే దశలో వెంటనే వెర్రివెస్ మెనేజీ పోయింది - వెంటనే వాచసు రమ్మని. నా జిల్లాలోనే కాదు ప్రతి జిల్లాలో ఈ పరిస్థితే.

కాంగ్రెసు గ్రూపు తగాదాలలో తమకు వ్యతిరేకమయిన వర్గం అనుకుంటే వాళ్లు దగ్గర కూడా ఇష్టం వచ్చినట్లు చేసే పరిస్థితులలో పరిపాలనా వ్యవస్థలో ఊక్యం కలుగజేసుకుని పరిపాలన అంతా అస్తవ్యస్తం అవుతోందని మనవి చేస్తున్నాను. అందువల్ల మే బడ్జెటులో ఉన్న యదార్థమయిన పరిస్థితి చెప్పకుండా దాబేబట్టినా దానిని మా పార్టీ తరఫున బలపరచడానికి సిద్ధంగా లేము. ఇవ్వాళ మన రాష్ట్రంలో ఆర్థిక పరిస్థితి సంక్షోభంలో మరింతగా కూరుకుపోయింది. కేంద్ర బడ్జెటుతోబాటు ముడిపడి ఉంది ఈనాడు పరిస్థితి. 45 సంవత్సరాల పరిపాలనా కాలంలో - మధ్యలో వారు ఉండవచ్చు. ఎవరయినా ఉండవచ్చు. న్యాయ శాఖ మంత్రి గారి దృష్టికి కొన్ని అంశాలు తేవలసి ఉంది. అవి తరువాత చెబుతాను. నాటికే మీద ఉంటుంది వారికి సమాధానం. ఇప్పుడు అన్నీ చెప్పడం సాధ్యం కాదు కాబట్టి తరువాత అడుగుతాను. ఈ రకమయిన అస్తవ్యస్తమయిన బడ్జెటును మా పార్టీ కానీ, నేను కానీ సమర్థించడానికి సిద్ధంగా లేము. అంకెల గారడీ, మాటల గారడీ, నేను చెప్పిన విషయాలు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వమే కాదు ఇతర పార్టీల వారు కూడా అలోచించండి. మన ఆర్థిక పరిస్థితి ఎక్కడికి దారి తీస్తున్నదో - ఫురోగతికి దారి తీస్తున్నదా, తిరోగమనానికి దారి తీస్తున్నదా అలోచించండి. దీనిని బాగు చేయడానికి సరయిన మార్గం వెతకండి. మేము కూడా సహకరిస్తాము. మీరు ఈ పద్ధతులలోనే వోతాము అంటారా ప్రశ్నిస్తున్నాము. అందులో మినహాయింపు లేదు. అందువల్ల తప్పల తడకలతో వాస్తవానికి విరుద్ధంగా ఉన్న ఈ బడ్జెటును వ్యతిరేకిస్తూ మీరు నాకే సమయాన్ని ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను.

శ్రీ కె. రంగారావు:- అధ్యక్షా, మాకు కూడా అవకాశం ఇవ్వండి. మా మీద దయలేకపోతే ఎట్లా? మమ్ములను విమర్శిస్తూ వారంతా ఇప్పటి వరకూ మాట్లాడారు. మాకు కూడా ఒకరికి ఇవ్వండి. తరువాత ఫోర్ లీడర్లుకు ఇవ్వండి. అది న్యాయం, ప్రజాస్వామ్యం, నిష్పక్షపాతం అనుకుంటాను. మీరు అనుసరించడం లేదని కాదు. ఈ సభకు అలాంటి సంప్రదాయాన్ని గౌరవించాలని నా హృదయపూర్వకమయిన కోరిక. మా అభిప్రాయాలు కూడా తెలియజేయనీయండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- కరకే రంగారావు గారు. వారు చది నిముషాల కంటే తేసుకోమని అన్నారు. స్పీకరు గారితో కూడా చెప్పారు. వారు మాట్లాడిన తరువాత మీకు ఇస్తాను.

శ్రీ కె. రంగారావు:- వారు సీనియర్ సభ్యులు. అందుచేత వారు 10 నిముషాలలో ముగిస్తారాఫ్ట్ నాకు నమ్మకం లేదు.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:- ఒక్కొక్కరు గంట తేసుకుంటే నాకు కనీసం అరగంట ఇవ్వరా సర్. సరిగా 30 నిముషాలలో ముగిస్తాను - అంతకంటే ఎక్కువ పోను. వెనుకటికి ఒక సామెత ఉంది. 'తిమ్మక్కా, తిమ్మక్కా బాగున్నావా అంటే నాపేరు నేకేమి ఎరుక అంటే నీ మొహం చూస్తేనే పేరు తెలుస్తుంది అన్నట్లు' ఈ బడ్జెటు పూర్తి - నిరాశా నిస్పృహలు కలిగించే నీస్సారమైన బడ్జెటు - దివాళా తీసిన మన ఆర్థిక విధానం అయిపోతోంది. వోట్ ఆన్ ఎకౌంటు బడ్జెటు ముఖ్యమంత్రి గారు సభలో ప్రవేశపెట్టినప్పుడు ఏం చెప్పారంటే...

'The Budget is framed with due care and caution and is reflection of the aspiration of the people of the State' అన్నారు. కానీ ప్రజల ఆశలు మాత్రం అడియాస చేసింది. ఇప్పుడు మన ఆర్థిక శాఖామంత్రి గారు పెట్టిన దానిలో ఏమన్నారంటే 'I will be only highlighting some of the more important achievements and proposals.' అన్నారు. మేగ్ కాదు కనా లెస్ అబ్జెక్టివ్స్ ఉన్నాయి. ఇంప్రోవ్మెంట్లు సంగతి దేవుడు ఎదుగును కానీ ప్రోగ్రెస్ ఏమయినా ఉన్నాయా అంటే హాళికి హాళి. సున్నకు సున్న. మన బడ్జెటు యొక్క స్వభావం చూసేటప్పుడు ఎంతో లోటులో ఉన్నాము. ఈ లోటు బడ్జెటును ఏ ప్రత్యేకమయిన బ్యాక్ గ్రౌండ్లో, ఏ ప్రత్యేకమయిన పరిస్థితిలో ఏర్పడింది అన్నది మనం తెలుసుకోవాలి. ఈ లోటు బడ్జెటు-కొత్త కారు. తెలుగుదేశం పరిపాలనలో కూడా ఏడు సంవత్సరాల కాలంలో 5 సంవత్సరాలు లోటు బడ్జెటు ఉంది కానీ ఒక విషయం గమనించాలి. తెలుగుదేశం పార్టీ ప్రభుత్వ విధానాలతో మేము అనేక విషయాలలో విభేదించాము, అది వేరే విషయం. కానీ వేళ్ల 5 సంవత్సరాల రెవెన్యూ లోటు రూ. 690 కోట్లు ఉంటే ఇప్పుడు ఒక్క సంవత్సరంలోనే రూ. 562 కోట్లు రెవెన్యూ లోటు ఉంటే అంటే ఏ స్థాయిలో ఇది పెరిగిపోయిందో అన్నది ఒక్కసారి గమనించుకోవాలి. సికర లోటు రూ. 247.46 కోట్లు ఉంటే అన్నారు. మనం తీసుకొనేటటువంటి అప్పులలో రూ. 1100 కోట్లు అదనపు రుణం సంపాదించుకుంటున్నట్లు గమనించాను. ఒకటి, అనేక ఇతర దేశాలు సహాయం చేస్తున్నాయి. రెండు, ప్రపంచ బ్యాంకు కూడా వివిధ పథకాల కోసం సహాయం చేస్తున్నది. మూడవది, షేర్ల మన 1991-92 రాష్ట్ర ప్రణాళికకు రాష్ట్రం సమకూర్చే వనరులకన్నా ఎక్కువ నిధులు కేంద్రం ఇస్తున్నది. ఈ రకమైన బ్యాక్ గ్రౌండ్లో ఇంత లోటు ఉండడం అన్నది సాధారణ విషయం కాదు. చాలా తేవుమయిన పరిణామాలు కలిగిస్తుంది. వాస్తవంగా చెప్పాలంటే రుణభారం కూడా ఎలా ఉంది? రుణభారం 1990-91లో రూ. 6054 కోట్లు ఉంటే ఇప్పుడు రూ. 7154 కోట్లు అంటే రూ. 1100 కోట్లు ఈ సంవత్సరం అదనంగా అప్పు చేస్తున్నాము. ఈ అప్పులు మొత్తం అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు వెట్టుకుంటున్నామా అంటే కాదు. రూ. 709 కోట్లు కేవలం వడ్డీల చెల్లింపులకే అవుతున్నది. ఇక్కడ కూడా చూడవలసింది ఈ బాకీల దగ్గరకు వచ్చేసరికి రూ. 7154 కోట్లు ఏదయితే మనం ఈ సంవత్సరం అప్పు చేస్తున్నామో కేంద్రం నుంచి తీసుకునేది రూ. 5040 కోట్లు అంటే పెద్ద మొత్తం కేంద్రం నుంచి తీసుకుంటున్నాము. అలాంటప్పుడు మన రుణ భారం కూడా ఇంతవరకూ మీకు విన్నవించుకున్నట్లు 1989-90లో రూ. 471 కోట్లు అయితే వడ్డీ 1991-92లో రూ. 709 కోట్లు అంటే సుమారుగా రూ. 338 కోట్లు పెరగడం అన్నది చూస్తున్నాము. మన రాష్ట్రం ఆర్థిక వనరులను సమకూర్చుకోవాలి. ఆ విషయం వేరే చెబుతాను. ఇదే సమయంలో కేంద్రం మనకు ఇచ్చిన బాకీని చెల్లించుకున్నామా? కేంద్రం మనకు ఇచ్చిన బాకీని మాఫీ చేయాలన్న డిమాండును మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పెట్టుకోకపోతే ఈ ఆర్థిక సంక్షోభం నుంచి బయటపడలేము. కేటాయింపులు వచ్చేసరికి మన క్యాపిటల్ ఎక్స్పెండిచర్ 1990-91లో రూ. 504 కోట్లు అని మనం పెట్టుకున్నాము. దానిలో రూ. 443 కోట్లు మాత్రమే మనం ఖర్చుపెట్టి రూ. 61 కోట్లు ఖర్చు పెట్టలేకపోయాము. ఈ రూ. 61 కోట్లు కూడా రూ. 40 కోట్లు కేవలం నీటి పారుదల కోసం కేటాయించిన డబ్బునే ఖర్చు కాకుండా మిగలుతుకునే మళ్లీ ఖజానాకు

వేయరంజే ఈ రోజు పరకు మాట్లాడమ. నేను ప్రభుత్వాని ఒకే ముఖం చేస్తున్నాను. టెక్నోలజీయన్స్ తోను, రాజకీయ నాయకులతోను ఒక నిఘోషణ తయారీ చేయండి. ఆ తర్వాత ఆహార ధాన్యాల బోకు వ్యాపారాన్ని చేపట్టడానికి గల అవకాశాలు ఏదైనా ఉండవచ్చు. అది పన్నుపంపింపుకుంబున్నాను. తరచు అతివృద్ధి, అసామ్యం, ముఖ్యంగా పన్నులకు చెప్పవచ్చు లకు గురి అవుతూ సగటున సంవత్సరానికి 1500 కోట్ల రూపాయల విలువ వస్తే కాతయ సంపదను మనం కోల్పోతున్నాము. దానినే అడ్డంకుగా ఒక మార్కెట్ ప్యానీ కావాలి వున్నది దేనికి కావలసిన అన్ని రకాల దీన్నులరహా, ముప్పులరహా, ఖాతా అనిషన్ లు ఉంటాయి కానీ, గ్రాండ్ వాటర్ పథకాలు అమలు జరపడానికి కానీ. ఎక్స్‌ప్రోగ్రెస్ ఉత్పత్తి కానీ. పరిశ్రమల నిర్మాణంలో ఇంకా ఇతర చర్యలు ఏమీ చేపట్టాలి అవన్నీ ప్రస్తుతంగా ఆలోచించ దానికి ఒక నిఘోషణ కమిటీని వేయాలి. ఒక మార్కెట్ ప్యానీ తయారీ ఛేయాలి. ఆ ప్యానీ ఒక 15 సంవత్సరాల్లో; 20 సంవత్సరాల్లో అమలుజరిచే విధంగా కార్యక్రమాలను వర్యలు తీసుకొవాలి. లేకపోతే ఈ ప్రకృతి విపత్తులతోటి మన రాష్ట్రం వస్తుంటే ఇదే విధంగా నష్టపడుతూ వుంటుందని మనవివేస్తున్నాను. నేను ఈ సందర్భంగా ఒక విషయం గుర్తు చేస్తున్నాను. మనకు వచ్చే ప్రపంచ డబ్బు కానీ, ఇంకో డబ్బు కానీ కాంట్రాక్టర్ల, కాంకర్యం అయిపోతూ వున్నది. ప్రయివేట్ కాంట్రాక్టర్ల రింగ్ ఏర్పడింది. ఆ రింగ్ తో మనకు చాలా పెద్ద నష్టం జరుగుతూ వున్నది. ఇది వరకు ఎ.పి. కనీస్ట్రక్షన్ కార్పొరేషన్ రేషన్ ఒకటి వుండడం మూలంగా బ్యాలెన్స్ డౌన్ వాళ్ళు, ప్రయివేట్ కాంట్రాక్టర్లను అదుపులో పెట్టేవాళ్ళు. అయితే ఇప్పుడున్న ప్రభుత్వం ఎ.పి. కనీస్ట్రక్షన్ కార్పొరేషన్ ను కూడా కమీషన్ ఏజెన్సీగా దిగజార్చి అప్రతిష్ట తీసుకువచ్చింది. కానీ మొత్తం మీద అవి చక్కటి ఉద్దేశ్యంతో పెట్టబడింది. ఇప్పుడు ఆ ఎ.పి. కనీస్ట్రక్షన్ కార్పొరేషన్ ను పునరుద్ధ రించాలి. లేకపోతే కొత్తగా నిర్మాణం చేయాలి. అది వున్నప్పుడే ఈ ప్రయివేట్ కాంట్రా క్టర్ల రింగ్ ను బ్రేడర్లు కొట్టగలుగుతాము. వందల, కొట్ల రూపాయలు క్షేంకర్యం చేస్తున్న దాని నుంచి మనం బయటపడగలుగుతాము. ప్రజా సంక్షేమ కార్యక్రమాలు - నిన్ను ఎవరో ఒక మీతులు అడిగారు. మంత్రిగారేమో డబ్బు విధిని అన్నారు. అయ్యా, మేము అయిదు సూచనలు చేస్తున్నాము. మొట్టమొదటి సూచన అమృతం వస్తు ఇప్పుడు ప్రభుత్వం విధించిన రేటులోనే సంవత్సరానికి 1500 కోట్లకు తగ్గకుండా ఎగవేయబడు తున్నది. ఆ ఎగవేత ఏ రకంగా జరుగుతున్నది? ఎలా దానిని ఆపాలి? చట్టంలో ఏ మార్పులు తేవాలి? దానిని వసూలు చేసుకునే యంత్రాంగంలో ఎలాంటి మార్పులు తేవాలి? ఈ ఎగవేతను అరికట్టి 1500 కోట్ల రూపాయల వరకు ఆదాయం యివ్వగలిగిన ఆ శాఖకు అదనంగా ఇప్పుడు వచ్చే 1400 కోట్ల రూపాయలు గాకుండా ఇంకా అదనంగా 1500 కోట్ల రూపాయలు తీసుకురావడానికి అవకాశం కల్పించే విధంగా సరిగా పరిశీలించి సూచనలు చేయడానికి ఒక కమిటీని వేయాలి. ఇప్పటికయినా ఒక నిఘోషణ కమిటీ - రాజ కీయ నాయకులతో, టెక్నోలజీయన్స్ తో, ఇంకా ఇతరులను కూడా పెట్టి కమిటీ వేయాలి. లేదంటే హౌస్ కమిటీని వేయండి. దోలెడంత డబ్బు వచ్చే వనరులు వేటలారా మన కళ్ల ముందే పోతున్నవి. రెండవది ఆవీకారి కాంట్రాక్టర్లు, ఇంకా ఇతర కాంట్రాక్టర్లు అనేక మంది వంద కోట్ల రూపాయల వరకు బాకీ వున్నారు. ఆ బాకీలను రాబట్టాలి. దాని వలన కూడా మనకు తక్షణ ఆదాయం వస్తుంది. మూడవది 5 లక్షల రూపాయలు, 10 లక్షల రూపాయల పిలువగల ఆస్తులు వున్న ధనికుల మీద ప్రకృతి విపత్తు సర్ ఛార్జీని విధించాలి.

సంవత్సరానికి రూ. 1000, 1500 వచ్చే దానిని కోట్ల రూపాయలు వచ్చే విధంగా దానిని రూపొందించాలి. నాలుగవది పట్టణ అస్తుల మీద గరిష్ఠ పరిమితిని విధించాలి. గరిష్ఠ పరిమితి విధించగా ఇంకా ఎక్కువ వున్న అస్తుల మీద ప్రభుత్వ కంట్రోల్స్ ను సంపాదించాలి. దానివలన చాలా వనరులు వస్తాయి. అయిదవది నల్ల ధనాన్ని బయట పెట్టడానికి కావలసిన చర్యలు తీసుకోవాలి. ఈ మార్గాల ద్వారా ప్రభుత్వం డబ్బును, వనరులను సమకూర్చు కోవాలి. పేద వాళ్ల మీద వస్తుల భారం వేయవలసిన పని లేదు. ఇక భూ సంస్కరణల విషయానికి వచ్చేసరికి ఒక మాట చెప్పవలసి వస్తున్నది. తెలుగుదేశ ప్రభుత్వం వారు మేము మొత్తుకోగా, మొత్తుకోగా చీవరి దినాలలో ఒక సవరణ బిల్లును తీసుకువచ్చారు. మేము వాకౌట్ కూడా చేశాము. గవర్నర్ గారి సంతకం కూడా కాలేదు. అది అలాగే వుండి పోయింది. దీని విషయంలో మేము బెస్టున్న మొదటి సూచన సుప్రీం కోర్టు తీర్పును అనుసరించి ఏ కారణం చేత కూడా ఎగవేయడానికి వీలులేని విధంగా మిగులు భూముల సన్నిహితుల బయటకు తీయడానికి అవసరమైన సవరణలు చట్టంలో తీసుకురావాలి. రెండవది ఈ భూస్వాముల దగ్గర మిగులు భూములు ఎక్కడెక్కడ ఏ రకంగా అన్యాయం చేయ బడి వున్నాయో వాటినిన్నీటిని వెలుగులోకి తెచ్చి ప్రభుత్వానికి ఒప్పజెప్పడానికి వీలుగా మండలి స్థాయిలోను, జిల్లా స్థాయిలోను, రాష్ట్ర స్థాయిలోను అఖిల పక్ష కమిటీలను వేయాలి. సహకారం తీసుకోడానికి వేలయిన స్టాట్యుట్లలో పవర్టీసు వారికి యివ్వాలి. ఒక టైమ్ బౌండ్ ఒక సంవత్సరమో, రెండు సంవత్సరాలో పెట్టి జరిగినంత వరకు దానిని పూర్తి చేయవలసిన అవసరం వున్నదని మనవిచేస్తున్నాను.

పట్టణాలలో భూముల అక్రమణ గురించి నిత్యం వంటూ వున్నాము. దీని విషయంలో నా సూచన ఏమంటే మొదటిది, అనేకమంది ఇళ్లు లేని పేదలు అక్కడక్కడ నివసిస్తున్నారు. వేరే గురించి ప్రభుత్వం వాగానం చేసింది కనుక దానిని అమలు చేసే పద్ధతిలో చర్యలు తీసుకోవాలి. మునిసిపల్ ఏరియాలో కానీ, కాలువగట్ల వెంబడి కానీ అర్హత కలిగిన పేద వాడికి ఇళ్లు వున్నట్లయితే అవి భూ అక్రమణ చట్టం క్రింద తొలగించవలసి వచ్చినప్పుడు దానికి ప్రత్యామ్నాయం చూపిస్తామని ఇదివరకు అనేకసార్లు మన అసెంబ్లీలో చర్చకు వచ్చినప్పుడు చెప్పడం జరిగింది. కానీ ఈ రోజు వరకు అలాంటిది ఏమీ జరగలేదు. విచక్షణ లేకుండా అనేక చోట్ల తొలగిస్తున్నారు. నేను ప్రభుత్వానికి ఇచ్చే సూచన పట్టణాలలో భూ అక్రమణ క్రింద వచ్చిన భూమిని ఎంతమందికి ఇవ్వవచ్చు? ఎన్ని వేలమంది తొలగించబడిన వాళ్లు వుంటారు? వారికి వేరేచోట ఎక్కడ యివ్వాలి, ఏమిటి అనేది ఒక సమగ్రమైన పథకం రూపొందించి, దాని ప్రకారంగా రెండు సంవత్సరాలలో, మూడు సంవత్సరాలలో ఈ కార్యక్రమాన్ని ఒక డెడ్ లైన్ గా పెట్టి పరిష్కరించడానికి చర్యలు తీసుకోవాలి. భూ బహుసరులు నిరాశ్రితంగా తొలగించాలి. దీని మీద ఈ రోజు ఉదయం చర్చ జరిగింది. కాబట్టి వెంటనే ల్యాండ్ గాబింగ్ కేసులను చూడడానికి స్పెషల్ టీబియూనల్స్ పెట్టి పటిష్ఠ వంతం చేయాలి. జడ్జిలను వేయాలి. స్టాఫ్ ను పెంచాలి. దానికి కూడా రెండు సంవత్సరాలలో, మూడు సంవత్సరాలలో ఒక పరిమితి పెట్టి ఆ పరిమితి లోపు భూ అక్రమణ దారులను తొలగించడానికి తగిన సహాయక చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం వుంటుంది. అదంతా 20 చేయమని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వం పక్కా యిండగ్ల నిర్మాణం గురించి మాకు వాగానం చేశారు. నేను 3 రోజుల క్రిందట మా గృహ నిర్మాణం విషయాలకు సంబంధించిన డిస్ట్రిక్టు

మేనేజర్ను అడిగితే, కలక్టరుగారితో మాట్లాడితే ఇంకా మాకు పాలసీ రాలేదు. అందులో మంతుల కోటా ఎంతో తెలియదు. ఎం.బి.ల కోటా తెలియదు. మే కోటా ఎంతో తెలియదు అని చెప్పడం జరిగింది. కోటా ఎంతో తెలియకుండానే నిర్మాణం గురించి అమలుచేస్తామంటున్నారు. మా మట్టూ జనం తిరుగుతూ మీరు రాస్తే యిస్తారు రాయండి అని నన్ను అడిగితే నేను ఎక్కడ రాయను? గవర్నమెంట్ ఇటువంటి పద్ధతిలో ఉండడం మంచిది కాదు.

ఇక రైతులు వస్తున్నారు. ఎం.ఎల్.ఏ. రాయగానే కరెంట్ వస్తుంది అని. నా కానిస్టేబుల్యాయెన్సీ సలహా సంఘానికి నేను అధ్యక్షుణ్ణి. కొత్త కనెక్షన్లు కాదు గదా, పాత దొంగ కనెక్షన్లు పూర్తి చేయడానికి అంటే రెగ్యులరైజ్ చేయడానికి, అవి ఇంకా సగం కూడా పూర్తి కాలేదు. కొత్త కనెక్షన్లు ఎక్కడి నుండి యిస్తారు? వచ్చే సంవత్సరం కూడా అవకాశం లేదు. దొంగ కరెంట్ తీసుకున్నవాడు దొర అవుతున్నాడు. సీ ఫారమ్ యిచ్చిన వారికి దిక్కులేకుండా పోతుంది. కనీసం ఈ సంవత్సరం ఒక్కొక్క నీయోజకవర్గానికి వెయ్యి లేకపోతే 1500 కొత్త కనెక్షన్లు యిచ్చే విధంగా ప్రణాళిక రూపొందిస్తామని మాకు హామీ యివ్వండి. దొంగ కనెక్షన్లు రెగ్యులరైజ్ చేయండి. దొంగ కనెక్షన్లు యింకా పెరిగేదానికి అవకాశం యివ్వవద్దని మనవి చేస్తున్నాను.

గిరిజన అభివృద్ధి గురించి నేను మేకు మనవి చేసేది ఏమీటంటే, చాలా విషయాలలో గిరిజనులకు ఎంతో మేలు చేస్తున్నాము అని చెబుతున్నారు. ఇప్పుడు నేను ఒక విషయం మనవి చేస్తున్నాను. ఎన్నో చేస్తున్నాము అని కాగితం మీద పెట్టి అందుకు సంతుష్టి పడితే సరిపోదు. అందువల్ల ఏమీ కాదు. కావడం లేదు. షెడ్యూల్డ్ ఏరియాలలో వున్న గిరిజనులకు ప్రాంతీయ స్వపరిపాలన యివ్వకుండా వాళ్లు పరిపాలన స్థానిక సంస్థల ద్వారా చేసుకోకుండా, మీరు బయటవాళ్లను పెడితే లాభం లేదు. ప్రాజెక్ట్ ఆఫీసర్ ఏవిధంగా ఉంటాడంటే, ఎవరు యిక్కడ పనిచేస్తారు? నన్ను ఎందుకు తీసుకువచ్చి యిక్కడ వేశారు? ఎప్పుడు వెళ్లిపోదామా, అని చూస్తూడే తప్ప సక్రమంగా తన విధులు నిర్వర్తించడు. ప్రాంతీయ స్వపరిపాలన ఏర్పాటు చేయండి. త్రిపుర, మొదలయిన రాష్ట్రాల పద్ధతిలో వారికి స్వయం ప్రతిపత్తి కల్పించండి. దానిని ఒక టెరిటోరియల్ గా ఏర్పాటు చేయండి. అది కూడా మన స్టేట్ అధికారంలోనే ఉంటుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వంతో సంబంధం ఉండదని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇకపోతే, ఈ షెడ్యూల్డ్ ఏరియాలలో ఉండే లంబాడీలను గురించి ఒక విషయం చెప్పాలి. లంబాడీలను ట్రిబ్యూనల్ గుర్తించి వాళ్లకు కూడా పోలిటికల్ రిజర్వేషన్ యివ్వండి. విద్యా సంస్థలలో రిజర్వేషన్ యివ్వండి. కానీ వారికి షెడ్యూల్డ్ ఏరియాలలో యివ్వకుండా చూడవలసిన పరిస్థితి ఇప్పుడు ఉంటే బాగుంటుంది. షెడ్యూల్డ్ ఏరియాలలో వున్న కోయలు, గోండుల భూములన్నీ వీరు కొనుక్కుంటున్నారు. వాళ్లకు వున్న రిజర్వేషన్ పొందకుండా అడ్డుపడుతూ, ఉద్యోగ అవకాశాలు పొందకుండా వుండే పరిస్థితి వుంది కాబట్టి, లంబాడీలను కూడా షెడ్యూల్డ్ ఏరియాలలో నాన్ ట్రిబ్యూనల్ గా గుర్తించితే తప్ప షెడ్యూల్డ్ ఏరియాలలో ఉండే ఎస్.బి.లు బాగుపడరని మనవి చేస్తున్నాను. బయట వున్న లంబాడీలకు మాత్రం ట్రిబ్యూనల్ రిజర్వేషన్ కల్పించాలి. ఈ విధమయిన పరిస్థితి ప్రభుత్వం కల్పించాలని కోరుతున్నాను.

శాంతిభద్రతల విషయం వస్తే, నక్కపైబి, పసుయం గురించి విషయం చెప్పాల్సి శాంతిభద్రతల గురించి అనేక ప్రక్కలు యివ్వడం జరగండి. ఇది రోజు రోజు క్షయిస్తున్నది. గూండాయిజం పెరిగిపోతున్నది. డాబులు చాల్యలు పెరుగుతున్నాయి. బలహీన వర్గాల మీద డాబులు జరుగుతున్నాయి. స్త్రీల మీద అత్యాచారాలు జరుగుతున్నాయి. తెలంగాణా జిల్లాల్లో ఎక్కయిజ్ సోబల్లో కూడా జరిగియిన చెబుతున్నాయి కల్లు మామూలా, సారాయి మామూలా గానే ప్రస్తుతం మాస్తే, గూండాయిజం నానాదికే పెరిగి పోతున్నది ఇటువంటి పరిస్థితి కనాడు ఉన్నది ఈ సంవత్సరం ఎక్కయిజ్ పాఠలు కూడా జరిగిన పరిస్థితి వున్నది. మన ప్రభుత్వం ఇది గమనించినట్లు చేదు

పోలీసువారు కూడా పేపర్స్ వార్ గ్రూప్ వారి డాబులకు గురౌతున్నారు. బాధ్యతా రాహిత్యంగా కూడా కొన్ని కొన్ని సందర్భాలలో ప్రచరించడం జరుగుతున్నది. ఈ సమాజం తమకు యిప్పిన బాధ్యతను సక్రమంగా నిర్వర్తించి ప్రజల సానుభూతిని పొందే విధంగా పోలీసులు ఉండాలి

కల్లుగీత నేషనలిజం కుండా మునుపు మాదిరిగా టి.ఎల్.సి.టి.సి.ఎస్.సి. ఏర్పాటు చేస్తామని హెచ్చింపు కంట్రాక్టర్లను రద్దు చేస్తామని వారు సర్వోందంగా ప్రకటించాలని కోరుతున్నాను ఎక్కడ మానినా కాంగ్రెస్ (బి) పార్టీవారి జోక్యం పెరిగిపోతున్నది. అధికారులు ఎవరి మాట వినని పరిస్థితి వచ్చింది. మా మాట కూడా వినడంలేదు. నేను నేర్పిన విద్యయే నేరజాక్ష్ అన్న పరిస్థితి వున్నది. అయ్యవారి జంభ్యాలు అయ్యవారికే అన్న సిద్ధికి వచ్చి సాధారణ పరిపాలన అస్తవ్యస్తం అయిపోయింది. నిజాయితీ కల ఆఫీసర్లు ఏదో పనిచేస్తున్నారు. ఎవరికి వారే కుంభకర్ణులయి పోతున్నారు. లంచగాండితనం చాలా పెద్దస్థాయిలో జరుగుతున్నది. అది ఒక క్యాన్సర్ లాగా పెరిగిపోతున్నది. ఇది చాలా బాధాకరమయిన విషయం.

ఇక ఆంధ్ర, తెలంగాణ, రాయలసీమ, ఈ మూడు ప్రాంతాలలో ప్రాంతీయ అసమానతలు పెరుగుతున్నాయి. అనేక సందర్భాలలో మనం మాస్టున్నాము. దీని గురించి ఈ బిడ్డెట్ లో ఎటువంటి చర్యలు తీసుకున్నారు అని అడుగుతున్నాను. దీనిపై నా సూచన ఏమిటంటే, ప్రాంతీయ అసమానతలు పోవడానికి ఏ ఏ రంగాలలో ఏమి చర్యలు తీసుకోవాలి? రికమండ్ చేయడానికి సిఫుణల కమిటీ వేయండి. ఒక సంవత్సరమో, 2 సంవత్సరాలో గడువు పెట్టండి. వారి నివేదిక ప్రకారం దేర్ఘకాలిక ప్రణాళిక తీసుకొని ఒక ఫేడ్డ్ మ్యానర్ లో అమలు చేయాలని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, మన ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థ ఎలా వున్నది? నేను ఈ మాట చెప్పడం చాలా ప్రాధాన్యంగా వుండవచ్చు. ఈరోజు దేశం అతి తీవ్రమయిన రాజకీయ, ఆర్థిక సంక్షోభంలో వున్నది. అందులో భాగం అయిన మన రాష్ట్రం కూడా అతి తీవ్రమయిన, రాజకీయ ఆర్థిక సంక్షోభంలో వున్నది. ఈ పరిస్థితిలో అనేక రకాల అరాచక శక్తులు, టెర్రరిస్టులు ఫాసిజ్ గ్యాంగ్ లుగా మారినటువంటి పేపర్స్ వార్ గ్రూప్ లో ఈ విధంగా ప్రబలివున్న పరిస్థితిలో ఎవరికి వారు చదువుకున్న మేధావులు స్వేతం చర్చించుకుంటున్నారు. ప్రజలచే ఎన్నుకోబడిన ప్రతినిధులు ఈ పరిస్థితిని చక్కటిటగలరా? ఎందుకు దేశంలో మిలటరీ

పరిపాలన రాక్షాసము? రాష్ట్రపతి పరిపాలనకు రాక్షాసము అనుబంధము నాదాదా
 వాళ్ళం ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థకు ఏబట యిస్తున్నాము. కానీ వారు అది ప్రశ్నకు
 జవాబు యివ్వలేని బలవేసిన పరిస్థితిలో వున్నామని మనవి చేస్తున్నాను. దీనిని దృష్టిలో
 ఉంచుకొని, ఈ వ్యవస్థ విలువ లోగింపొకుండా పుండాలంటే, ముఖ్యంగా శాంతిభంగతల
 విషయం చూడవలసిన అవసరం ఎంతో వుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ శాసనసభ సీన్
 యంలో కూడా నేను ఒకమాట చెప్పాణి. మొన్నటి వరకు కాంగ్రెస్ ప్రతిపక్షంలో ఉంది.
 వాళ్ళు అల్లరి చేసేవారు. ఎప్పుడున్నా ఒకరిద్దరు పోలేసులు లోపలికివస్తే, మేము లేవగానే
 బయటకు పంపేవారు ఇప్పుడు పోలేరు కావటా పెట్టుకొని నటా కార్యక్రమాలు నడుపు
 తున్నాము. ఇప్పుడు కాంగ్రెస్ వారు అధికారంలోకి వచ్చారు. ఇప్పటి ప్రశ్నపక్షం వారికి
 (తెలుగుదేశం పార్టీ) ఆ రుచి నప్పి వారు కూడా అదేవిధంగా అవలంబించడం జరిగింది.
 ఈ రకమయిన పద్ధతిలో నిర్మించే ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థ ఏ రకంగా ఉంది వెరుకకీక
 ఒక సామెత వుంది. ఒక ముసలాయనకు యిద్దరు నెండాలు రయితే, ఎన్ని అచ్చులు
 పెండ్లికలు, జిన్న పెళ్ళాము తెల్ల పెంట్లకలు కేట్లుంటు పోలే వీవరకు అయిన నెట్టి
 మీద వెంటుకలు లేకుండా పోయినవట. సరిగ్గా యిప్పుడు మన సీనియర్ అక్కడికి
 వచ్చింది. ఇద్దరు వేక్కుంటున్నారు మాబోటి వారము నారు తెలివి కుల్పుంటున్నాము.
 ఏమీ అనలేము. అంటే, నీ లెక్క ఎంత నీవు ఎవరు లని అనిపించుకోవాలి. ఏమైనా
 బాధాకరమైనటువంటి విషయము. ఇది ఎవరికీ క్షేమకరము కాదు. అర్ధగంబ అయి
 పోయింది. మీకు ధవ్యవాదాలు, సెలవు.

శ్రీ కె. రంగారావు:- అధ్యక్షా, 1991-92వ సంవత్సరానికి 1724.9 కోట్ల
 ప్రతిపాదనలతో 247.46 కోట్ల లోటుతో బడ్జెటు ప్రవేశపెట్టబడింది నిస్సక్ష్మపాతంగా,
 దూరదృష్టితో యీనాడు ప్రతిపక్ష నాయకులుగాని మనముగాని ఆందోళన చెందిన విధంగా
 దేశము లేక రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితులను, సంక్షోభాన్ని ఆలోచన చేసి - ఒక మహాకవి
 చెప్పినట్లుగా ఎవరో వస్తారు, ఏదో తెస్తారని, ఎదురు చూసి భయ పడకు అన్నట్లుగా -
 ఏదో ఎక్కడి నుండో వస్తుంది, దానివల్ల రాష్ట్రాన్ని మన పరిస్థితులను చక్కబరుచుకుండా
 మనది గాకుండా, మనకు వున్నటువంటి వనరులను ప్రధానంగా రాష్ట్రములో వున్న ఆర్థిక
 పరిస్థితులనుబట్టి, ఎంతవరకు యీ రాష్ట్రాన్ని, రాష్ట్ర ప్రజల యొక్క ఆలోచనలకు,
 ఆశలకు, ఆకాంక్షలకనుగుణంగా మనము యీ పరిపాలనను అందించగలుగుతాము, వారి
 సమస్యలను పరిష్కారం చేయగలుగుతాము అనే దూరదృష్టితో - శుష్క ప్రియాలు, తూన్య
 హస్తాలు గాకుండా - వాస్తవమైనటువంటి దృష్టితో, యీ బడ్జెటును ఆనందించదగిన
 విధంగా సంతోషించే విధంగా యథార్థమైనటువంటి పరిస్థితులను బడ్జెటు రూపములో
 ప్రవేశపెట్టినటువంటి సంతోషరెడ్డిగారికి హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు తెలియజేయడమే
 గాకుండా వారిని సమర్థిస్తున్నాను. నేను ఏదో కాంగ్రెస్ పార్టీలో వుండి సమర్థించాలని
 కాదు గాని పెద్దలు చెప్పారు రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితులు ఏమిటో, వాటిని దృష్టిలో పెట్టు
 కొని యీ బడ్జెటును ప్రతిపాదించడం జరిగిందని, ఈ బడ్జెటులో వాస్తవాలు వున్నట్టే ఏవో
 పెద్ద పెద్ద వాగ్దానాలు లేవు. ఏది చేయగలమో, ఏది చేస్తామో, ఏది ప్రజలకు న్యాయం
 అందించడానికి మనకు శక్తి, సామర్థ్యం వుందో, ఆ యథార్థాన్ని ఆర్థికమంత్రి సంతోష్
 రెడ్డిగారు కేబినెట్ అంతా ఆలోచనచేసి రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగారి నాయకత్వములో ప్రజలకు

అవసరమైన విధంగా తయారు చేయబడిన బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టబడిందని ఒక సామాన్య ప్రజా ప్రతినిధిగా తమ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. పెద్దలు నాగేశ్వర రావుగారు, ఓంకార్ గారు చెప్పినట్లుగా నాకు కూడ ఒక బాధ, ఆవేదన, ఆందోళన యీ గౌరవనీయమైన సభ గురించి వుంది. తమరు మన్నించాలి. నాగేశ్వరరావుగారు సెలవిచ్చారు. ఈ సభలోకి ప్రజలు కూడ రావడానికి అవకాశంవుండి, యీ సభలో జరిగే కార్యక్రమాలను వారు చూస్తే, మనం ఏమీ చేస్తున్నామనేది వారు తెలుసుకుంటే బాగుంటుందని, ఏదైన రోజు ఆ పరిస్థితి కలిగితే నేను సంతోషిస్తాను అని వారు అన్నారు. నేను కూడ అదే ఆందోళనతో ఆ విషయం చెప్పదలచుకున్నాను. తమరు మన్నించాలి. ఈ గౌడ్, యీ బుక్ This "Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly" Book is the guide to know how to conduct the House.* This is the Guide as to how to behave in this Hon'ble House. This is the Guide to know as to how and what to discuss in the House. This is the Guide as to what kind of responsibility and respect we have to give to this House. ఈ ఉన్నతమైనటువంటి బిజినెస్ కోడ్, ప్రొసీజరు ప్రకారము మనము యీ సభలో కార్యక్రమాలు జరుపుకోవాలి. నేను ఎవరిని నిందించడం కాదు. నేను ఎందుకు ఆందోళన చెందుతున్నానంటే త్యాగమూర్తులైనటువంటి సుందరయ్యగారు, గౌతు లచ్చన్న గారు, ఉత్సాహవంతులైన అనేక మంది నాయకులు, నాగేశ్వర రావుగారు, ఓంకార్ గారు లాంటి కమిటెడ్ నాయకులు, యింకా అనేక మంది పెద్దలు, ఇక్కడ ఇప్పుడు లేనటువంటి పెద్దలు, వున్నటువంటి యీ సభలో 78 నుండి 83 వరకు నేను కూడ వుండే అదృష్టం నాకు కలిగింది. ఇక్కడ మా పక్కములో వున్నటువంటి దక్కత కలిగిన రోశయ్యగారు ప్రతి పక్ష నాయకుడిగా వుండి ఆ సభలో చేసిన ఉపన్యాసాలు వినే అదృష్టం కలిగింది. ఎంత ఆవేశకావేశాలు వచ్చినప్పటికీ సభా గౌరవాన్ని కాపాడడం జరిగింది. నేను అయిదు సంవత్సరాలు కంటిన్యూస్ గా మంత్రిగా వున్నాను. పేపర్లు చించడం, కేకలు వేయడం, అరుపులు అరవడం జరుగ లేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ ఉన్నతమైనటువంటి గౌడ్ లో వున్న రూల్సు, ప్రొసీజరు ప్రకారము మనకు యిష్టం లేకపోతే యీ సభలో నిలబడి మన నిరసన తెలియ జేయాలి, యింకా యిష్టం లేకపోతే వాకౌట్ చేయాలి అని నేను భద్రువుకున్నాను, నా అనుభవం అట్లా వుంది. కాని యీ సభలో ధర్మాలు చేయడం గాని ఉన్నతమైనటువంటి స్థానములో కూర్చున్న మిమ్ములను గెరావ్ చేయడంగాని అంటే న్యాయస్థానములో న్యాయ వాదులకు నచ్చే విధంగా జడ్జిమెంటు రాకపోతే న్యాయమూర్తిని గెరావ్ చేసిన దాని కంటే తక్కువ ఏమీ కాదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు యీ రాష్ట్రములో న్యాయవాదులు న్యాయస్థానాన్ని గౌరవించే అభిప్రాయం సన్నగిల్లింది గనుక యిప్పే విలువ దిగజారు తున్నది గనుక - నేను ఎవరిని విమర్శించడం లేదు - మనము యిలాంటి పరిస్థితిలో వున్నాము, ఆ స్థానానికి యిచ్చే విలువ యివ్వడం లేదు. ఇక్కడ జరుగవలసినటువంటి కార్యక్రమాలను మనము చర్చించడం లేదు. ఈ సభలో మన కార్యక్రమము, కేకలు వేయడం, ధర్మాలకు ఉపకృమించడం తప్ప మనలను యిక్కడికి పంపించిన కోబానుకోట్ల ప్రజలకు కావలసిన సమస్యల గురించి చర్చించే సభగా వుండడం లేదు; రైతులు, కూలీలు, కార్మికులకు చెందినటువంటి సభ కాదు, వారి విలువ అయినటువంటి భవేష్యత్వతో ముడిపడి

వున్న సమస్యలను పరిష్కారం చేయడానికి వర్షించే ఉన్నతమైనటువంటి సభ కాదనే ఆలోచన వున్నదేమోనని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. అందువేత చాలా విచారకరమైనటువంటిది. ఎవరు చేసినా కూడ విచారకరమైనటువంటిదే. దీనికి ఒక ప్రత్యేకత వుంది, గౌరవం వుంది, విలువ వుంది, పవిత్రత వుంది. అందువేత దీనిని గౌరవించడం మంచిది. దాని కొరకు సర్వేన నిర్ణయం యీసభలో తీసుకొని, ప్రజలకు సంబంధించిన సమస్యలను యిక్కడ వర్షించి వారి భవిష్యత్తుకు సంబంధించి మంచి నిర్ణయాలు చేసి, అవకాశం యీ సభలో కల్పించాలని మనవి చేస్తున్నాను. అలాంటి మంచి పరిస్థితులు తీరిగి యీ సభలో వస్తాయనుకుంటున్నాను. అందుకు తప్పకుండా మీరు ఆలోచన చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

పోతే పెద్దలు మనవి చేశారు - యీ ప్రతిపాదన చేసిన బడ్జెటులో ప్రభుత్వం లోటు మాపిస్తున్నది, దానికి సర్వేన ఆలోచన లేదు, యీ ప్రభుత్వం లోటు ప్రభుత్వము, ఏదో వెప్పడం తప్ప, యీ లోటుతో ప్రభుత్వం ఎట్లా నడుస్తుంది, ప్రజల సమస్యలను ఎట్లా పరిష్కారం చేస్తారని అడిగారు. లోటు అనేది దేశములో అయినా రాష్ట్రములో అయినా వుంటుంది. ఏ పార్టీ అధికారములో వున్నా రాష్ట్రాన్ని తీర్చిదిద్దాలనుకుంటే, ప్రజల ఆశలకు, ఆకాంక్షలకు అనుగుణంగా కొన్ని ప్రతిపాదనలు పెట్టి ప్రజల సమస్యలు పరిష్కారం చేయాలనుకున్నప్పుడు ఏ ప్రభుత్వం అయినా లోటు ప్రతిపాదనలు జరుపవలసి వుంటుంది. అది మామూలుగా వుండే ప్యాక్టీస్. ఈ రోజు లోటుతో మీరు యీ ప్రభుత్వాన్ని ఎట్లా నడుపుతారు. దానికి ప్రత్యామ్నాయమైన మార్గం ఏమిటో అని జాతీయ పార్టీలకు చెందిన నాయకులు కూడ కేవలం విమర్శను దృష్టిలో పెట్టుకునేటటువంటి పెద్దలతో కలిసి స్నేహం చేసి, అడిగారు. 1986-87లో 166.52 కోట్ల రూపాయలు లోటు ఉంది. 6.30 1987-88లో 237.76 కోట్ల రూపాయలు లోటు ఉంది. ఇది మా ప్రభుత్వం కాదు. సా. అధ్యక్షా, తమకు తెలుసు. 1988-89లో 140.10 కోట్లు లోటు ఉంది. 1989-90లో 230.39 కోట్లు లోటు ఉంది. అట్లాగే 1990-91లో 196.56 కోట్లు లోటు ఉంది. 1991-92లో 247.46 కోట్లు లోటు ఉంది. మా ప్రభుత్వం రెండు సంవత్సరాలలో 247.46 కోట్ల లోటు ఉంది. ఆ ప్రభుత్వాలు కూడా లోటు బడ్జెటుతో ప్రభుత్వాలు నడిపాయి. వారు చేసారు కనుక మేము చేయాలని కాదు. ఈనాడు రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి ఆర్థిక పరిస్థితి అటువంటిది. ఈనాడు రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి ప్రజా సమస్యలు అలాగ ఉన్నాయి. లోటు అనేది ప్రధానం కాదు, ప్రజల యొక్క సమస్యలను పరిష్కారం చేయడానికి మనం ఆలోచన చేయాలి కాని మీరు ఏదో లోటుతో ఉన్నారు కనుక మీ ప్రభుత్వం దివాళా తీసింది, మీరు లోటు బడ్జెటు ప్రవేశ పెట్టారు కనుక మీరు ఈ రాష్ట్రంలో ఏమే చేయలేరు, చేయడానికి మీకు చేతకాదని ఉపన్యాసాలు చెప్పడమనేది సమంజసం కాదని నా అభిప్రాయం. వారికి రైట్ ఉంది చెప్పవచ్చు. కాని నేను విమర్శించాలని కాదు. నేను అనుకున్నాను. ప్రతిపక్షంలో ఉన్నటువంటి అనుభవం కలిగిన పెద్దలు, కమిటీమెంట్ల ఉన్న పెద్దలు - వారు కాని మేము కాని ప్రజలతో ఎన్నుకోబడిన వారం - ప్రజలకు సేవ చేయాలనే దృక్పథం వారిలో ఇమిడి ఉంటుందనే ఆలోచన మాకు లేకపోలేదు. వారు వేరే విమర్శ చేసినా, సద్విమర్శ చేసినా ప్రజలకు సేవలు చేయాలనే దృక్పథం వారిలో ఇమిడి ఉంటుందనే ఆలోచన మాకు లేకపోలేదు. ఇది ప్రతివారు అంగీకరించవలసిన విషయం. మీరు కాని మేము కాని ప్రజలవేత, ఎన్నుకోబడ్డాము. ప్రజల సమస్యల గురించి

స్పందిస్తాము. ప్రజల సమస్యల గురించి ఆలోచన చేస్తాము ఎక్కడైనా లోటుపాట్లు ఉంటే ఆవేదన చెందుతాము, ఆందోళన చెందుతాము దానిని ఎవరూ కాదనడానికి వేలులేదు కానీ వారు ఏదైనా మాట్లాడుతున్నప్పుడు, మొర్రాలు చేస్తున్నప్పుడు మాలాంటివారం కొన్ని విషయాలు తెలుసుకొనడానికి అవకాశం ఉంటుంది, నేర్చుకొనడానికి అవకాశం ఉంటుందనే ఆలోచన చేస్తున్నాము. కేవలం రాజకీయ గృక్కపథంతో ఏ ప్రభుత్వాన్ని అయినా ఎవరైనా విమర్శించడం కాదు, వారి విమర్శ సద్భూతితో ఉండాలి, సూచనలుగా ఉండాలి, సలహాలుగా ఉండాలి. కానీ వారు మాట్లాడింది కేవలం విమర్శ మాత్రమే తప్ప ఇదిగో మేరు ఇలాగ వదుచుకోండి, మే వనరులు ఇలాగ వెయ్యుకోండి, ఇలాగ ముందుకు నడవండి, మేము సహకరిస్తాము, మా సలహా సహకారాలు అందిస్తామనే మాట లేదు ఇందాకా నేను చెప్పినట్లు జాతీయ పార్టీలకు చెందినటువంటి నాయకులు వాటిలో భాగస్వాములు కావడమే నాలాంటి సామాన్య కార్యకర్త, సామాన్య ప్రజా ప్రతినిధి సంతోషించడానికి ఈ సభలో అవకాశం ఉంది. ఎందుకంటే జాతీయ వ్యాయితో పోరాటాలు నడిపి, ఉద్యమాలు నడిపి కమిటీవంటితో త్యాగాలు చేసి ఉన్నటువంటి పార్టీ ఆ పార్టీకి వారు చేసినా చేయక పోయినా వారు నాయకులుగా ఇక్కడ ఉన్నప్పుడు వారిది చూసి మాతోబాటుగా బాధ పడుతున్నారంటే నాలాంటి వాడికి సంతోషించవలసిన విషయం, ఆలోచించ తగినటువంటి విషయం. అందుచేత ఇకనైనా మనమందరం ప్రజల గురించి ఆలోచిద్దాము. మన సూచనలు, మన విమర్శలు ఈ రాష్ట్రాన్ని తీర్చిదిద్ది ముందుకు తీసుకొనిపోయేటటువంటి ఆలోచనగా ఉండాలి తప్ప అది కేవలం రాజకీయమైన వేదికగా ఆలోచించుకొని విమర్శించి ఏదో మేము విమర్శించాము అని వెళ్లడమేనేది సమంజసం కాదని నేను అభిప్రాయ పడుతున్నాను అందుచేత పెద్దల నుంచి ఆ విధమైన సద్యమర్శలు, అటువంటి సూచనలు, సలహాలు తప్పకుండా వస్తాయని అనుకోవటాన్ని పెద్దల, మిత్రులు శ్రీ వంద్రబాబు నాయుడుగారు బడ్జెటు ప్రసంగంలో ఒక విషయం చెప్పారు. ఆయన ఇప్పటికీ కూడా నేనంటే ఎంతో అభిమానంగా ఉండే మిత్రులు ఈ దేశంలో జరుగుతున్నటువంటి పరిస్థితులన్నీకీ, దుస్థితికి కాంగ్రెస్ పార్టీయే కారణమని పార్టీని విమర్శచేస్తూ గంభీరంగా మాట్లాడారు ఆయన. ఆయన ప్రతిపక్ష నాయకులలో ఒకరు దుస్థితి కాదు కానీ ఈ దేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత ఈ డేజీలో కానీ, రాష్ట్రంలో కానీ ఈనాడు సాధించిన అత్యున్నత ప్రగతికి కాంగ్రెస్ పార్టీయే కారణం. ఈ దేశం, దేశంలోని రాష్ట్రాలు మహాన్నతమైన స్థితిలోకి పోవడానికి, ప్రపంచ దేశాలలో ఈ దేశం యొక్క గౌరవ మర్యాదలు, కీర్తి ప్రతిష్ఠలు ముందుకు పోవడానికి, ఈ దేశాన్ని ఎంతో ముందుకు తీసుకొని పోవడానికి ప్రధానమైన కారణం కాంగ్రెస్ పార్టీ. 40 సంవత్సరాలు పరిపాలించి ఈ ప్రపంచ దేశాలకే నాయకత్వం వహించి - ఆ కాంగ్రెస్ పార్టీ ద్వారా ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసి ఈ దేశాన్ని ముందుకు తీసుకొని పోయిన సత్యాన్ని, వాస్తవాన్ని ఈ దేశంలోనే కాదు ప్రపంచంలోనే ఎవరూ విస్మరించడానికి వేలులేదు తాత్కాలికంగా ప్రతిపక్షంలో ఉన్నాము అని విమర్శ చేస్తూ చేయవచ్చు కానీ ఏ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చినప్పటికీ కానీ ఘోరపాటు జరుగుతాయి, కొన్ని ఇబ్బందులు జరుగుతాయి, కొన్ని లోటుపాట్లు జరుగుతాయి, దేశంలో కొన్ని కింగ్డమ్లైక్ పరిస్థితులు ఏర్పడతాయి. కానీ ఆ కింగ్డమ్లైన లోటుపాట్లను, పరిస్థితులను ఆధారం చేసుకొని - 40 సంవత్సరాలు ఈ దేశాన్ని పరిపాలించి మహాన్నతమైన స్థాయికి తీసుకొనిపోయిన ఈ కాంగ్రెస్ పార్టీని -

దీనికంటేదీకే ఇదే కారణమని ఒక మాటతో కొట్టివేస్తే బహుశా ప్రజలు దానిని నమ్మరని, దానిని విశ్వసించరని మనవి వేస్తున్నాను. మీరు ప్రజలను నమ్మించడానికి ప్రయత్నం చేసినా కూడా ప్రయోజనం ఉంటుందని నేను అనుకోను. నేను ఒక నిరుపేద కుటుంబంతో పుట్టి పెరిగి 50 సంవత్సరాలకు పైబడి ఈ దేశంలో దేశ స్వాతంత్ర్యానికి పూర్వం ఉన్న పరిస్థితులు, ఈనాడు ఉన్న పరిస్థితులు అర్థం చేసుకున్న ఒక రాజకీయ కార్యకర్తగా నేను మనవిచేస్తున్నాను. ప్రోజెక్టుల నిర్మాణం గురించి, ఇరిగేషను గురించి ఆలోచన 1990-91లో 298.2 కోట్లు ఈ ప్రభుత్వం ప్రతిపాదన పెట్టింది, ఖర్చు చేసింది, పని చేసింది. 1991-92లో 464.52 కోట్లు ఆర్థిక పరిస్థితులను దృష్టిలో ఉంచుకొని ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత ఖర్చు వెట్టింది. ఈ రాష్ట్రంలో ప్రోజెక్టుల నిర్మాణం చేసినా, ఈ రాష్ట్రంలో వ్యవసాయాభివృద్ధి చేసినా - ఈ రాష్ట్రంలో ఒకప్పుడు స్వాతంత్ర్యానికి పూర్వం 2 మాసాలు, 3 మాసాల పంటలు పండించడానికి అవకాశం లేనటువంటి పరిస్థితులు ఉండేవి. అటువంటి పరిస్థితులలో ఈ దేశలో, ఈ రాష్ట్రంలో అనేక ప్రాంతాలలో 365 రోజులు పంటలు పండించడానికి కావలసిన వనరులు, వసతులు కల్పించడం జరిగింది. కాలువలు తగ్గవ్వ, నీటి వసతులు ఏర్పాటు చేసి అంతకుముందు 10 బస్తాలు పండించడానికి అవకాశం లేని ఈ దేశంలో 2 పంటల మీద 70 బస్తాలు పండించేటటువంటి పరిస్థితి కలుగజేసింది ఈ కాంగ్రెస్ పార్టీయేనని మనవిచేస్తున్నాను. అలాగే కమర్షియల్ క్యాప్స్ పండించడానికి కానీ ఒక పంటకు 35 బస్తాలు పండించడానికి కానీ కావలసినటువంటి మహాన్నతమైన కృషి సత్వినా అది కాంగ్రెస్ పార్టీ ద్వారా దేశంలో జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను. మా కాంగ్రెస్ పార్టీకి ఒక కమిటీమెంట్లు ఉంది ఎందుకంటే ఈ దేశానికి స్వాతంత్ర్యం తెచ్చింది కనుక ఆ పార్టీ చేసిన ప్రగతి తప్ప తరువాత జరిగింది ఏమీ లేదనే విషయాన్ని నేను ఈ సభకు మనవిచేస్తున్నాను. అందుచేత అనేక విధాలుగా వ్యవసాయ రంగంలో ఉన్నతమైన ప్రగతి సాధించింది. ఈనాడు కూడా మళ్ళీ కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత సాధించాలనేటటువంటి కమిటీమెంట్లతోనే ఉన్నతమైన ఈ పద్దులను ప్రతిపాదించిందనే విషయాన్ని మనవిచేస్తున్నాను. ఆర్థిక స్థామత లెక్క చేయకుండా, టెక్నికల్ రిపోర్టులు లేకుండా, ఫిజిబిలిటీ రిపోర్టులు లేకుండా, సర్వేనటువంటి ఎన్జిమేట్సు లేకుండా, అవగాహన లేకుండా శంఖుస్థాపనలు చేసే ఆలోచన, స్వభావం ఈ కాంగ్రెస్ పార్టీ 43 సంవత్సరాలలో దేశంలో కానీ రాష్ట్రాలలో కానీ ఎక్కడా చేయలేదు, చేయబోదనే విషయాన్ని తమ ద్వారా ఈ గౌరవసభకు నేను మనవిచేస్తున్నాను. రాయల సీమలో జరిగిందేమిటి? నేను 2, 3 మాసాలు డాక్టరు వెన్నారెడ్డిగారి క్యాబినెట్లో ఉన్నాను. ప్రోజెక్టుల మీద చర్చ జరిగింది. కొన్ని ప్రాంతాలలో బడ్జెటులేకుండా, వనరులు లేకుండా, ఫిజిబిలిటీ రిపోర్టులు లేకుండా, సర్వేన ఎన్జిమేట్సు లేకుండా, దానికి ఎంత ఖర్చు అవుతుందనే అవగాహన లేకుండా శంఖుస్థాపన జరిగినటువంటి ప్రోజెక్టులు ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్నాయి. ఆ విషయం ఇక్కడున్నటువంటి గౌరవసభ్యులందరికీ తెలుసు ఈ ప్రభుత్వం అట్లాగే చేయదు, చేయాలనే ఉద్దేశ్యం కూడా లేదనే విషయాన్ని నేను తమకు మనవిచేస్తున్నాను. దాదాపు 464.52 కోట్లు వెట్టి, ఇంకా అవకాశం ఉంటే వనరులను సమకూర్చుకొని ఇరిగేషను సౌకర్యాలు కలిగించడానికి, ప్రోజెక్టుల నిర్మాణం విషయంలో ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో ఉంది; పని చేస్తుంది, అందువల్ల అది తప్పకుండా జరుగుతుందనే విషయాన్ని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఈ వ్యవసాయ రంగంలో ఒక వినూత్నమైన

కొత్త పథకాన్ని ఈనాడున్నటువంటి ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం శ్రీ జనార్ధనరెడ్డిగారి నాయకత్వంలో ప్రారంభించింది. వ్యవసాయాభివృద్ధికి ఎవరైతే కారకులో, ఎవరైతే రేయింబవళ్లు ఎండనకుండా, వాననకుండా కష్టపడి పని చేస్తున్నారో ఆ వ్యవసాయ కార్మికుల కోసం ఒక మెటర్నిటీ పథకాన్ని, సంక్షేమ పథకాన్ని 10 కోట్ల రూపాయలతో 10 వేల కుటుంబాలకు ప్రయోజనం కలిగే పథకాన్ని ఈ బడ్జెటులో ప్రతిపాదించారు. వారు ప్రసూతిలో ఉన్నప్పుడు, వారు పని చేయలేని పరిస్థితులలో ఉన్నప్పుడు వ్యవసాయ కార్మికులకు ఒక సంక్షేమ పథకాన్ని - ఒక నూతనమైన పథకాన్ని ఈ వ్యవసాయ రంగంలో ప్రవేశపెట్టి దేశంలోనే ఒక ఆదర్శవంతమైన కార్యక్రమాన్ని ఈ బడ్జెటులో ప్రతిపాదించారు.

10 దేశములో తెల్ల ఆదర్శవంతమైన కార్యక్రమం ఈ బడ్జెట్లో ప్రతిపాదించారు. యిందుకు నేను ప్రభుత్వాన్ని హృదయపూర్వకంగా అభినందిస్తున్నాను. దీనిని తప్పకుండా అమలు పరచి దీని యొక్క సత్ఫలితాలను తిరిగి బడ్జెట్ ప్రవేశ పెట్టే నాటికి చూపించుతారని చూపించితే ఆలోచన చేయవలసిందిగా తమ ద్వారా కోరుతూ ఈ ప్రతిపాదించబడడం పద్దుకు న్యాయం కలిగించాలని కూడా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. దేశములో అతి ప్రధానమైనది వ్యవసాయ రంగము. దేశములో ఏమీ అభివృద్ధి చెందాలన్నా, ఏ కార్యక్రమాలు విజయవంతముగా జరగాలన్నా, విద్యారంగము ప్రధానమైనట్టిది. ఈదేశం యొక్క పరిస్థితులు అర్థము చేసుకునేందుకు ముందుగా విద్యా విజ్ఞానము, సాంకేతిక పరిజ్ఞానము, శాస్త్ర పరిజ్ఞానము పెంచుకోవాలి. అప్పుడే దేశములో ఉన్న అన్ని వర్గాలకు, ప్రజలకు న్యాయం చేకూర్చడము జరుగుతుంది తప్ప మరొకటి లేదనే విషయాన్ని వేరుగా చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. గత ఏడు సంవత్సరాలుగా విద్యా రంగ పరిస్థితి ఎంత అస్తవ్యస్తమైనదో వేరుగా చెప్పనవసరం లేదు. అప్పటి ప్రభుత్వము కోఆపరేటివ్ జూనియరు కాలేజీలు ప్రారంభించింది. ఇంచుమించు మనం అందరం జూనియరు కాలేజీ వరకు పదుపుకున్నాము. కోఆపరేటివ్ ఏమిటో, జూనియరు ఏమిటో, కాలేజీ ఏమిటో నాకు అర్థము కావడం లేదు. ఆ విద్యా విధానములో అందులో ఏమీ ఉందో నాకు అర్థము కావడం లేదు. ఆ విద్యా విధానానికి నేను వ్యతిరేకిని. ప్రతిపక్షాలు అంగీకరిస్తాయి అని అనుకుంటాను. విద్యావంతులైన పెద్దలు అన్నారు. దీనివల్ల ఏమీ జరిగిందో ఆలోచన చేసినట్లయితే - కాని జరిగింది ఏమిటి అనేది నాకు యింత వరకు అర్థము కావడం లేదు. జూనియరు ఏమిటో, కాలేజీ ఏమిటో, కోఆపరేటివ్ ఏమిటో నాకు అర్థము కావడం లేదు. నేను చెబుతున్నాను ప్రజలు క్షమించరని. రి.సి.సి.యల్ కాలేజీలు కానాడు ఓపెన్ చేశారు. తమరు కూడా అభివృద్ధి చెందితే సంతోషించారు గవర్నమెంటులోని ఇంజనీరింగు, వైద్య కాలేజీల విషయం చూసినట్లయితే - ఒక రోజున పెద్దలు శ్రీ రామారావుగారు పెద్ద ఉపన్యాసము యిస్తూ "సరస్వతిని బజారులో అమ్ముకుంటారా? యిది న్యాయమా" అని అంటే - నేను అనుకున్నాను యిక డౌనేషన్ల డెడల్ ఉండదు, తప్పకుండా సామాన్య మానవునికి కూడా ఈ విద్య అందుబాటులోకి వస్తుంది. వ్యవసాయ కూలీలు, చిన్న రైతులు వారి వారి బిడ్డలు చదివించుకోవడానికి వేలు అవుతుంది; వారు డాక్టర్లువుతారు, వారు ఇంజనీర్లు తవుతారు, ఇలాంటి ఆశలకు వారు రూప కల్పన చేస్తున్నారు బాగానే ఉంది అని అనుకున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- నో ఇంటరప్షన్స్. బడ్జెట్ మీద డిస్కషన్ జరుగుతూ ఉన్నప్పుడు వైడింగ్ ఉంటుంది. అంతమాత్రాన హడావుడి పడతారెందుకు?

(ఇంటరప్షన్స్)

వారు అన్నప్పుడు వారు చెబుతున్నప్పుడు మీరు ఊరికే ఉలికి పడితే ఎట్లాగు? వారు ఊరికే ఉలికి పడితే ఎట్లాగు?

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- వారు చక్కటి విషయాన్ని చెప్పారు. కోఆపరేటివ్ జూనియరు కాలేజీ గురించి చెప్పారు. వారు మాట్లాడుతూ తనకేమీ అర్థము కాలేదని చెప్పారు. యింతకు ముందు ఈ కాలేజీలు ప్రారంభించారు. ఈ ప్రభుత్వము వచ్చి రెండు సంవత్సరాలు అయినది. రెండు సంవత్సరాలుగా అవి రన్ అవుతున్నా అన్నాయి. వాటి గతి ఏమిటి? మీ ఉద్దేశ్యములో వాటిని ఎత్తి వేయాలని అంటారా?

(ఇంటరప్షన్స్)

నేను వారినే సమర్థిస్తున్నాను. వారు అయిదు సంవత్సరాలు మంత్రిగా పని చేశారు. కోఆపరేటివ్ జూనియరు కాలేజీలు నిర్వహిస్తున్నారు. వాటి మీద వారి-అభిప్రాయం ఏమిటి? వారి అభిప్రాయం వేరుగా ఉంది. వాటి భవీష్యత్తు ఏమిటి?

Mr. Deputy Speaker:- You can raise these things when the Finance Minister gives his reply.

రంగారావు:- మొన్న కూడా మనవి చేశాను. నేను ఎవరు అయినా మాట్లాడేటప్పుడు ఇంటరప్షన్స్ చేయలేదు. నేను క్రమశిక్షణ నిర్వహించే శాసనసభ్యుడిని. విద్యాసాగర రావుగారు చెప్పారు. చాలా మంచి విషయం చెప్పారు. ప్రతిపక్షములో ఉన్నవారు చెబుతున్నారు. వారు నా ప్రజాస్వామ్యాన్ని, నా ప్రివిలేజీను అనుసరిస్తూ నేను మాట్లాడుతూ ఉంటే నేను ఏదో అల్లరి చేసే వాడిలాగ అల్లరి చేయడం మంచిది కాదు. నన్ను మాట్లాడనివ్వండి. Let me speak and let me express my opinion. If I have expressed any thing wrong, then, you may direct me to correct it and I will correct it. But let me speak, Sir. Let there not be any interruptions. నన్ను మధ్యలో ఇంటరప్షన్స్ చేయవద్దు. నన్ను యిబ్బంది పెట్టవద్దు. యిక్కడ ఉన్న తెలుగుదేశం నాయకులు అంతా నీనియర్లు. నేను జూనియరును. దురదృష్టవశా, అదృష్టవశా మధ్యలో రెండు సభలలో నేను లేను. ఇంటరప్షన్స్ చేయకుండా మాట్లాడడానికి నాకు అవకాశం యివ్వండి. పెద్దలు మీరు మాట్లాడినప్పుడు నేను ఇంటరప్షన్స్ చేయలేదు. పెద్దలు ఏమైనా సరే - ప్రయివేటు ఇన్స్టిట్యూషన్లు ప్రారంభిస్తే సహించుము, ఊరుకోము, ఒప్పుకోము అని అన్నారు ఒప్పుకున్నా, ఒప్పుకోకపోయినా తప్పుకుండా అమలు చేస్తాము. మీ సహకారం తీసుకుంటాము. ఎవరో చెప్పినంత మాత్రాన వెనుకకు వెళ్ళేది లేదు. విద్యాసాగరరావుగారు ఈ పాలసీకి వ్యతిరేకి అని చెప్పారు. నేను వ్యతిరేకిని - కానీ నేను ఈ ప్రభుత్వాన్ని కోరేది ఏమిటంటే - దీనికే

యిచ్చుకుంటూ ఏదో ఒక రూపములో ఎగ్జిస్టెన్సును, భవిష్యత్తును తీర్చే విధముగా మరొక రూపములో దీనిని తీర్చి దొద్దాలి. తేవోతే ఆ కాలేజీల వలన ప్రయోజనం లేదు. ప్రారంభించిన కాలేజీలకు మరొక రూపాన్ని యిచ్చి సంఘానికి ఉపయోగపడే విధంగా చేయాలని నేను ప్రభుత్వాన్ని తమ ద్వారా కోరుతున్నాను. వారు తప్పకుండా మన్నిస్తారని అభిప్రాయ పడుతున్నాను. వారు చెప్పినారు. ఈ సభలో ఉన్న పెద్దలెల్ల ప్రయివేటు కాలేజీలకు అనుమతి యిస్తే సహించము అని చెప్పారు. ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను. విజయవాడలో మెడికల్ కాలేజీ గురించి గతములో మూడు దశాబ్దాలు ప్రయత్నం చేశారు. తుదకు 1978 సంవత్సరములో మాజీ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ చెన్నారెడ్డిగారి హయాములో కాలేజీ ప్రారంభించడం జరిగింది. ఆ కాలేజీ పెట్టినట్లుంటే వారు ఆ ప్రాంతానికి చెందినట్లుంటే వారు ఆ ప్రాంతమునకు చెందిన వారితో సంబంధాలు ఉన్నట్లుంటే వారు వారి యొక్క పరిస్థితులు తెలిసిన వారు, విద్యా రంగాన్ని అభివృద్ధి చేయాలనే తలంపుతో కొన్ని కాలేజీలు పెట్టి మెడికల్, ఇంజనీరింగు ప్రయివేటు కాలేజీలు పెట్టి తీర్చి దొద్దాలనే తలంపుతో ఈ రాష్ట్రములోని ప్రజలకు ఉపయోగపడాలనే ఉద్దేశ్యముతో వారు ఎంతో కమిట్మెంట్ తీసుకుని వారి ధగ్గర బంధువులు విదేశాలలో ఉంటే వారి నుంచి చందాలు వసూలు చేసి, వారి అనుయాయులు ధగ్గర డబ్బులు వసూలు చేసి విజయవాడలో మెడికల్ కాలేజీ ఏర్పాటు చేసినారు. ఈనాడు ఆ కాలేజీ పరిస్థితి ఏమిటి? దానిని ఏమీ చేశారు? ఈ రోజు ఆ కాలేజీ ఏవిధంగా ఉందో చెప్పండి. దానిని పాల్స్ యూనివర్సిటీగా తీర్చి దొద్దాలని, దానిని ఉన్నతమైన స్థితిలోకి తీసుకుని రావాలని, ఆశపడి దానిని తీర్చిదొద్దాలని మేనేజిమెంటు ఆశపడితే ఆవాళ దానిని రద్దు చేసి నేషనలైజ్ చేశారు. ఆ కాలేజీ పరిస్థితి ఏమిటో మీరే ఆలోచన చేయండి. నీస్కృపాతంగా పరిశీలించి చెప్పండి. రాష్ట్రాన్ని పరిపాలించే ఏ ప్రభుత్వమైనా సరే ఒక ప్రయివేటు సంస్థ మంచిగా నిర్వహిస్తున్నప్పుడు ఫుల్ ఫండ్ర్ గా మంచిగా నడుస్తున్నప్పుడు - సర్కాంగాలు ఏర్పాటు చేసుకుని ఫుల్ ఫండ్ర్ గా నడుస్తూ ఉన్నప్పుడు ఆ సమయంలో నేషనలైజ్ చేశారు. ఏ ప్రభుత్వమైనా ఒక ప్రయివేటు సంస్థను ఏ పరిస్థితిలోనైనా సరే ఒక కలం వోటుతో, ఒక ఊ-ఊ-తో స్వాధీనం చేసుకునే హక్కు ఆ ప్రభుత్వానికి ఉంది. రాజ్యాంగంలో ఉన్న హక్కు. మీరు అప్పుడు దానిని స్వాధీనము చేసుకుని పరిస్థితులన్నీ అస్తవ్యస్తం చేసి దాదాపు రెండు మూడు సంవత్సరాలు ఆ కాలేజీలో చదువుకున్నట్లుంటే పిల్లలు ఆ కాలేజీ స్వాధీనము చేసుకున్న కారణంగా రికగ్నిషన్ లేని కారణంగా దూర ప్రాంతాలకు వెళ్లి చదువుకునే స్థితిని దుస్థితిని ఈ రాష్ట్రములో గతములోని ప్రభుత్వము కల్పించింది. ఆ ప్రయివేటు కాలేజీలు లేకుండా ఆ ప్రభుత్వమేదైనా ఇంజనీరింగు కాలేజీలు ఏర్పాటు చేశారా? మెడికల్ కాలేజీలు ఏర్పాటు చేసినారా? అటువంటిది ఏమీ లేదు. ఈ రాష్ట్రాన్ని విద్యా రంగములో తీర్చి దొద్దారా? సరస్వతినీ అమ్ముకోవద్దు అని చెప్పారు. విదేశాలలో ఉన్న పిల్లలకు సేతు యిచ్చే పరిస్థితులు కల్పించారు. ఆ కాలేజీ పరిస్థితి అట్లాగు అధ్వాన్నమై పోయింది. దీనిని మీరు ఆలోచించ లేకపోయినారు. మీరు చేసిన నిర్ణయం వలన మరల తిరిగి దీనిని తీర్చి దొద్దడానికి ఎంత కాలము పడుతుందో ప్రతిపక్ష నాయకులకు వేరే చెప్పవలసిన పని లేదు. ఈ రోజున రాష్ట్రములో ఉన్నట్లుంటే కార్మికులకు, విద్యాభిలాష పెరిగిన తరువాత కర్షాటక రాష్ట్రానికి వెళ్లి మెడికల్, ఇంజనీరింగు గురించి చదువుకోవడానికి వెళ్లుతూ ఉండడము వలన ఎన్ని కోట్ల రూపాయలు పోషిస్తున్నారు. వారు అక్కడ చదువుకుంటున్నారా, వారు అక్కడ ఏమీ చేస్తున్నారనే విషయం

అక్కడో దూరాన ఉన్న తల్లిదండ్రులకు ప్రమాదకరమైన పరిస్థితిగా ఉంది. ఆ పరిస్థితి 7.00 అపువేసి మన పిల్లలకు మన రాష్ట్రములోనే వసతి కల్పించాలని అంటే అది కాదనీ అన్నారు. రాతిరిగి కోట్లాది రూపాయలు ఖర్చు చేస్తూ, ఇతర రాష్ట్రాలకు మన రాష్ట్రములో కొన్ని వర్గాలు, విద్యాభిలాషులైన పెద్దలు వాళ్ళ బిడ్డలను అక్కడకు తీసుకొని వోతున్నారు ఇది న్యాయమా, ఆలోచన చేయాలని కోరుతున్నాను. మనందరం వున్నాము. వున్నతమైన సభ వుంది. సరియైన శాసనాన్ని చేసే శక్తి, హాదా వుంది. ఈనాడున్న పరిస్థితులలో ప్రభుత్వము కొన్ని విద్యా సంస్థలను నిర్వహించలేకున్నది. అందువల్ల ప్రయివేటు సంస్థలకు ఇవ్వండి. మేకు తెలుసు. క్రిష్టియన్ ఎనోసియేషన్ ద్వారా ఏర్పాటు చేయబడిన డిసిప్లినీ ప్రయివేటు సంస్థలు బాగా నడవలేదా? ఈ విద్యా విధానము కొనసాగడానికి వేలు లేదనీ అన్న అనేక మంది పెద్దలు, దాన్ని సమర్థించిన పెద్దలు ఈనాడు వాళ్ళ బిడ్డలను అక్కడకు పంపితే వాళ్ళు వేర్చుకోవడం లేదా? అక్కడ విద్యాభ్యాసము చేయించడం లేదా? దానిమీద మోజు పడినదా లేదా అని ఈ సభద్వారా అడుగుతున్నాను. మనము అటువంటి సంస్థలను పెడతామంటే కాదనీ అంటూనే వాటిపై మోజు పెంచుతున్నారు. అందుచేతనే ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. నేనొక పేద కుటుంబములో జన్మించిన వాణ్ణి మీరు చేయండి. ప్రయివేటు సంస్థలను పెట్టండి. పేద వారికి ఎవరికయినా సహాయం చేయాలని అనుకుంటే, మీరందరూ తప్పకుండా ఒక శాసనాన్ని చేయండి. రిజర్వేషన్ అమలు చేయండి. బి.సి.లకు, ఎస్.సి.లకు ఆర్థికంగా వెనుకబడిన వర్గాలవారికి, ఎస్.బి.లకు ఒక శాసనాన్ని చేయండి దాన్ని అమలుచేసే ఏర్పాటు చేసి, అమలు కాకపోతే కట్టుదిట్టమైన చర్యలను తీసుకోండి. అనుసరించని సంస్థలను డిస్మిస్ చేయండి. లేదా వేరే చర్యలు తీసుకోండి. మన దగ్గర స్తోమత లేనప్పుడు, సమర్థత వున్నవారికి అవకాశమివ్వండి. విద్యాభివృద్ధి చేయడానికి, విద్యార్థులను ముందుకు తీసుకొని వోవడానికి ప్రయత్నం చేయడం వంటివి, అది ప్రజలకు మనము యిచ్చిన భాగానాలు. ప్రజలు మనలను ఎన్నుకొన్నందుకు మన బాధ్యతగా ఈ కార్యక్రమాన్ని చేస్తున్నాము.

రాష్ట్రములో ప్రాథమిక పాఠశాలలు ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి. పంచాయితీ వ్యవస్థ వచ్చిన తరువాత, ఒక సమితిలో ఒక ప్రయిమరీ పాల్, సెంటరులో నలుగురు డాక్టరులు వుండేవారు. ఆ నలుగురు కాకుండా ఫుల్ టైమ్ డాక్టరు అనుపత్తిగా చేయడానికి, స్థిరమయింట్లుగా మందులు ఇవ్వడానికి, ముఖ్యప్రక్కల 10 గ్రామాల ప్రజలకు అన్ని వైద్య సౌకర్యాలతోటి వైద్య సిఫుజులను పెట్టి, వారియొక్క రోగ నివారణకు కృషి చేస్తున్న సంగతి తమకు ఆనాడున్న పరిస్థితులలో వారన్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వము రిజర్వేషన్ విధానాన్ని పెడితే నిమ్మ జాతులను లేదా వారిజనులను వారిజనులుగానే పిలువబడాలని, వాళ్ళను వారిజనులుగానే వుంటే, ఈ దేశములో వారి అంకితం కాంక్షించకుండా వారు ముందుకు వోకుండా, వారి శక్తి సామర్థ్యాలను పంచుకోవడానికి అవకాశము లేకుండా చేయడంవల్ల, రిజర్వేషన్ విధానాన్ని కుల ప్రాతిపదికమీద మీరు అమలు చేస్తున్నారని చెప్పారు. ఇదే విమర్శ చాలా మంది పెద్దలు చెప్పారు. దేశములో సాంఘిక దుస్థితి వున్నంత కాలము; రిజర్వేషన్ కొనసాగించాలి గనుక, రిజర్వేషన్ ద్వారా ఈనాడు పెద్దలు జాతీయ పార్టీ నాయకులు రిజర్వేషన్ అమలు చేశారు. రాజ్యాంగములో రిజర్వేషన్స్ వున్నాయి గనుకనే వారికి దూరంగా వుంటే దౌర్భాగ్యపు ఈ సమాజంలో కులాల సమాజంగా అస్పృశ్యత అని చెప్పుకొనేటటువంటి దుస్థితి

ఏర్పడింది. మీరు నిర్దేశించిన ఈ ప్రజలలో డాక్టర్లు, ఇంజనీర్లు, ఐ.పి.ఎస్., ఐ.పి.ఎస్. ఉద్యోగులే కాకుండా, పున్నతమైన - మీరు శాఖించే ఐ.పి.ఎస్. ఆఫీసర్లు...

(ఇంటరప్షన్స్)

కావడానికి ఈ రిజర్వేషన్స్ ప్రధాన కారణమని మనవి చేస్తున్నాను.

మనలో రిజర్వేషన్స్ అంటే వ్యతిరేకించే పెద్దలూ వున్నారు. పెద్దలు ఈ సందర్భంగా నన్ను క్షమించాలి. నేను ఒకటి కాన్సెప్టు చేసుకొంటున్నాను. 80 శాతం మార్కులు వచ్చిన వారికే అవకాశముంది గాని 35 శాతం పున్నవారికి ఈ దేశములో అవకాశాలు లేవు. 15 శాతం రిజర్వేషన్ వుంటే 400 మంది అప్లికేషన్స్ పెడుతున్నారు. వారిలో గోల్డ్ మెడలిస్టులు పున్నవారికి, 80 శాతం, 90 శాతం, 70 శాతం దామాషా మెరిట్ గా చదువుకొనేవారికి, ఫస్టు కాస్ వారికి, అగ్రకులాలవారి బిడ్డలతో సమానంగా వారికి కూడా మార్కులు వస్తేనే ఈ 15 శాతంలో నేట్లు వస్తున్నాయి తప్ప, 30, 25 మార్కులకు నేట్లు రావడం లేదు. వారు ఈ వాళ్ల ఉన్నతమైన మెరిట్స్ తో పాస్ అవుతున్నారని చెప్పి, వారిని అపార్థము చేసుకొన్న వారికి చెప్పవలసిన బాధ్యత ఈ సభకు వుంది. అలాంటి కులాల ప్రాతిపదిక మీద రిజర్వేషన్ పెట్టకూడదన్న పెద్దలే ఈ వాళ్ల ఆకర్షణ కోసము సంక్షేమ పథకాలను ప్రారంభిస్తూ, పెద్దలు ఓకార్ గారు చెప్పారు. ఇందిరా గాంధీ గారు బ్యాంకులను జాతీయంచేసి, గ్రోరైలో, రిక్వనో, మేకలనో, పాడిగేడెలనో ఇప్పినంత మాత్రాన ఈ సమస్య పరిష్కారము అవదు. రెండు రూపాయల కిలో బియ్యంతో వేరి సమస్యలు పరిష్కార మవుతాయా? అని చెప్పిన పెద్దలు - నేను పెద్దవాడిగా మాట్లాడడం లేదు. గుర్తు చేయ వలసిన అవసరం లేదు. గౌరవ సభ్యులందరకూ తెలుసు. ఈ వాళ్ల వాటిని రద్దుచేసి, నలుగురు డాక్టర్లను ఒకే నియోజకవర్గములో నాలుగు ప్రెయిమరీ పోల్స్ సెంటర్లలో ఒక అద్దె ఇంటిలో పెట్టి, మందులు లేకుండా, పరికారాలు లేకుండా, ఆపరేషన్ థియేటరు లేకుండా, నిర్వీర్యముచేసి, అక్కడున్న డాక్టర్లు బేబీలు వ్యాసి, మందులు ప్రియవేటుగా కొనుక్కోండినీ, ఇంజెక్షన్స్ కొనుక్కోండి మేము వేస్తాము, ఆపరేషన్ చేయడానికి వేలు లేదు బర్త్ కంట్రోల్ తప్ప, రోగ నివారణ కార్యక్రమాలను చేయము అని చెప్పి డాక్టర్లు తమ నిస్సహాయతను వ్యక్తము చేస్తున్నారు. మేము 1100 పబ్లిక్ పోల్స్ సెంటర్లను పెట్టామని అన్నారు తప్ప, అవి పేదవారికి మారుమూల ప్రజలకు మాత్రము ఉపయోగపడేలా వుండాలి. వైద్యరంగ విధానాన్ని మార్చారు. దానివల్ల ఏమి జరిగింది? మార్పు జరిగిన తరువాత ఆరు సంవత్సరాల కాలంలో ఏమి జరిగిందో ఆలోచించండి. నేను విమర్శించడం కాదు. వాస్తవాన్ని మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈ 1100 పబ్లిక్ పోల్స్ సెంటర్లలో పని చేస్తున్న డాక్టర్లు వారివారి జీతాలు పుచ్చుకోవడం తప్ప, ఆసుపత్రులను, రోగులను పట్టించుకోవడం లేదు. ఆ విధమైన పరిస్థితులను చేయగలిగాము. అయితే ఈ బడ్జెటులో ఈనాడు ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినటువంటి ఉపన్యాసములో, ఆర్థిక మంత్రిగారు చెప్పిన ఉపన్యాసములో రెండు తరగతుల ఆసుపత్రులను తాలూకా లెవెల్లో మేము ఏర్పాటు చేస్తాము, ప్రపంచ వ్యాప్త యొక్క సహకారము తీసుకుంటాము అని అన్నారు. నిజంగా దాన్ని అమలు చేయాలి. ఆవిధమైన పరిస్థితులను రాష్ట్రములో తేవాలి. ఆవిధంగా వైద్య

రంగాన్ని తీర్చిదిద్దినప్పుడే, తాలూకా లెవేల్లో పడకలతో కూడిన ఆసుపత్రులను ఫుల్ ఫెండెడ్ ఆసుపత్రులుగా తయారు చేయడంవల్ల, సామాన్య ప్రజలకు వైద్య సౌకర్యాలు కలుగుతాయి. అప్పుడే న్యాయము చేసిన వాళ్ళమవుతాము. ఈ ప్రభుత్వము మాకు న్యాయం చేసిందనేదే ప్రజల మనస్సుల్లో నిలిచిపోతుంది.

బియ్యము విషయం చెప్పారు. తరువాత సంక్షేమ పథకాలను గురించి చెబుతాను. ఇక్కడ జాతీయ నాయకులున్నారు. నేను విమర్శించడం లేదు. వారితో ఒక కమిటీమెంట్ అనేది వుంది. ఏ పార్టీ అయినా, ఆ పార్టీకి చెందిన కమిటీమెంట్ వుంటుంది. కనుక దూరద్వైతం ఆలోచన చేస్తారు. వారు స్వాతంత్ర్యోద్యమాన్ని నడిపారు ఈ దేశ ప్రజల కోసము. అనాడు నేను విద్యార్థిగా అలాంటి ఉద్యమాలను నడిపిన వ్యక్తిగా మనవి చేస్తున్నాను. కనుక దీనివల్ల న్యాయం జరగలేదు. గామీణ ప్రాంతములో ఇప్పటివరకు 7.10 గామములలో నివసించిన వాడిగా, మీరు మొత్తం ఎన్ని ఇప్పించగలుగుతున్నారు? మధ్య రా. దళారీలు, అధికారులు లేక బ్యాన్స్ పోర్ట్ అనే పేరుతో దీనిలో ఉన్నటువంటి మనకు కేటాయించినటువంటి డబ్బులో 75, 80 శాతం ఖర్చవుతోంది. వారికి ఇచ్చేది 5, 10 కిలోలు. సంవత్సరములో రెండు మూడు మాసాలు మాత్రమే వారు పొందగలుగుతున్నారు తప్ప వారి కుటుంబానికి సరిపోయేటటువంటి బియ్యం, 365 రోజులు ఈ బియ్యం అందించడం లేదు. నేను ఒక హరిజనవాడతో ఇప్పటికీ నివసించి, ఆ హరిజనవాడతో ఒక వ్యక్తిగా ఫెయిర్ ప్రయిస్ షాపును పరిశీలన చేసిన నేను తమ ద్వారా గౌరవనభలో మనవి చేస్తున్నాను. దాని వల్ల ఏమి జరిగింది? మీరు ఆలోచన చేయండి. మేము ఏదో చేస్తూ ఉంటే రెండు రూపాయల బియ్యం తీసేస్తున్నారని చెప్పి జాతీయ పార్టీల నాయకులు కూడా ఆందోళన చేస్తున్నట్లుగా కనపడుతూ ఉంది. దానికి ధర్మం చెప్పండి. ఓకార్ గారు చెప్పారు. నిజంగానే మీరు రెండు రూపాయల బియ్యం 10 కిలోలు ఇచ్చి ఆయనకు కావలసినటువంటి 30, 40 కిలోలు మార్కెట్లో రూ. 3-50, రూ. 4కు కొనుక్కునేటటువంటి ఒక నిర్ణయం చేసి - ప్రభుత్వానికి నేను అవేలు చేస్తున్నాను. మీరు ఒక నిర్ణయం చేసి తద్వారా మీరు ఆ కుటుంబానికి కావలసిన, సరిపడిన విధంగా బియ్యం సప్లయి చేయండి. సరిపోయే విధంగా 365 రోజులు ఆ బియ్యం అందిస్తే వారికి న్యాయం జరుగుతుంది తప్ప మీరు సంవత్సరములో 8 మాసాలు 50 కిలోలు కావలసినటువంటి ఆయనకు 10, 20 కిలోలు ఇస్తే దాని వల్ల ప్రయోజనం ఉండదు. ఇది చాలా ప్రధానమైనటువంటిది. కేవలం వారికి నష్టం కలుగుతూ ఉంటే లాభం, ప్రయోజనం లేదన్న విషయాన్ని మనవి చేస్తున్నాను. అంతకంటే ఉన్నతమైన ఒక కార్యక్రమాన్ని పెట్టారు, పెద్దలకు తెలుసు మిడ్ డే మీట్స్ - మధ్యాహ్న భోజన పథకం ఏర్పాటు చేసినట్లుంటే ఈ ఒక కుటుంబములో ముగ్గురు పిల్లలు ఉంటే ఇద్దరు పిల్లలు స్కూలుకు వెడతారు. నిర్బంధ విద్యా విధానం ఈ దేశములో లేక ఈ రాష్ట్రములో అమలు జరపడంలో అనండి, మధ్యాహ్న భోజన పథకం అది దూరద్వైతం ఆలోచన చేసిన ఉన్నతమైన కార్యక్రమమని మనవి చేస్తున్నాను. నేను ఇచ్చే 15, 20 కిలోలలో ఆయనకు మిగిలేది రూ. 10, రూ. 20లు కాని ఇద్దరు బిడ్డలు ఒక కుటుంబము లోని వారు మిడ్ డే మీట్స్ తీసుకుంటే ఆయనకు రూ. 120 లాభం చేకూరుతుంది. ఆ బిడ్డలు ఉదయం తీస్తూ, రాత్రి భోజనం లేకపోయినా మధ్యాహ్న భోజనం చేసి కంపల్సరీగా స్కూల్కి వెళ్ల దానికి ఈ పథకం ఉపయోగపడుతుంది. ఆ పథకాన్ని మీరు రివైజ్ చేయాలి.

ఆ పథకానికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి. అది అశేషమైన, అన్ని వర్గాల పేద వారి బిడ్డలకు, పేదవారి కుటుంబాలకు ఉపయోగపడుతుంది. రెండు రూపాయల బియ్యం కంటే మధ్యాహ్న భోజన పథకం అనేక రకాలుగా ఉపయోగపడుతుంది. కట్టుదిట్టముగా ఈ పథకాన్ని ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచన చేయాలని తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. అందువేత అది చాలా ఉన్నతమైన కార్యక్రమం. ఆ కార్యక్రమాన్ని మేరు ఏర్పాటు చేయండి.

అధ్యక్షా, అదే విధంగా ఇప్పుడు హవుసింగ్ ప్రోగ్రాము ఉన్నది. ఈ ప్రభుత్వానికి దానిని నిర్వీర్యం చేయాలనేటటువంటి ఆలోచన లేదు. నూటికే నూరుపాళ్లు అతి ప్రాధాన్య మైనటువంటి స్కేమ్ కనుక - తమరికి తెలుసు. ఆరోజులలో 1978లో కూడా పెద్దలు చెన్నారెడ్డిగారు గృహ నిర్మాణ పథకం ప్రారంభించారు, రెండు స్కేములు ఏర్పాటు చేశారు. ఒకటి హాటింగ్ ప్రోగ్రాము, వెయ్యి రూపాయలతో ఉచితంగా ఇళ్లు కట్టడం. కారణం ఏమీటంటే ఆనాటికి 19లక్షల మందికి ఇళ్ల స్థలాలు ఇవ్వడం జరిగింది. మేము 1978లో అధికారానికి వచ్చిన తరువాత ఇళ్ల స్థలాల విషయం పరిశీలన చేస్తే నూటికి 20, 30 మంది కూడా ఇచ్చినటువంటి ఇళ్ల స్థలాలను - రైతుల దగ్గర తీసుకున్నాము, వారిని నష్టపరిచాము. వారికి మేలు చేయాలని అనుకున్నాము. కానీ వారు ఆకృమణ చేయలేక పోయారు. నూటికి 80 శాతం ఆకృమించుకోలేకపోయారు. దీనికి కారణం పరిశీలనచేసి పేదవారికి ఇళ్లస్థలాలు ఇచ్చి ఇళ్లు కట్టమంటే, వారు కట్టుకోలేరు కనుక, ముందు ఆకృమించి వారు ఆ భూములలోకి వెళ్లాలనే ఉద్దేశముతో సెమ్ పర్మనెంట్ లేక హాటింగ్ ప్రోగ్రామ్ అని రెండు ప్రోగ్రామ్స్ పెట్టడం జరిగింది. నేను కూడా ఇన్ఛార్జిగా ఉన్నాను. పోటీ పడి మీకు వెయ్యి రూపాయలు ఉచితముగా ఇస్తాము, ఈ స్కేము కావాలా - ఆనాడు ఉన్నటువంటి కాస్ట్ ఆఫ్ మెటీరియల్స్, ఇవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొని రూ. 4 వేలు అప్పుగా ఇస్తాము, మీరు ఇన్స్టాల్మెంట్స్లో తీర్చాలి, ఏ స్కేము కావాలని ప్రజలను కలకర్నీ ద్వారా, లేక రెవెన్యూ అధికారుల ద్వారా ఆలోచన చేస్తే, వారితో మాట్లాడితే, అయ్యా, మేము రూ. 4 వేలు కట్టలేము, హాటింగ్ ప్రోగ్రాము కావాలి, ఆ ప్రోగ్రామ్ పెట్టండి, ఉచితముగా ఇళ్లు కట్టండి మేము ఆ భూములలోకి వెదతాము అని చెప్పితే పోటీపడి లక్షలాది ఇళ్లు వారికి ఉచితంగా కట్టించడం జరిగింది. అది శాశ్వతంగా ఉండదు అంటే హాటింగ్ ప్రోగ్రామ్ శాశ్వతంగా ఉంటుందో, లేదో తమకు తెలుసు, గౌరవసభ్యులకు తెలుసు. తాత్కాలికంగా వారు భూములు ఆకృమించాలి. వారికి ఇచ్చినటువంటి స్థలాలలోకి వారు వెళ్లాలనే ఆలోచన చేసి చెన్నారెడ్డిగారి నాయకత్వములో ఆ కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించాము. అది పర్మనెంట్ అని మేము చెప్పడం లేదు. స్థలాలు ఇచ్చిన వారు, ముందుకు వచ్చిన వారికి ఇళ్లు కట్టడం జరిగింది. కనుక ఈ అభిప్రాయం, ఈ ఉద్దేశం కాంగ్రెస్ పార్టీకి మొట్టమొదట నుంచీ ఉంది. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వానికి రేపు కూడా ఉంటుంది, దీనిని తప్పకుండా కొనసాగిస్తాము, ఇది ఒక నేషనల్ ప్రోగ్రాము. ఇది ప్రజలందరకు ఉపయోగ పడే ప్రోగ్రాము కనుక ఈ సమస్యను పరిష్కారం చేయడానికి ఈ ప్రభుత్వం ఏవిధంగా కూడా వెనుకాడబోదనే నేను అనుకుంటున్నాను. ఈ స్కేమ్ను నిర్వీర్యం చేయాలనే ఉద్దేశం ఉన్నట్లుంటే మీరు బడ్జెట్లో పరిశీలన చేయండి. హవుసింగ్ ప్రోగ్రామ్కి 1989-90లో రూ. 39.87 కోట్లు బడ్జెట్లో ఉంటే ఇంకా బడ్జెట్తర కార్యక్రమాలకు వారు ఖర్చు

పెట్టారు. మేము కాదనము. ఈ ప్రభుత్వం 1990-91కి రూ. 51.14 కోట్లు ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. బడ్జెట్లో ప్రతిపాదించినది ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. అదే విధంగా 1991-92లో కూడా రూ. 63.37 కోట్లు పెట్టి ఈ కార్యక్రమం కొనసాగించాలని, ఇది ప్రజలకు పనికి వచ్చే కార్యక్రమమన్న ఉద్దేశముతో కొనసాగించడానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయించుకుంది. ఈ విధంగా మరీ దీనిని కొనసాగించడానికి, బడ్జెట్లో ప్రతిపాదించినందుకు నేను తప్పకుండా వారినీ వారీస్తున్నాను, వారినీ అభినందిస్తున్నాను. ఇది కేవలం బడ్జెట్ ప్రతిపాదన కాకుండా ఆచరణలో దీనిని అమలు జరపండి. మనము నిజంగా పెద్దలు చెప్పినట్లు మాసివ్ ప్రోగ్రాముగా అమలు జరపాలి. దానిని మాసివ్గానే చేసేటట్లు పునరాలోచన చేసి చేయాలి. ఇది ప్రజలకు చాలా ప్రధానమైనటువంటి సమస్య కనుక, పేద వారికి చాలా ముఖ్యమైన సమస్య కనుక దానికి సంక్షేమ పథకాలలో ఒక ప్రధానమైనటువంటి, ప్రాముఖ్యత కలిగినటువంటి ప్రాధాన్యత ఇవ్వండి, ఆలోచించండి. తప్పకుండా ప్రభుత్వం ఆలోచించాలని చెప్పి, ఆలోచిస్తుందన్న విశ్వాసముతో నేను తమ ద్వారా ఆర్థికశాఖ మంత్రి గారికి మనవిచేస్తున్నాను. అదే విధంగా ఇళ్ల స్థలాల విషయం పరిశీలన చేసినట్లయితే 1990-91లో రూ. 11 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. కానీ మనము ఆలోచించినట్లయితే దాదాపు రూ. 27 కోట్లు ఈ రాష్ట్రములో ఇళ్ల స్థలాలకు రైతుల దగ్గర తీసుకున్నటువంటి భూములకు మనము, ఈ ప్రభుత్వం అప్పు పెట్టడం జరిగింది. అందుకు గాను అప్పు తీర్చాలనే ఉద్దేశముతో గత ప్రభుత్వం డేస్ చేసి ఉంటే నాలంటి సామాన్యుడు తప్పకుండా సహకరిస్తాడు. ఒక్క రూపాయి కూడా తీర్చలేదు. అసలు ఇళ్ల స్థలాలు ఇవ్వడానికి వేలులేదని బాస్ చేయడం జరిగింది. బాస్ చేసిన పెద్దలు అప్పులు ఉన్నాయి కనుక ఆర్థిక పరిస్థితి సరిలేదు కనుక అని చెప్పి ఆలోచన చేసి అప్పులు తీర్చే కార్యక్రమాన్ని వేషట్టినట్లయితే సంతోషించడానికి అవకాశం ఉంటుంది. దురదృష్టవశాత్తు ఇళ్ల స్థలాలు ఇవ్వడానికి వేలులేదన్నారు తప్ప వారికి ఉన్న అప్పులు మనము ముందు తీర్చుదాము తరువాత ఆలోచిద్దాము అనే ఆలోచన అయినా వారు చేయలేదు. ఇళ్ల స్థలాలు అనేటటువంటి సమస్య బాస్ చేయడం అనేటటువంటిది దురుద్దేశముతో కూడుకున్నటువంటిది. This is a continuous process. Everybody will think about this. నేను మీకు వేరుగా చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. Everybody will accept it. Every respectable Member should honour this problem. అందుచేత నేను మనవి చేసేది ఏమీటంటే ఇది కేవలం బాస్ చేస్తాము అంటే it is a continuous process. How can we ban it Sir? How can we stop it Sir? జనాభా పెరుగుతూ ఉంది, వారి బిడ్డలు పెరుగుతున్నారు. వారు పెళ్ళిళ్లు చేసుకుంటూ ఉన్నారు. నేను గ్రామములో 10 మందికి, 100 మందికి ఇళ్ల స్థలాలు ఇస్తే వారికి బిడ్డలు పుట్టి మైనార్టీ అప్పుడు వెళ్లకుండా ఉంటే ఇప్పుడు మైనార్టీ వెళ్ళిన వారు ఇళ్ల స్థలాలు కావాలి అంటున్నారు. ఎప్పటికప్పుడు జరగవలసిన కార్యక్రమాన్ని బాస్ చేశారు. అప్పులు తీర్చలేదు. రూ. 11 కోట్లు కేటాయిస్తే అప్పు కూడా తీర్చలేదు. రూ. 27 కోట్లు ఉన్నాయి. తరువాత 1991-92లో రూ. 35 కోట్లు కేటాయించారు. కానీ నన్ను అడిగితే ఇది చాలదు. మీరు పెంచారనే సంతోషముతో నేను అభినందిస్తున్నాను. ఈ రూ. 35 కోట్లు బడ్జెట్ ద్వారా మరీ ఇళ్ల స్థలాలు తీసుకునేటటువంటి కార్యక్రమాన్ని మీరు ప్రారంభించండి. నాకు తెలిసినంతవరకు మాజీ సోషల్ వెల్ఫేర్ మంత్రిగా లాండ్ ఎక్విజిషన్

ప్రొజెక్ట్ పక్కారం, వేదవారికి ఇళ్ల స్థలాలు ఇచ్చే కార్యక్రమం పక్కారం మనం రెండున్నర ఎకరాల లోపు వారి భూమి తీసుకుంటే వారికి ఒకసారి కాంపెన్సేషన్ చెల్లించాలి కానీ 5 ఎకరాలు పెైన ఉన్నటువంటి వారి భూమి తీసుకుంటే 5 ఇన్స్టాల్మెంట్స్ లో చెల్లించాలి. అది మనము చేసినటువంటి, ప్రభుత్వం నిర్ణయించినటువంటి నిర్ణయం. ధాని పక్కారం మీరు రూ. 35 కోట్లు కేటాయించిన డబ్బు ద్వారా రూ. 175 కోట్లు విలువ చేసే భూములు సెక్యూర్ చేయడానికి, మీరు ఎస్సెస్ చేయడానికి అవకాశం ఉంది. కనుక ప్రభుత్వం ఏకీకృతంగా ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొని మీరు చేయండి, ఆంధ్ర ప్రజలు మీ కోసం ఎదురు చూస్తున్నారు. తప్పకుండా హార్మిస్టారు మీరు సంక్షేమ పథకాల మీద కమిటీమెంట్ ఉన్నటువంటి ప్రభుత్వంగా కమిటీమెంట్ ఉన్నటువంటి నాయకులు మీరు, అది తోచిన చేసి పథకాలు పథకాలుగా ఉండేకంటే ప్రజలకు అందించే ఫలితాలుగా వాటిని తీర్చి దొడ్లండని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

20 అధ్యక్షా, ఇక రైతులపై కాలులు జరిగాయని ప్రతిపక్షంలో ఉన్న పెద్దలు ఆవేదన పడ్డారు. వారు చెప్పుకొన్నది కాదు. కానీ వారి హయాములో ఏమీ జరిగిందో ఆలోచించండి. తెగుళ్ల నివారణ చేయడంలేదు, దీనివల్ల రైతులు నష్టపోతున్నారని వారు జ్ఞారు. వారి హయాములో ప్రత్యేక రైతులు ఎంతమంది ఆత్మహత్య చేసుకొన్నారో, ఎంత మంది ఆకలి మంటలలో చనిపోయారో ఆలోచించండి. ఆకలి మంటలు లేని ఈ భారత దేశంలో మన రాష్ట్రంలో ఆకలి చావులు చూశాం, రైతుల ఆత్మహత్యలు చూశాం. అలాగే జేసే కార్మికుల పరిస్థితి చూశాం. రాష్ట్రంలో తీరిగి అలాంటి దుస్థితి కలగకుండా ఆర్థిక శాఖామాత్యులు ఆలోచన చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రైవేటీకరణలు కలిగిన మహా శాయకుడు రాజీవ్ గాంధీగారు ఏ ఆశయాల సాధనకు కృషి చేశారో, ఆ ఆశయాలను సాధించడానికి ప్రభుత్వం కార్యక్రమాలు అమలు జరుపుతున్నప్పుడు ఈ సభలో వున్న ప్రతి ఒక్కరం మిమ్ములను హార్మిస్టారు, మీతో సహకరిస్తామని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక ఒక షేపియానికి నేను చాలా బాధపడుతున్నాను. పెద్దలు లా అండ్ ఆర్డర్ పరిస్థితి గురించి మాట్లాడారు. అక్కడ జరిగిన ఫేర కలిసి చూశాం. నేను అసెంబ్లీలో నా అభిప్రాయాలను మనవిచేశాను, అంతకంటే చెప్పవలసింది లేదు. ఆ సమస్య పరిష్కారమైంది. నాకు తెలిసి వంతవరకు ఈ ప్రభుత్వం, ఈ ముఖ్యమంత్రిగారు ఉన్నతమైన భావాలతో, ఆదర్శవంతమైన కార్యక్రమాలను తీసుకోవడం జరిగింది. కానీ దానికి ఎవరూ సహకరించడం లేదు. ఇందరం కలిసి ఆ కార్యక్రమాల అమలుకు ప్రయత్నం చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. కొందరు వ్యక్తిగత విమర్శలు చేశారు, వాకాడు సంస్థల గురించి పెద్దలు చంద్రబాబు శాయుడుగారు విమర్శించారు. ఒక సంస్థను నిర్వహిస్తున్నప్పుడు, ఒక బాధ్యతను వేరవేరుస్తున్నప్పుడు విమర్శలు రావడం న్యాయమే. దండలు మాత్రమే వేయరు, రాళ్లు కూడా వేస్తారు, నాకు అభ్యంతరం లేదు. సోషల్ వెల్ఫేర్ మినిష్టర్ గా నాకు కూడా కొంత అనుభవం ఉంది. ఈ సంస్థలను నిర్వహించిన పెద్దలు, నేటి ముఖ్యమంత్రిగారి బాబాయి గారికి ఈ సంస్థల తీరుతీసులను ఆలోచించి రాష్ట్రపతిగారు 'పద్మశ్రీ' బిరుదును ఇవ్వడం జరిగింది. అంతేకాదు, గత ప్రభుత్వం ఏర్పాటుచేసిన టెక్నికల్ కమిటీ ఆ ప్రాంతానికి వెళ్లి, అక్కడి టెక్నికల్ స్టూడెంట్స్ చాలా ఉన్నతంగా నిర్వహించబడుతున్నాయని చెప్పడం జరిగింది. ఇక ఎం.పి. రాజగోపాల్ అనే ఆయన ఈ విద్యా సంస్థలు చాలా ఆదర్శవంతంగా నిర్వహింపబడుతున్నాయని అన్నారు. వాకాడు సంస్థల పరిత్ర గురించి తెలుసుకొంటే 15 మందితో

ప్రారంభించబడిన ఆ సంస్థలు వేలాది మంది విద్యార్థులను చేర్చుకొని విద్య గరవడం జరిగింది. అందులో చదివిన అనేకమంది విద్యార్థులు ఐ.ఏ.ఎస్., ఐ.పి.ఎస్. ఆఫీసర్లు అయ్యారు. డాక్టర్లు, ఇంజనీర్లు, ఉపాధ్యాయులు, బ్యాంక్ ఆఫీసర్స్ అయ్యారు. ఇలా అనేకమంది ఉన్నత స్థాయికి చేరుకొనడానికి తోడ్పడిన ఆ సంస్థను విమర్శిస్తూ ఉపన్యాసాలు చేయకూడదు. అలాంటి సంస్థలను మనం ప్రోత్సహించాలి, దానిలో ఏమైనా లోటుపాట్లు ఉంటే సరిచేయడానికి ప్రయత్నించాలి తప్ప వ్యక్తిగతంగా దూషణ చేయడం మంచిదికాదని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. అలాంటి సంస్థను ప్రారంభించి పేదల, దళిత వర్గాల సంక్షేమం కోసం ఉన్నతమైన భావాలతో ఆ కుటుంబం పనిచేసింది. నేను సోషల్ వెల్ఫేర్ మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు ఆ విద్యా సంస్థలను సందర్శించి చాలా సంతోషించాను. అక్కడ ఒక హాస్టల్లో ఉండి చదువుకొన్న విద్యార్థిగా నేను సంతోషించానని తమ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాను. వ్యక్తిగత విమర్శలు చేయక, మంచి సూచనలు చేసి లోటుపాట్లు ఉంటే సరిదిద్దండి అని మనవిచేస్తున్నాను. ఇకపోతే ఇక్కడ ప్రతిరోజూ చెప్పడం బాగుండదు కాని పేరు ప్రఖ్యాతులు, నీతినీజాయితీ కలిగి, మేము గర్వింపే విధంగా, మేరంతా సంతోషించే విధంగా వ్యక్తిత్వం పెంచుకొన్న ఒక ఉన్నతాధికారి గురించి మాట్లాడారు. మేరు ఏడైనా ఉదాహరణ చెప్పదలచుకొంటే ఈ దేశంలో అనేక సంఘటనలు ఉన్నాయి, వాటిని గురించి చెప్పండి, అభ్యంతరంలేదు. కాని మాధవరావుగారి విషయం ప్రాస్థావింబారు. ఇది ఎలా ఉంది అంటే నేను చదువుకొనే రోజులలో మా మాస్టారు ఒకాయన "ఏరా, రంగారావుగారు" అనేవాడు. రంగారావుగారు అని మర్యాదపూర్వకంగా పిలుస్తూనే ఏరా అనేవాడు. వీరు చేస్తున్న విమర్శ అలాగే ఉంది. నీతినీజాయితీలు కలిగిన ఒక ఉన్నతాధికారిని ఎవరో మాన్ హాండిల్ చేశారనీ చెప్పి, ఆయనను డిగ్రీ వేయడం న్యాయమా అని అడుగుతున్నాను. ఆయన నీతినీజాయితీలేకాదు, పౌరుషం, ధైర్యం కలిగిన అధికారి. ఎవరో అతనిని మాన్ హాండిల్ చేస్తే చేతులు ముడుచుకొని పారిపోయే అధికారి కాదు, ధైర్యంగా ఎదుర్కోగలడు. ఎవరైనా అలాంటి దుశ్చర్యకు పాల్పడితే రాష్ట్రంలో ఉన్న 40 మంది శాసన సభ్యులం, 6 మంది పార్లమెంటు సభ్యులం ఆయనకు అండగా వుంటాం, ఎలాంటి దుశ్చర్యలను సహించం. ఆయన వ్యక్తిత్వాన్ని గురించి గర్వింపే మా కమ్యూనిటీస్ వారు అనేకమంది ఉన్నారని కూడా వారు గుర్తించాలి. అందువల్ల ఆయనను డిఫెండ్ చేయడానికి ఇలాంటివి చెప్పుకుండా ఇకనైనా ఫుల్స్టాప్ పెట్టండి. మేరు ఉదాహరణలుగా చెప్పదలచుకొంటే వేరే అనేక సంఘటనలు ఉన్నాయని మనవిచేస్తున్నాను.

ఇకపోతే ఈ బడ్జెట్ యథార్థమైనది. ప్రజలకు పెద్ద పెద్ద వాగ్దానాలు చేయకుండా, మేము ఈ పనులు చేయగలుగుతామని చెప్పి, ఉన్న వాస్తవ ఆర్థిక పరిస్థితులను ధైర్యసాహసాలతో ప్రజలకు తెలియజెప్పిన ఉన్నతమైన బడ్జెట్ ఇది. అందువల్ల నేను సంతోషింపడం గానీ సంతోషంగా అభినందిస్తూ, ఈ బడ్జెట్ ను సమర్థిస్తూ, బడ్జెట్ లో చెప్పిన ప్రతి కార్యక్రమాన్నీ అమలుచేసి సత్ఫలితాలను సాధించడానికి కృషిచేయాలనీ, రైతులు, కార్మికులు, బలహీనవర్గాలవారి మేలుకు ఈ బడ్జెట్ ఉపయోగపడేవిధంగా కార్యక్రమాలను అమలు చేయాలనీ మరొకమారు ఆర్థికశాఖ మంత్రిగారికి మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

(జైహింద్)

శ్రీ జి. చిన్నారెడ్డి (వనపర్తి):- అధ్యక్షా, గౌరవ ఆర్థిక శాఖామంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన ఈ బడ్జెట్ను నేను సంపూర్ణంగా బలపరుస్తున్నాను. నాకన్నా ముందు మాట్లాడిన కొంత మంది ప్రతిపక్ష పార్టీల సభ్యులు ఈ బడ్జెట్ చాలా చప్పుగా ఉందని అన్నారు. కానీ ఈ బడ్జెట్ ఇందాకా పెద్దలు కోనేరు రంగారావుగారు చెప్పినట్లుగా ఈనాడు రాష్ట్రంలో ఉన్నట్లువంటి ఆర్థిక పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకొని, దేశంలో ఉన్నట్లువంటి ఆర్థిక పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకొని, నేటి ద్రవ్యోల్బణాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని చాలా కష్టపడి, కఠినమైన నిర్ణయాలు తీసుకొని తయారుచేసిన బడ్జెట్ అనే మీ అందరికీ మనవి చేస్తున్నాను. ఈ బడ్జెట్ ఏ రంగాన్ని కూడా, ఎవరినీ కూడా విస్మరించలేదు. ముఖ్యంగా రాష్ట్రాభివృద్ధికి కావలసిన విద్యుచ్ఛక్తి, రంగాన్నికాని, వ్యవసాయ రంగాన్ని కాని, సేద్యపు నీటి రంగాన్నికాని, విద్యారంగాన్నికాని తీసుకుంటే - ఈ రంగాలకు ఇదివరకు ఎప్పుడూ లేనంతగా పెద్ద ఎత్తున ఈ బడ్జెట్లో నిధులు కేటాయించడం జరిగింది. అదేవిధంగా సాంఘిక న్యాయాన్ని, సాంఘిక సంక్షేమాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని, హరిజనులు, గిరిజనులు, తదితర వెనుకబడిన తరగతులవారిని అందరినీ దృష్టిలో పెట్టుకొని ఈ బడ్జెట్ను రూపొందించడం జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను.

30 చాలామంది సభ్యులు యీనాడు గౌరవనీయులైన సంతోషరెడ్డిగారు చదివిన ప్రసంగాన్ని వారు, సమర్పించిన బడ్జెట్ను చూసి ఇందులో ఏమీలేదు; ఇందులో రెండు రూపాయల కొరే బియ్యం గురించి ఏమీ లేదని ఆరోజు కామెంట్లు చేయడం జరిగింది. కానీ, ఒకసారి బడ్జెట్ ప్రసంగం మాస్టే, While presenting the Vote-on-Account Budget, Hon'ble Chief Minister had appraised this august House of the details of schemes proposed to be taken up in various sectors. I will be only highlighting some of the more important achievements and proposals in my speech. చాలా స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఓటాన్ ఎకౌంట్ ఆరోజు యీ సభకు సమర్పించినప్పుడు అందులో అన్ని విషయాలు చక్కగా చెప్పడం జరిగింది. ఈనాడు భూమిలేని హరిజనులకు యీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మొదటిసారిగా, వొలం అమ్మడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారో, భూస్వాముల నుంచి వొలాలు కొని యీనాడు పేద హరిజనులకు యీ ప్రభుత్వం ఉచితంగా పంచపెడుతున్నదని మనవిచేస్తున్నాను. సబ్సిడీ రైస్ గురించి 364-54 కోట్లు కేటాయించింది. రాష్ట్రం మొత్తం మీద 11 లక్షల 22 వేల కొత్త కుటుంబాలకు ఆకుపప్పుకార్డులు ఇవ్వడం జరిగింది. బలహీనవర్గాల గురించి వోయిన సంవత్సరం 18 కోట్ల 38 లక్షల నుంచి 53 కోట్ల 90 లక్షలకు పెంచారు. ఈ సంవత్సరం బలహీనవర్గాలవారు గృహాలు కట్టడానికి 51 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. జనతా వస్త్రం స్కీమ్పై 13 కోట్ల 14 లక్షలు కేటాయిస్తే యీ సంవత్సరం 17 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. మహిళా శిశు సంక్షేమం కొరకు వోయిన సంవత్సరం 7 కోట్లు 40 లక్షలు కేటాయించితే, ఈ సంవత్సరం 80 కోట్లు కేటాయించారు. మొట్టమొదటి సారిగా వ్యవసాయ కార్మిక కుటుంబాలకు చెందిన గర్భిణీ స్త్రీలను దృష్టిలో పెట్టుకుని యీ ప్రభుత్వం వారికి ప్రసూతికన్నా రెండు మాసాలు ముందు, తరువాత రెండు మాసాలు వారికి రూ. 900 ఇవ్వాలని నిర్ణయించడం జరిగింది. వారు పని చేయలేరు కాబట్టి,

వారికి తినడానికి తిండి దొరకదు, వారిని ఉద్దేశించి బడ్జెట్లో వివణనాత్మకంగా వారికి ఒక 900 రూపాయలు ఇవ్వాలని చెప్పడం జరిగింది. ఈ మాదిరిగా లక్షా 10 వేల మందికి యీ సహాయం అందించాలని కేటాయించడం జరిగింది. ఓల్డు ఏజ్ పెన్షన్, విడో పెన్షన్, ఎగ్జిక్యూరు లేబర్స్ కు యీ సంవత్సరం 4 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. దీని వల్ల లక్షా 15 వేల మందికి లాభం కలుగుతుంది. వెనుకబడిన వర్గాలలో, నాయీ బ్యాంకులు, వాషర్ మెన్ గాని వేరీని దృష్టిలో పెట్టుకుని వారి సంక్షేమానికి మరియు ఆటో రిక్షా వారికి రూ. 50 లక్షలు యీ బడ్జెట్లో కేటాయించారు. శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు మాట్లాడుతూ నాకు 5 గ్రామాలకు మీరు ఇళ్లస్థలాలు ఇవ్వాలని అడిగారు. గత సంవత్సరం యీ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఇళ్లస్థలాలపై ఉన్న నిషేధాన్ని ఎత్తివేసి 11 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. కానీ, దురదృష్టవశాత్తూ, ఆరున్నర సంవత్సరాలుగా తెలుగు దేశం హయాంలో ఇళ్లస్థలాలు పంచడానికి ఎక్స్ యిర్ చేసిన స్థలాలకు కాంపెన్ సేషన్ ఇవ్వకుండా, బకాయాలు పెట్టడంవల్ల ఆ బకాయాలు తీర్చడానికి కేటాయించిన రూ. 11 కోట్లు సరిపోకపోగా యీ సంవత్సరం యింకా 15 కోట్లు చెల్లించవలసి ఉంది. ఈ సంవత్సరం ఇళ్ల స్థలాల పంపిణీ గురించి 35 కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. 15 కోట్లు బకాయాలు పోయినా 25 కోట్లతో పంపిణీ చేసే కార్యక్రమం జరగుతూ వుంది. కానీ, దురదృష్టవశాత్తూ, మనకు అనుకోకుండా పార్లమెంటుకు ఎన్నికలు రావడం, దానివల్ల కేటాయించిన డబ్బును పూర్తిగా వినీయోగించుకోలేకపోయాము. ఏదీ ఏమీ అయినా సరే, ప్రభుత్వం చాలా చిత్తశుద్ధితో ఉన్నది. డబ్బు కేటాయించింది. దాన్ని తప్పకుండా వచ్చే ఆరు చూసాలలో పేద ప్రజలకు ఉపయోగిస్తారు. చాలా మంది పెద్దలు 561 కోట్లు లోటు ఉందని, ఇంత లోటు ఎక్కడా లేదని చెప్పుతున్నారు. దానికి కారణం ఏమిటి? ప్రధాన రంగాలైన సేద్యపునేరుగానీ, వ్యవసాయంగానీ, విద్యారంగంకానీ వేటిని దృష్టిలో పెట్టుకున్నప్పుడు లోటు బడ్జెట్ ఉండకుండా ఉంటుందా? కేటాయించు తగ్గించి లోటు బడ్జెట్ లేకుండా చేయవచ్చు. కానీ రాష్ట్ర అభివృద్ధిని దృష్టిలో పెట్టుకుని లోటు ఉన్నా కూడా ఈనాడు ఉండే ప్రణాళికకు ఎక్స్ట్రా సుంకం, మీగతా పన్నులు ఉన్నాయో, వాటిని కూడా చిత్తశుద్ధితో వసూలు చేసి లోటును పూడుస్తామనే ఉద్దేశ్యంతో లోటు బడ్జెటును సూచించడం జరిగింది. ఈనాడు బడ్జెట్లో డెవలప్ మెంటు ఎక్స్ పెండిచరు చూస్తే 70 శాతం ఉన్నది. నాన్ డెవలప్ మెంటు ఎక్స్ పెండిచరు కేవలం 30 శాతం ఉంది. విద్యుచ్ఛక్తి రంగానికి, కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం రాకముందు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఆరున్నర సంవత్సరాలకాలంలో ఆంధ్రరాష్ట్రం 'అంధ' రాష్ట్రంగా మారింది. 1990లో 268 కోట్లు 63 లక్షలు కేటాయిస్తే, ఈనాడు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం 408 కోట్లు విద్యుచ్ఛక్తి రంగానికి ఖర్చు చేస్తున్నది. నూతన ప్రపంచంలో విద్యుచ్ఛక్తి లేకుండా ఉండలేము. దానికి ఎంతైనా ఖర్చుపెట్టవలసిన అవసరం ఉన్నది. పారిశ్రామిక రంగానికి, 'వ్యవసాయానికి చాలా నీధులు అవసరం అవుతుంది. 5 వేల మె.వా. ఉత్పాదక శక్తికి ఆంధ్రప్రదేశ్ చేరుకోవోతున్నది. ఈ దేశంలో ఏ రాష్ట్రాలలో 5 వేల మె.వా. విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి చేసే స్థాయికి చేరుకోలేదు; బహుశ: ఆంధ్రప్రదేశ్ ఒక్కటేనని-మనవి చేస్తున్నాను. సేద్యపునేరు విషయంలో కూడా రూ. 480 కోట్లు యీ సంవత్సరం కేటాయించడం జరిగింది. ఈనాడు బడ్జెట్ మొత్తం షుజెంటు చేస్తూ ఎంత కేటాయించు చేస్తున్నామో, ఆ కేటాయించు చేసేటప్పుడు మాత్రం ఒక విషయం దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. మనకు స్వతంత్రం వచ్చి 44 సంవత్సరాలు అయింది.

ప్రాంతీయ అసమానతలు రాష్ట్రంలో ఇంకా ఉన్నాయని తేలిపోయిందని మనవి చేస్తున్నాను. ఉదా:- తెలంగాణ, రాయలసీమ చాలా వెనుకబడి ఉన్నాయి. ఈ అసమానతలను తొలగించడానికి మీరు యీ స్టేట్ లో ఉండే డెవలప్ మెంటు ఇండెక్సును మొట్టమొదటిసారిగా కాలిక్యులేట్ చేసుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఏ ప్రాంతంలో, ఏ జిల్లాలో ఎంత డెవలప్ మెంటు, జరిగిందో ఇండెక్సు ద్వారా మానుకుని, దాని ప్రోవోర్షన్ లో ఈనాడు బడ్జెట్ ఎలాకేషన్ జరిగితే వక్కాగా ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను

40 ఈ పద్ధతి మనం ఇంచుమించు 40 సంవత్సరాల నుంచీ అవలంబించి ఉంటే ఈ ప్రాంతీయ అసమానతలు ఉండేవి కాదు. ఉదా:- నేను మహబూబ్ నగర్ జిల్లా వాసిని. మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో నేను పుట్టడానికి మొదలు కూడా ఆనాడు నిజాం పరిపాలన ఉన్నప్పుడు కర్నూటకకు చెందిన జిల్లాలు కొన్ని ఆనాడు నిజాం పరిపాలనలో ఉండేవి. మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో ముఖ్యంగా కృష్ణానది, తుంగభద్రా రెండు పెద్ద నదులు పారు తున్నాయి. ఈనాడు ఒక్క ఆర్.డి.ఎస్. స్కేమ్ తోపాటు దాని క్రింద కూడా మొట్టమొదటిగా 87 వేల ఎకరాలు ఆయకట్ డెవలప్ చేయాలని నిర్ణయం చేశారు. కానీ 57 వేల కన్నా ఎక్కువ డెవలప్ చేయలేకపోయారు. నిజాం పరిపాలనలో ఉన్నప్పుడు అప్పర్ కృష్ణా, దాని తరువాత భీమా ప్రాజెక్టులకు ఆనాడు సర్వే జరిగాయి. ఎస్ఐమేట్స్ పూర్తి అయ్యాయి. ఇంచుమించు 5 లక్షల ఎకరాలకు సాగునీరు అందించే ప్రతిపాదన ఉంది. స్వతంత్రం వచ్చిన తరువాత భాషా ప్రాతిపదికపైన రాష్ట్రాలు ఏర్పడినప్పుడు నిజాం పరిపాలనలో ఉండేటవంటి కొన్ని జిల్లాలు కర్నూటకకు, కొన్ని జిల్లాలు ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి వచ్చినప్పుడు - అప్పుడు ఈ ప్రక్కనే ఉన్న రాయచూరు, గుల్బర్గా కర్నూటకకు పోయిన తరువాత అప్పర్ కృష్ణా ప్రాజెక్టు నుంచీ మహబూబ్ నగర్ కు ఒక్క నీటి మక్క కూడా ఇవ్వకుండా వాళ్లు అప్పర్ కృష్ణా ప్రాజెక్టు కర్నూటకలో పెట్టుకుని ఈనాడు కొన్ని లక్షల ఎకరాలు సాగు చేస్తున్నారని మనవి చేస్తున్నాను. భీమా ప్రాజెక్టు ఇంటర్ స్టేట్ డిస్ పూజ్ ఉందని చెప్పి ఇంతవరకూ దానికి క్లియరెన్సు దొరకలేదు. భీమా ప్రాజెక్టు వస్తే మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో ఇంచుమించు లక్షా యాభై వేల ఎకరాలకు సాగునీరు దొరికే అవకాశం ఉంది. జూరాల ప్రాజెక్టు ఎక్కడయితే ఏర్పాటు చేసుకున్నామో అది బహవత్ ట్రిబ్యునల్ అవార్డు ప్రకారం ఇంచుమించు 18 టి.ఎం.సి.ల నీరు అలాటే చేయడం జరిగింది. కానీ కర్నూటకలో సబ్ మర్సన్ వస్తుందనీ, విలేజెస్ బాగా మునిగిపోతాయనీ కర్నూటక గవర్నమెంటు ఒప్పుకోవడం లేదన్న ఉద్దేశ్యంతో మనకు ఎలాటే చేసిన 10 టి.ఎం.సి.ల నుంచీ 12 టి.ఎం.సి.లకు తగ్గించి ప్రాజెక్టు కట్టమంటే అది కూడా చాలా స్లోగా జరుగుతోందని మనవి చేస్తున్నాను. దీనిని కూడా దృష్టిలో పెట్టుకుని సాగునీటి విషయంలో చేస్తే ప్రాంతీయ అసమానతలు తగ్గిపోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. డెవలప్ మెంటు ఇంక్రీజెస్ ఒక ప్రాతిపదిక మీద తీసుకుని, మనం ఎలాటే చేసే డబ్బును బడ్జెటు ఎలకేషన్స్ ను ఇన్ వర్ట్ ప్రోవోర్షన్ ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉండాలని కూడా మీ ద్వారా ఈ ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను.

వ్యవసాయ రంగంలో ఈనాడు మన రాష్ట్రమే కాకుండా దేశం కూడా చాలా గొప్ప ప్రగతి సాధించింది. అయితే ఇంకా ఎంతో సాధింపవలసిన అవసరం ఉంది. ఉదాహరణకు ఆయిల్ సీడ్స్ విషయంలో చాలా వెనుకబడి ఉన్నాము. మనకు స్వతంత్రత్వం వచ్చినప్పుడు 30 కోట్లు ఉన్న జనాభా ఇంచుమించు 20 కోట్లకు పెరిగింది. ముఖ్యంగా మన ఆంధ్ర

రాష్ట్రంలో దక్షిణ ప్రాంతంలో వేరుశనగ పెన, ఎడిమిల్ ఆయిల్స్ పెన ఆధారపడి ఉన్నాయి. పెరుగుతున్న జనాభాకు అనుగుణంగా ఈ వేరుశనగ పంట దిగుమతి అధికం చేయడానికి పరిశోధన జరుపుతున్నాము. అది సమానంగా తేదనీ మనవి చేస్తున్నాను. వేరుశనగ పంట గురించి ఒక్క మన రాష్ట్రంలోనే ఉన్నటువంటి విశ్వవిద్యాలయాలే కాకుండా, ఇంటర్నేషనల్ ఆర్గనైజేషన్ ఇక్విసాట్ అన్నది కూడా ఈ పంట పెంపే దానికి రీసెర్చి జరుపుతున్నది. అయినా కూడా మనం వరి, గోధుమ పంటలు నూటికి నూరు శాతం అభివృద్ధి సాధించాము కానీ వేరుశనగ పంటలో అంత అభివృద్ధి సాధించలేకపోయాము. ఎడిమిల్ ఆయిల్స్ విదేశాల నుంచి దిగుమతి చేసుకునే తీనీ పరిస్థితిలో ఉన్నాయి. ఈ ఎడిమిల్ ఆయిల్స్ మలేషియా నుంచి ఎక్కువ దిగుమతి చేసుకుంటున్నాము. ఇంచుమించు భారతదేశం సంవత్సరానికి 1000 కోట్లు మన భారత కరెన్సీకి సమానమయినటువంటి పామోలివ్ ఆయిల్ను మలేషియా నుంచే ఇంపోర్ట్ చేసుకుంటున్నాము. మనకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన మొదటి సంవత్సరాలలో మన భారత ప్రభుత్వం ఎక్స్‌పర్ట్ కమిటీని ఏర్పాటు చేసి ఈ పామోలివ్ ఎక్కడ వేస్తే బాగా పండుతుందో అన్న దానికి ఈ ఎక్స్‌పర్ట్ కమిటీని బ్రిటిష్ ఇంజీనియర్ల సెంట్రలైజ్‌మెంట్ వేసినప్పుడు వాళ్లందరూ కూడా చెప్పడం జరిగింది. తమిళనాడు, ఆంధ్రప్రదేశ్, ఒరిస్సా, త్రిపుర, కోస్టల్ ఏరియాలలో పామోలివ్ పంటలు వేసుకోవడానికి చాలా మంచి అవకాశం ఉందని 30 సంవత్సరాల క్రితమే రిపోర్టు ఇవ్వడం జరిగింది. అయినప్పటికీ ఏ ప్రభుత్వమూ దీనిని పట్టించుకోలేదు. ప్రాచీనంగా ప్లాన్ చేయలేదు. దాని వల్ల అనేక అసమానతలు ఏర్పడ్డాయి. పామోలివ్ ఒక హెక్టారుకు 4.5 టన్నుల ఆయిల్ దిగుబడి ఉంటుంది. అదే ఒక హెక్టారులో వేరుశనగ వేస్తే 0.5 టన్నులు ఆయిల్ కూడా ఉత్పత్తి కాదు. గ్రౌండ్‌నట్ ఆయిల్కు, పామోలివ్ కంటే వేయలేము. వేరుశనగకు ఎంత రీసెర్చి చేసినా ఆ స్థాయికి మనం అందుకోలేము. కనుక కొత్త పంటను ఎడప్ట్ చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. దీనికి ఈ సంవత్సరం బడ్జెటులో కూడా కృషి, ఈస్ట్ గోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలో ఈ పంట వేయడానికి కొన్ని చర్యలు తీసుకుంటున్నామని చెప్పారు చాలా సంతోషం; కానీ ఇంతటితో సరిపోలేదు. ఈనాడు మలేషియాలో పామోలివ్ పంటలు ఉన్నాయి. మన దేశంలో ఉన్న పారిశ్రామికవేత్తలు టాటా బిర్లాలు అక్కడ క్యాపింగ్ ప్లాంట్స్ పెట్టి వాళ్లు అక్కడ ఆయిల్ క్రాప్ చేసి వారు ఈరోజు మనకు ఆయిల్ ఎక్స్‌పోర్ట్ చేస్తున్నారు. పెద్ద పారిశ్రామిక వేత్తలను మన రాష్ట్రంలో కూడా వారిని ఆహ్వానించి మన రాష్ట్రంలో కూడా పామోలివ్ పంటలను పండించవలసిన అవసరం ఉంది.

గౌరవ సభ్యులు చంద్రబాబునాయుడుగారు మాట్లాడుతూ ఈ బడ్జెటుపై డిస్కషన్ చేస్తూ ఈ రాష్ట్రంలో టుంగో వైరస్ వచ్చి కోనసేమలో కొబ్బరి పంట పాడయింది, మొగ్గలు ఎండిపోయే తెగులు వస్తే ఈ ప్రభుత్వం నిద్రపోతున్నదా, ఏమీ చేస్తున్నది అని అడిగారు. అయితే రీసెర్చి ఆన్ గోయింగ్ పోగ్రామ్ దీనికే ప్రభుత్వానికే సంబంధం లేదు. ఈ వైరస్ కాంగ్రెస్ విచ్చంది కాబట్టి రావడం జరగదు. ఏ ప్రభుత్వం అయినా ఎప్పుడయినా రావచ్చు. ఎప్పుడయినా పోవచ్చు. కానీ వైరల్ డిస్కేషన్ వచ్చిన తరువాత కంట్రోలు చేయడం సాధ్యం కాదు. వైరల్ డిస్కేషన్కు ప్రివెన్షన్ ఉంది కానీ క్యూర్ మాత్రం లేదు. కోస్టల్ ఆంధ్రలో, ఈస్ట్ గోదావరి, వేస్ట్ గోదావరిలో ఈ టుంగో వైరస్ వచ్చినప్పుడు

మన శాస్త్రజ్ఞులకు టెక్నికల్ అనుభవం చాలా గొప్పగా ఉన్నప్పటికీ దానిని కంబోలు చేసుకోలేకపోయాము. అయినా డిజిట్ వచ్చిన తరువాత కంబోలు చేయడం మాత్రం సాధ్యం కాదు.

అదే విధంగా తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం ఈ రాష్ట్రంలో అధికారంలో ఉన్నప్పుడు కోస్టా జిల్లాలో, గుంటూరు, ప్రకాశం జిల్లాలో షేట్ ఫగ్యు చెట్టులో ఉన్న రసం పీల్చెస్ ఆ చెట్లన్నీ కూడా ఎండి పోయి పంట నాశనం అయిపోతే ఆ పంటకు పెట్టిన పెట్టుబడి కూడా రాక రైతులు చాలా మంది ఆత్మహత్యలు చేసుకోవడం కూడా జరిగింది. ప్రభుత్వాన్ని నిందించాలే, ప్రభుత్వం నిర్లక్ష్యం వల్లనే అన్న ఉద్దేశ్యం ఉండకుండా కనీసం క్రిటిసిజమ్ ఉండాలని కోరుతున్నాను.

అదే విధంగా వ్యవసాయ రంగంలో ఈ రాష్ట్రంలో సెరికల్చర్ కు అనంతపురం జిల్లాలో పొటిస్వియల్ ట్రాప్ చేయగలుగుతాము. తెలంగాణా జిల్లాలో సెరికల్చర్ కు చాలా మంది అవకాశం ఉంది. ఒకవేళ ప్రభుత్వానికి వేలయితే అగ్రికల్చర్ మీనిస్ట్రీకి సెరికల్చర్, హార్టికల్చర్, యానిమల్ వాజ్బండరీ అన్నీ కలిపి ఒక్కరికే ఇచ్చినట్లయితే ప్రావేర్ కో ఆర్డినేషన్ ఉంటుంది. తెలంగాణాలో మనకు చాలా వర్షాభావం ఉన్న ప్రాంతం కాబట్టి డ్రియింగ్ హార్టికల్చర్ కు అవకాశం ఉంది. ఈనాడు అగ్రికల్చర్ యూనివర్సిటీ తరఫున పంగారెడ్డిలో రిసెర్చి సెంటర్ పెట్టాము. దీనివల్ల ఎంతో మంది రైతులకు పండ మొక్కలు పచ్చయి చేయగలుగుతున్నారు. మనకు చిన్నో వ్యవసాయ పద్ధతులున్నాయి. కానీ నితనాలు సప్లయ చేయడంలో చాలా వరకు అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటు వారు శ్రద్ధ తీసుకోవడంలేదు. ఏ ప్రాంతానికి అవసరమయిన నీడ్ ఆ ప్రాంతంలో వేయడానికి ఆ ఫీడ్ బ్యాక్ వ్యాప్టి వేసి ఆ రైతుకు సరఫరా చేస్తే చాలా నాణ్యంగా ఉంటుంది.

సాధారణ విద్య, సాంకేతిక విద్యపైన చాలా పెద్ద ఎత్తున డబ్బు కేటాయింపు ఉంది. 5 సంవత్సరాలకూ, ఇప్పటికే రెండింతలు డబ్బు ఖర్చు పెడుతున్నాము. కానీ ఈనాడు విద్యాప్రమాణాలు పెరుగుతున్న దానిని వెరిఫై చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. గామీజ ప్రాంతాలలో నున్న జిల్లా పరిషత్ హైస్కూల్స్, మండల ప్రజా పరిషత్తు హైస్కూల్స్ లో కానీ చదువుతున్న విద్యార్థులకూ, పెద్ద పెద్ద జూనియర్, కాన్వెంట్స్ స్కూల్స్ లో ఇంగ్లీషు మీడియం చదువుతున్న విద్యార్థులకూ మనం వోల్టీ చూస్తే గామీజ ప్రాంతాలలో చదువుతున్న విద్యార్థులకు అన్యాయం చేస్తున్నాం. చంద్రబాబునాయుడుగారు శోభాద్రుతూ ఈనాడు ఈ ప్రభుత్వం పైవేటు సంస్థలను బాగా ఎంకరేజ్ చేస్తున్నది, పైవేటు సంస్థలకు ప్రభుత్వం అమ్ముడు పోతోందే, పైవేటు కళాశాలలు అవసరం లేదు అన్నారు. మరి చంద్రబాబునాయుడుగారికి పిల్లలు ఉన్నారు. వారు గవర్నమెంటు స్కూల్స్ లో చదువుతున్నారా? కాన్వెంట్ స్కూల్స్ లో చదువుతున్నారా? గుండెపై వేయి వేసుకుని వెళ్తున్నాండి. వేరు ఒక్కరే కాదు ఈ సభలో ఎంత మంది సభ్యుల పిల్లలు జిల్లా పరిషత్తు హైస్కూలు, మండల ప్రజా పరిషత్తు, గవర్నమెంటు స్కూల్స్ లో చదివిస్తున్నారు. ప్రభుత్వం పైన కనీస బాధ్యత ఉంది. ప్రతి గామంలో ఒక స్కూలు ఏర్పాటు చేయాలి. ప్రతి ఒక్కరికీ విద్య అందే అవకాశం ఉండాలి కాబట్టి తప్పనిసరిగా ప్రభుత్వం తరఫున ఒక శోధనా ఏర్పాటు చేస్తున్నాము. అదే విధంగా పైవేటు రంగంలో ఎవరయితే ముందుకు

శాఖకు ఈ 5 సంవత్సరాల తరువాత కూడా రూ. 114 కోట్లు మాత్రమే ఉంది. మిగతా శాఖలతో పోల్చి చూస్తే ఈ నేటిసరఫరా, శానిటేషన్ శాఖలకు మాత్రం చాలా అన్యాయం జరిగింది. ఈ 5 సంవత్సరాలలో కేవలం రూ. 14 కోట్లు మాత్రం ఎక్కువ ఇవ్వడం జరిగింది. చాలా గ్రామాలలో మంచినీటి స్కీములు శాంక్షన్ చేస్తున్నాము. వాటిలో ఎన్ని పూర్తయ్యాయో ఒక్కసారి ఆలోచించండి. చాలా గ్రామాలలో మనం ఈ సోర్స్ పాయింట్లో డిగ్రీల్ చేస్తున్నాం. ఓవర్ హెడ్ ట్యాంక్స్ కట్టాము. ఎక్కడా కూడా వాటర్ డిస్ట్రిబ్యూటర్ లైన్స్ వేసుకోవడం లేదు. ఇవన్నీ అసంపూర్ణంగా మిగిలిపోతున్నాయి. శానిటేషన్ సరిగా లేకపోవడం, ఆన్ హెజినిక్ కండేషన్స్ వల్లనే తెలంగాణా, మిగతా ప్రాంతాలలో కలరా వచ్చే దానికి అవకాశం ఉంది.

లా అండే ఆర్డర్ పరిస్థితి కూడా చాలా అధ్వాన్నంగా ఉంది. ఎందుకంటే ఈనాడు తెలంగాణా జిల్లాలలో నక్కలైట్లు పెరలల్ గవర్నమెంటు నడుపుతున్నారని, పొద్దుట ఒక సభ్యుడు మాట్లాడుతూ అన్నారు. వాళ్లు నేరుగా గ్రామాలకు వచ్చి, బొంబుకు వచ్చి వ్యాపారస్థుల దగ్గర డబ్బు వసూలు చేస్తున్నారు. ఈనాడు రాజకీయనాయకులనే వారు శాసిస్తున్నారు. మండలానికి రూ. 50 వేలు పోగు చేసి ఫలానా జైల్లోగా ఇవ్వాలన్న స్థాయికి వారు ఈనాడు చేరుకున్నారు. మనం పోలీసు వ్యవస్థను బలపరచాలి. కావలసిన అన్ని ఆయుధాలు వారికి సమకూర్చవలసిన అవసరం ఎంతయినా ఉంది.

ఈ రాష్ట్రంలో మనకున్న ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు, ఘోజర్ ఇండస్ట్రీస్ను ప్రతిపాదించి మనం ఎక్కడ రూపొందించుకున్నామో అవి కేంద్ర ప్రభుత్వం వద్ద పెండింగ్లో ఉన్నాయి. లయసన్ ఆఫీసర్ను వర్క్వుట్ చేయడానికి ఢిల్లీలో నియమించి, ప్రాజెక్టుల అన్నీ క్లియర్ చేయడానికి పూనుకోవాలి తప్ప లేకపోతే కాదు. ఈనాడు ఢిల్లీలో ఆంధ్రప్రదేశ్ గెస్ట్ హౌసులో ఒక కమీషనర్ గారున్నారు. వారికి కూడా ఎక్కువగా పనిలేదు. పెండింగు ప్రాజెక్టుల లయసన్ వర్కౌట్ కూడా వారికి అప్పజెప్పి, వారికి కొంత అడ్మినిస్ట్రేటివ్ సాఫ్టును ఇస్తే ఈ పని చాలా సులభసాధ్యమవుతుంది.

ఈనాడు రాజకీయ విలువలను గూర్చి చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. నేను మొదటిసారి ఈ శాసన సభకు ఎన్నుకోబడ్డాను. కానీ ఈనాటి పరిస్థితి మన ఆంధ్రప్రదేశ్లో కానీ సోత్ ఇండియాలో కానీ స్టేపుల్ ఫుడ్ రైస్ అని చెబుతూ రాజకీయవేత్తకు స్టేపుల్ ఫుడ్ డబ్బు అనే మాదిరిగా ఉందని ఇందాక గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు. ప్రతిపక్ష సభ్యులు కానీ, అధికారం పక్ష సభ్యులు కానీ ఒకరిపై ఒకరు నిందారోపణ చేసుకుని లంచగొండి ఇంత డబ్బు తిన్నారూ, కోట్లు వెనకేసుకున్నారు అని చెప్పే ప్రయత్నం మానుకోవాలి. చంద్రబాబు నాయుడుగారు ఏవయితే వ్యాఖ్యలు చేసారో అవి ఏంటూ ఉంటే ఒక సామెత గుర్తుకు వస్తున్నది. వంద ఎలుకలను చంపి తిన్న పిల్లి అకస్మాత్తుగా మెడలో రుద్రాక్షమాల వేసుకుని తీర్థయాత్రలకు బయలుదేరినట్లుగా ఉంది. మేతోనునవివేసి 6 1/2 సంవత్సరాలు వారి మామగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు వారిని అడ్డం పెట్టుకుని వారు ఎక్కెట్రా కాన్స్ట్రక్షన్ల అధారీటీగా డేఫ్యాక్టో సి.ఎం.గా.....

వచ్చి పాఠశాలలు ఏర్పాటు చేస్తారో వారికి తగినంత ప్రోత్సాహం ఈ ప్రభుత్వం తప్పకుండా ఇవ్వాలి. గాంగ్ ఇన్ ఎయిడ్ ఇవ్వడంలో కానీ మిగతా సదుపాయాలు ఏర్పాటు చేయడంలో కానీ ఈ ప్రభుత్వం తగిన శ్రద్ధ తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను.

అదేవిధంగా ఈనాడు అసెంబ్లీయేమెంట్ ప్రాబ్లమ్ చాలా ఎక్కువగా ఉంది. ఇంచు మించు 30 లక్షల మంది చుడుపుకున్న యువకులు నీరుద్యోగులుగా ఉన్నారు. ఎంపాల్మెంట్ ఏకేంజీలలో పేర్లు నమోదు చేసుకున్న వారిని దృష్టిలో పెట్టుకుని ప్రభుత్వం వోయిన సంవత్సరం ఎస్.ఎఫ్.సి. ద్వారా సెల్స్ ఎంపాల్మెంట్ స్కేమ్స్ ఇస్తామన్నారు. కానీ ఆ ప్రోగ్రాం అంత సాఫేగా జరగలేదు. ఇక ముందు కూడా చాలా చక్కటి స్కేములు ఈ యువకుల గురించి ఆలోచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

సాంఘిక సంక్షేమ విషయంలో చాలా గొప్పగా ఈ ప్రభుత్వం ఈ సంవత్సరం బడ్జెటు కేటాయింపడం జరిగింది. ఇంచుమించు ఈ సంవత్సరం రూ. 1047.73 కోట్లు కేటాయింపారు. ఈ సంవత్సరంలోనే వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమ శాఖలోని 30 హాస్పిటల్స్ ఓపెన్ చేస్తున్నామన్నారు. ఎస్.టి.లకు ఆశ్రమ పాఠశాలలు ఓపెన్ చేస్తున్నామన్నారు. ఎస్.సి.లకు హాస్పిటల్స్ ఏర్పాటు చేస్తామన్నారు. కానీ మే ద్వారా ఈ ప్రభుత్వానికి ఒక్క సలహా ఇవ్వడంలేదు. ఈనాడు ఎన్నో కుల తారతమ్యాలున్నాయి. అదేవిధంగా మనం బి.సి., ఎస్.సి., ఎస్.టి. హాస్పిటల్స్ అనే ఈ కులాల వారేగా విభజించు కుంటూ పోతే ఈ కుల రక్షణి సమాజాన్ని కాటు వేస్తుంది. నా సలహా ఒక్కటే. సాధ్యమయి నంతవరకూ మండల్ స్థాయిలో ఒక హాస్పిటల్ ఏర్పాటు చేయండి చాలా పెద్ద హాస్పిటల్ పెట్టి దానిలో అన్ని కులాల వారూ ఉండాలి. ఎస్.సి., ఎస్.టి., బి.సి.లకు వాళ్ళ పాపులేషన్ ప్రకారం ఎంత రిజిస్ట్రేషన్ ఇస్తారో దాని ప్రకారం నీట్లు ఇచ్చి అన్ని కులాల వారినీ దగ్గర చేయండి. అప్పుడు అందరికీ దగ్గరకు తీసుకువచ్చిన వాళ్ళం అవుతాం. అసమానతలు తొలగింపడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అదే విధంగా బలహీన వర్గాల వారికి కాలనీలు కడుతున్నాము. కానీ కాలనీలను ఎస్.సి., ఎస్.టి., బి.సి. ఈ మందిగా విభజిస్తున్నాము. వాళ్ళను ఒక దగ్గరకు తీసుకువచ్చే అవకాశం పోతోంది. అన్ని వేకర్ సెక్షన్స్ కు భాగస్వామ్యం ఉండాలి. చూడాలని ఒకే దగ్గర ఈ కాలనీలు నిర్మించాలని ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

ఈనాడు వైద్య, ఆరోగ్య రంగానికి మాత్రం బడ్జెటు కేటాయింపులో ప్రభుత్వం నుండి అన్యాయం జరిగిందని నేను చెప్పడంలో వెనుకాడడం లేదు. ఈనాడు మండల్ స్థాయిలో, తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్స్ లో ఉన్నటువంటి ప్రైవేట్ హాల్స్ సెంటర్ల స్థితి చూస్తే చాలా అధ్వాన్నంగా ఉంది. ఎక్కడా కూడా మందులు దొరకడం లేదు. డాక్టర్లు ఆ ప్రాంతంలో ఉండి పని చేసే పరిస్థితి లేదు. అదే విధంగా మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో గ్యానోల్ ఎంబ్లీటీస్ వస్తే ఎవరూ కూడా పట్టించుకునే నాధుడు లేడు. సెలెన్ బయట కొనుక్కుని వచ్చినట్లయితే హాస్పిటల్ లో జాయిన్ చేసుకుంటాము లేకపోతేలేదు అని చెప్పే పరిస్థితి ఉంది. కనుక ఈ రంగానికి ఎక్కువ కేటాయింపులు చేయాలని ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. వైద్య రంగానికీ, సంక్షేమ రంగానికీ ఎక్కువ కేటాయింపులు చేయాలి. మంచినీటి సరఫరా, పారిశుధ్యం రంగాల గురించి ఒకసారి ఆలోచిస్తే 1986లో రూ. 100 కోట్లు ఉన్న ఈ

శ్రీమతి ఎన్. రాజకుమారి:- రికార్డులోకి పోవద్దని అనడం.....

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ఇంక అదంతా వదలి వెయ్యండి.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- అధ్యక్షా, శేషారెడ్డిగారు చెప్పినట్లు చాలా.....

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- శేషారెడ్డిగారు చెప్పినది రికార్డులోకి వెళ్లదు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- మేము ఆవేశముగా మాట్లాడుతున్నామని అధికారపక్షం వారు అంటున్నారు. మేము ఆరోపణలు చేయడం లేదు.

శ్రీమతి ఎన్. రాజకుమారి:- వాళ్లు అన్యాయంగా.....

(అంతరాయం)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ఏమిటి రాజకుమారిగారు అల్లరి చేయడం.....

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- చీఫ్ విప్ గారు హౌస్ ను ఆర్డర్ లో పెట్టవలసింది పోయి మీరే ఇలా మాట్లాడితే ఎలా? దయచేసి కూర్చోండి. మీరే ఎమోషన్ కు వచ్చి హౌస్ ను డిజార్డర్ చేస్తే ఎలా.

(ఇంటరప్షన్స్)

నేను పర్మిషన్ ఇవ్వడం లేదు. దయచేసి కూర్చోవాలి.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- పాపం చీఫ్ విప్ గారు చాలా ఆవేశపడుతున్నారు. వారు ఎందుకు ఆవేశపడాలో నాకు అర్థంగావడం లేదు. ఆరోపణలు చేస్తున్నారు. ఆరోపణలు స్వీకరిస్తున్నారు. కాదనడం లేదు. శేషారెడ్డిగారు చెప్పిన దానిలో మాకు అభ్యంతరం లేదు. తప్పకుండా ఉభయములు ఆరోపణలు చేశారు. హౌస్ కమిటీకి సిద్ధంగా వుండాలి. ఆర్థిక శాఖామాత్యులు వున్నారు. వారు అంగీకరిస్తే మాకు ఏమీ అభ్యంతరం లేదు. చంద్రబాబు నాయుడుగారు ఏదో ఆ చక్రవర్తి, ఈ చక్రవర్తి అని అన్నారున్నారు. మరి ఆ చక్రవర్తి కాకపోతే ముఖ్యమంత్రిగారు నేరో చక్రవర్తి, అందరి చక్రవర్తుల సంగతి తెలుసు. శేషారెడ్డిగారిని హౌస్ కమిటీ అధ్యక్షులుగా పెడితే బాగుంటుంది. మాకు ఎలాంటి అభ్యంతరం లేదు. వారు చాలా ఆవేశంగా ఆరోపణలు చేశారు. వారిని హౌస్ కమిటీ అధ్యక్షులుగా పెడుతూ కమిటీని అప్పాయింట్ చేయండి. మాకు ఎలాంటి అభ్యంతరం లేదు. ఆరోపణలు చేసి వెనక్కుపోవడం మర్యాద కాదు. పాపం చీఫ్ విప్ గారు ఆవేశముగా వున్నారు. రాజకుమారిగారు అన్నట్లు అన్ని ఆరోపణలు బయటకు రావాలి. నిజమే. మీరు ఏమీ తిన్నారో, ఎవరు ఎంత దిగమింగారో బయటకు రావాలి గదా. అందుకే హౌస్ కమిటీని వేయాలి.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ***

(అంతరాయం)

Mr. Deputy Speaker:- Order please. The counter-exchanges between the Members do not go into record.

శ్రీ సి.వి. శేషారెడ్డి:- ***

(At this juncture, the Hon'ble Deputy Speaker was on his legs)

Mr. Deputy Speaker:- Please resume your seats. That does not go into record. I do not allow that to go into record. The counter-exchanges should not go into record.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ***

(అంతరాయం)

Mr. Deputy Speaker:- Please resume your seats. That does not go into record.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- ***

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- నా పర్మిషన్ లేకుండా ఎవరు మాట్లాడినా రికార్డులలోకి పోదు.

శ్రీ టి. సీతారామ్:- ***

Mr. Deputy Speaker:- I have not permitted anybody to speak. These exchanges should not go into record. అనుమతిలేకుండా మాట్లాడినవి రికార్డులలోకి పోవు. I have not permitted anybody. I have expunged the counter-exchanges from the records.

(అంతరాయం)

I have not permitted anybody to speak.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- మిస్టర్ జగదీష్, హౌస్ను ఆర్డర్తో పెట్టవలసిన తమరే ఇలా.....

***Expunged as ordered by the Chair.

శ్రీ సి.వి. శేషారెడ్డి:- అధ్యక్షా, ...

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- శేషారెడ్డిగారు తమరు మాట్లాడితే రికార్డులోకి వెళ్లదు. చిన్నారెడ్డిగారు వెండ్రమ్ చేయండి.

శ్రీ జి. చిన్నారెడ్డి - అధ్యక్షా, నేను ఎవరి మనస్సు నొప్పించాలనే ఉద్దేశ్యంతో మాట్లాడలేదు. కానీ ప్రతి దినం వినే ఆరోపణలతో మనస్సుకు బాధ అనిపించి ఒకసారి గతాన్ని వెనక్కు తిరిగి చూసుకొమ్మని చెప్పాను అంతకు తప్ప వేరే ఉద్దేశ్యం లేదు ఈనాడు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్ చాలా అభ్యుదయదాయకమైనది వాస్తవాలకు చాలా దగ్గరగా వున్న బడ్జెట్. ఆర్థిక పరిస్థితి సరిగా లేకపోయినా కూడా ఆర్థిక శాఖామాత్యులు చాలా శ్రమపడి చాలా చక్కగా రాజ్యాంగాలకు సరైన న్యాయం చేకూర్చి బడ్జెట్ను ప్రవేశపెట్టినందుకు వారికి అభినందనలు తెలియజేస్తూ నాకీ అవకాశం ఇచ్చినందులకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- సభ రేపు అనగా 29-8-1991వ తేదీ గురువారము, ఉదయము గం 8-30లకు సమావేశమగుటకుగాను వాయిదా వేయడమయింది.

(సభ తిరిగి గురువారము, 29 ఆగస్టు, 1991 తేదీ, ఉదయము గం 8-30లకు సమావేశమగుటకుగాను రాత్రి 8-07 గం.లకు వాయిదా పడినది)

5.- ప్రభుత్వము దృష్టికి తీసుకువచ్చిన
అత్యవసర ప్రాముఖ్యముగల విషయము:

శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని వంశధార,
నాగావళి నదుల వరదల వలన
సహాయక చర్యలను గూర్చి.

83

6. 1991-92 సంవత్సరమునకు బడ్జెట్టుపై
సాధారణ చర్చ. (ఐదవరోజు)

102

